Verslag van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie d.d. woensdag 9 september 2020

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, wilt u uw plaatsen gaan innemen? Dames en heren. Ik open met blijdschap deze vergadering van de commissie FCBE. Het is fijn dat wij elkaar weer kunnen zien in levenden lijve. Daar is veel voorbereiding voor getroffen, maar iedereen heeft een plekje gevonden en we zitten keurig binnen de corona spelregels te vergaderen vandaag en ik ben er heel blij mee. En wat ik merk om mij heen is, dat iedereen datzelfde positieve gevoel heeft en ik hoop ook dat we dat vandaag terugzien in de wijze waarop we vergader technisch met elkaar omgaan. Ik was net even in kamer 67, die gereserveerd is voor onze fractiemedewerkers en ook daar zag ik een positieve sfeer. Mensen hebben er weer zin in. Ik heet ze bij deze ook van harte welkom. Net als de kijkers via het internet. De pers heeft ook een plekje gevonden. En de griffiemedewerkers en alle technische ondersteuning. Ik hoop dat we vandaag een fijne dag hebben met mekaar.
Ik heb die verkeersregels nog even voor u uiteen mogen zetten. Die heeft iedereen kunnen lezen. Maar juist voor de formaliteit wil ik ze toch nog even gaan noemen. En de belangrijkste is natuurlijk, houd alsjeblieft afstand van elkaar. Daarnaast, desinfecteer uw handen elke keer als u de zaal weer binnenkomt. Blijf zo veel mogelijk op uw plek zitten tijdens de vergadering. Koffie of thee wordt zoals gebruikelijk gewoon rondgebracht. Interrupties pleegt u gewoon vanuit uw eigen plek. Steek dan even uw hand op. Dat is wel even een hulpmiddel, want we zitten wat uit elkaar. Ik praatte net al even met Thea. Nou, die zit nu helemaal onzichtbaar voor mij, maar even een beetje meehelpen en een beetje seintjes geven, dan gaat het zeker lukken. Speciaal voor de mensen op de publieke tribune of in kamer0.67: Als u definitief vertrekt, (koffie graag), draait u dan uw groene kaart om op rood. Dat is dan het teken voor de bode dat uw plek weer schoongemaakt kan worden. De lunch zal plaatsvinden in de tijdelijk aan uw fractie toegewezen fractiekamer of op een aangewezen plek in de centrale hal en voor pers en aanwezig publiek is eveneens een lunch beschikbaar in de hal. En als laatste aandachtspunt, na afloop of tijdens de lunchpauze verlaat de zaal in alle rust, te beginnen bij diegenen die het dichtst bij de ingang zitten. Als wij ons aan deze regels houden, dan kunnen we aan het eind van de vergadering met elkaar concluderen dat fysiek vergaderen van het Drents parlement ook in deze anderhalve meter tijd prima te doen is.
Dan kom ik aan de lijst met afwezigen. Mevrouw Dikkers wordt vervangen door meneer Moinat. Meneer Van der Meijden wordt vervangen door meneer Mäkel. De heer Post wordt vervangen door mijnheer Pruisscher. De heer Vogelzang is afwezig. Mevrouw Peeks is afwezig. Mevrouw Kort komt wat later en gedeputeerde Brink is vanaf 12 uur afwezig in verband met een belangrijke bijeenkomst met de staatssecretaris over de economie in Noord- Nederland. En daarnaast is ook nog aanwezig, sorry afwezig, de heer Zuur en mevrouw Kleine Deters. Dan heb ik denk ik iedereen gehad. Vanwege het vertrek halverwege de dag van de heer Brink zal het agendapunt 'De Cultuurnota' vanmiddag behandeld worden, direct na de lunch als alles normaal verloopt. Zijn er verder nog opmerkingen tot nu toe over de agenda? Dat is niet het geval.

De heer Nijmeijer: Ja. Voorzitter, ik zie dat het nieuwe systeem onmiddellijk werkt. Het schiet onmiddellijk op het grote scherm. Voorzitter, ik wou graag een kleine opmerking plaatsen.

De voorzitter: Ja, meneer Nijmeijer.

De heer Nijmeijer: Het lijkt mij in dit geval ook wel goed om met name de griffie en alle medewerkers die mogelijk hebben gemaakt dat wij hier zitten, want het is een enorme klus geweest, de mensen van

het Presidium weten ook hoe zwaar dit is geweest, maar om die hier toch ook te bedanken. Ook namens onze commissie om hier weer te kunnen zitten. Dat wou ik nog even zeggen.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we over tot het punt van de mededelingen.

2. Mededelingen

De voorzitter: En daar heeft ons Statenlid de heer Camies gevraagd om even kort iets te mogen zeggen over een thorium bijeenkomst op twee oktober. Ga uw gang vanaf uw plek.

De heer Camies: Ja, voorzitter, dank u wel voor dat ik een klein deel van jullie kostbare tijd af mag snoepen voor deze mededeling. En de mededeling is als volgt: Het heeft even geduurd, maar nu is het dan eindelijk zover. Op vrijdag twee oktober om negen uur 's ochtends houden wij het langverwachte thorium symposium. De motie zelf ging over het de Staten informeren over de ins en outs aangaande thorium energie. En dat is precies wat we gaan doen, maar daar laten wij het niet bij. We hebben een vol spectrum symposium voor jullie georganiseerd met meerdere sprekers, waarbij we niet alleen in gaan op natuurlijk de technische stof aangaande thorium energie, maar we gaan ook in op de politieke wil en hoe past een dergelijke technologie nou in de energiemix van de toekomst. En ook de economische kant wordt niet onbelicht gelaten. Dus ik zou zeggen, kom vooral. Voor hen die nog niet zich aan hebben gemeld, we zitten op 22 aanmeldingen op dit moment, begreep ik van Jelly Stapert, maar er is ruimte voor meer, want er kunnen naar mijn weten 45 mensen in de zaal en dit wil je niet missen. Een van de sprekers is Diederik Samsom. En als er iemand verstand heeft van de energietransitie en van nucleaire fysica, dan is hij het wel. Tja, dat is een beetje met de aankondiging. Mochten er nog vragen zijn of opmerkingen, schroom niet mij te bellen of te mailen. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog mededelingen? Ook niet vanuit het college, dan gaan wij verder met agendapunt vier: ‘Subsidiëring Marketing Drenthe’.

4. Subsidiëring Marketing Drenthe 2021-2024; Statenstuk 2020-945

De voorzitter: Wij doen het zo dat ik nu eerst even de woordvoerders ga inventariseren, want u heeft geen sprekerslijsten gezien. Wij gaan dus aan het begin van het agendapunt dus even vragen wie het woord wil voeren en nemen daar rustig even een minuutje voor om de vingers te noteren. Wie gaat het woord voeren? Meneer Uppelschoten, Mäkel, mevrouw Udinga, de heer Van Dekken, Meneer Pormes, even kijken, meneer Blinde, mevrouw Van den Berg, goh wat zit u ver weg zeg. Ik mag wel een vergrootglas hebben hier. Meneer Pragt, mevrouw Mensen, Mevrouw Potharst. Op Drenthe? Niet? En Sterk Lokaal niet? Dan gaan we naar mevrouw Mensen van de Partij van de Arbeid, gaat uw gang.

Mevrouw Mensen: Dank u wel voorzitter. Afgelopen zondagmorgen reed ik in de auto voor een fractiebijeenkomst door het mooie Drentse land en verwonderde mij weer over hoe prachtig en afwisselend onze provincie toch is. Al rijdend word je trots dat je in zo’n mooie provincie woont. Deze trots is voor Marketing Drenthe een van de bouwstenen voor hun campagne om Drenthe te promoten in binnen- en buitenland. Dat hoorden we afgelopen woensdag tijdens een enthousiaste toelichting op het meerjarenplan van Mevrouw Kruk, waarvoor wij haar nog hartelijk willen bedanken. De fractie van de Partij van de Arbeid ziet heel veel ambitie in dit plan en dat is goed. Er wordt voortgeborduurd op de basis die in de afgelopen jaren is gelegd. Een basis waarvan tijdens de coronacrisis al is gebleken dat die goed is. Men had een goed netwerk opgebouwd en kon door dat netwerk heel snel schakelen

en goed anticiperen op de nieuwe werkelijkheid. Waar wij als fractie ook heel erg over te spreken Zijn, is de goede samenwerking tussen Marketing Drenthe en de sector. Door deze samenwerking worden er ook heel veel data gegenereerd die vervolgens weer kunnen worden gedeeld met diezelfde sector. Tevens weet men dan zelf ook wat de volgende stappen moeten zijn en waarop moet worden bijgestuurd. 'Meten is weten' is belangrijk. Maar de Partij van de Arbeid heeft ook wel zorgen. De afgelopen vakantieperiode heeft laten zien dat er op het gebied van de verblijfsrecreatie nog wel het een en ander moet worden verbeterd. Natuurlijk zijn er hele goede parken bij die het uitstekend doen en alles goed voor mekaar hebben, maar met name de commerciële kwaliteiten van deze sector kunnen wel een boost krijgen. De rol van Marketing Drenthe is in deze dus wat ons betreft wel een terughoudende. Zij moet niet op de stoel van de ondernemers gaan zitten, maar ondersteuning in de vorm van kennisdeling en het verbinden van ondernemers aan elkaar is belangrijk, zodat men van elkaar kan leren. De Partij van de Arbeid maakt zich ook zorgen over de berichten van deze week over de negatieve gevolgen van toerisme op de natuur. Die natuur waarvoor de toerist juist naar Drenthe komt en waar we zuinig op moeten zijn. Heeft de gedeputeerde ook signalen hierover gekregen en zo ja, wat gaat hij hieraan doen? Bewoners van Drenthe zullen ook meer betrokken gaan worden bij de projecten van Marketing Drenthe. Vakantieparken, musea zijn erg belangrijk voor de leefbaarheid van met name de plattelandsgebieden. Inwoners van Drenthe moeten eigenlijk alleen maar profijt hebben van het toerisme en geen nadelen in de vorm van overlast. Wellicht kan je door middel van stimulering en iets doen voor het dorp iets terug doen om ze aan je te binden. Dan het financiële plaatje. Dat ziet er op zich prima uit en het is ook goed om dat nu voor vier jaar vast te leggen met indexatie. Dat zijn de structurele uitgaven. Maar dan zie ik de incidentele uitgaven en die staan eigenlijk ook als structurele op de begroting. Bij navraag is dat budget voor de daadwerkelijke campagnes in binnen- en buitenland. Ik krijg daarbij het volgende beeld voor mij: Het lijkt nu op een huishouding die voor elk jaar, voor vier jaar, geld krijgt voor hypotheekverzekeringen, gas, water en elektra, maar die elk jaar opnieuw weer moet bedelen om geld te krijgen voor de boodschappen. Dat voelt niet lekker. Wellicht zou dit gedeeltelijk ook al voor vier jaar kunnen worden vastgelegd. Dit bedrag zou dan wel buiten de indexering vallen wat ons betreft. Ik zou graag van de andere partijen en de gedeputeerde willen weten hoe zij daartegenaan kijken. Afrondend voorzitter zijn wij erg positief over dit meerjarenplan en de wijze waarop Marketing Drenthe bezig is met het positioneren van onze mooie provincie en we wensen in hun daar veel succes bij.

De voorzitter: Dank u wel en voor de mensen die zich afvragen waarover gaat het precies? Er wordt gevraagd om te besluiten de subsidie aan Marketing Drenthe 2021 tot en met 2024 voort te zetten, onder voorbehoud natuurlijk van de vaststelling van de begrotingen van deze organisatie. Met ingang van 2021 de subsidiebijdrage van 1.434.200 te indexeren en deze indexatie ten laste te laten komen van de vrij besteedbare middelen en dit te verwerken in een eerstvolgende Planning & Control document. Bent u weer even op de hoogte. En dan gaan we verder met de heer Mäkel van de SP.

De heer Mäkel: Dank u wel voorzitter. In het Statenstuk Subsidiering Marketing Drenthe, waar de voorzitter het net over heeft gehad worden de Staten van Drenthe door de GS geadviseerd de boek jaarsubsidie van de Begrotingen 2021 tot en met 2024 te continueren en met ingang van 2021 de subsidiebijdrage te indexeren tot een totale subsidiebijdrage in 2014 van bijna € 1,6 miljoen euro. En voorzitter, dat vindt de SP toch wel een hoop geld. Het betreft hier gemeenschapsgeld waar iedere inwoner aan meebetaalt. De inkomstenstromen voor Marketing Drenthe komen voor het overgrote deel uit deze subsidie. Gezien de grote omzet in deze sector en het gegeven dat in andere sectoren men zelf verantwoordelijk is voor PR en marketing, wil de SP ten minste een duidelijke verantwoording. Voor het, voor de basis van het merk Drenthe, zoals merkontwikkelingen, websites wordt niet door ondernemers betaald en dit zou nodig zijn om een onafhankelijk platform te kunnen realiseren. Ook zijn er geen inkomsten van bezoekers. Deze verwachten immers gratis informatie en inspiratie. Dat subsidiegeld van onze provincie dient dus wat de SP betreft op een goede wijze te

worden besteed en verantwoord. En daar voorzitter heeft de SP wel wat vragen over, want hoeveel ook de SP het van belang vindt en het belang ook onderkent dat de vrijetijdseconomie voor onze mooie provincie natuurlijk heel erg belangrijk is en dat we ook beseffen dat door de corona crisis vele bedrijven in zwaar weer verkeren, laat dit onverlet, dat wij graag zicht willen hebben op de resultaten die door Marketing Drenthe worden behaald. Zeker wat het uiteindelijk effect hiervan is op de werkgelegenheid. En zo heeft de SP onlangs technische vragen gesteld om geïnformeerd te worden over de subsidieverantwoording en de financiële jaarstukken inclusief het accountantsverslag. En aan de hand van deze informatie wenst de SP, om onze democratische rol van volksvertegenwoordiging goed te kunnen vervullen, te bepalen of het geld goed en adequaat wordt besteed. En hoewel Marketing Drenthe in toenemende mate samen met de sector invulling geeft aan de marketing en promotie van Drenthe als vrijetijdsprovincie en de plannen daartoe afstemt met ondernemers en organisaties die vertegenwoordigd zijn in de marketing adviesraad, zou de SP juist nu wij allen wensen dat er een belangrijke boost wordt gegeven aan de werkgelegenheid in Drenthe aangetoond willen zien op welke wijze die subsidie hieraan daadwerkelijk bijdraagt. Ook mist de SP de aanwezigheid bij overleggen van vertegenwoordigers uit werknemersorganisaties. Zo is een doelstelling uit de begroting dat Marketing Drenthe effectief invulling geeft aan de marketing en promotie. Zo vraagt de SP zich af, op welke wijze is dat dan, op welk welke mate, waaruit blijkt dat en welke gevolgen heeft dat voor de sector en met name voor de werkgelegenheid?

De voorzitter: Meneer Mäkel, wilt u afronden.

De heer Mäkel: Ik rond af voorzitter. We mogen als Staten van Drenthe toch wel enige Garanties en kaders stellen, opdat een geldbedrag van telkens bijna een komma zes miljoen gemeenschapsgeld op een verantwoorde wijze wordt ingezet.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan verder.

De heer Pormes: Voorzitter. Pardon. Voorzitter.

De voorzitter: Meneer Pormes van GroenLinks.

De heer Pormes: Mag ik wat Vragen? Begrijp ik goed dat u zegt: Wij hebben een aantal vragen gesteld, we wachten nog af op het jaarverslag en het financieel jaarverslag, het accountantsrapport. Betekent dat dat u op dit moment dit voorstel niet in behandeling wil nemen, althans geen besluit over wil nemen? Want dat begrijp ik.

De heer Mäkel: Nou ja, kijk, ik moet zo rekenen, ik ben hier ook maar eventjes invaller en ik heb me er natuurlijk wel in verdiept in de materie, maar ik weet niet wat wij als PA aangaande daarover besloten hebben.

De heer Pormes: Voorzitter, dat is geen argument. U zegt heel duidelijk dat u in afwachting bent van een aantal stukken en dat betekent en dat is de consequentie natuurlijk, dat u hierover geen besluit wil nemen.

De heer Mäkel: Nou het is heel moeilijk om daar inderdaad een besluit over te nemen met de gegevens die we op dit moment hebben. Dat klopt.

De voorzitter: Dat lijkt me wel voldoende voor deze kleine schermutseling zou ik zeggen. We gaan verder met de ChristenUnie. Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ja, dank u voorzitter. Wij zijn heel tevreden met de inzet van Marketing Drenthe. Dus ik kan kort zijn. De focus die de afgelopen jaren gekozen is op inzet op de vrije tijd, om in te zetten op de vrijetijdseconomie heeft goed uitgepakt en wij kunnen ons dus vinden in het continueren en indexeren van de subsidie aan Marketing Drenthe. En wat betreft de vraag van de PvdA houden we graag eerst van het college waarom voor deze oplossing is gekozen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met Forum voor Democratie, de heer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt het verzoek van Marketing Drenthe de komende vier jaar 1,4 miljoen per jaar aan subsidie te verschaffen en dit tevens te indexeren. Nou, Forum voor Democratie ziet het belang in van het vermarkten van onze provincie. We willen namelijk Drenthe een economische boost geven. Onze prachtige provincie is voor Forum een pareltje en dat zou egoïstisch van ons zijn om dit helemaal exclusief voor ons zelf te houden. Mijn fractie heeft wel een aantal vragen. Bijvoorbeeld: Wie willen wij naar Drenthe halen? Welke bevolkingsgroepen? Hoeveel mensen willen wij naar Drenthe halen? Welke omzetstijging van welke sectoren willen wij bewerkstelligen? Welke werkzaamheden vallen allemaal onder Marketing Drenthe? Want uit de informatiebijeenkomst kwam naar voren dat ze veel meer doen dan marketing alleen. Andere vragen zijn: Waarom focust marketing Drenthe zich niet enkel tot de marketing en vindt GS dat Marketing Drenthe ondernemers bijvoorbeeld moet opvoeden in het ondernemen. Hier heeft Forum namelijk wel zijn twijfels bij. Is het aan de overheid om ondernemerschap, nou ja, aan te wakkeren bij ondernemers zelf en welke omzet heeft Marketing Drenthe gegenereerd in de vorige periode? Wat zijn de kosten per nieuwe klantbezoeken die we door Marketing Drenthe hebben binnengehaald? Maar dat zijn allemaal basisvragen volgens mij, die ik, eigenlijk als we het over marketing hebben, dat ik verwacht dat die er klip en klaar in staan. Voorzitter, als ik naar de, ook naar de samenstelling van bijvoorbeeld het team kijk van, van Marketing Drenthe, dan zie ik heel veel relatiemanagers, projectmanagers. Ik zie geen marketingmensen, geen marketeers. geen online marketeers, geen offline marketeers, dus het, het beeld ontstaat dat het meer een management organisatie is. Wat, wat vindt GS van van deze kwalificatie? Voorzitter, wat ons ook verder opvalt, is dat er niet gerept wordt, bijvoorbeeld over de Chinese Ambassade, voor toerisme, die vorig jaar maart officieel is geopend in JiaXing. Nou, dat is volgens ons natuurlijk hartstikke positief dat dat avontuur naar het lijkt, gestopt is. Want nou ja, volgens mij moeten we heel behoudend zijn in samenwerking met China, maar wat is de reden waarom dat er niet in staat en, en is het ook daadwerkelijk gestopt, dat Avontuur? Nou Ik, ik ga afronden voorzitter. Wij zien als Forum echt veel meerwaarde in een goede marketing. Bij ons is Het, is het ook niet de vraag of we het wel moeten doen. We focussen ons op hoe we het doen en met name over, over focussen, concrete Doelstellingen, Targets. Volgens mij kun je in de marketing ook echt alles meten. Via online marketing. Via big data. Nou daar hebben wij nog enigszins onze twijfels over. Wellicht, ik kan er wel bij zeggen, dat is denk ik Marketing Drenthe zelf niet aan te rekenen. Dat is misschien wel de opdrachtgever aan te rekenen. Dus dat wij hem niet specifiek genoeg neerleggen bij de club zelf. Voorzitter, daar houd ik het bij.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de Partij voor de Dieren, mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Ja voorzitter, dank u wel. Voor ons ligt een glossy, gemaakt door het bureau Marketing Drenthe en wat op inhoud en financiën betreft, hebben we daar nog wel wat op aan te merken. We sluiten ons aan bij hetgeen SP al geopperd heeft en wij wachten eigenlijk ook op meer informatie over de Verantwoording van de resultaten. En dat hoort wat ons betreft echt bij zo'n subsidieverzoek. Dus ook graag daar antwoord op van GS. En op inhoud zouden we graag meer aandacht hebben voor de kernboodschap van de oerprovincie. Wij lezen namelijk in dit stuk dat het gaat over de naamsbekendheid van Drenthe. Zo wordt hij neergezet: We zijn de oerprovincie, maar dat is eigenlijk alleen maar de buitenkant van het begrip en wij zouden graag willen dat er meer

inhoud gegeven wordt aan dit begrip. En wat ons betreft is de oerprovincie Drenthe: Natuur, rust, stilte, inspiratie, Verbondenheid. En voorbeelden van activiteiten die daarbij horen zijn wat ons betreft: Natuur excursies, simpele kinderactiviteiten, bezinningssessies, bijvoorbeeld vloten in het veen. Maar waar wordt de marketing nu op gericht? Op een dierentuin, een motor TT, een hunebed highway dwars door het Hondsrug gebied? Nou, wat ons betreft wordt hiermee een verkeerd visitekaartje afgegeven en we gaan de verkeerde kant op met ons mooie Drenthe. En dan heb ik het nog niet eens gezegd over de hoge jachtdruk in Drenthe, waarmee Drenthe zich bij de recreanten op zijn zachts gezegd niet populair maakt. De doelgroepen die door Marketing Drenthe worden erkend, zijn jonge kind, eh jonge gezinnen en stellen van 35 plus. Maar wij vragen ons af waarom dan geen passend oeraanbod is voor, vanuit de ondernemers voor deze groepen. Deze doelgroepen zijn natuur en cultuur zoeker en we willen zoveel mogelijk op de fiets en struinen door het bos. Nou, dat zien we eigenlijk te weinig terug. We zien steeds meer een glossy aanbod. Ook de Drenten zelf gaan steeds meer op vakantie in hun provincie, corona heeft daar natuurlijk aan bijgedragen. Wat ons betreft gaan we daar ook meer ruimte aan geven. En nou ja, als je dan kijkt naar het aanbod wat er is, misschien moeten we dan ook meer aandacht vragen voor laagdrempeliger recreatie, zodat ook de Drenten, alle Drenten in, die op vakantie willen in hun eigen provincie, daar ook de ruimte voor hebben, omdat ze een betaalbare accommodatie vinden. Nou, ik was zelf ook bezoeker in Drenthe deze zomer en helaas blijkt dan ook dat het merendeel 50 plus misschien wel 60 plus verblijven in Drenthe. En ook als je kijkt naar de websites van de verschillende Ondernemers, dan zie ik ook dat we ons richten juist op die doelgroep. En dat vind ik heel jammer. En dan sluit ik me aan ook wat gezegd wordt over de online marketing, dat, daar kan echt wel een tandje bij. En ik denk dat juist Marketing Drenthe daar nou een rol in zou kunnen spelen om de ondernemers daar in te ondersteunen, van hoe doe je dat nou? Hoe spreek je de jonge doelgroep aan? Dat is wat mij betreft niet met een website met foto's van zestigplussers. Kortom. Wat de Partij voor de Dieren betreft, rechten we ons vooral op onze kernwaarden die komen vanuit de natuur: Stilte, schone lucht, water en bodem. We hebben ook gezien dat ondernemen of recreanten dat nou juist waarderen in Drenthe en wat ons betreft zetten we dat we nog meer op de kaart. Met de focus op oer Ontspannen, geven we voorrang aan de fietsen in Drenthe en remmen alle vervuilende activiteiten af en daar zijn we trots op. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. dan gaan we verder met de VVD fractie, mevrouw Udinga.

Mevrouw Udinga: Dank u wel voorzitter. Marketing Drenthe is de afgelopen jaren gegroeid van kleuter die alles nog moest leren tot opstandige puber die moeilijk keuzes kon maken tot een prachtige organisatie die veel heeft geleerd en weet waar ze naartoe wil. Nu ze gaat samenwonen met het recreatieschap Drenthe mogen we denk ik verwachten dat er prachtige kindjes worden verwekt, want met de juiste focus op het onder de aandacht brengen van Drenthe bij toeristen, zijn samen grootse resultaten haalbaar. Kan het college misschien aangeven op welke fronten precies samengewerkt gaat Worden? Marketing Drenthe doet in onze ogen uitstekend werk on en offline en de cijfers bevestigen dat wat ons betreft. Zelfs in deze corona periode zetten ze alles op alles om Drenthe te profileren als provincie waar je veilig en met alle ruimte kunt genieten. De VVD wordt dan ook blij van het meerjarenplan van Marketing Drenthe. De organisatie heeft de afgelopen jaren bewezen de juiste propositie te kiezen en ondernemers in de vrijetijdseconomie te ondersteunen met concrete zaken als een beeldbank, campagnes, bijeenkomsten en apps. Geen geld over de balk Gooien, maar goeie keuzes maken waar de inzet en campagnebudgetten naartoe gaan en zelf ook nog wat extra budget verdienen door diensten aan te bieden bij andere partijen. Wij zijn wel nieuwsgierig naar wat voor diensten dat zijn. Kan het college daar iets over zeggen? Om de aankomende jaren zowel bewoners als bedrijven te kunnen laten profiteren van recreatie en toerisme blijft investeren in Marketing Drenthe Noodzakelijk. De concurrentie op de binnenlandse markt zal door corona groter zijn dan ooit. Werken aan zichtbaarheid en naamsbekendheid is dan cruciaal. Door partijen met elkaar te verbinden en goede voorbeelden te laten zien van elders, denken wij dat Marketing Drenthe nieuwe opgaven ziet.

Het productaanbod in Drenthe moet groeien in kwalitatief opzicht, passend bij de wensen van deze tijd. En wij zien een faciliterende rol voor hem weggelegd. Het moge duidelijk zijn: wij gaan de komende jaren graag op reis met Marketing Drenthe volgens het aangeboden reisschema en budget. Dat het maar veel mensen over de streep mag trekken om een weekendje of een week te mogen ervaren wat wij elke dag hebben. En dan even reagerend op de vraag van de PvdA. Ja, ik denk dat een flexibel bedrag per jaar bepalen een prima plan is. Zeker ook omdat Marketing Drenthe heeft aangegeven dat ze daar goed mee uit de voeten kan. Maar wij horen daar ook graag de reactie van het college op. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de PVV-fractie. Meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. Ik ben ook geweest bij de bijeenkomsten van Marketing Drenthe in het oude provinciehuis in het Drents museum en ik moet ze een compliment geven, ze kunnen zichzelf heel goed verkopen, ze weten heel veel van marketing. Het was een prachtig verhaal, maar in mijn gevoel ook een heel gelikt verhaal. En daar krijg ik altijd wat kriebels van, maar in het verhaal dat verteld werd, werd mij ook duidelijk dat het eigenlijk niet alleen marketing is, maar dat het bijna consultancy groep is geworden. Consultancy groep van, hoe krijg ik, of presenteer ik niet alleen de mooie dingen van Drenthe, maar hoe zorg ik ervoor dat de mooie dingen naar Drenthe komen, dat we die dingen onder de aandacht brengen van ondernemers en wat gaan wij doen aan Marketing Drenthe om het voor elkaar te krijgen. Nou, ik heb het idee dat dat veel meer is dan alleen marketing en naar mijn mening, dit soort instituties groeien vanzelf en worden onmisbaar, maar, of lijken onmisbaar te worden, maar ik denk dat we ook een streep moeten trekken, wat willen we nou eigenlijk? Moet Drenthe wel verkocht worden? Moeten alle mooie plekken in Drenthe wel onthuld worden, zitten de bewoners van Drenthe wel te wachten op meer toeristen die de paaltjes kennen en alle paaltjes gaan bezoeken? Om niet te zeggen de paaltjes misschien minder glanzend maken. Is het niet mogelijk dat er gewoon een fantastische website komt over Drenthe, waar je alles kunt vinden, waar je ook misschien reserveringen kunt doen en dat dat de taak is van, van Marketing Drenthe. Ik ga me persoonlijk, als ikzelf ergens naartoe wil gaan, dan zoek ik ook op internet. Een goede website werkt fantastisch. Als ik een marketingverhaal te lezen krijg over de plek waar ik naartoe wil gaan, dan is mijn reactie, daar zal ik maar niet naartoe gaan, want daar gaan waarschijnlijk heel veel mensen naartoe die denken dat het zo mooi is als het daar staat. 1,4 miljoen vinden wij een ontzettend hoog bedrag van Marketing. We gaan zo meteen praten over de Cultuurnota, moet je maar eens kijken wat je met 1,4 miljoen zou kunnen doen. Wat de podiumkunsten kosten, wat je, meer activiteiten. 1,4 miljoen is ontzettend veel geld. Verder denken wij dat dit een activiteit is die vooral gericht is op de ondernemers. Ondernemers gaan hiervan profiteren, de bewoners niet, maar de ondernemers. En dan is het gek dat wij als provincie deze hele exercitie betalen en dat ondernemers in het hele stuk niet voorkomen als bijdrage, terwijl de activiteiten vooral ten gunste zijn van hen. Want ik betwijfel sterk of meer toeristen

De voorzitter: Moment graag. Mevrouw Udinga wil even reageren.

Mevrouw Udinga: Ja, begrijp ik dat goed dat mijnheer Uppelschoten wel heel graag meer geld wil voor cultuurinstellingen in Drenthe, want het lijkt mij dat toeristen die naar Drenthe komen, dat die ook juist die cultuurinstellingen bezoeken. Die gaan naar musea. Die bezoeken allerlei culturele evenementen in onze provincie. Dus die zijn onmisbaar voor het in standhouden van al die culturele activiteiten waar u uw pleidooi voor houdt.

De heer Uppelschoten: Ja. We gaan zo praten over de Cultuurnota, dan zullen we wel zeggen wat er van de cultuur vinden, maar het is een vergelijking met waar geef je geld aan uit en als we zien welke bedragen we uitgeven aan cultuur en in vergelijking met de marketing Drenthe, dan vinden wij de

verhouding eigenlijk Scheef. En je hebt het over Drents museum. Een fantastische website. Op die website kun je alles vinden over het Drents museum en op grond daarvan besluit je om er naartoe te gaan en niet met het marketingverhaal over het Drents museum. Nou, dat is het verschil, het onderscheid wat wij voelen en temeer daar het belastinggeld is, dat is hier ook al vermeld en dat het geld is wat vooral voordeel oplevert voor ondernemers. Wat op zich goed is, maar is het ook een voordeel voor de bewoners? Ik denk, als dit een echte Drentse, oerprovincie zou worden, ga maar eens aan de kust kijken hoe een pleziervaartuig is als er heel veel grotere stoppen.

De voorzitter: meneer van Uppelschoten, u mag afronden.

De heer Uppelschoten: Ik ben, dit was het laatste.

De voorzitter: Kijk eens aan, wat een timing. Dan gaan we verder met de heer Van Dekken van het CDA.

De heer Van Dekken: Ja voorzitter, dank u wel. Er is al heel veel gezegd door de collega's. Dus ik kan me wat beperken, maar ik denk dat wij kunnen zeggen tegen elkaar dat we gewoon ook een beetje mazzel hadden toen het Outbreak team, zeg maar de mensen, de premier en iedereen aankondigde dat we de samenleving weer meer open konden zetten in de corona tijd, dat we toen Drentse, andere gasten uit andere provincies konden ontvangen. Toen daar ook weer ruimte toen was en tv-spotjes en andere media-uitingen die stonden daar op het juiste moment klaar om een goed beeld te geven van Drenthe als Oerprovincie. En dat vond ik wel echt heel indrukwekkend dat ook handen en voeten werden Gegeven, wat dat dan betekent. Dus rust, Ruimte, sociale veiligheid, ontspanning onder de aandacht brengen en dat doet die club vind ik gewoon uitstekend. Dat past ook in de strategie van verleiden. Zo begrepen we inderdaad vorige week in een voorlichtingsbijeenkomst gegeven door Marketing Drenthe. Ik denk dat Marketing Drenthe goed bezig is en men wil dat in goede samenwerking doen met andere Stakeholders, maar ik ben net als andere collega’s toch ook nog wel een beetje benieuwd in hoeverre ze daar dan ook voldoende effectief in zijn in de doorwerking, bijvoorbeeld ook gegeven de advisering die vanuit die marketing adviesraad Komt. Daar zou voor wat ons betreft ook nog wel wat meer ruimte zijn om te kijken naar doen we nu de goeie dingen? En marktonderzoeken, Voorzitter, even los van verleiden, dat kan natuurlijk niet alleen via die ondernemers gaan. Dat moet kunnen rekenen op een niet aflatende inspanning om de goede feedback te krijgen. Dus ik, ik vind ook echt dat we, ik zeg dit ook maar even in reactie op de PvdA, wanneer ondernemers daar onvoldoende recht doen aan het net ophalen van, Nou, wat willen nou die gasten eigenlijk hier in Drenthe? Dan moeten we dat nog beter doen. Dan moeten we die ondernemers beter ondersteunen en zij moeten kunnen rekenen op een niet aflatende ondersteuning vanuit Marketing Drenthe. En dan tot slot Voorzitter, over dat subsidiëren. Ja, ik vind dat prima. Natuurlijk zien wij dat er hier veel geld vanuit dit huis voor Marketing Drenthe wordt vrij gezet, maar dat ze daarnaast jaarlijks nog een deel Krijgen, wat hier ook terugkomt in de Staten, om daar gewoon de juiste prioriteiten in te zetten. Dat lijkt ons uitstekend. Maar voor nu stemmen wij in met die keuzes ten gunste voor Marketing Drenthe en kan het wat ons betreft door als een A stuk naar de Staten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van GroenLinks, meneer Pormes.

De heer Pormes: Dank u wel voorzitter. Gerichte marketing en promotie op basis van onderzoek met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen kunnen bijdragen aan een optimale bezettingsgraad en spreiding. Dat onderschrijven wij volledig voorzitter. En toch nog even daarop in te gaan. Het volume van de subsidie is in, in geen verhouding tot de opbrengst. zeven miljoen overnachtingen en een omzet van meer dan anderhalf miljard. Dat moet ik toch nog even zeggen. De context daarbij is de grote invloed van het voortduren van de corona crisis in de komende jaren. En we zien het nu Al.

Nieuwe doelgroepen hebben de afgelopen maanden de rente weten te bereiken en dat is een belangrijk pluspunt. Marketing Drenthe heeft dat ook met gepaste maatregelen ondersteund. Maar, deze verschuiving moet ook zichtbaar worden in de doelgroepenbenadering. Juist nu zou onderzoek naar die anderhalve meter doelgroep zinvol zijn. Vasthouden die doelgroep ook voor na de corona periode. Graag vernemen wij een reactie van u. In bestemming Drenthe worden kansen gezien voor avontuur zoekers. Ik citeer: 'Als ondernemers aanbod lanceren voor deze doelgroep, zullen wij ons ook op deze doelgroep gaan richten'. Hoe verhoudt dit tot een ander perspectief die in de nota wordt genoemd? Niet verder, luxer en meer, maar terug naar de basis. We hebben aandacht voor wat echt belangrijk is. Niet welvaart, maar welzijn staat voorop. Wat betekent deze verschuiving naar welzijn? Welke doelgroep heeft Marketing Drenthe op het oog? Kijk, we hebben daar ook over meegedacht en komen eigenlijk van, nou ja, je zou kunnen denken aan doelgroepen die vanwege gezondheidsrisico's niet op vakantie kunnen gaan, maar wel zouden willen bij voldoende facilitaire voorzieningen. U kunt daarbij denken aan nierpatiënten, mensen met een COPD en astma. Patiënten die lijden aan een auto-immuunziekte die geactiveerd wordt door het eten van groente. En dat laatste is wel interessant, omdat Drenthe er om bekend staat vanwege restaurants, glutenvrij en glutenvrije winkels. Dus dat zou ook een, nou Ja, best een uitdaging kunnen zijn. En wij vragen u dan ook om mee te geven aan Marketing Drenthe om met belangengroepen in overleg te treden. Dat is alles. Voorzitter, een andere vraag betreft de indexeringen. Dat is wel interessant. Waarom kiest Marketing Drenthe voor doorrekening op een indicatie dat nog moet worden vastgesteld? Normaal is dat geen probleem, omdat daar ja jaar in jaar uit marginale verschuivingen Plaatsvindt, maar juist vanwege de corona periode zou dat best anders kunnen uitpakken. Dus het is wel richtinggevend, maar het zou wel flexibel moeten worden ingezet, om dat een aanpassing elke keer nodig is. Voorzitter, dan de prestatiesubsidie. Er wordt toegekend op basis van output en dat is goed, uitstekend, maar ik vroeg me wel af, waarom kiest u uitsluitend, althans Marketing Drenthe kiest uitsluitend voor gekwantificeerde doelen, indicatoren en niet zozeer kwaliteitsdoelen. En wat is hiervan de reden? Daar zijn we wel intens benieuwd naar de achtergrond hiervan. En, hoe weten we nu, en dat is natuurlijk veel essentiëler,

De voorzitter: Wilt u afronden?

De heer Pormes: Ja. Dit is de laatste opmerking voorzitter. Hoe weten we nu dat het resultaat is toe te schrijven aan de inzet van het hele pakket aan maatregelen die Marketing Drenthe inzet. Conclusie: Marketing Drenthe heeft een belangrijke paraplufunctie om samen met de recreatiesector maatschappelijke sectoren, Ondernemers, Drenthe te promoten. En dat doen zo goed. Wat betreft GroenLinks mag er best meer de nadruk worden gelegd, dat Drenthe een provincie met veel natuur. Laat rust en schone lucht belangrijke kernwaarden blijven van deze oerprovincie.

De voorzitter: Dank u wel. En dan als laatste spreker in de rij de heer Pragt van D66.

De heer Pragt: Dank u. voorzitter voor deze eer. De toeristische sector is van groot belang voor de provincie Drenthe en vooral nu is het van belang om Drenthe te blijven promoten. D66 is van mening dat Marketing Drenthe een goede bijdrage levert aan de ontwikkeling en bekendheid van toeristisch Drenthe. De werkelijke economische effecten zijn altijd Moeilijk, zo niet onmogelijk om exact te bepalen. We hebben wel twee vragen: Welke gevolgen heeft de veranderde huisvesting gemaakt in Drenthe samen met de Recreatieschappen Drenthe in een pand? Heeft de samenwerking financiële of organisatorische gevolgen? Hoe ver gaat dat? En dan op, er is al meer over gerefereerd, op pagina drie van de beleidsbrief onder punt 2.2 wordt vermeld dat Marketing Drenthe haar taken uitvoert binnen het basisbedrag. Maar in de begroting op pagina 15 van Marketing Drenthe van bestemmingen Drenthe, staan naast de basis, naast het basisbedrag diverse aanvullende bedragen genoemd en is

het subsidiebedrag waar de provincie Drenthe verstrekt 1,4 miljoen hoger in de periode 2021- 2024. Wat klopt er en wat is er toegezegd? Dat horen graag van de gedeputeerde. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren de bijdragen in eerste termijn en dan is nu het college aan zet met een uitdaging voor de heer Brink om binnen een spreektijd van zes minuten te reageren. Ja, als je om 12 uur weg wilt, dan moet je wat.

De heer Brink: Voorzitter, ik trek er graag een half uur extra voor uit, dan gaan we half een weg. Maar dank, dank voorzitter. Ik zou bijna zeggen, ik wil ook wel mijn dank uitspreken dat we hier weer met elkaar zitten en dat we elkaar kunnen zien en ontmoeten. Dat wil ik van tevoren wel aangeven. Dat voelt goed. Voorzitter, dan zal ik inderdaad mijn best doen om de veelheid van vragen te beantwoorden en vergeef mij dat ik het toch probeer dan op hoofdlijnen te doen. En ik zal en dat zeg ik dan ook maar richting Forum, als u wat mij betreft heel veel detailvragen hebt, dan kunt u die altijd technisch stellen en u kunt ook altijd van tevoren hier intern vragen stellen, maar op al die vragen heb ik geen antwoord en nog sterker, ik weet ze ook niet allemaal. Dat zeg ik dan ook maar heel eerlijk, maar ik vind ook niet dat ze er hier toe doen, zeg ik dan maar voorzichtig. Voorzitter, dan Marketing Drenthe, want dat is de eerste interruptie komt van de heer Blinde. Ja het is, het is meer een, een opmerking voorzitter. Volgens mij zijn het geen detailvragen die ik gesteld heb. Het zijn echt de basis marketing vragen en, maar goed, ik, ik neem het aanbod aan hoor. Ik zal nog een keer even buiten de vergadering om wat extra informatie ophalen, maar ik vind Het, ik vind het geen kleinigheidje of zo. Waarvan akte, meneer Brink gaat u verder. Ja voorzitter, dank. Nou ja, Ik, ik heb ze wel zo gezien, maar nogmaals, als het over details gaat, het gaat trouwens over personeel en dat soort zaken en ik kijk ook maar richting de SP, u hebt bijvoorbeeld gevraagd van wat voor geld, ik zou bijna zeggen, wat welke campagne gaat kosten. Mijn beeld is dat we daar niet over gaan. Ik zeg maar heel eerlijk, u zou daar niet over moeten willen gaan en reken af wat Marketing Drenthe doet. hoe ze daarin zit. En u mag mij afrekenen op de opdracht hoe wij Marketing Drenthe afrekenen, maar we moeten oppassen dat ik niet, zeg maar, nog meer als een jaarrekening en dat ik daar dieper induik en dat ik ongeveer moet weten welke campagne wat heeft gekost Het viel me trouwens wel op dat u niet was bij de voorlichtingsbijeenkomst, want dan had u die vragen rechtstreeks kunnen stellen. Maar ik vind dat wij niet op dit detailniveau hier zouden moeten ingaan. Ik heb wel een heleboel waardering gehoord, voorzitter, over Marketing Drenthe en ik vind dat die waardering terecht is. Ik heb wel een aantal vragen Gehoord. Soms begrijp ik ze, soms begrijp ik ze ook niet, gezien hoe het gaat in de sector en ook de waardering die de sector heeft voor Marketing Drenthe. Want er is voor mij een opdracht die centraal staat. Ik zou bijna Zeggen, dat is niet wat ik vind wat Marketing Drenthe zou moeten doen, maar dat is wat de sector vindt wat Marketing Drenthe en wat Drenthe vindt dat Marketing Drenthe zou moeten doen. Want ik vind het niet zo relevant wat mijn mening is en of de oerprovincie nou de juiste is. Het gaat erom dat Marketing Drenthe en daar hebben wij hier in dit huis voor vijf jaar terug ingezet, dan hebben we gezegd, Marketing Drenthe ging daarvoor ook nog over wonen of over werken in Drenthe. Daarvan hebben we gezegd, nou, wij willen als het college en dat willen we ook nu, je hebt de Investeringsagenda gisteren gezien. Wij willen ook nu die vrijetijdssector impuls geven. Geen doel op zich, maar het is ook om economie te genereren. Ja, niet alleen welvaart, maar ook welzijn, maar om met elkaar toch een impuls te geven van in Drenthe. Want het moet ook wel eerst verdiend worden. Ik zeg maar heel eerlijk tegen de Partij voor de Dieren: wij hebben veel, tientallen honderden miljoenen geïnvesteerd in onze natuur. Daar hoort ook een stuk beleving bij dat we de natuur beleven. Dat dat verantwoord en zorgvuldig is. Daar zijn we altijd over in gesprek, als er weer een fietspad aangelegd moet worden of dat soort zaken, maar het moet wel zorgvuldig. Dat uw beeld misschien een ander is, dat mag, maar wij hebben ingezet dat Marketing Drenthe zich richt op de vrijetijdssector om nogmaals ook om banen te genereren. Ik zeg ook maar heel eerlijk om banen vaak te genereren voor mensen die misschien niet eens de hoogste opleidingen hebben. Wij denken dat dat belangrijk is en dat is voor mij de basis waarvan wij zeggen, daar gaan wij met Marketing Drenthe

aan de slag. Voorzitter, want dat is denk ik belangrijk en dat het heel goed gaat mag duidelijk zijn. Ik wil twee voorbeelden noemen. Ze zijn nu weer genomineerd voor de Gouden Loeki om even aan te geven dat ze de campagne goed doen. Ze waren genomineerd voor de Dutch Marketing Award, waar het ging om international branding. Daar is, dat zijn ze net niet geworden, was een beetje in de corona tijd. We zouden net naar Amsterdam toe, toen ging het over, want dat geeft aan dat Marketing Drenthe er nationaal zeer goed op staat en dat menigeen jaloers is, hoe wij het in Drenthe hier geregeld hebben. Dat wil ik dan ook nog een keer aangeven. Voorzitter. ik ga gewoon de partijen bij langs en ik zal proberen op de meeste vragen, proberen op alle vragen antwoord te geven. Samenwerking met de sector is volgens mij zeer goed. Is juist versterkt de laatste Tijd, dat is ook de inzet geweest van de verandering die wij vanuit de provincie gevraagd hebben in onze opdracht. Ik heb al aangegeven, ze doen het net niet voor ons, maar ze moeten vraagbaak zijn en ze moeten ook de hulpvragen vanuit de sectoren kunnen behandelen. En dat doen ze ook. Daar zijn ze ook voor ingericht. En dat kunnen ze. U zegt ook nog iets over de drukte in de natuurgebieden. En ook daar proberen wij vanuit de provincie wel degelijk aandacht voor te geven. En ik wil u een ding noemen waar ik ook persoonlijk bij betrokken ben. Dat is bijvoorbeeld het gas op de velden, wat veel in het nieuws geweest is. Ik zou bijna zeggen, als je de plaatjes op het journaal zag, ongeveer Italiaanse prachtige, prachtig meer. Maar daar moet wel ook orde en het moet ook netjes en goed blijven. Nou. daar proberen we als provincie ook mee te kijken met Staatsbos en de gemeente om hier invulling aan te geven. Dat is een van die voorbeelden dat we wel degelijk oog hebben dat het met elkaar goed geregeld moet zijn. En ik heb al aangegeven, het is ook aan de natuurorganisaties zelf om te kijken. We hebben natuur en je hebt natuur. En de een is kwetsbaarder als de ander. En volgens mij wordt daar wel degelijk goed rekenschap gehouden. En ja. het was misschien afgelopen zomer wat druk, maar relatief gezien kun je ook zeggen, in Drenthe is het ook nooit de drukste provincie geweest. Daar was een van de redenen dat men hier ook naar toe kwam. Ja dan vraagt de SP, die vraagt ook nog even naar die investeringen, die intensiveringen. Misschien, dat is een vraag die door velen gesteld is. Wij hebben voor vijf jaar terug een verandering ingezet bij Marketing Drenthe. Ze kregen daarvoor pakweg die 1,4 miljoen waar we nu ook over spreken. En dan hebben we gezegd dat wij andere opdrachten vragen. Vraagt dat andere skills, vraagt dat andere kwaliteiten en ook qua capaciteiten. Dat vraagt ook dat de data en dat alle informatie op orde is. Dat er internationale branding geweest is de afgelopen vier jaar. Daarvoor hebben wij toen een intensivering subsidie gegeven van pakweg even die 3,5 - 4 ton. Ik heb al aangegeven: de vorige keer heb ik voor twee jaar de subsidie Verlengd, omdat ik vond dat het nieuwe college nu een besluit moet nemen en ook de nieuwe Staten over deze vier perioden. Dat zijn, dat bent u. We hebben nu gezegd van, ja eigenlijk is de, de informatie, de data die is er, de omvorming is klaar. Dan is het voor ons geen redenen, en er zijn een aantal die vonden het hoog, een aantal vonden het te laag. Ik vond het reden om terug te gaan op het oude bedrag, inclusief wel die indexen die daarbij zitten en dat brengt mij op dit oude bedrag en wij denken dat dit reëel is en tegelijkertijd zeg ik maar heel eerlijk, als het er een idee komt wat echt heel goed is en, en, wat een sector helpt. Ik zou kunnen denken, ik kijk naar rechts, naar mijn collega Bijl. U weet dat de koloniën weldadig in de belangstelling staan. Daar wordt op dit moment wel degelijk gekeken en zelfs even over met België, Overijssel en Drenthe om te kijken, kun je daar misschien in de toekomst, als die nominatie en als dat naar buiten komt, kunnen we daar iets mee, dan is Marketing Drenthe het eerste waar wij naar kijken, om te kijken, kan die daar een rol in spelen. En dan zou daar nog een aantal middelen voor zijn. Nou, dat zijn zaken waar u aan moet denken.

De voorzitter: Meneer Pragt, D66.

De heer Pragt: Heer Brink, een duidelijk verhaal. Alleen, wat ik, mij verbaast dan, is dat in de meerjarenbegroting van Marketing Drenthe de bedragen als een gegeven worden ingeboekt. Ook in het verhaal wat wij gehoord hebben vorige week kwam duidelijk naar voren dat, er als zij dat niet krijgen bepaalde activiteiten die ze nu wel doen, met name internationaal, niet door kunnen gaan en

dan bekruipt mij toch de twijfel of er toezeggingen gedaan zijn of dat ze hun werk wel goed kunnen doen zonder die bedragen.

De heer Brink: Er zijn geen toezeggingen gedaan. Dat was uw vraag. Zo ver was ik nog niet. U was de laatste partij en ik was net met de Partij van de Arbeid begonnen en toen de SP. Maar er zijn geen toezeggingen gedaan. De toezegging is een komma vier 34. En er is aangegeven van mocht er iets zijn, dan we staan we daarvoor open, maar het is geen automatisme en het hoeft ook niet. Dat is wat, dat antwoord kan ik u geven.
SP: Ik heb al aangegeven van ja, ik vind dat u te veel detailvragen stelt over de begroting en de rekening en voor wie voor welke campagne wat betaald wordt. Ik zeg maar heel eerlijk en dat heb ik trouwens ook wel eens, misschien wel een gevoelig onderwerp, maar u kent mij een beetje, maar dat maakt mij niet zoveel, maar ook bij Top Dutch vonden we er van alles van. Het gaat er niet om wat ik daarvan vind. Als de marketing goed is en als de experts daarover met elkaar de goede dingen doen. dan vind ik dat Marketing Drenthe en gezien de gegeven en hoe het gaat in de sector en hoe tevreden de sector is. Drenthe staat nu op nummer een als favoriete vakantiebestemming in Nederland. Is nog nooit vertoond. Ik zou bijna zeggen hoe kunnen we daar ongeveer aan twijfelen dat aan Marketing Drenthe het niet goed zou doen en verzandt niet in details. Houd de hoofdlijnen vast. Praat met de sector en ik weet dat u vindt, want daar stond volgens mij ook een beetje in de vraag, maar dat u zegt van nou, moeten nou grote bedrijven als de Landal, zoals de Center Parcs, moeten die profiteren van Marketing Drenthe? Ik kan u vertellen dat die een veelvoud aan marketing Uitgeven als wat wij hier doen en die kunnen prima hun eigen branding. Marketing Drenthe is nou om Drenthe op de kaart te zetten als ze naar de Landal gaan dat ze niet naar Overijssel Gelderland gaan, maar dat ze juist hier komen.

De voorzitter: Meneer Mäkel, SP.

De heer Mäkel Ja, ik had toch een vraag aan de hand van wat u antwoordt en dat is dat de SP niet twijfelt aan de, de fantastische resultaten die geboekt worden. Daar zijn we alleen maar verheugd over. We hebben ook niet voor niks gezegd dat we ons ook best wel zorgen maken over dat sommige bedrijven in zwaar weer verkeren. Dus dat, dat ondersteunt de SP allemaal. Het enige dat wij graag willen weten is, het is gemeenschapsgeld. En we willen wel graag dat daar verantwoording voor wordt afgelegd. En als het kan zo nauwkeurig mogelijk. Als, dat maak ik helaas veel mee dat mensen hun baan verliezen, dan een uitkering moeten aanvragen. Als je dan ziet wat voor formulieren er moeten worden ingevuld en dat vinden we ook met elkaar allemaal dat dat goed is, want er mag geen misbruik van gemaakt worden, maar om nou maar gewoon te zeggen we geven een carte blanche. In dit geval, dat gaat ons te ver.

De heer Brink: Maar, als u denkt dat ik niet regelmatig gesprekken voer, maar ik ben namelijk diegene die met Marketing Drenthe de contracten afsluit en die ook vinger aan de pols moet houden. En u mag mij afrekenen dat ik dat voldoende doe. Wij sturen, er is een jaarverslag en er zijn veel dingen openbaar, maar er zijn ook dingen die niet hier gestuurd worden, maar die wel degelijk gebeuren. Ik heb regelmatig overleg met Marketing Drenthe. We vragen regelmatig naar de contacten en onze ambtenaren zitten regelmatig bij Marketing Drenthe. Wat gebeurt er, wat gaan we doen, wat zijn de campagnes, hoe loopt het? Is de data op orde en wij praten ook met de sector, maar niet alles staat in de stukken. Er is een jaarrekening, maar ik vind ook dat ik de controle voor u moet doen en ik ben afrekenbaar op datgene wat ik richting Marketing Drenthe doe. Ik zie weer een nieuwe vraag komen.

De voorzitter: Ik ook. De heer Van Dekken, CDA.

De heer van Dekken: Ja voorzitter, want ik dank de gedeputeerde voor zijn uitgebreide antwoord tot nu toe en hij komt ongetwijfeld dadelijk nog bij een aantal andere vragen, maar ik bespeur natuurlijk bij de collega's ook wel een zekere inzet om, nou ja, wat is het Marketing Drenthe nu waard voor dat wat ze krijgen? En ik ken de gedeputeerde als een betrokken en bevlogen man, dus daar waar hij zegt van, kijk dat Marketing Drenthe kwaliteit moet leveren voor dat wat ze krijgen, dat vind ik echt essentieel. Dus dat is belangrijk dat die dat hier ook nog wat benadrukt. Alleen bijvoorbeeld het richten op andere doelgroepen. Dat was vorige week kwam dat ook voorbij. Mevrouw Potharst had volgens mij een opmerking over, ja, we krijgen het beeld dat heel veel ondernemers die die die grijze senioren eigenlijk tonen, maar uiteindelijk, ik bespeur bij Marketing Drenthe heel nadrukkelijk een andere scope, op jonge gezinnen en met kinderen die nog niet naar school gaan. En dan denk ik, ja kijk, die club is gewoon hartstikke goed bezig en ook die Gouden Loekie en dat soort dingen helpen zeer. Dus is de gedeputeerde het met mij eens dat gewoon goed werkoverleg met deze club nodig blijft, ambtelijk en misschien ook bestuurlijk? En nou ja, dat zou mij helpen denk ik om daar nog concreter beeld bij te krijgen.

De heer Brink: Had ik hem aanstaan? Ik zeg daar volmondig ja op en ik had gehoord wat de SP zei en ook wat u zei meneer Van Dekken. Kijk, ik, voor mijn gevoel moeten we oppassen dat we geen geld over de balk gooien, maar ik ben best bereid om, ik zou bijna zeggen om zelfs extern, maar ik vraag mij gewoon af of het zinvol is gezien de resultaten die er geboekt worden en de tevredenheid die er in de sector is en ook de tevredenheid die ik heb, zeg ik maar eerlijk. En ik zie u als vertegenwoordiger, want ik kan natuurlijk prima je een keer zeggen, houdt eens even tegen het licht. Is die 1,4 miljard, maar ik vond mooi wat de heer Pormes zei, kijken we naar de overnachtingen en de 1,7 miljard aan bestedingen, dan is het een schijntje en dan doen we het beste van allemaal. Dat hoorde ik ook als ik contacten heb met het NBTC, dan is Marketing Drenthe de top. Maar als u vindt dat er een onderzoek moet komen om eens te kijken van is het waard dat we die 1,4 vier miljoen en dat kunnen we doen, maar als u mij vraagt, vind ik het weggegooid geld. Maar als er een meerderheid is, wil ik dat best overwegen, want dat was een beetje de vraag. Natuurlijk, ik durf volledig en aan, maar laten we ook met elkaar helder zijn, als het zo goed gaat en we doen het zo goed, dan moet je ook voorzichtig zijn om extra geld daarvoor uit te geven.

De voorzitter: Er zijn nog twee vragen. Ik zeg er even bij, we hebben straks ook nog een tweede termijn. Dus u kunt ook overwegen om uw vragen tot dat moment te bewaren, maar ik geef even het woord aan mijnheer Uppelschoten en daarna aan meneer Blinde.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. Op de bijeenkomst die Marketing Drenthe gaf om voorlichting te geven over het marketingplan, daar waren ze op een ding wel heel eerlijk en dat had te maken met het grote succes van het toerisme in Drenthe dit jaar. En dat schreven ze niet aan zichzelf toe. Daar werd gezegd: nou, dat is de corona crisis, want mensen zijn hiernaartoe gekomen om rust, ruimte, veiligheid. En de, dat dat dat is heel goed, maar ik heb het idee dat u teveel nu de successen van het toerisme in Drenthe toeschrijft aan marketing. Het is trouwens altijd heel moeilijk om de effecten daarvan vast te stellen, maar om het zo linea recta te zeggen: 'Het is dit jaar heel goed gegaan, dat komt door marketing', dat is volgens mij te simpel en bovendien, er wordt dan ook gezegd, het is veiligheid, rust en ruimte, authenticiteit, nou, als wij maar flink gaan promoten. En, hoe succesvol moet Marketing Drenthe eigenlijk worden? Ik denk dat, succes zal ertoe leiden dat de kernwaarden naar de knoppen gaan en dat we niet meer zo'n mooie provincie zijn. Maar, de vraag is dus van: Is het niet te simpel om de successen toe te schrijven aan Marketing Drenthe.

De heer Brink: Ja, ik ben het volledig met u eens, het zijn de ondernemers die de credits verdienen, die de toeristen ontvangen en die zorgen dat ze ook terugkomen en dat hun accommodaties goed zijn. Laat dat helder Zijn, maar wij hebben het hier over Marketing Drenthe en de rol die zij daarin

spelen en die vind ik voortreffelijk. Dat is wat ik zeg. Maar het zijn de ondernemers die de markt in die sector beheersen en doen. Dat is een. Twee is Voorzitter, nog even terugkomen op het onderzoek. Er loopt ook nog een rekenkameronderzoek. Laten we die misschien dan eens even afwachten en mocht daar aanleiding zijn, kunnen we nog komen. En volgens mij wordt die richting het eind van het jaar verwacht en dan lijkt het mij zinvol om daar dan over verder te spreken. Ik ga snel verder door voorzitter. Ik dank de ChristenUnie.

De voorzitter: We nemen nog even de vraag van mijnheer Blinde mee.

De heer Blinde: Ja dank u wel Voorzitter. Ja, ik proef heel veel dat dat er gewoon behoefte is van wat krijg je nou terug voor je geld en dan denk ik dat juist in marketing, je je kunt gewoon echt supergoed meten wat er, wat er met je euro gebeurt. Van of je, waar iemand op klikt en of ze dan daadwerkelijk tot koop overgaan, et cetera. Dat is super inzichtelijk te maken. Nou, als je, als je zoiets maar gewoon heel globaal, het kan allemaal echt op een A-4tje voor mij part, als je zoiets aanlevert, maar dan krijg je een gevoel van wat is inderdaad, zeg maar gewoon de meerwaarde van wat krijg je er voor terug? Want ik geloof wel dat ze een positieve uitwerking hebben, absoluut, maar je wil gewoon ook enigszins weten van, er zijn zat marketingbureaus in de wereld. Ja, dan wil je een beetje, je wil gewoon weten van, nou ja, wat, wat wordt er nou geleverd?

De heer Brink: Ik, ik snap wat u zegt, maar ze verkopen geen spijkerbroek en het is, natuurlijk wel een andere handelswaar waar zij een soort bemiddelende rol in spelen en waar met name de ondernemers dan ook weer het verschil maken, want met mekaar doen. Ik vind daar ook dat we hier als provincie, onze mensen hebben daar ook een rol in gespeeld toen we dat veranderingsproces, wat niet vanzelf ging, waar we de samenwerking zochten. Met elkaar verdient iedereen de credits in dat het goed gaat en terecht zegt de heer van Uppelschoten, door de corona is geen graadmeting. Deze zomer was anders als anders, maar vorig jaar 2019 hadden we wel 1,7 miljard aan bestedingen en daar refereerde ik even aan. Voorzitter, ik dank de ChristenUnie voor de steun en ook voor de waardering die ze hebben voor hetgeen het werk dat verzet wordt en dank daarvoor. Forum voor democratie. Ja, ik heb al gezegd er zit veel van die technische vragen, maar die kunnen we prima nog eens keer en dat mag een op een en dat mag u ook ambtelijk noemen, die antwoorden kunt u allemaal krijgen, maar ik vraag me af of het zinvol is. Ik vind dat daar niet op detailniveau zou moeten willen sturen. Ondernemerschap. Volgens mij heeft Marketing Drenthe juist ondernemerschap, dat hebben we ook getracht er juist in te brengen, dat proberen we ook met onze opdracht zo te doen, dat zij zich ook naast die ondernemers zetten en niet vanuit, ik zou bijna zeggen, een ivoren toren, gaan kijken wat is, maar dat ze zich ook ondernemer voelen tussen die ondernemers en proberen hun te ondersteunen en een vraagbaak zijn. Daar doen proberen we in de opdracht. U zei nog iets over China. Dat was trouwens geen opdracht van Marketing Drenthe. Het was een spontane opdracht vanuit ondernemers, waar wel trouwens de kennis gevraagd is van Marketing Drenthe. Ach en u weet, dat was trouwens ook in een andere tijd toen we met elkaar zeiden van, we willen nog wat wat meer profiteren van van de huidige zaak. Ik denk op dit moment dat we zeggen van, nou ik heb velen van u horen zeggen: laten we Drenthe misschien wel behouden juist daarvoor. Dus, volgens mij is dat het antwoord daarop. Dan werd er nog iets gezegd volgens mij, door de Partij van de Dieren als het gaat, hebben ze de goede mensen of een andere. Als ik vergeet, als ik het helemaal fout geschreven heb, maar al die projectmanagers, die zijn ook online marketeers en er is wel degelijk, dus het is ook een beetje hoe de omschrijving is, maar ze zijn er wel degelijk. En soms zeg ik van, nou al hebben ze niet de kwalificatie, maar het werk is gewoon perfect wat er geleverd wordt en ze doen dus wel degelijk veel online. Ik heb al iets gezegd over, over de provincie, hoe druk het is. Daar kun je verschillend over denken en welke toerist je zoekt, kun je ook verschillend over denken. Volgens mij zei er ook een andere partij nog iets daarover, maar het is wel de ondernemer die ook bepaalt welke toerist. Is het een gezin met kinderen? Heb ik animatie daarvoor? Hoe is mijn, mijn park ingericht en de ene kiest

meer voor, er is een Statenlid die zich richt op wat oudere mensen en er zijn ook ondernemers die zegt van nou, wij gaan juist voor de, voor de jongere doelgroep. Dat is niet aan Marketing Drenthe, maar dat is aan die ondernemer en dan is het voor. Ik noem de, en volgens mij wordt u in die zin op uw wenken bediend, dit college zet opnieuw, kijkt ook weer opnieuw die investeringsagenda in op de fiets. Ik kijk ook naar mijn collega hier. Die fiets blijft centraal. We hebben in het collegeprogramma ook nog wandelen genoemd en dat zijn dingen denk ik die u zou moeten aanspreken. En online gebeurt er dus wel degelijk veel. Nog sterker. Ze hebben een campagne gehad, dat ze ook onze ondernemers geholpen hebben, om bijvoorbeeld hun websites in het Duits en in, om te kijken hoe je dat met elkaar doet. Dus het is veel aandacht voor online. Kijk even naar huisvesting. Ja, ik hoop ook wat mevrouw Udinga aangeeft, dat dit leidt tot nog meer synergie. Ik durf de, de stelling aan dat het zeer goed geweest is de laatste jaren dat we samen optrokken, dat is ook een wens geweest van mij om te kijken hoe krijg je alles bij elkaar. Er is ook wel eens een soort leisurehuis gezegd van, hoe krijg je het bij elkaar. Nou, ik kan u ook nog melden, vitale vakantieparken gaat in hetzelfde gebouw op een prachtige locatie, ik heb al wat tekeningen gezien en ik denk dat het goed zou zijn, mocht de anderhalve meter economie een beetje weer voorbij zijn, dat we straks ook zeker is gaan kijken met u als Staten van en ook in gezamenlijkheid wat mij betreft, met het recreatieschap wat met name ondersteund wordt door de gemeente, om eens een keer in Dwingeloo te gaan kijken. En ik hoop nogmaals dat het opnieuw versterkt wordt en ik deel uw mening, gaf een beetje antwoord op de vragen wat brengt ons vrijetijdseconomie? Heel veel, niet alleen voor ondernemers, maar ik durf ook de stelling aan voor heel veel inwoners. Kijk naar de zwembaden die kunnen blijven. Kijk naar dat er een winkelier is, waar het in de zomer veel reuring is. Kijk naar de festivals, hebt u terecht genoemd. Ik denk dat heel veel festivals niet konden doorgaan als wij niet zoveel toeristen hier naartoe haalden. Het versterkt elkaar. Dat heeft ook het vorige college gedaan en ik deel daar volledig uw mening. Ja. PVV zei nog even, ze verkopen zichzelf goed. Nou, ik vind dat ze Drenthe niet verkopen, maar wel goed in de markt zetten. Zitten we te wachten op meer toeristen? Volgens mij bepaalt dat ook wel een beetje de markt. Drenthe is zoals die is. Wij zijn er trots op en ik ben blij dat anderen dat zien en dat ze gebruik maken van de rust en ruimte die er is. U vindt 1,4 veel. Ik vind dat niet u zei de ondernemers profiteren. Ja, maar Marketing Drenthe is nou eenmaal die schakel. Wij geven wel meer subsidies uit aan ondernemers om te kijken en dat is geen doel op zich om die ondernemer te ondersteunen, maar wel om banen te genereren en wel om mensen aan het werk te houden. Dus ik deel uw mening daarover niet en ik hoop dat ik u, nou ja, dat u toch een beetje ziet dat het belangrijk is voor de economie van Drenthe, voor de werkgelegenheid, voor de leefbaarheid in de steden en dorpen. En nogmaals ook dus voor de horeca. Bart, de heer Van Dekken, CDA. Nou ja, er is voldoende samenwerking en ze geven heel veel kennis en kunde, ik kijk maar even naar de vitale vakantieparken waar ze dan een rol in spelen en waar zij, ze hebben nogmaals heel veel kennis en kunde, Drenthe hotels doen ze iets speciaals mee. We hebben nu, ik heb een gesprek gehad met een groepsaccommodatie, maar als er nou een sector getroffen is, als er nog een sector getroffen is, dan zijn het de groepsaccommodaties die het nog steeds moeilijk hebben. Marketing Drenthe gaat nu kijken, kun je daar toch nog iets speciaals voor doen? Nou, dat zijn ook van die rollen die ze vervullen, waar we afgelopen week een gesprek over gehad hebben en ze pakken dat op. En nogmaals, heel veel onderzoeksvragen, en er is heel veel kennis van Marketing Drenthe.

De voorzitter: De heer Van Dekken.

De heer Van Dekken: Ja voorzitter, dan toch nog even een korte vraag op dat punt voor het antwoord, maar ik begon niet per ongeluk over die marketing adviesraad, want als we puur kijken naar de evaluatie bijvoorbeeld na zo'n project als Hunebed Highway, dan krijg ik toch een beetje het beeld dat Marketing Drenthe dan wel met ondernemers in gesprek is, maar bijvoorbeeld businessclubs of andere organisaties daaromheen eigenlijk niet worden benaderd. Dus zijn we voldoende scherp om ook het net op te halen in de externe omgeving op dat punt, zo vragen we de gedeputeerde.

De heer Brink: Eens. De Hunebed Highway, wat je ook van de naam vindt, maar je ziet wel dat ondernemers zich daar proberen te verenigen en ik ben het met u eens. Het zou goed zijn dat we Marketing Drenthe zich ook met name met de Hunebed, met die businessclub in verbinding stelt, om te kijken hoe kun je gezamenlijk dingen organiseren en niet naast elkaar, maar met elkaar? Dat delen we. Nou, corona dus van door de heer Pormes gezegd van, dat ben ik wel met u eens, volgens mij moeten we ook proberen de positieve dingen van de huidige crisis vast te houden en die bakens die verzet zijn, om ook juist naar de toekomst toe te kijken. En dat proberen zo. Ik weet ook dat ze nu extra, want dat klinkt raar, maar door de corona moeten dan heel veel mensen telefoonnummers, gegevens, mailadressen, maar dat geeft ook soms ondernemers weer wat extra's om met elkaar nog eens een mailing te doen. Nou daar kijken ze ook naar. Nogmaals wel verantwoord, maar als dat kan, moet je inderdaad veel kennis en kunde hebben en daar maken ze, daar kunnen ondernemers en dan kun je ook weer kijken, wat is ons product, wat is het waard, komt men terug, wil men terugkomen, wat mist men nog? Nou, dat soort dingen worden zeker uitgehaald. Ik denk, voorzitter dat ik D66, de heer Pragt, ik heb al aangegeven wat is dit. Er is niets toegezegd. De gevolgen voor de samenwerking: financieel niets, maar ik hoop, ik heb al gezegd, aan de andere kant hoop ik dat er heel veel synergie extra uitkomt. Er is al veel contact. Ze werken in dezelfde markt. Ze doen dezelfde dingen en ik denk dat ze nu elkaar tijdens het, bij het koffiezetapparaat nog vaker gaan ontmoeten en dan hoop ik ook binnen die anderhalve meter. Voorzitter dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Brink. Als we er vanuit gaan dat een minuut 180 seconden heeft, dan bent u keurig binnen de tijd gebleven. Zo is het. Dan hebben we nu nog tijd voor een tweede termijn. Spreektijd circa een minuut. Ik zal het rijtje even langsgaan. Als u geen behoefte heeft, dan ga ik ervan uit dat u voorstelt om het als A- stuk door te leiden naar PS. Mevrouw Mensen.

Mevrouw Mensen: Dank u wel voorzitter. Ik heb nog wel een vraag wat me nog niet helemaal duidelijk is, maar dat kan ook aan mij liggen. Wat de incidentele uitgaven, of de financiering die nou incidenteel staat genoemd, dat kwam bij ons over, inderdaad als dat een, een financiering is, die zij echt daadwerkelijk nodig hebben om datgene te kunnen doen wat ze moeten doen en wat ze willen doen. Krijgen we nou dus elk jaar een, een financieringsaanvraag nog weer voor die, voor die incidentele of is dat een, alleen zoals u dat aangeeft, van nou, als er echt wat extra nodig is, dan moet daaruit geput worden. Dat is mij nog niet duidelijk. Misschien dat u daar nog wat nadere toelichting op wil doen en ik ben een beetje, ik weet niet meer wie dat zei, maar dat was iets over ondernemerschap en Marketing Drenthe. Wat wij, ondernemerschap moet je bij ondernemers laten en als ondernemers niet, geen ondernemerschap hebben, dan nou ja, dan valt vanzelf, valt het, valt het bedrijf om en dat is heel jammer voor het bedrijf en misschien ook wel voor Drenthe, maar dat is wel de, de werkelijkheid. En we moeten niet als Marketing Drenthe en dat is eigenlijk wat wordt bedoeld hebben, proberen om alles maar overeind te helpen, omdat wij op de stoel van de ondernemer gaan zitten. Kennis, delen en en elkaar versterken en ondersteunen is helemaal prima, maar dat is het dan ook.

De voorzitter: Maar wel een A-stuk hè? Wel een A-stuk voor u?

Mevrouw Mensen: Afhankelijk van wat er wordt geantwoord.

De voorzitter: Meneer Blinde. Behoefte?

De heer Blinde: Nou, heel kort. Ik ben blij verrast met de, met het verhaal van mijn voorganger moet ik zeggen. Dat is een mooie, ja economisch denken.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Udinga? Meneer Van Dekken?

Mevrouw Udinga: O ja, ik wel.

De voorzitter: Mevrouw Udinga.

Mevrouw Udinga: Onze lokale economie heeft gewoon toerisme en recreatie nodig. 1,7 miljard aan omzet per jaar, dat is heel veel geld dat uitgegeven wordt in Drenthe, in vakantieparken, campings, hotels, camperparken, bed en breakfast. Maar niet alleen de verblijfskosten zorgen voor inkomsten, want toeristen gaan ook naar de bakker, de slager, de musea, de fietswinkel of ze gaan shoppen in binnensteden. Ze bezoeken zwembaden, klimparken, festivals. Wij denken dat juist die toeristen vele voorzieningen in Drenthe in stand houden en juist daarom moeten we niet minder, maar eigenlijk nog veel meer investeren in de vrijetijdseconomie. Want het rendeert, brengt levendigheid in onze provincie en het zorgt bovenal voor 5 tot 15 procent werkgelegenheid in Drenthe. Dat zijn banen voor heel veel mensen en het lijkt me dat geen enkele partij in deze zaal daartegen is.
De voorzitter: Dank u. Meneer Van Dekken.

Meneer Van Dekken: Ja voorzitter, want nog even over dat economische ondernemerschap, wat meneer Blinde ook ten gunste van de PvdA uitspreekt, kijk voor het CDA is het vrij helder. Op het moment dat ondernemers omvallen of dreigen om te vallen, onder andere omdat ze niet de goede dingen doen, dan verwachten wij van Marketing Drenthe dat daar waar ze kunnen, gaan ondersteunen. Dus in gewoon Nederlands: Bij heel veel bezoekers nu hebben gehad, in de corona tijd richting Drenthe, even los van wat de PVV ervan vindt. Dan is dat natuurlijk hartstikke goed en als je ondernemers dan bijvoorbeeld gaat vragen, nou, wat hebben die mensen nu in Drenthe gemist of wat zou dus nog als gewenst zien in Drenthe? Als die ondernemers dat niet kunnen opleveren of kunnen aanleveren, dan is onze opvatting dat Marketing Drenthe daar gewoon prima in kan en moet ondersteunen. Dus dat is niet zozeer het beperken van het ondernemerschap, maar eigenlijk een proactieve houding van Marketing Drenthe op dat punt. En een laatste, want ik had in de eerste termijn al gezegd, voor wat ons betreft is het A-stuk, maar wij zitten als CDA niet te wachten op nog meer onderzoek. Ik ben het helemaal met de gedeputeerde eens. Dat rapport van de Rekenkamer komt nog en wij hebben het volste vertrouwen dat dat goed afloopt, omdat wij ook in de opvatting zijn dat Marketing Drenthe de goeie dingen doet op dit moment.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Pormes.

De heer Pormes: Dank u wel voorzitter. Ik ben het niet vaak eens of ja regelmatig eens zo met de VVD, maar het verhaal over de lokale economie ondersteunen wij volledig. Kijk het interessante van die 1,7 miljard is dat het met name ten goede komt van de lokale economie. Het vloeit niet weg. Dus Drenthe heeft daar volop belang bij. Ik begrijp de kritiek dan ook niet helemaal met betrekking tot de hoogte van de subsidie. Anderzijds voorzitter, politieke partijen ontvangen ontzettend veel hè, miljoenen voor promotie. Ook Partij voor de Dieren, SP doen eraan mee. Ik zie dat regelmatig op televisie en hoor dat op de radio. Maar, wij stellen niet dezelfde vragen, zoals zij dat hier stellen. We mogen erg, als we kijken naar de wijze waarop wij subsidie verlenen, dan zien we dat we per kwartaal wordt gestuurd op de voortgang van de resultaat en er wordt bijgesteld. Nou ja, dat doen we niet bij alle gesubsidieerde instellingen, dus er wordt ontzettend nauwlettend gevolgd hoe die middelen worden besteed. Vandaar dat wij ook volledig kunnen instemmen met uw voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. Even het belang van de lokale economie, dat is voor ons ook duidelijk. Dat is geen punt van discussie. Maar de link die gelegd wordt tussen die 1,4 miljoen van Marketing Drenthe en die die miljarden, die 1,7 miljard, die in de recreatiesector

rondgaan, dat is te simpel. Ons probleem is meer van, we zijn bezig Drenthe te promoten op een manier waarbij wij misschien de kip met de gouden eieren wel te vetmesten en dat die sterft. En, er zijn mensen juist in deze coronatijd naar Drenthe gekomen, omdat hier weinig mensen zijn, dat zijn wij dan. Er is rust, ruimte en veiligheid en hoe meer je dat gaat promoten, des te meer ben je eigenlijk bezig het beeld wat je hebt van authenticiteit en oer, om dat om zeep te helpen. En wanneer, wanneer is er voldoende marketing geweest? Hoe vol moet Drenthe worden? Hoeveel toeristen moeten hier komen?

De voorzitter: Meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Is er een punt dat we nee zeggen?

De voorzitter: Ik onderbreek u.

De heer Uppelschoten: Is dat ook besproken met Marketing Drenthe? Wanneer is het genoeg?

De voorzitter: Ik onderbreek u even, u valt een beetje in herhaling ten opzichte van uw eerste termijn, maar mevrouw Udinga heeft een reactie.

Mevrouw Udinga: Ja, begrijp ik nou goed dat mijnheer Uppelschoten hiernaartoe is gekomen naar Drenthe voor de rust en ruimte en de veiligheid en dat u dit, dat eigenlijk alleen maar voor zichzelf wil houden en andere daar niet van wil laten genieten? Dus alleen voor hem en voor niemand anders?

De heer Uppelschoten: Nou, ik denk dat de bewoners van Drenthe die rust, ruimte en veiligheid en natuur wel op prijs stellen en als ze die zouden moeten inleveren voor de toeristen, dat het een hele aparte discussie zou worden, dan ben ik niet zo zeker van of er dan nog voor veel toeristen gekozen wordt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg, ChristenUnie.

Mevrouw Van den Berg: Ja dank u voorzitter, ja. Al, de tweede termijnen te beluisteren, denk ik soms wel van, ik hoop niet dat Marketing Drenthe met buikpijn naar huis gaat, want er worden best wel hoge verwachtingen op, op hun schouders gelegd. En volgens mij gaat Marketing Drenthe echt over de marketing van Drenthe. En als het gaat bijvoorbeeld om het vitaliseren van de vakantieparken, dan hebben we daar een ander programma voor. Wat mij betreft nog even de reactie inderdaad weer op, op de vraag van mevrouw Mensen, want ik vind het inderdaad goed dat we dat even helder hebben hoe dat nou precies zit en als daar een afdoende antwoord op komt, dan kan het wat ons betreft door als A-stuk.

De voorzitter: Dan mijnheer Mäkel.

De heer Mäkel: Ja, dank u wel voorzitter. De SP vindt natuurlijk ook dat het heel erg belangrijk is dat, eh, er een goede omzet is en met de 1,7 miljard zijn we heel erg blij mee. Als mensen netjes hun belasting betalen, dan juich de SP dat allemaal heel erg toe. Dus daar is geen discussie over. Het enige, en ik denk dat we daar met elkaar hier over zitten, dat is, wij willen ook als volksvertegenwoordiger ons werk kunnen doen. En ik wil best meneer Brink op zijn blauwe ogen geloven, maar zo zit het volgens mij, zo werkt het niet. Wat de SP graag wil en ik beluister dat bij meer partijen, wij willen graag een financiële verantwoording en het liefst zo gedetailleerd mogelijk.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil nog wel even van u weten A of B, maar mevrouw Udinga heeft een vraag.

Mevrouw Udinga: Ja, in de eerste bijdrage van de SP hoorde ik dat hij letterlijk zei, wij twijfelen niet aan de resultaten. Ook niet wij twijfelen een beetje aan resultaten. Wij twijfelen niet aan de resultaten en toch wil de SP nog zwart op wit de resultaten nog een keer zien, terwijl ze er niet aan twijfelen. Dat kan ik niet helemaal rijmen.

De heer Mäkel: Het gaat erom, wij twijfelen er niet aan dat, we weten natuurlijk niet in hoeverre Marketing Drenthe daaraan bijdraagt, maar we zien gewoon dat er een hele goeie omzet wordt gegenereerd en daar zijn we blij mee. En dat Marketing Drenthe daar wellicht een aandeel in heeft, dat juichen we ook toe. Dat bestrijden we niet. Maar waar het om gaat is, willen we ons werk goed kunnen doen, dan willen wij graag inzage hebben in wat Marketing Drenthe nou precies daarin voor rol speelt. En op grond van de gegevens die we op dit moment hebben, kunnen we dat niet of onvoldoende. En dat is de enige vraag die wij stellen. Dus wat ons betreft, zolang die gegevens er niet zijn, is het wat ons betreft zeker geen A-stuk voor ze.

De voorzitter: Dank u wel. Daar gaan we even naar meneer Pragt.

De heer Pragt: Dank u. Dank u heer Brink voor de duidelijke en heldere beantwoording van onze vragen. D66 is zeer positief over het functioneren van Marketing Drenthe. Ze zijn goed bezig wat ons betreft en wij hebben net als CDA geen enkele behoefte aan een extra onderzoek. Dus een A-stuk wat ons betreft.

De voorzitter: En als laatste mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Ja, dank u wel voorzitter en ook dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording van de vragen. Wat wij, nou ja eigenlijk naar aanleiding van de beantwoording ook zouden willen vragen en ook in het licht van de vragen die de SP stelt, er komt inderdaad een rekenkameronderzoek aan. Misschien niet voor niks is de onderzoeksvraag dat er gekeken wordt in hoeverre de provincies zicht hebben op in hoeverre marketing en promotie bijdraagt aan het versterken van de toeristische sector. En ook, welke informatie die de Staten dan hebben gekregen om ook het beleid samen te kunnen bepalen. Maar ook te kunnen bijsturen daar waar we vinden dat het nodig is. Wij zijn ook van mening dat wij te weinig informatie krijgen, om dat te kunnen doen. En ik wou voorstellen om ook dit stuk dan aan te houden, totdat de resultaten van het rekenkamer onderzoek klaar zijn, omdat dat heel veel antwoord zou geven, denk ik, op de vragen die hier vanochtend gesteld zijn. En qua inhoud, we hebben natuurlijk het een en ander aangegeven op de, de boodschappen, de oerprovincie, wat is dat dan precies en ik hoorde de gedeputeerde zeggen: ja, we hebben al heel veel geïnvesteerd in de natuur, dus we moeten hem ook openstellen voor de recreanten, want daar hebben we zoveel geld aan besteed. Nou. ik wou nog een keer benadrukken dat de natuur, de investeringen die we daarin doen, dat is ook een kerntaak van de provincie en niet direct om nou aantrekkelijk te maken voor recreanten, maar omdat de natuur belangrijk is voor ons allen. De natuur, zonder natuur kunnen wij niet voortbestaan, dus daarom investeren we in de natuur en dat zou de eerste prioriteit zijn wat ons betreft. En we hebben nog steeds zorgen dat als hier recreanten komen en we laten dat, we laten we dat allemaal toe en we creëren zo veel mogelijk ruimte in die natuur. De nieuwsberichten zijn er ook duidelijk over en we gaan dat niet bijsturen, dan zien we alleen maar een verslechtering van onze oerwaarden en daar hebben we ernstig zorgen over. Dus wat ons betreft is het een B-stuk.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Potharst.

De heer Pormes: Voorzitter.

De voorzitter: Meneer Pormes, GroenLinks.

De heer Pormes: Begrijp ik nu goed dat u zegt dat statenvoorstel moet worden aangehouden tot het onderzoek van de Rekenkamer is voltooid?

Mevrouw Potharst: Ja, dat is mijn voorstel.

De heer Pormes: Maar dat is toch vreemd, althans ik vind het vreemd. Er is een kwartaal overleg en het kan ook te maken hebben natuurlijk met de manier waarop wij ons laten informeren. Er is voldoende, echt ruim voldoende mogelijkheden voor ons om ons te laten informeren en ook interactief op zoek te gaan naar die informatie. Het is volstrekt onnodig om te zeggen van nou, laten we het maar uitstellen tot, we wachten af op het onderzoek van de Rekenkamer. Dan had u beter uw best moeten doen om u te laten informeren.

Mevrouw Potharst: Nou, u geeft aan mij de bal dat wij ons beter moeten informeren. Volgens mij moeten wij geïnformeerd worden en zijn wij op dit moment onvoldoende geïnformeerd om hier een akkoord op te geven.

De heer Pormes: Dat is een hele passieve vorm van democratie bedrijven. Kijken. waar we mee te maken hebben. We subsidiëren een instelling. We stellen keiharde eisen. Elk kwartaal vindt er een overleg, een rapportage plaats, een jaarlijks overleg plaats met het college en dat vindt u niet voldoende? Ja, ik begrijp dat niet. Dus ook nog een keer, laat ik dat nog een keer benadrukken, niemand gaat erop in, er is, we geven subsidie op basis van de output en dat wordt elke keer, wordt dat tegen het licht gehouden. Wat wilt u nog meer? Uw middelen die de Partij van de Dieren krijgen om promotiemateriaal wordt, wordt niet eens tegen dat licht gehouden.

De voorzitter: Ja. Mijnheer Pormes, dit was het?

Mevrouw Potharst: Voorzitter, mag ik daar nog wel even op reageren?

De voorzitter: Mevrouw Porharst even kort.

Mevrouw Potharst: Ja, mijnheer Pormes maakt de vergelijking tussen een Marketing Drenthe en een politieke partij. Ik snap die vergelijking niet zo goed. Ja, ik weet niet, misschien heeft die iets wat ie even kwijt moet, maar ik kan me daar zeker niet in vinden en ik ga me ook zeker niet op die manier met u in debat.

De voorzitter: Ik zie een vraag bij de heer Uppelschoten, meneer Van Dekken en de heer Blinde en, en ik zie gewoon dat er heel veel enthousiasme is om naar de digitale periode toch even lekker met mekaar te ouwehoeren. Meneer Uppelschoten, ga uw gang.

De heer Uppelschoten: Nou, ik wil even reageren op de heer Pormes. Het is niet voor niks dat de Noordelijke Rekenkamer gaat onderzoeken wat het effect is van, de marketingactiviteiten, omdat het zo moeilijk is om daar zicht op te krijgen en informatie over te vinden. Het is onderzoek geworden juist omdat het ingewikkeld is. En je kunt het niet zo makkelijk vinden als daar gesuggereerd wordt. Dus ik, ik, ik vind, moet ik zeggen, de bijna verwijtende sfeer waarmee gepraat wordt naar de Partij voor de Dieren is niet terecht. Het geldt voor ons allemaal, of hij zou een wonder zijn, dat hij dit wel allemaal

heel snel en goed kan vinden en heel eensluidende conclusies kan trekken, want die zijn er volgens mij niet.

De voorzitter: Meneer Van Dekken.

De heer Van Dekken: Ja voorzitter, dank u wel, want ik sluit me wel even aan bij uw observatie. Volgens mij is dit allemaal enthousiasme van de collega's om inderdaad te spreken en te doen, alleen ik neem aan dat de collega's in dit huis, net als ik, elk document van wat we krijgen van kaft tot kaft zorgvuldig leest, dus alle pagina's tot ons nemen. En op het moment dat je dat in dit document doet, dan is onmiskenbaar helder dat Marketing Drenthe een uitstekende manier heeft om haar verslag te doen van de werkzaamheden die ze doet. Dus het eerste punt. Op het moment waarop wij onze stukken hier beter lezen, zou dat al enorm helpen, denk ik. En het tweede is dat ik, en daar sluit ik me aan bij de opmerking van mevrouw Van den Berg, op het moment dat ik nu als Marketing Drenthe naar deze uitzending zit te kijken, dan zou ik ook een beetje buikpijn krijgen. Ik zou denken van wat gebeurt er allemaal in die Statenzaal? Volgens mij is iedereen hier in dit huis van harte bereid om Marketing Drenthe te ondersteunen en moeten we om die reden ook gewoon zeggen, niet moeilijk doen, er komen nog nieuwe onderzoeken aan en ik beweer niet dat de collega’s nu moeilijk zijn, ik doe het ook niet af als gezeur of als geouwehoer. Ik denk dat we het even heel goed op de merites moeten bekijken en applaus voor Marketing Drenthe zou ik zeggen.

De voorzitter: Meneer Blinde.

De heer Blinde: Voor ons is het een A- stuk voorzitter en we zijn naar de informatiebijeenkomst geweest en eigenlijk werd toen al aangegeven van, als de vragen die je stelt, die rapportages kunnen wij niet draaien. Dus dan vraag ik eigenlijk alleen aan de gedeputeerde van, joh, voor in de toekomst: Probeer dat wel enigszins, nou ja, te moderniseren. Ik had eigenlijk maar heel klein puntje van orde. Ik, ik, ik zit eigenlijk niet zo heel erg te wachten dat commissieleden zeg maar, mekaars ja, functioneren gaan beoordelen. Ja, dat, dat vind ik, dat vind ik gewoon helemaal niet interessant.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie nog een lampje branden bij mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: O, sorry.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Dit was de, de tweede termijn. Meneer Brink nog een reactie?

De heer Brink: Graag. Ja voorzitter, dank u wel. Ja ik, ik ga het verhaal niet weer over doen. Je hebt mijn enthousiasme voor Marketing Drenthe gemerkt en ook wat de sector ervan vindt. De Partij van de Arbeid vraagt: Wat is toegezegd? Toegezegd is 1,4 miljoen 34.200. Maar het is niet toegezegd die, 3,5 ton die we in het verleden wel deden. Kunnen ze daar aanspraak op maken? Heb ik gezegd, ja mits ze goede plannen hebben. Het zit in principe in de begroting. Als het meer is dan 150.000 euro is, moet dat hier langs de Staten. En dat is de werkwijze in dit huis en dat is toegezegd. Ik ben het met u eens, als ik, ik heb al gezegd, ik vind wel dat ze moeten ondernemen en ik vind dat iedereen moet ondernemen, maar ik ben het volstrekt met u eens, je moet een ondernemer ondersteunen en niet op de stoel gaan zitten van een ondernemer. Dus ik ondersteun u daarin en als ik mij daar verkeerd heb uitgedrukt, excuus daarvoor. Maar ik ben volstrekt met u eens, wat wij moeten doen is, wij zijn geen ondernemer, politiek is daar zelf niet goed in. Wat we wel moeten doen is ondernemers ondersteunen. Mevrouw Mensen. Maar ik kreeg met de informatiebijeenkomst de indruk dat de bijdrage die dan incidenteel zijn, essentieel zijn voor de campagnes die ze willen gaan voeren. Inderdaad, er werd gezegd, als wij dat, dat geld niet krijgen kunnen wij onze hele Duitsland campagne wel, wel vergeten. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn, dus vandaar mijn nadruk daarop. Nou, wie weet kom ik dan

nog wel met een verzoek terug voor de Duitsland campagnes. Maar mijn beeld is en laat ook helder zijn, ik, ik heb, ik heb mijn diepe waardering en de complimenten uitgesproken, maar over alles hoeven we het ook niet eens te zijn, zeg ik maar heel eerlijk. Ik pas op het geld wat u beschikbaar stelt en een aantal vinden 1,4 veel. Ik denk dat het ervoor kan, want de goeie campagnes zijn die noodzakelijk zijn, de data is verzameld, de ombouw is geweest, daar was die intensivering voor. Daar hebben we vijf jaar lang de middelen voor beschikbaar gesteld naar Berlijn, naar Marketing Drenthe en dat is niet van het laatste jaar, dat is altijd helder geweest. Na vijf jaar gaat men in principe terug naar de basisvoorziening en indien er hele goede plannen zijn, kan, maar dat hoeft niet, kan er eventueel aanspraak gemaakt worden op de 3,5 ton. Daar ben ik helder in geweest en dat wil ik naar u toe zijn en nogmaals, als het meer dan 150.000 is, dan kom ik bij u terug. En over het ondernemen heb ik denk ik genoeg gezegd. Ja. ik kan niet heen over de woorden die de heer Pormes en het CDA gezegd heeft. Daar zou ik kunnen zeggen, daar ben ik het mee eens. De heer Uppelschoten. Ik deel niet uw mening, want u koestert Drenthe als provincie. Nou, als er dan een term is die dan bij zo'n provincie past, is het wel de oerprovincie en ik denk dat ze juist met die marketingterm Drenthe niet verkwanselen, maar recht doen aan alles wat wij hier met elkaar voelen vanuit onze provincie. Iets anders is, en daar kun je dan over redetwisten, maar andere, ik kende de PVV altijd nog wel als een partij die ook voor de ondernemers stond en voor de werkgelegenheid en voor de economie. Ik vind het jammer dat u onvoldoende erkent dat die 1,7 miljard van cruciaal, er zijn gemeentes in deze provincie, waar een op de drie mensen werkzaam is in de vrijetijdssector. Daar mogen we niet aan voorbijgaan. Gemiddeld, soms ook nog laagopgeleide mensen. Als we het over welvaart en welzijn hebben, zou dat ons een zorg moeten zijn. We krijgen straks de economische koers, dat is waar ik mij vijf dagen, zeven dagen in de week voor inzet, om te kijken, hoe houden we mensen aan het werk. En juist in deze tijd zou het ons sieren om met elkaar daar vol voor te gaan. Voorzitter en ja ik heb over de VVD alleen maar eens, wat ook de heer Pormes al aangaf en voldoende onderschrijven wat het belang hiervan is. Ik kom eigenlijk bij, even kijken, ik heb al veel, ja wat ik nog wel toevoegen is, een aantal zeggen, heb ik dan voldoende informatie. Ik vind dat u mij de huidige cijfers en met de voorlichtingsbijeenkomst en met de vragen die u trouwens en laat het tientallen zijn, altijd ook voor deze vergadering kunt stellen, meer als voldoende, de heer Van Bekken, Van Dekken zei er ook iets over, info hebt. Maar u kunt alles vragen. Maar ook staan heel veel cijfers, en dan daag ik u uit, kijk nog eens op de site van Marketing Drenthe met feiten en cijfers. Ja en naar de Partij voor de Dieren, mijn, mijn, mijn linkerbuurman die er nu even niet is, maar dan gaat het om beschermen, beleven en benutten, nou dat is waar we met mekaar ook voor gaan in dit college. Ja en ik moet eerlijk zijn, ik weet niet wat u bedoeling is, maar als wij nu gaan zeggen, stel, maar gelukkig, ik zeg maar, gelukkig heeft er geen meerderheid en ik zou het ook ten zeerste afraden, misschien nog sterker, ik weet niet wat ik zou doen, maar als wij nu gaan zeggen, we gaan het uitstellen totdat de Rekenkamer het allemaal doet, moet mevrouw Crum die daar zit, die zou per ommegaande iedereen ontslag moeten aanzeggen, want dan is er in theorie geen financiering meer voor een januari. Dat is de consequentie als u het uitstelt en ik kan me niet voorstellen dat er ook maar een in deze zaal is, die dat zou willen. Laten we Marketing Drenthe de ruimte geven. En als u van mij meer informatie wilt, mag u maar daarop afrekenen. Daar mogen de mensen van Marketing Drenthe niet de dupe van worden. We zullen vol aan de bak moeten. Ik heb een aantal mensen??? (1.25.03)over de corona hoe het nu gaat. Drenthe staat in de top een, we moeten zuinig zijn op onze natuur. Het kan niet overal. Aan Marketing Drenthe zit daar best heel goeie in. Voorzitter, daar wil ik het mee afsluiten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik verder geen bijzondere toezeggingen gehoord en dan sluiten we dit agendapunt af met de conclusie dat er enkele partijen zijn die toch wel graag willen dat dit als een B-stuk doorgaat. De grote lijn is, dat het toch een stuk is waar we het met elkaar over eens zijn. En ik zou aan de partijen die het als B-stuk door willen laten gaan, willen vragen om nog eens te overwegen of ze dan in de Statenvergadering het kunnen beperken tot een stemverklaring bij dit stuk. Maar goed, dat zal in het presidium verder wel even besproken kunnen worden, lijkt me zo. Dan denk ik dat we nu

verder gaan met het volgende agendapunt. Ik zie geen behoefte aan pauzes of wat ook. Wij gaan door met agendapunt negen. Negen? Vijf natuurlijk.

5. Economische Koers; Statenstuk 2020-939

De voorzitter: De Economische Koers, waarin u gevraagd wordt om te besluiten de economische koers Drenthe 2020 tot 2023 vast te stellen en de aanvullende notitie onder de ingekomen stukken A 12 kan hierbij worden betrokken. Spreektijd voor dit onderwerp bedraagt vier minuten in eerste termijn en drie minuten in tweede termijn en ik inventariseer graag even de woordvoerders op dit punt. Dus wilt u uw hand omhooghouden tot ik u genoemd heb. En dat is dan mijnheer Uppelschoten. Mevrouw Udinga, meneer Moinat, de heer Van Dekken, meneer Pormes, meneer Pragt, mevrouw Van den Berg, mevrouw Mensen, mevrouw Potharst, en de heer Duut en de heer Schoenmaker. En dan mis ik nog Forum en dat is de heer Blinde. En dan gaan we nu beginnen met de ChristenUnie. Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van de Berg: Dank u voorzitter. Voorzitter, op acht januari van het jaar zaten we met veel Statenleden bij elkaar in de ondernemersfabriek in Assen. Het college had alvast wat contouren geschetst van de economische koers. En wat is er veel veranderd sindsdien. Want waar eerst nog, waar we eerst nog het beeld hadden van een economie die op stoom was, hebben we nu te maken met een historisch diepe recessie door de corona crisis. Veel sectoren in onze economie hebben het moeilijk, ook in Drenthe. En dit jaar en op dit moment in de tijd bespreken wij de economische koers die we willen varen als provincie de komende jaren. Complimenten voor het college dat ze ondanks de corona crisis een voorstel aan ons heeft voor kunnen leggen. Dank ook voor de meegestuurde evaluatie. Deze is erg grondig en had wat ons betreft best een aparte bespreking verdiend, want er worden veel leerpunten meegegeven. Maar ik zal me nu enigszins beperken gezien de tijd in deze leerpunten gelijk meenemen in de bespreking van de huidige nieuwe koers. Voorzitter, als provincie zien we het aanjagen van de regionale economie als onze kerntaak. Dat kunnen we op verschillende manieren doen: aanjagen en stimuleren, leggen van verbindingen en het creëren van randvoorwaarden, het mogelijk maken en ruimte geven. We moeten daarin wel onze rol kennen als provincie. We hebben immers, zeker als je het vergelijkt met veel andere provincies en met het rijk al helemaal een heel beperkt budget. En in die context ligt de vraag nu voor welke koers we gaan varen als provincie. Uit de gesprekken met de stakeholders zou blijken dat zij vooral behoefte hebben aan een faciliterende overheid. Dat is natuurlijk niet zo'n verrassing. Maar wat de ChristenUnie betreft zijn wij als provincie niet van ‘U vraagt, wij draaien’. Deelt het college deze mening van de stakeholders of is zij het met de ChristenUnie eens dat er ook enige sturing verwacht mag worden van de provincie. Of anders gezegd, is onze koers daar waar onze stakeholders ons heen blazen of hebben we toch ook het stuur enigszins in handen? In ieder geval van de scheepjes met geld die wij in brengen. Om impact te hebben, moeten we immers onze middelen gericht inzetten. We moeten keuzes durven maken, ook dingen durven laten liggen en in principe alleen steun geven voor zaken die onze doelen steunen. Het meegestuurde evaluatierapport zegt het zo: “Bestuurskracht en de wervende werking binnen en buiten de provincie neemt aanmerkelijk toe als de doelstellingen concreter worden geformuleerd en centrale aansturing op de doelen komt”. En met deze bril op hebben wij het nieuwe voorstel gelezen. En hoewel we ons kunnen vinden in veel zaken, vragen we ons af of we niet nog meer moeten durven kiezen. Oneerbiedig gezegd vinden wij de boom die op pagina 16 staat een aardige kerstboom geworden, waar echt van alles in hangt. En daarmee blijkt dat de drieslag slim, groen en met impact wellicht, te breed is. Onder deze termen kun je immers van alles gooien. En moeten we niet scherper durven kiezen waar we onze scherpe, eh schaarse middelen op inzetten. Wat de ChristenUnie betreft: hoe concreter, hoe beter. En analoog daaraan zijn we benieuwd hoe het college omgaat met vragen uit de markt die op ons afkomen, bijvoorbeeld vanuit de niet-groene

economie. Laten we die dan gaan? Want de ChristenUnie betreft wel. Alleen zo kunnen we in onze beperkte rol iets betekenen van waarde. Graag horen we een uitgebreide reactie van het college op de vraag over focus. En voorzitter, als we het hebben over koers en sturing, we missen in het stuk ook een visie op wat we niet willen. Zijn er ook ontwikkelingen die we willen tegengaan? Ik noem bijvoorbeeld de verdozing van het landschap. Dat is, voor degenen die daar geen beeld bij hebben, daarmee bedoelen we de vestiging van bedrijven die een groot ruimtebeslag innemen, maar vaak maar weinig werkgelegenheid met zich meebrengen. Dit zou betekenen dat we dus soms ook nee moeten verkopen tegen grote partijen. Is het college daartoe bereid? En welke andere economische ontwikkelingen vindt het college ongewenst? Een ander punt waar wij aandacht voor vragen, zijn de financiën en andere middelen die wij als provincie inzetten. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we duidelijke, duidelijk afspreken hoeveel middelen we beschikbaar stellen voor het stimuleren van onze economie. En dat er ook al aan de voorkant keuzes maken voor de bestedingsrichting. De evaluatie geeft ook aan dat er geen goed overzicht te krijgen was van de middelen die per doelprogrammalijn zijn ingezet. Dit moet beter, zodat we kunnen monitoren wat de resultaten zijn en onze inzet ook transparant is. Kunnen wij alsnog inzicht krijgen in wat er de afgelopen jaren aan economische bedragen is geleverd en aan wie? En kan er voor deze nieuwe koers wel een koppeling gemaakt worden tussen deze koers en de meerjarenbegroting? Voorzitter, wij worden nog niet zo heel blij van de laatste pagina, waarin de resultaten genoemd worden. Die zijn namelijk, dit zijn namelijk bijna alleen maar agenda's, notities en dergelijke, terwijl wij graag het tempo erin willen houden en niet aan het eind van deze collegeperiode moet wil, willen concluderen dat er alleen allerlei visies liggen. En juist de agenda die aangekondigd is in het coalitieakkoord, een agenda voor de zorg economie, mist. Wil het college deze alsnog opnemen en wij kunnen ons niet voorstellen dat het college aan het eind van deze periode alleen maar tevreden is, als deze agenda is opgesteld, zijn. En om een beetje te helpen,

De voorzitter: Een beetje afronden zo langzamerhand.

Mevrouw Van de Berg: Ik ga richting afronding

De voorzitter: dank u.

Mevrouw Van de Berg: Er wordt ook een notitie sociaal ondernemen aangekondigd. Deze is, kan volgens ons wel weg, want er is immers al een notitie in de vorige periode geschreven. Wat ons betreft komen daar dus nu ook volgende stappen en willen we het college vragen of ze dit willen aanpassen naar een, niet met een notitie willen komen, maar met een voorstel met concrete plannen rond het sociaal ondernemen. Tot slot nog een vraag over de generatie toets: getoetst is of er onder andere een specifieke aandacht is voor de binding van jongeren aan Drenthe en de conclusie is dat de koers onder andere gericht is op het aantrekken van talenten van buiten de provincie. Wij willen echter ook en vooral inzetten op het binden van onze eigen jongeren. Op welke wijze heeft het college aandacht voor de binding van onze eigen jongeren? Voorzitter, we zouden nog veel langer kunnen spreken over dit onderwerp, zoals over onze samenwerking met Duitsland, over de vraag wat we verstaan onder impactondernemer, het behouden van rijks banen, de kringloop. economie, brede welvaart. Maar voorzitter, gezien tijd laat ik het nu bij de gestelde hoofdvragen over sturing en focus, over de vraag wat we nu niet willen doen en welke resultaten we kunnen verwachten van dat college?

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de fractie van Op Drenthe, meneer Duut.

De heer Duut: Dank u wel voorzitter. Zoals te doen gebruikelijk weer heel veel positieve woorden over de Drentse economie en daar is op zichzelf helemaal niets mis mee, want we kennen deze gedeputeerde als een nuchter en realistisch mens. En voor de nieuwe periode leidt dat, zo lezen we,

doorgaan op de ingeslagen weg, maar nu met nog meer focus op groen en duurzaam en daar begint het een beetje te knellen voor mijn fractie. Want wat dat inhoudt, dat weten we nog niet, want er wordt voortdurend verwezen naar dat dat nog komt in de deeluitwerkingen. Kortom, je kunt wel deze, deze economische koers vaststellen, maar geven we dan een carte blanche voor die deeluitwerkingen waarvan we de inhoud niet kennen? Dus ik zou graag willen weten, als wij akkoord gaan, gaan we dan automatisch akkoord met die nog niet bekende deeluitwerkingen? Of zie ik dat verkeerd? Maar misschien nog wel belangrijker is dat wij vinden dat het college goed notie moet nemen van de evaluatie van Technopolis over de afgelopen periode, want daar staan behartenswaardige zaken wat ons betreft. Zoals de Health Hub in Roden, die niet de beoogde 20 staathubs heeft, heeft opgeleverd, maar slechts negen. Toch vinden ook wij dat hier wel sprake mag zijn van succes, maar toch. Ook zegt de evaluatie dat de provincie niet systematisch te werk gaat in haar projecten en dat stakeholders klagen over slechte communicatie. Verder stelt Technopolis dat er sprake is van slechte monitoring en dat de daling van de werkloosheid en Drenthe moeilijk aan de economische koers kan worden toegeschreven. Ook is er geen visie, zo lezen we over te behalen doelen. En zijn efficiency en effectiviteit niet gemonitord. Kortom, er is veel goed werk verricht onder de vorige koers, maar het moet veel beter, aldus de opstellers van deze evaluatie. Dus wij kijken vooral nu uit naar de reactie van de gedeputeerde.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Duut. Gaan we verder met mevrouw Udinga van de VVD-fractie.

Mevrouw Udinga: Dank u voorzitter. Het hoofd boven water houden, investeringen voor zich uitschuiven, ontslagen zien te voorkomen. Het zijn maar een paar van de zaken waar ondernemers en Drenthe zich in deze tijd zorgen over maken. En dan moet de tweede corona golf mogelijk nog komen. Het is kortom onzekerheid troef in ondernemend Drenthe. De economische koers die voor ons ligt is er een op hoofdlijnen en de VVD denkt dat het verstandig is om een visie te ontwikkelen waarin duidelijke keuzes worden gemaakt in de focus van de provincie Drenthe. Een koers waarmee de provincie zicht strategisch kan profileren en waarmee zowel resultaat op de lange als de korte termijn wordt gerealiseerd. Want wat gaan we doen? Concreet, als provincie? De richting staat in deze koers aangegeven. Maar in de uitwerkingsprogramma's worden de precieze keuzes nog, nog gemaakt. We willen als leden van PS voor onze controlerende rol hier graag zicht op hebben en dat geldt ook voor de doelen en de manier waarop behaald wordt of ze behaald zijn. In de koers staat te lezen dat een goeie aansluiting van MBO en arbeidsmarkt belangrijk is en de VVD deelt die mening van harte. De instroom van met name mbo- studenten loopt terug en stages zijn voor alle studenten moeilijk te vinden, zeker in deze corona periode. Wij hebben ideeën hoe dat gestimuleerd kan worden en dan komen wij in de Statenvergadering middels een motie op terug. Maar in de economische koers lezen we meer zaken waar we blij van worden. Denk aan innovatie in de logistieke sector, de digitale agenda, de vrijetijdseconomie, het revitaliseren van bedrijventerreinen naar toekomstbestendige werklocaties en het intensiveren van regionale samenwerkingsverbanden met Overijssel. Maar er is ook een aantal vragen dat onbeantwoord blijft. Welke investeringen kan Drenthe het beste het eerste doen om de Drentse economie te versterken? Waar zit het economisch groeipotentieel en welke investeringen van het bedrijfsleven en particulieren zijn hierbij nodig? Wanneer noemen we deze koers achteraf geslaagd? En hoe kunnen we dat gaandeweg volgen? De VVD beseft dat een toekomstbestendige economie en samenleving stimuleren afhankelijk is van meer factoren dan wat beschreven staat in het boekje. Ook het economische tij corona en ondernemersgeest spelen een rol in de impact van onze koers. Uiteindelijk moeten de ondernemers het immers doen. Zij moeten investeren, de juiste keuzes maken, lef tonen. In dit boekje staan de kansen die de provincies ziet en het is daarbij een mooie handleiding. En dan tenslotte. We horen dat er erg veel ontslagen gaan vallen bij de NAM. Nu al en over een paar maanden nog veel meer. Heeft het college een idee hoe deze mensen weer aan het werk kunnen komen? Is hier iets aanvullends voor nodig vanuit de provincie? Er loopt al een programma Drenthe 4.0. 'Voortbouwen op de energie van Drenthe'. Dat

heeft precies deze focus, maar hoe staat het met de voortgang van dit programma? Dat zijn onze vragen.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de fractie van D66, mijnheer Pragt.

De heer Pragt: Dank u. voorzitter. Voor ons ligt het statenstuk Economische Koers 2020-2023. D66 ondersteunt de thema's zoals die benoemd worden op, bij onze inzet zijnde: slim, innovatie, digitalisering, groen, duurzaam, vergroening circulair en met impact. Dat, deze thema's sluiten aan bij de doelstellingen van D66. D66 vindt het goed dat nadrukkelijk de samenwerking gezocht wordt tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Ook vinden wij het goed en logisch dat de economische koers 2020- 2023 op hoofdlijnen is. Dit mede gezien de onzekere economische toekomst door de corona crisis en terecht wordt op pagina vier vermeld: Deze ontwikkelingen vragen om een snelle handelende overheid, die flexibel is, zich snel aanpast en meegaat in alle veranderingen. Maar een democratisch proces is ook vooraf kaders aangeven. Snel en flexibel handelen mag wat D66 betreft niet ten koste gaan van de zorgvuldigheid en informatieverstrekking aan PS. Wel vindt D66 het belangrijk dat bij de uitvoeringsprogramma's van de economische koers er concrete, meetbare en realistische doelstellingen worden geformuleerd en vastgesteld. De vraag die we hebben aan de gedeputeerde, gedeputeerde is of het uitvoeringsprogramma inclusief concrete controleerbare doelstellingen apart ter besluitvorming worden voorgelegd aan de Staten. Bij onze werkwijze en netwerken worden deel- agenda's en uitvoeringsprogramma's genoemd. Dit zijn de digitale economie, groene economie, circulaire economie, onderwijs en arbeidsmarkt. Kennisagenda, IB-deel??? 1:40:58, Ik ben Drents ondernemer en impact ondernemer. Onderwerpen waar wij als D66 alleen maar mee kunnen instemmen. Ja, als ik mezelf zo hoor praten, dan denk ik, we konden het programma zelf wel hebben geschreven. Maar we hebben een, toch wel kritische noot. Alleen wat D66 wel opvalt en teleurstelt, is dat voor alle onderwerpen en concrete doelstellingen en, informatie gegeven wordt, behalve voor impact ondernemen. Hier wordt alleen maar vermeld: we komen met een notitie over sociaal ondernemerschap. Maar, impact ondernemen is veel breder dan alleen sociaal ondernemerschap. Bij impact ondernemen gaat het eerst om de impact die het bedrijf op allerlei gebieden nastreeft, zoals milieu, duurzaamheid, natuur, mens, samenleving enzovoort en dan om de financiële rendement. Het is een ondernemer met andere bedrijfsfilosofie. Kan de gedeputeerde aangeven wanneer de Staten de notitie kan verwachten en welke marktpartijen betrokken worden bij het maken van deze notitie? Tot zover.

De voorzitter: dank u wel. Dan is aan de beurt de Partij voor de Dieren, mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Ja, dank u wel voorzitter. Na het lezen van de evaluatie van de oude Economische Koers 2016-2019 bekruipt ons het gevoel, als je niet weet wat je wilt bereiken, begin er dan niet aan. In het statenstuk staat als alarmerende conclusie: Er wordt niet goed gemonitord of het economisch beleid zinvol is. Er staat letterlijk: “Er is geen overzicht van de resultaten”. Dat is toch op zijn zachtst gezegd wonderlijk. Ook staat er dat de werkloosheid sterk is gedaald en het MKB in Drenthe is gegroeid. Maar dit kan niet specifiek aan economische koers toegeschreven worden, omdat er geen overzicht van de resultaten te vormen is en omdat de resultaten niet gekoppeld zijn aan de gehoopte uitkomsten. De bewuste keuze van GS om dan bij de nieuwe koers maar geen beleidsplan met concrete doelstelling te formuleren, is wat ons betreft ronduit zwak en roept een gevoel op van ‘altijd prijs’. Immers, als het economisch beter gaat met Drenthe, dan komt dat door de provinciale koers. Maar als het economisch slechter gaat, dan zou het zonder investeringen vast nog slechter zijn gegaan. Kortom, we delen publiek geld uit en hopen er maar het beste van. Wat ons betreft een koers- loze weg. Als je een economische koers voor Drenthe wilt uitzetten, dan is het noodzakelijk om meetpunten aan te geven. Zeker in de wereld die zo snel aan veranderen is en van zoveel factoren afhankelijk is. Wij vinden geen concrete doelen in het nieuwe economische koers en sluiten daarbij

ook aan wat de ChristenUnie aangaf. Er zijn vele, velerlei programma's en uitwerking die we zien, maar wij als Staten moet in staat zijn om gezamenlijk deze koers te beoordelen om echt te denken van ja, dit gaat ons helpen. Wij missen een langetermijnvisie van uw provincie. De visie van de Partij voor de Dieren is een duurzame en solidaire economie, die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarmee de mogelijkheden voor toekomstige generaties in gevaar te brengen. Dat vinden we niet terug in deze visie. Er is, wat ons betreft geen visie. Er zijn een aantal punten die we gaan doen, maar waar willen we nou eigenlijk naar toe? Wij willen als Partij voor de Dieren naar een samenleving waarin vervuilers betalen voor de maatschappelijke problemen die ze veroorzaken en waar duurzame keuzes worden beloond. Dus wat gaan we doen, welke economie gaan we steunen en ook welke economie gaan we niet meer steunen? Welke ondernemers? Alle crises die er op dit moment zijn op het gebied van voedsel, zoetwater, energie, biodiversiteit, klimaat en dierziektes, stellen ons voor grote opgaves. Al deze crises worden immers veroorzaakt door het korte termijn denken. Maar waar ook financiële malaise het gevolg van is. Juist bij crisesbestrijding mag niet ingezet worden op herstel van de oude situatie, maar moet worden ingezet op nieuwe, duurzame doelen. En lange termijnvisie vereist keuzes. GS hecht wat ons betreft te veel waarde aan technologische oplossingen voor de uitdagingen van deze tijd. Op deze manier doorgaan, leidt tot een huidige manier van levensstijl van consumeren en uitbuiten. Het wordt echt tijd om te stoppen met deze business as usual. Voorzitter, het zal u niet verbazen dat de Partij voor de Dieren tot nu toe niet voor dit stuk gaat, dit stuk gaat steunen.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met Forum voor Democratie, de heer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Nou, voor ons ligt de economische koers voor de komende jaren. In de doelstellingen lees ik dat het zwaartepunt ligt op transities, als digitalisering, energietransitie en vergroening. De koers is voornamelijk kaderstellend. Verdere uitwerking komt later. Laat ik daarom beginnen met het grootste compliment wat wij als Forum uit de economische koers kunnen halen. En dat is namelijk dat die kaderstellend is. En dat is zeker in een tijd van na, nationale planbureaus en Brusselse vijfjarenplannen zeer prijzenswaardig. De economie laat zich namelijk niet plannen. Planeconomieën kennen, kenmerken zich dan ook vaak niet als gezonde economieën. Dus deze benadering kan mijn fractie dus zeer waarderen, voorzitter. Het is een kapitalistische benadering van de economie van onze provinciale overheid. Dus chapeau daarvoor. Als we het dan hebben over de kaders, dan ga ik even van positief naar negatief, vanuit ons perspectief uiteraard. Dat er veel ingezet wordt op digitalisering en een veranderende, veranderende demografie is mooi. Dit is inderdaad een zeer belangrijke voorwaarde om als goed werkklimaat te worden gekenmerkt en dat te blijven. Een oudere samenleving vraagt om slimme en technische oplossingen enerzijds. Dat mag niet vergeten worden. Het vraagt echter ook om een herwaardering van ouderwetse waarden. Zo, zoals dat gezinnen meer voor hun eigen ouderen zorgen. Die laatste opmerking valt denk ik beter te plaatsen onder de sociale agenda, echter, ik vind hem wel zo belangrijk dat we hem ook hierbij willen benoemen. De vergroening en de energietransitie paragraaf leest tamelijk tegenstrijdig, voorzitter. Allerlei beperkingen voor de samenleving en het bedrijfsleven worden verkocht als ware het kansen zijn. Het moge voor Forum voor Democratie volstrekt helder zijn, dat de koers die landelijk en provinciaal gevoerd wordt op deze thema's, welvaart, welzijn en sociale binding, kosten. En enkele zullen profiteren, vele plukken echter vooral de wrange vruchten. Voorzitter Forum heeft nog een aantal vragen aan het college. De eerste vraag is: waarom wil het Drentse economisch, o zo. Waarom wil het Drenthe economisch onderscheiden van haar omgeving, welke unique selling points worden gekozen? Tweede vraag is: Wat is de hiërarchie tussen de doelstellingen en voornemens? Is het werk gelijk, werkgelegenheid op een, ook als het niet groen is? Dat ziet Forum in tegenstelling tot onze collega's van de ChristenUnie wel zitten. Werk, werk, werk zou ik zeggen. Groen is voor ons niet allesoverheersend. Ja ook wij maken ons zorgen voor die ontslagen NAM-medewerkers uiteraard. Ik zou dan eigenlijk gewoon willen zeggen tegen de VVD, ga dan niet van het gas af, dat, dat scheelt

echt een hoop. En als laatste punt eigenlijk. Hoe gaan we leren van onze aanpak, voorzitter? De doelstellingen zijn best wel losjes geformuleerd. Ook lees ik weinig over monitoring. Dus hoe gaan we nou weten welke resultaten nou ja, toe te wijzen zijn aan onze investeringen. Maar goed, dat, die, dat punt zal nog wel heel vaak gemaakt worden. Dus wat ons bevalt is, is gewoon de, de globale aanpak, die is, die is gewoon goed, kapitalistisch, maar die botst wel een beetje op die kaderstellingen, maar goed. Ja. Hier laat ik het bij voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Blinde, dan gaan we verder met de CDA-fractie. De heer van Dekken.

De heer Van Dekken: Ja voorzitter, excuses. Ik zit nog midden in de koers en in de missie te bladeren van het heldere document wat weer tot ons is gekomen. Voorzitter, de economische koers van Drenthe blijft afhankelijk van omstandigheden en de inzet van heel veel partijen en heldere keuzes. Krachten en machten om ons heen spelen daarop in en wij ervaren door COVID-19 hoe eenvoudig een economie onder druk kan komen te staan. Het is ook daarom noodzakelijk, voorzitter, dat deze Staten de kaders verder invullen waarlangs we het economisch beleid vormgeven. En daarbij hebben we als Staten heel principieel gekozen voor een kaderstellende en een programmatische lijn van werken via uitvoeringsprogramma's en dat is uitstekend. Voorzitter, dat betekent dus ook dat we een aantal dingen niet zelf kunnen doen. Het rijk zal ons overkoepelend moeten helpen in regelingen. En gemeenten, met inachtneming van de grenzen vanuit de kerntaken discussie, moeten we ondersteunen, omdat daar de Drenten immers wonen en vaak ook anderen werken. De economische prioriteiten rondom digitalisering, vergroening, kunnen rekenen op onze steun.

De heer Duut: Voorzitter.

De voorzitter: Meneer Duut.

De heer Duut: Ik hoor meneer Van Dekken zeggen dat de uitwerkingen uitstekend zijn. Kennelijk heeft hij een ander stuk dan ik heb, toegestuurd gekregen. Klopt dat? En zo ja, dan zou ik nog graag die deeluitwerkingen willen zien.

De heer Van Dekken: Voorzitter, ik vrees dat de heer Duut niet helemaal goed heeft geluisterd. Ik had het over de uitvoeringsprogramma's en de programmatische lijn van werken die we daarin herkennen en daar sluit ik me helemaal op aan, dat dat een uitstekende werkwijze is om dat op die manier te doen. Ik vervolg mijn betoog, voorzitter. De economische prioriteiten rondom digitalisering en vergroening, die kunnen rekenen op onze steun en de al in de vorige periode ingezette, stevige investering met betrekking tot breedband is snel internet, die hebben ook in deze periode van corona meerwaarde bewezen. En los van wat we natuurlijk vinden van digitaal vergaderen, is het absoluut een noodzakelijke nutsvoorziening gebleken. Voorzitter, Koers 2020- 2023 laat een duidelijke samenhang zien tussen de regionale economie en de meer brede maatschappelijke aspecten. Het aantrekken van bedrijven en het creëren en behouden van werk, werk, werk, staat inderdaad centraal bij zowel de arbeidsmarkt als ook onze regionale bereikbaarheid. En ik wil in dat perspectief nog wel noemen dat de vrije tijd en de landbouweconomie voor ons niet lijn prominent in beeld moeten blijven, maar bovenal ook de ruimtelijke ontwikkelingen in termen van bereikbaarheid en cultuur. Ik heb verder nog vier korte connotaties te plaatsen bij het stuk. Ik denk dat ten eerste wij ons beleid steeds goed moeten evalueren. Dus in gewoon Nederlands, hebben we onze doelen nu uit de vorige nota nu werkelijk gehaald? En zo vraag ik dat ook aan GS. Zien we daarin misschien nog specifieke aandachtspunten? En een tweede is dat bij de behandeling van de begroting vorig jaar, dienden wij samen met de ChristenUnie, D66 en de Partij voor de Dieren een motie in om een generatie toets mogelijk te maken. Voor jong en oud moet het helder zijn wat de effecten zijn van ons beleid. En in

bijlage vier van dit koersdocument wordt hier wel melding van gemaakt, maar kan dat misschien nog concreter worden gemaakt? Wat kan u zowel jong als oud verwachten van ons economisch beleid? En de stellingname dat alle Drenten in beeld moeten zijn en daarmee dus recht wordt gedaan aan een generatie toets, is natuurlijk wel erg kort door de bocht. En dan mijn derde en vierde punt. Voorzitter, wat betreft de economische samenwerking rondom de regionale arbeidsmarkt, missen middels de regiodeals en de samenwerking in Noord-Nederland. Het versterken van die natuurlijke samenwerking moet de komende periode nog steviger op de agenda. De spectaculaire ontwikkeling van de regio Zwolle lijkt een kans in zich te hebben om vanuit de eerder gevonden samenwerking met Friesland en Groningen ook die regio daarin nog sterker te betrekken. Dus wij zijn echt voor een formele samenwerking, een intensiverings- samenwerking met Noordoost- Nederland. Ik had tot slot nog even, want daar meldt de economische koers ook dan wel iets over en dat was vandaag prominent in de krant, onze Investeringsagenda PLUS. En eerlijkheidshalve was ik daar wel wat verdrietig over. Natuurlijk hebben we gezien dat het persbericht die 50 of 53 miljoen, dat gaan we opplussen en dat is ten faveure van de Drenten en de ondernemers in Drenthe. Maar ik kijk ook even naar de vertegenwoordigers van de pers vandaag in dit huis. Wat wij toch ook steeds hebben gezegd in dit huis is, dat de fysieke leefomgeving in het kader van die vergroening steeds belangrijker wordt. En ook om die reden denk ik, dat ook onze investeringsagenda, we gaan daar natuurlijk later nog over spreken, daar gaan deze Staten over, maar ik zou het echt in de richting van het college nog eens willen vragen. Het klopt toch dat mijn beeld is, dat we nu ook in onze nieuwe economische koers via de investeringsagenda niet alleen de ondernemers, maar ook de inwoners in Drenthe in die fysieke omgeving, nou willen laten ervaren dat daar nog meer mogelijk is in Drenthe dan we nu al doen. Voorzitter, dat was het even. Een heldere kadernota, een mooi koersdocument van waaruit we de economie in Drenthe verder kunnen inrichten en vormgeving. Het kan rekenen op onze steun.

De voorzitter: Dank u wel. U krijgt nog een vraag van mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Ja, dank u wel. Ik hoorde mijnheer Van Dekken zeggen dat het CDA ook wil kijken naar de fysieke leefomgeving in het kader van de vergroening. Hoor ik dan het CDA ook zeggen dat zij geïnteresseerd zijn in de effecten van de keuze voor de groene economie op die fysieke leefomgeving in Drenthe?

De heer Van Dekken: Zeker.

De voorzitter: Dank voor uw korte antwoord. Dan gaan we verder met de Partij van de Arbeid. Mevrouw Mensen.

Mevrouw Mensen: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, eigenlijk zou ik alleen maar willen zeggen tegen het college, laat alles uit je handen vallen op dit moment en ga aan de slag om samen met de noordelijke partnerschap naar het noorden te halen. Geld uit het Europese Just Transition Fund een onderdeel van de Europese klimaatplannen en geld uit het Wopke-Wiebes-fonds, opdat wij niet worden vergeten in het noorden. Voorzitter, misschien zou deze oproep wel de economische koers van dit moment kunnen zijn. Ik weet dat het zo niet werkt, maar ik zou graag van het college willen horen hoe ze tegen deze oproep aankijken en wat er is en wat er wordt ondernomen. In algemene zin willen we een compliment maken over de helderheid van het stuk. Daarnaast zijn we ook erg positief gestemd over de wijze waarop deze koers tot stand is gekomen en het feit dat het werkveld vroegtijdig is meegenomen. Het is goed om te zien dat er geleerd is van de evaluatie van de vorige koers. Wij vinden de gekozen leidraden goed en ik zal ze kort van ons commentaar voorzien. Slim. Het verbinden van de arbeidsmarkt en het onderwijs in Drenthe is essentieel. Alleen op die manier kunnen we de juiste mensen opleiden tot de juiste vakmensen. O het moment dat de industrie in Drenthe verandert, moet het onderwijs meebewegen en een goede afstemming is daarin heel belangrijk. Een

leven lang ontwikkelen staat centraal bij het verbinden van ondernemers, onderwijs en arbeidsmarkt. Talentontwikkeling kan mede gestimuleerd worden door bijvoorbeeld het inzetten van een proef, het meester- gezel systeem. Heeft de gedeputeerde hier ook ideeën over? En de komst van de Universiteit van het Noorden is een belangrijke aanvulling voor onderwijsmogelijkheden in Drenthe. Wellicht kan er ook nog iets van het investeringsfonds van een half miljard, welke de campus Drenthe wil opzetten, meekomen met het Universiteit van het Noorden. Ziet het college hier mogelijkheden en wat zou PS eventueel hierin kunnen betekenen? En hoe staat het eigenlijk met de komst van de Universiteit van het Noorden? Een zorgpunt voor de Partij van de Arbeid-fractie is de onderkant van de samen, van de arbeidsmarkt. Met een snel veranderende industrie en de robotisering van de maakindustrie komende banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt onder druk te staan. Deze groep is niet altijd makkelijk in staat om zich om te scholen en hier moet wat ons betreft extra aandacht voor zijn. Kan de gedeputeerde aangeven hoe hij deze groep mensen wil helpen? Groen. Dit is volgens ons echt het unique selling point van Drenthe op dit moment. Laten we er met elkaar voor zorgen dat we de groenste economie van Nederland krijgen. Met deze manier van kijken naar industrie, maar ook naar grondstoffen, bouwmaterialen en circulariteit, zijn al hele mooie resultaten behaald en dat kan alleen nog maar meer worden. En met name de waterstofsector biedt hierin vele mooie kansen voor zowel de arbeidsmarkt als onze economie. Met impact. Het woord impact komt in het hele stuk vaak voor, maar wat nou precies inhoudt, dat blijft een beetje vaag. Als Partij van de Arbeid hebben we ons vaak hard gemaakt voor het impact ondernemen en in die zin verwachten we nog met smart op de notitie hierop, hierover. Kan de gedeputeerde ons vertellen wat de stand van zaken is rondom deze notitie? En wat betekent impact in de context van deze economische koers? De genoemde speerpunten zijn wat ons betreft de juiste speerpunten en is, en de volgorde is ook de volgorde van belang.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van de Berg: Dank u voorzitter. Ik kan me voorstellen dat ik een beetje ver weg zit en dat u mij dan soms over het hoofd ziet. Ik heb even een vraag aan

De voorzitter: Ik zie u nooit over het hoofd mevrouw Van den Berg. Ik zou niet durven.

Mevrouw Van de Berg: Dat doet mij goed. Ik heb een vraag aan mevrouw Mensen. Als het gaat om die notitie sociaal ondernemen en mede op initiatief van de PvdA en de ChristenUnie is in de vorige periode een dergelijke notitie verschenen. Is zij het met de ChristenUnie eens dat daar nou ook echt daadwerkelijk stappen gezet moeten worden en dat we niet zitten te wachten op nog een notitie?

Mevrouw Mensen: Dat ben ik zeker eens. Het moet, het moet een zinnig stuk worden, maar ik ben heel benieuwd naar de inhoud, want ik heb geen idee welke kant het uitgaat, dus ik laat mij wat dat betreft wel verrassen en beoordeel dan de, de notitie wel op zijn merites. De genoemde speerpunten zijn wat ons de juiste speerpunten en de volgorde ook volgorde van belangrijkheid waar, waarbij agribusiness een Health & Life Sciences op de gedeelde derde plaats staan. We zouden bijna de gezondheidszorg vergeten bij al het geweld van de chemie en maakindustrie. Maar dit is een hele belangrijke sector en verdient zeker in de toekomst veel aandacht. We missen de retail in dit stuk. Deze maakt op dit moment moeilijke tijden door en heeft extra aandacht nodig. Is er een reden waarom deze sector niet meegenomen is in deze koers? Wij vinden deze sector erg belangrijk voor de al eerdergenoemde groep mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. En datzelfde geldt dat ook voor de vrijetijdseconomie. Die zou daar een goeie rol in kunnen spelen wat ons betreft. Dan nog een paar opmerkingen over de randvoorwaarden. Bij een goed vestigingsklimaat hoort ook een goeie

woningmarkt. En hier ligt wat ons betreft dan ook de relatie met de Woonagenda. Alleen al als het gaat om het huisvesten van internationale studenten en kenniswerkers. Daar maken wij ons als Partij van de Arbeid wel zorgen over. En de fysieke bereikbaarheid is belangrijk voor de mobiliteit van werknemers in Drenthe. Deelvervoer en hubs zijn daarvoor goede oplossingen. Maar voor scholieren en dan met name de mbo- studenten zijn dit geen werkbare opties. Een goed OV-netwerk is essentieel om ervoor te zorgen dat iedereen de opleiding of stage kan kiezen die hij of zij wil volgen, ongeacht waar je wieg staat. Afrondend voorzitter zijn wij positief over het voorliggende stuk. Het ademt ambitie uit en laten we met elkaar in de komende tijd scherp zijn om het vanuit deze koers, mooie concrete plannen te maken, die zorgen voor een groeiende, sterkere, slimme groene economie met de juiste impact.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van GroenLinks, meneer Pormes.

De heer Pormes: Ja, voorzitter, eigenlijk meer dan ooit staan wij voor grote uitdagingen. Hoe en op welke wijze gaan wij richting geven aan een toekomstbestendige economie en samenleving? Een nieuwe economie kent evenwel vele onzekerheden. De oplegger, Economische Koers Drenthe, geeft ons een goede en evenwichtige analyse op de huidige situatie. Minder op een richtinggevende visie op de post- corona periode. Uitzondering is daarbij de circulaire economie, met name de zeven pijlers. Helder, inzichtelijk, toekomstbestendig. GroenLinks vindt het wel wenselijk dat de oplegger wordt geïntegreerd in de koers, zodat het een stuk wordt. Graag verneem ik van u of u het met ons eens bent. Voorzitter, de uitdaging is niet een economische koers van het oude normaal. Een toekomstbestendige economische koers geeft antwoord op de gezondheidscrisis, sociale crisis en klimaatcrisis. Dat is het nieuwe normaal en daarvoor is een omslag nodig. De titel ‘Samen voor een sterke, slimme en groene economie met impact’ is hoopgevend. Inhoudelijk kan het beter. Bijna twee derde van de ondernomen activiteiten was niet voorzien bij de start van de economische koers, aldus de evaluatie van Technopolis. Terecht wordt door de staten onderzoeken de vraag opgeworpen in hoeverre het vastleggen van een koers ten koste gaan van dynamiek en flexibiliteit in de uitvoering? Het is dan ook wenselijk dat het Drents parlement in het gehele beleid en besluitvormingsproces eerder moet worden meegenomen. Graag verneemt de fractie een reactie. Voorzitter, volgens een EenVandaag opiniepeiling staat zorg nummer een en de hoogste binnenkomer op nummer twee is werkgelegenheid. Beide krijgen volop aandacht in de koers. Demografische ontwikkeling hebben impact op onze maatschappij, schrijft het college. Kosten voor sociale lasten en gezondheidszorg neemt toe. Het vraagt om andere vormen van zorg waarbij producten, procesinnovaties belangrijk zijn. Zelfzorg, zelfregie en een gezonde leefstijl staat centraal, lezen wij op pagina negen. Hier zou een mooie doorkijk kunnen naar de tekst op pagina 17. De zorginnovatie, zoals de ontwikkeling in de zorg-technologie en domotica, dat is een heel mooi nieuw woord, deze zullen de komende jaren heel belangrijk gaan worden, ook in het licht van de werkgelegenheid. 19 procent is werkzaam in de zorgsector, 18 procent in de handel, 11 procent in industrie en het zojuist heb ik vernomen dat tien procent werkzaam is in de vrije sector en slechts vier een half procent in de landbouw. Om een goed beeld te krijgen van Drenthe vragen wij het college schriftelijk, als het kan voor aanvang van Provinciale Staten, ons inzicht te geven in de werkgelegenheidscijfers van 2019 en ook actueel van het aantal mensen die in 2020 een beroep doen op WW en participatie uitkering. In de vorige koers heeft u een aparte paragraaf meegenomen met allemaal cijfers over de situatie, werkgelegenheid in die periode. Het zou wenselijk zijn om dat opnieuw te doen. Voorzitter, het college stelt dat de regionale economie alle inwoners van Drenthe raakt en daarmee alle generaties. De uitwerking raakt niet alle generaties op dezelfde wijze, dus misschien dat u dat nog een keer tegen het licht kunt houden. Provinciale Staten hebben in juli de motie brede welvaart en duurzame ontwikkelingsdoelen als koers bij maatregelen economisch herstel aangenomen. Ik heb het niet teruggezien in de koers, maar ook niet in de oplegnotitie. En eigenlijk vind ik het wel passend en wenselijk dat een motie opgenomen zou worden in de koers. Maar, we vernemen graag een reactie op dat punt. Dan een iets

principiëler punt, voorzitter. In de oplegger, in de koers wordt ingezet op groene en slimme economie met impact. In de oplegger stelt u de vraag in hoeverre de economische recessie een rem zet op deze ambitie. Maar deze omslag biedt juist uitdagingen en kansen en geen rem. Graag van u een reactie hierop. Dat was het volgens mij. Binnen vier minuten, voorzitter.

De voorzitter: Nou… Hartstikke goed meneer Pormes. Gaan we niet over discussiëren. Dan gaan wij verder met de PVV-fractie en daarna de SP. Mijnheer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. We vinden het heel erg goed dat beleid geëvalueerd is door Technopolis en dat je bij het behandelen van een nieuw stuk of een nieuw koersstuk een evaluatie krijgt van het oude stuk. En dat het is uitgevoerd niet door de provincie zelf, maar dat er een, een extern bureau voor is ingeschakeld om dat te doen. Nou heel goed. Wat we niet goed kunnen terugvinden, is de conclusies van die evaluatie, hoe die verwerkt zijn in deze nieuwe opzet. Want ik denk er een van de, of de, de twee belangrijke conclusies zijn, je, de, de provincie had best meer mogen sturen door kaderstellend te zijn, door te zeggen wat wel en niet bij de economie van Drenthe past. Ook niet. Dat is ook heel belangrijk. En door te monitoren, zodat je weet wat er gebeurd is en dat je ook lessen kunt trekken uit wat er gebeurd is en dat je weet wat wel en niet in Drenthe werk. Dat vinden wij te weinig terug, of bijna niet terug in deze nota. Natuurlijk, we begrijpen dat er gezegd wordt, in deze onzekere tijden is een globale aanpak van belang. Maar we hebben toch het idee, je zou een koers moeten uitzetten en duidelijker aangeven, wij zien voor Drenthe voor al deze economische activiteiten en andere activiteiten niet. Want in die evaluatie komt ook tevoorschijn, het lijkt wel als het maar een economische activiteit is, het, het twee derde van de activiteiten waren niet gepland in de koers, dan is het goed. Wij denken dat dat niet meer kan. Hoe mooi het ook is dat er heel veel economische activiteiten zijn, als je een economische koers formuleert, zou je ook moeten zeggen wat wel en wat niet. Als je naar de twee documenten kijkt, het oude stuk en het nieuwe stuk, dan, het is heel moeilijk, ze zijn heel moeilijk aan elkaar. te verbinden. Er worden allerlei mooie onderwerpen genoemd. Ik zal ze noemen, er staan de speerpunten nu: chemie, maakindustrie, Agribusiness, Health & Life Sciences, vrijetijdseconomie. En dan de randvoorwaarden: Vestigingsklimaat, aantrekkelijke leefomgeving, goede fysieke en digitale bereikbaarheid, ondernemerschap, Europa, kennis en innovatie structuur. In het ouwe stuk daar werd gepraat over werkgelegenheid, groene economie of groene, groene groei, MKB-vriendelijk, gelijkwaardigheid stad en platteland, de waarde van de ruimtelijke kracht van Drenthe, internationalisering. En dan natuurlijk concurrentiekracht, groene economie, vestigingsklimaat en arbeid. Maar dat zijn allemaal hele globale, termen en ik zou bijna zeggen, het lijkt wel of we aan het kwartetten. De ene keer komt die term terug, de andere keer komt die term terug. Maar het zou juist moeten zijn dat nota's op elkaar aansluiten. En dat je ook kunt zien, want dat is een beetje op de evaluatie van de Technopolis, wat geleerd is van de vorige periode en welke lijnen worden doorgetrokken. Dus het lijken nu net allemaal losstaande dingen. Dus daar hebben wij dan grote moeite mee. Een tweede is, we praten over de economische koers, zou het niet verstandiger zijn om eens onderscheid te maken tussen grote bedrijven en het MKB. En, want het lezen van die, van, van, van de hoofdstukken, slaat dit nou vooral op het MKB of zijn dit nou onderwerpen of aantal onderwerpen die op de grote bedrijven van belang zijn. En ik denk. als wij zeggen dat we, 90- 95 % is MKB, zou het dan niet duidelijk moeten zijn, dat zijn vooral dingen die we op het, op het MKB richten. Een derde punt is, we komen naar de post-coronaperiode. Er staat ook in, de maakindustrie is erg belangrijk. Daar wordt nu gezegd, misschien moet er een reshoring plaatsvinden, namelijk dat dingen die meer in Nederland gemaakt gaan worden. Zou dat iets zijn wat voor Drenthe van belang is? En welke dingen zouden we dan in Drenthe willen terughalen en hier dus zelf, zelf gaan maken? Heel vaak wordt ook gepraat over groene economie. In de evaluatie van Technopolis zag ik, ja, dat is zo, maar heel veel regio’s zeggen dat, groene economie. Heel veel regio’s zeggen trouwens ook biobased economie. Maar, zijn dat nog onderwerpen waarop je je kunt onderscheiden of is het gewoon een, een, een wensdenken? En ik wil niet zeggen modieus om dat te

doen, maar is dat iets waarmee wij in Drenthe de zaak vooruit kunnen trekken? Dus, algemeen, afrondend, ja algemeen, het is goed dat het globaal is, maar er zou toch meer een kader moeten zijn van wat er wel of niet in- valt. En we zouden toch meer moeten kunnen vaststellen dat de activiteiten die plaatsvinden, ook een gevolg zijn, of mede een gevolg zijn van de koers die we afgesproken hebben. En dat we daar iets over kunnen zeggen en ook leren naar de toekomst toe. Want het lijkt nu of het allemaal heel veel bloemen zijn, maar welke bloemen hebben we eigenlijk zelf geplant?

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de SP- fractie, meneer Moinat.

De heer Moinat: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, voor onze fractie is het van belang waar we de komende jaren concreet naartoe werken. We zijn erg geïnteresseerd in hoe groen, sociaal, duurzaam en circulair de Drentse economie gaat worden. Dat is de toekomst, daar liggen de kansen. En Drenthe moet wat ons betreft koploper groen, sociaal, duurzaam en circulair worden. Deze koers op hoofdlijnen biedt geen concreet controleerbare kaders en financiële onderbouwing. Daar staat op bladzijde negen te lezen: “Een koers die zich ook gedurende haar looptijd laat bijstellen en die we inhoudelijk verder uitwerken in deel- agenda's en deelprogramma's. Een buitenstander zou kunnen denken dat de Provinciale Staten van Drenthe deze economische koers verder nog inhoudelijk gaan uitwerken. Wat zou volgens u, voorzitter, anders het woordje ‘we’ betekenen? Een buitenstaander denkt ook vast de volksvertegenwoordiging van Drenthe gaat nogal een goed openbaar gesprek voeren over de concrete uitvoering, de kaders en de financiën regelen. Voorts is, we hebben technisch nagevraagd, welke deelagenda's en uitvoeringsprogramma's, inclusief die financiële onderbouwing ter vaststelling naar de Staten worden gestuurd en wanneer. Het antwoord luidt, dat er helemaal geen agenda's of uitvoeringsprogramma's ter vaststelling naar PS gestuurd worden. Alleen de IBDO wordt in oktober naar PS gestuurd. Voorzitter, onze fractie wil weten wat er concreet gaat gebeuren. Hoe groen, hoe sociaal, hoe duurzaam en hoe circulair wordt de Drentse economie? En onze fractie wil weten waar ze ja tegen zegt. En we willen ook tussentijds de koers bij kunnen stellen en achteraf kunnen controleren wat dit economisch beleid heeft opgeleverd en wat er beter had gekund. Voorzitter, we overwegen een amendement, waarin PS kennisnemen van de economische koers en de agenda's en uitvoeringsprogramma's ter bespreking en vaststelling naar de Staten worden gestuurd. Voorzitter, het is van groot belang dat de Drentse economie zich groen, sociaal, duurzaam en circulair ontwikkelt en wij willen daar heel graag aan meewerken. Wat ons betreft mag daar flink op worden ingezet, ook financieel. Met alleen de hooflijnen echter, zonder enig concreet inzicht kunnen wij niet instemmen.

De voorzitter: Dank u wel en dan als laatste spreker deze keer meneer Schoenmaker van Sterk Lokaal.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. De Economische Koers in Drenthe 2020-2023 is opgesteld voor de COVID-19 uitbraak, daarmee op hoofdlijnen en vooral kaderstellend. Voor een ieder is op dit moment onduidelijk hoe de uitbraak de economie op middellange termijn en lange termijn zal gaan raken. Bepaalde sectoren worden zeer hard getroffen. Bijvoorbeeld in de evenementen sector is het, is het vrijwel al het werk verdwenen en het is maar de vraag hoe zich dat gaat herstellen. Ondanks de vele ludieke initiatieven in het voortbestaan is voor hun een economisch gezonde situatie onder de huidige condities voor deze branche uitgesloten. Daarnaast zijn de sectoren, zoals de horeca, waar de onzekerheid toeneemt. Er zijn horecagelegenheden waar terrasvoorzieningen nog enigszins voor een normale zomer hebben gezorgd. Echter, de terras-inkomsten vaak weersafhankelijk, ja, worden lastiger, aangezien wij de herfst en winter tegemoet gaan. Nou, tot zover een deel van de actuele zorgen. De fractie van Sterk Lokaal Drente is positief over het ondernemersloket ‘Ik ben Drents ondernemer’. Het is gericht op het generieke en MKB, met accent op groen en slim. Onze fractie vindt criteria ‘slim’ prima en daar staat ook bij groen. Maar in

tijden van crisis vinden wij dat slim en wat minder groen ook zeer prima is. Dan kunnen alle bedrijven daarvan profiteren, van 'Ik ben Drents ondernemer'. In betere tijden zou je dan lichtere criteria weer iets kunnen aanscherpen. Tot slot, hopen we dat we binnenkort zicht krijgen op het einde van deze pandemie en dat we weer een normale, stabiele economische koers kunnen gaan varen, zonder al teveel noodmaatregelen en reddingsboeien. Tot slot. Onze fractie kan instemmen met het Statenstuk zoals het nu voorligt. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdragen in eerste termijn. Dan gaan we verder met de reactie vanuit het college en ik zie van links komen een klein verzoek om een pauze. Ik geef daar gevolg aan, denk ik en dan gaan we om half 12 verder. Is dat een goed idee? Iedereen blijft effe rustig zitten, maar er zijn een aantal mensen die even van een pauze gebruik willen maken natuurlijk. Nature calls.

De voorzitter: Dames en heren, we gaan verder met de reactie van de gedeputeerde op de inbreng op de Economische Koers Drenthe 2020-2023. De gedeputeerde gaat in zijn bijdrage ook iets meenemen over de stand van zaken rondom de Europese fondsen. En als het nou een beetje mee zit, dan proberen we ook nog de ingekomen stukken mee te nemen voor half een. Als dat niet lukt, dan, pech gehad. Maar als dat wel lukt, dan is het handig om dat nou gedeputeerde Brink er nog is, dat hij ook op eventuele vragen zou kunnen reageren. Het woord is aan de heer Brink.

De heer Brink: Voorzitter, dank u wel. Allereerst voorzitter, wil ik velen van u bedanken voor ook de lovende woorden die u hebt uitgesproken over de, onze economische koers. Hier en daar best met een kanttekening en ook een kritische kanttekening, maar ik hoop u daar ook antwoord op te geven van hoe het beeld is, wat, hoe wij het, het tot stand gekomen van dit stuk, hoe dit beredeneerd is voorzitter. Want ik denk dat het een compliment aan onze mensen is, die dit stuk gemaakt hebben en die ook alle gesprekken gevoerd hebben met al die stakeholders, om te kijken wat er in de koers moet. Voorzitter, maar ik zal niet ontkennen, maar velen van u en dan neem ik maar vooraf, we begonnen ook over de evaluatie die er geweest is. Maar ik zeg maar heel eerlijk, dat is ook wel een worsteling die wij gehad hebben. Een aantal van u zeggen, hoe concreet is dit. De vorige was heel concreet. Ik zeg maar, als we deze weer concreet gemaakt hadden, had ik hem in februari weer in de prullenbak kunnen gooien, want de wereld zag er heel anders uit en geen enkele doelstelling zou gehaald worden. Dat is het beeld wat ik heb. Iets anders is dat je graag zo concreet mogelijk wilt zijn. Ik kan u wel melden dat wij voor al die programma's lijnen die uitgewerkt moet worden, dat we wel degelijk kijken hoe kunnen we daar tastbare resultaten en afrekenbare doelen inzetten, zo goed en zo kwaad mogelijk als dat kan. Ik zeg er ook maar bij, wij maken hier niet onze economie. De economie wordt gemaakt door een ondernemer, door de consumenten, die met koopgedrag producten kopen en het is niet aan hier. Wij kunnen alleen maar faciliteren, stimuleren, ondersteunen in de richting zoals deze koers geeft. De richting is groen, slim en met impact. Daar gaan wij onze middelen aan besteden. Want er is ook heel veel waar we geen middelen aan besteden en waar het gelukkig gewoon doorgaat zonder dat wij er hier invloed hebben. Meestal gaan trouwens ook gemeentes over heel veel zaken, dus laten we, dat is met elkaar denk ik wel, wat we met elkaar gewoon vast moeten stellen, dat wij het niet maken. Daar stond ook niets in. En volgens mij was dat de Partij voor de Dieren. Ik claim niet dat het goed gegaan is en de provincie claimt niet 'dankzij dit stuk'. We gaan ook niet zeggen als het niet goed is, dat het dan aan anderen ligt. Het enige wat wij proberen te doen is wel een bijdrage leveren om bedrijven te faciliteren en te laten, nou ja, te laten ondernemen. Die ruimte moeten we ze geven. En dat het goed gaat, is nogmaals niet aan ons te danken. Onze werkloosheidscijfers, was wel een beetje voor de vorige periode, lagen op schema van het, van Nederland. En ik denk dat dat is, dat is een compliment aan heel Drenthe, ook aan de medewerkers, aan de mensen die aan omscholing doen, die constant hun leren en weer bij blijven om in bedrijven een rol te spelen. Dus dat vooraf. Wij claimen niet. Het is geen excuus, maar het is wel een worsteling van hoe concreet wil je zijn en de dynamische wereld, kijk naar corona, de koers is voor corona

vastgesteld en we hebben gemeenten een oplegger erbij moeten doen, wat die corona voor veranderingen pakt.

Mevrouw Van de Berg: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van den berg van de ChristenUnie.

Mevrouw Van de Berg: Ja, dank u voorzitter. Even over die concreetheid en, en ook in relatie tot de oplegger, op zich, er zijn altijd situaties, zoals een corona, die je niet kunt voorzien, waarbij, stel dat we een concrete koers hadden vastgesteld in februari, u bij ons terug had kunnen komen en kunnen zeggen, nou, de wereld ziet er anders uit. Dan hadden we ook een bijgestelde koers kunnen vaststellen. Dus, wat, wat mij betreft is dat geen bezwaar om een concrete koers vast te stellen. Maar mijn vraag gaat even over de oplegger in relatie tot de ambities die u ook nu nog weer benoemt, van groen met impact en slim. U geeft in de brief, het college geeft in de brief aan dat in tijden van voorspoed meer ruimte is voor een breder perspectief dan in crisistijden. Hoe verhoudt zich dat tot onder andere die groene ambitie van het college?

De heer Brink: Voorzitter, nog eerst een andere opmerking. Er zijn een aantal onderwijs en arbeidsmarkt vragen, zal collega gedeputeerde Bijl een antwoord op geven. Nu de vraag van de ChristenUnie. Daar, die zin, volgens mij was het Sterk Lokaal die daarop zei, van ja, wat doe je in crisistijd? En wat doe je, zeg maar, als er floreert voor de crisis toen we gebrek hadden aan mensen, waar ze nu weer in de bakken zitten, waar je kijkt, toen van, ik zou bijna zeggen, ik neem maar even naar het voorbeeld van waar we in de vorige discussie hadden over. Je wil toeristen naar, naar, naar Drenthe halen, omdat je vindt dat het moet floreren. Nu zeggen we, misschien hebben we wel genoeg en dan kijken we meer naar kwaliteit. De zin moet u zo lezen, zoals ik hem net ook uitspreek, van nou, ik, ik zou me kunnen voorstellen dat je in een crisis, het is altijd afwegen van belangen, maar dat je soms ook zegt van ja, dit belang voor werkgelegenheid is zo groot, dat je misschien iets minder strak kijkt naar groen. Maar de grote koers en de lijn is helder. We gaan voor slim, voor duurzaam, groen. Circulair zal het thema worden wat mij betreft, wat we ook gaan uitwerken en die groene koers, want het thema wordt, ons geld, uw geld, het geld van de provincie, van inwoners van Drenthe zal voor 99 procent voor mijn gevoel bestemd worden voor, natuurlijk altijd werkgelegenheid. Ik kijk maar even, wij hebben een vrij, bijdrage toegezegd voor Fresenius in Emmen, doet trouwens ook wel met voedsel en dat soort dingen en vloeibaar voedsel. Maar in die plek, op die plaats, in die periode is het niet meer het normaal dat je alle en iedere maand probeert te houden, bijvoorbeeld in Klazienaveen. Dat is dan een punt waar je naar kijkt. Maar normaalgesproken is de lijn groen, slim en met impact.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ja, normaal is het natuurlijk nu niet meer, dus ik zoek wel even naar waar we dan op inzetten. Ik zoek ook even bij de gedeputeerde, die zegt van ja, we moeten misschien nu even iets minder groen, als ik het even vrij vertaal. Bent u het niet met, ik probeer via de voorzitter, ben, is de gedeputeerde het niet met mij eens dat juist ook de corona crisis een kans biedt om juist te versnellen op onze groene ambitie?

De voorzitter: Meneer Brink.

De heer Brink: Ja en nee. Ik denk dat er een aantal bedrijven zijn die deze crisis, en die ook ziet wat mensen belangrijk vinden, zei iemand in die monitor van, van, van Opeen, of hoe heet dat, dat actualiteitenprogramma, kwam inderdaad gezondheid als nummer een naar boven en werkgelegenheid als nummer twee. Nou, die twee zul je af en toe met elkaar moeten combineren.

Maar onze middelen, wij zien in deze koers een richting waarop het gaat. Nogmaals, dat is groen, slim en met impact. Dat zal de lijn zijn. Maar het kan ook zo zijn dat je op bepaalde plekken en op bepaalde plaatsen, waar je trouwens ook geen invloed hebt, want ik heb al gezegd, negen van de tien keer gaan we daar niet over, maar ik durf de stelling wel aan. Er zijn momenten dat ik ook kies voor werkgelegenheid. Ja en ik vind dat ook naar de mensen toe van belang dat men mee kan doen in deze maatschappij en dat men een baan heeft, dat er inkomen is en zeker nu. Te veel mensen zijn nu op dit moment in onzekerheid, kan ik in mijn huis blijven wonen en heb ik mijn baan nog. Nou, dat vind ik wel degelijk van belang, maar de koers is helder. Als wij naar de EFRO- programma's kijken en ik wil graag daar inderdaad straks nog iets over zeggen, maar de Europese programma's, wij hebben een ris gemaakt en dat gaat alleen maar over duurzaamheid, transitie, groen, intelligent en dat speelt daar overal een rol in en daar steken we onze middelen in. Normale business bemoeien wij ons niet mee. Normale ondernemingen proberen wij in principe ook niet te ondersteunen. Een ondernemer moet zichzelf in principe redden, maar we kunnen wel faciliteren en zetje geven voor innovatie.

Mevrouw Van de Berg: Ja voorzitter, ik wil afronden met

De voorzitter: Laatste interruptie.

Mevrouw Van de Berg: Ja, met een, met een oproep aan de gedeputeerde om toch geen tegenstelling te maken van, tussen werkgelegenheid en grien, groene economie en om uit te dagen om daar juist een combinatie in te zoeken.

De voorzitter: Heer Brink.

De heer Brink: Ik heb ook niet getracht, voorzitter, om een tegenstelling te doen. De vraag werd gesteld of er een tegenstelling was en bij mij ligt die er niet. Want het kan ook zo zijn, dat, er gewoon, er is ook nog gewoon werkgelegenheid. Kijk, ik ben er niet van en dat heb ik ook tegen u gezegd, op acht januari waar u over en, en de ondernemers fabriek, dan hebben we het over de verdozing van dit land gehad. Ik heb al aangegeven toen, volgens mij valt dat nog wel mee, er is een distributiecentrum in Meppel, ik denk dat negen van de tien hem nog niet gezien hebben, omdat die niet ook aan een doorgaande weg staat, maar ik ben er ook niet van dat, we kunnen niet blazen en het meel in de mond houden. Want als we met elkaar willen consumeren, dan zullen we met elkaar hier ook soms keuzes moeten maken. Of je moet echt zeggen, ik wil het heel anders, maar ik vind het wel, Drenthe is een economische provincie en we zullen met elkaar ook soms keuzes moeten maken. En ook, we kunnen niet zeggen wat ook niet past, zet dat maar bij de buurman, maar we gebruiken het wel. Want dat is ook een keuze die ik soms ook maak, maar dat gaat dan meer om een ruimtelijke keuze. Maar wat mij betreft, is groen altijd voorop en is er geen tegenstelling. En altijd zal ik kijken of het slimmer en duurzamer en intelligenter kan. Voorzitter, dan toch maar naar de antwoorden? Want ik heb getracht om even te kijken naar de evaluatie. Ik heb trouwens, in de evaluatie staan ook wel een heel aantal positieve dingen in, die hebben we ook getracht te verwerken, hebben we lering uitgetrokken. En dan kijk ik voorzitter naar het aanjagen en het faciliteren. Ja, ik bedoel met sturing, want dat is een beetje, eigenlijk de discussie waar we het net over hadden. Mevrouw Van den Berg, ja, wij proberen wel degelijk te sturen. Het gaat erom dat wij met elkaar hier het beleid bepalen en als onze middelen, uw middelen, daarvoor beschikbaar gesteld worden, moet er wel aan bepaalde criteria voldoen en het wordt niet zo een op een over gezet. Dus ja, daar zit sturing op en daar proberen we zorgvuldig te kijken en dan kijken we naar de speerpunten. Want u zei, pagina 16 en de, de boom die u erin ziet. Ik zou bijna zeggen, u kan ook naar de takken aan de boom kijken en dan hebben we al, hebben we hem al iets concreter. Er zitten bepaalde taken aan de bomen. Die vertegenwoordigen een aantal sectoren en dat zijn niet alle sectoren, want een heel aantal sectoren staan hier ook niet op, maar ze zijn wel belangrijk. Daar werd even de retail genoemd, kijk naar onze investeringsagenda, de

binnensteden waar we met elkaar de afgelopen jaren iets aan gedaan hebben en nu weer naar een fonds voor de grote steden. Daar kijken we wel degelijk ook, daar speelt retail ook een rol in, een belangrijke rol. Daar speelt trouwens, er werd iets over vergroening gezegd. Als je naar de investeringsagenda kijkt, volgens mij was dat de heer Van Dekken, zelfs in de binnensteden gaan we straks kijken naar vergroening, klimaat en dat soort dingen een rol speelt, want dat is wel degelijk van invloed. Dus ons college heeft wel degelijk oog voor dat soort zaken. Ja, en de, de stuur- kracht neemt toe. Hoe concreter, maar ik heb net aangeven dat we getracht hebben ook te kijken naar de evaluatie, want de economie laat zich niet sturen. En ik heb al aangegeven, we maken het niet. We kunnen het wel stimuleren met richtingen die u bepaalt. Maar tegelijkertijd zijn dat de ondernemers die het doen en daarom hebben wij hem ook maar iets flexibeler opgesteld. Maar in die uitwerkingsprogramma's die u krijgt, die u toegezonden worden, zullen we wel degelijk kijken hoe concreet we het kunnen maken en dan kunnen we daar met elkaar ook de discussie aan. Over hebben, hebben we dan voldoende doelen en sturingsmomenten ingepast. U zei nog iets over ja, de cijfers wat is besteed aan economie.

De voorzitter: Er is een vraag van mevrouw Potharst. Ik zag het even niet. Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Ja, dank u wel voorzitter. De gedeputeerde geeft aan dat de uitvoeringsprogramma's naar ons toekomen. Komen die dan ter instemming of ter informatie naar de Staten?

De voorzitter: Heer Brink.

De heer Brink: Nou, het verschil is niet zo groot. Als ik ze ter informatie toestuur, kunt u ze agenderen. Maar ik heb, ik heb gemerkt en het lijkt mij verstandig, dat ik ze u gewoon toestuur, zodat we ze ook kunnen behandelen. Dat lijkt me de goeie route toe. Zeker uw opmerking in de zin van, waar het gaat om wat u zegt, soms had het wat concreter gemogen. Ik heb al aangegeven, voor ons is het een worsteling, gezien de veranderende wereld waar je in zit, hebben we getracht hem, zeg maar wel de richting te bepalen. Nou, de richting is helder, heb ik net aangegeven. Maar het lijkt mij goed dat we die uitvoeringsprogramma's hier aan, aan u voorleggen en dan kunt u daar uw zegje over doen. Dat lijkt me goed.

De voorzitter: Meneer Moinat.

De heer Moinat: Hoor ik u nu zeggen dat u dat ter vaststelling aan ons voorlegt?

De heer Brink: Ja.

De heer Moinat: Mooi, hoef ik geen argumenten meer in te voeren.

De heer Brink: Daarom, daarom was uw opmerking, want ik was nog niet bij u toegekomen, want daarom was uw opmerking ook wel een beetje snel. Want u had al een mening over, voordat ik een antwoord had gegeven. Maar die uitvoeringsprogramma's komen naar u toe en u kunt er dus, u kunt ze ook vaststellen.

De voorzitter: Meneer Moinat, nog een reactie?

De heer Moinat: Ja, ik zat een beetje buiten, buiten uw vizier net. Dit was wel het antwoord trouwens, dat we van, van de ambtelijke kant hebben gekregen. Dat dit alleen maar ter informatie aan ons voorgelegd zou worden.

De heer Brink: Ja maar, volgens mij bepaalt u ten eerste wat u vaststelt en de bestuurder hoort naar de Staten te luisteren en ik zei net, ik heb goed gehoord de discussie wat u vindt. En een aantal, wij hebben, ik zeg maar heel eerlijk, met de ambtelijke organisaties had ik afgesproken, een aantal zouden ter vaststelling en een aantal ter kennisname. Ik stel me gewoon voor, gezien de discussie dat ik ze u allemaal ter vaststelling voorleg.

De heer Moinat: En daar ben ik ook heel blij mee.

De heer Brink: Dank. Voorzitter, Nou ja, zorgeconomie werd nog iets door de ChristenUnie van gezegd. Nou, we doen wel iets om te helpen en proberen wel degelijk de zorgeconomie te ondersteunen. Er zijn een aantal mensen die daar actief mee bezig zijn, die zeggen, ik vind dat op zich onvoldoende terug, in die boom staat hij wel degelijk al genoemd. En dat is ook onze intentie om daar wel degelijk, er werd iets over domotica gezegd. We hebben met elkaar natuurlijk meer ouderen. De zorg- economie is van groot belang. Er zijn veel mensen die in onze zorgeconomie werken. Ik voel een vraag.

Mevrouw Van de Berg: Ja, concreet, ik, om maar gewoon gelijk af te ronden. Komt er een agenda voor de zorg- economie, zoals ook in het collegeakkoord aangekondigd?

De heer Brink: Als die in het collegeakkoord is aangekondigd, dan komt ie er.

Mevrouw Van de Berg: Dank.

De heer Brink: Het college, voor, voor deze mensen, aan deze kant van de zaal is een collegeprogramma natuurlijk het document wat wij onder ons kussen meenemen, dat mag u van mij aan, aannemen. Voorzitter, we gaan naar Op Drenthe. Groen, duurzamer. Ik kijk even wat ik daar, want ik heb zoveel moeten opschrijven. Nou, je had iets over klachten over communicatie, die ken ik niet. Volgens mij hebben wij een zeer goed contact, met een, beter als ooit, met een, met onze MKB en met het bedrijfsleven. Wij proberen daar wel degelijk ook in de toekomst nog meer aan te doen. Wat ook in de toekomst is, om te zeggen, hoe kunnen we, maar niet alleen, we zijn betrokken bij het vaststellen van de koers, maar ook bij het volgen van de koers en eventueel de bakens verzetten tijdens de rit van de koers. Dus ook daarvan zeg ik van, nou op zich herken ik die, die, dat niet.

De heer Duut: Ik heb het niet bedacht, ik heb, ik heb voorgedragen uit de kritiek van de Technopolis. Daar staat het gewoon, precies met zoveel woorden. Stakeholders klagen over communicatie en nog een paar zaken.

De heer Brink: Ik ga niet over het onderzoek. Het is Technopolis, onafhankelijk geweest. Is mij niet in gekend, ik zeg alleen maar, ze hebben een aantal stakeholders verbroken, maar er zijn natuurlijk meer en aan het eind van dit. Want ik herken mij daar onvoldoende in en dat is een mening die ik naar u probeer te ventileren, omdat wij wel degelijk en zeker ook zo'n programma als ‘Ik ben Drents ondernemer’, wat constant groeit in het aantal contacten met het bedrijfsleven. Waar de waardering hoog is en het programma van ‘Ik ben Drents ondernemer’ staat binnenkort ook hier op de agenda. Daar moet u ook uw goedkeuring over geven voor de komende jaren. Maar ik heb het gevoel dat wij, het is ook niet voor niets dat, omdat de gemeentes ook tijdens de corona crisis, het programma ‘Ik ben Drents ondernemer’ gebruikt hebben om tijdens die crisis ongeveer alle vragen die er binnenkwamen via dat loket te laten lopen.

De voorzitter: Meneer Duut.

De heer Duut: Nee, ik hoor, ik hoor wat u zegt. Dat, dat begrijp ik op zichzelf ook wel, maar als wij bij, bij de stukken deze evaluatiepunten zien dan moeten we die inbrengen uiteraard. Als u het daar niet mee eens bent, dan hoor ik het ook graag, maar dan ook graag gemotiveerd zoals u zegt. Ja, ik heb wel stakeholders die tevreden zijn over de communicatie. Is dat rapport van Technopolis dan zo slecht of vindt u het van belang om, om alleen uw eigen argumenten op tafel te leggen?

De heer Brink: Nee, u vraagt wat mijn beleving is van hoe onze contacten zijn met de buitenwereld en u citeert uit een rapport waarvan ik gezegd heb, er is met een aantal stakeholders gesproken. Maar dat wil niet zeggen, dat dat altijd maatgevend is. En mijn beeld is, heb ik u gezegd, dat wij zeer goed contact hebben met ondernemers in het veld, dat onze mensen meer naar buiten gaan als ooit tevoren, dat wij via het programma 'Ik ben Drents ondernemer' met een zeer hoge waardering, waar het voorstel straks ook is, waar Kennispoort bijvoorbeeld met onderwijs en kennisinstellingen gaan integreren bij het programma 'Ik ben Drents ondernemer', omdat iedereen dat een goed loket vindt en goed werkt. Dat is iets anders dan dat er altijd een stakeholder bij zal zijn. Die zeggen van nou, ik had misschien de contacten of de discussie iets anders ervaren en had wat mij betreft beter gemogen. Daaronder, ik ontken niets. Technopolis zal perfect weergegeven hebben wat gezegd is. De vraag is even, u vraagt aan mij wat ik er van vind. En ik

De voorzitter: We gaan verder.

De heer Brink: Voorzitter, ja, voor mij was het iets van dat het goed ging. Zou het aan ons liggen, maar daar heb ik al iets gezegd. Dat is niet, geenszins het geval. Wij faciliteren alleen maar en wij proberen ondernemers te ondersteunen en de economie in Drenthe te ondersteunen. Met het vertrek van dus ook die genoemde, want de economie wordt door ondernemers en werknemers gemaakt. Ook, vergeet de werknemers niet, want die zijn natuurlijk het kapitaal van de bedrijven. Uitwerkingsprogramma's VVD. Ik heb al gezegd, komen we terug met afrekenbaar en om te kijken hoe we dat met elkaar goed kunnen vaststellen. Daar komen we op terug. Ja, en welke investeringen gaan we doen? Ik moet eerlijk zijn. Ik heb wel vaker gezegd, eigenlijk doen wij geen investeringen. Het zijn altijd ondernemers die moeten investeren en daar wordt ons vaak om een bijdrage gevraagd. En dan komen de criteria aan de orde, waar ik net met de ChristenUnie en discussie over had, als het gaat om Europese middelen waar we heel veel van onze middelen inzetten, is het altijd duurzaam, innovatief. Dan praten, dan draagt het altijd bij aan, aan circulair. Dat zijn de thema's waar wij onze middelen aan besteden. Anders dan voldoen ze niet eens aan de aanvraag en dat zijn natuurlijk ook de dingen waar wij in de toekomst weer gaan investeren. Dat zijn de zaken waar wij het verschil proberen te maken. Je hebt het over de NAM. Ik kan melden, ik kijk ook even naar rechts, naar de heer Bijl. Maar wij hebben voor een week of drie terug over, overleg gehad ook met de NAM. En waar inderdaad, ja toch wel ontslagen dreigen te vallen en ik kan u melden dat wij ook in ieder geval van de provincie gezegd hebben, wij willen graag meedenken, meepraten om te kijken hoe kunnen we mensen van werk naar werk begeleiden? Hoe kunnen wij nu helpen dat de mensen niet vertrekken uit onze provincie en dat die banen niet verdwijnen? Het is zo dat de NAM moet krimpen. Dat is al helder, door het sluiten van het gasveld in Groningen. De kleine velden zijn er nog. Ze hebben nog iets gas op de, op de Noordzee. En tegelijkertijd hebben we met de NAM ook afspraken gemaakt, ik moet eigenlijk zeggen met de, het moederbedrijf van de Shell, te kijken hoe kunnen we met elkaar het 4.0 halen, waar u ook op doelt. In Emmen met elkaar van de krijgen waar we de nieuwe waterstofeconomie van de grond willen krijgen? En kijk naar het GZI-terrein. Er is al een partij, ik weet niet meer wie dat gezegd heeft, maar we hebben het over het Wopke Wiebes Fonds. We hebben het over de JTF-middelen. Wij proberen als college, en dat is gisteren in het college breed nog eens uitgesproken en ook de commissaris. Wij gaan er alles aan doen om op dit moment dat 4.0 te halen, hoe dan ook. Links of rechtsom. En of dat gaat lukken, weten we niet. De garanties zijn er niet. Maar 4.0 was wel bedoeld om juist vervangende werkgelegenheid, nieuwe economie, vanuit die transitie,

we hebben toen een rapport gemaakt dat het zou gaan om 8000 banen in Drenthe. Dat is substantieel en men kan in Den Haag rekenen op dit college, dat wij 4.0 en de GZI en de waterstofeconomie. Gisteren hebt u gezien, collega Bijl tien bussen worden er aangeschaft door het OV-bureau, dat is een signaal dat we maar met elkaar aan de slag willen. En dat is ook een signaal naar de Shell, en we hebben daar ook afgesproken dat we in hetzelfde team zitten om te kijken en dit van de grond te trekken in en rondom Emmen. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee voldoende beantwoord heb. Nou ja, ik, ik zou bijna zeggen richting D66 over de impact, u krijgt dat terug. We wachten de notitie af. Mevrouw Potharst. Ja, ik schrijf niks toe en ik dicht niks. Ik probeer alleen maar nuchter te zijn. Ik probeer redelijk nuchter en u kent mij denk ik ook een beetje zo, dat ik hier geen hoge woorden gaan doen. Ik heb al gezegd, wij maken de economie niet, dat doen ook de ondernemers, dat doen ook de maatschappijen. Kijk even hoe mensen tegen gezondheid anders aankijken en tegen groen en ruimte als voor de economische crisis. Kijk naar dat onderzoek van, van op, op EenVandaag, dat je zegt van ja, in die top vijf zijn verschillen geweest wat mensen belangrijk vonden voor de crisis en na de crisis. Ik meet mij niets aan, ik probeer voor hun werkgelegenheid, groene werkgelegenheid, innovatieve werkgelegenheid te stimuleren als provincie. Dat was waar we als college op inzetten. En nogmaals, een koers is daar een richting en een lijn die we met elkaar beschrijven en, en, en daar is ons vertrekpunt. Dat is ook het ambtelijke vertrekpunt. Dat is onze leidraad en ik meet me verder niets aan en dat de wereld verandert, is duidelijk en daar past een dynamische koers bij. Dat is ook de reden geweest en dat is ook mijn worsteling geweest, wat ik zei van, uit het onderzoek voor jou, hoe concreter het is, kun je het afrekenen, maar ik geef nogmaals die worsteling aan en het, helder is het niet. En ik vind eigenlijk dat u, want ik denk dat deze koers, we kennen de Partij voor de Dieren als een groene partij, volgens mij wil dit college die groene koers ook inslaan. Tegelijkertijd hebben we ook met werkgelegenheid te maken. En die worsteling heb ik u gezegd. Maar waar wij onze middelen in zitten, zullen altijd duurzaam, groen en circulair zijn. En dat zijn de zaken waarop wij investeren. En dan zou ik bijna zeggen, doe de koers geen geweld aan door de indruk te wekken alsof dat een andere is. Voorzitter, dan Forum voor Democratie. Ja, wij denken in kansen. Ik voel mij echt iemand, ik denk van nou, kan niet of wil niet is er niet. Wij gaan kijken wat er wel kan. Ik hoop ook op een houding in dit huis dat we niet gaan kijken wat niet kan, maar dat we gaan kijken wat kunnen we dan wel doen met elkaar en wat willen we nou met elkaar en dat is eigenlijk de houding die we hier hebben en ik ben blij in die zin met uw complimenten. Nou, we hebben niet alle doelen gehaald. Klopt. Draai ik niet om heen. De evaluatie is bijgevoegd, maar let wel, ik denk wel dat we kunnen zeggen, want dat is iets anders, ik zit niet zo theoretisch in mekaar, als je naar een werkloosheid gaat en dat is niet mijn verdienste, want dan hebben wij toch Drenthe wel goed gedaan. Een werkloosheid die op landelijk niveau zit, was nog nooit tevoren gebeurd. Hebben we nu met mekaar alle zeilen weer bij zetten en dat we de mensen opnieuw aan het werk krijgen. Maar dat is, dat is waar we met elkaar voor staan en dan gaat het er niet om wie het bereik en wie het doet. Ik ben daar een klein radertje in. Wij zijn daar een heel klein radertje in. Ja generatie- toets. Ik zou bijna zeggen, opnieuw, een aantal van u hebben daar ook over gesproken en u kunt zeggen, nee Henk Brink, u hebt alleen maar worstelingen, maar dat is wel zo. De generatietoets was wel even, hoe geef je dat nu vorm? Het is nieuw en een aantal programma’s waar dit nu op getoetst wordt. En wij hebben een, een koers gemaakt waarin wij voor alle Drenten proberen welvaart en welzijn te genereren. En als je oud bent, dat er banen zijn, dat we de gezondheidszorg aanjagen, dat we de digitalisering voor de jongeren, dat we de jongeren proberen vast te houden, dat er dan ook de goeie banen zijn voor de jongeren. Dat, ja, ik kijk weer naar rechts, maar dat er ook goeie opleidingen zijn, dat ze niet vertrekken ook met de opleidingen uit Drenthe. We kijken naar de Universiteit van het Noorden. De heer Bijl zal daar straks iets over zeggen. Maar dat zijn dingen waar we natuurlijk als college- breed ons aan, aan vast houden. Dat zijn de zaken waar het juist om gaat, hoe houden we ze vast. Hoe zijn de banen voor jongeren, maar ook voor mensen met kinderen en voor ouderen. En nogmaals, vergeef mij, misschien, misschien heb ik de motie dan ook niet goed gezien, maar wij hebben wel getracht een koers te doen die die welzijn en welvaart voor al die Drenten brengt. Ik heb al iets gezegd van de Partij van de Arbeid, te danken voor de woorden,

maar over het Wopke Wiebes Fonds. Europese fonds zou ik straks nog graag iets van willen, onderwijs en arbeidsmarkt komt collega Bijl op terug. Retail heb ik aangegeven, zie dat even als, als onderdeel van het ruimtelijk beleid van de binnensteden en dat soort zaken waar we doen. Dus daar komt daarin terug. Ik denk dat we daar voldoende aandacht voor hebben, want het is wel een punt van zorg, ben ik voor volstrekt met u eens. Het is ook in die Investeringsagenda een van punten geweest. GroenLinks. Ja, nieuwe economie, veel onzeker, klopt. Wat mij betreft mag de oplegger, maar ik zoek even of dat kan, het zou misschien als een soort voorwoord of bijlage er bijgevoegd kunnen worden als u dat op prijs stelt. Maar dat merkte ik aan u. We blijven kijken hoe het kan. Het stuk kan niet meer veranderen, want het stuk is al vastgesteld en ik vind dat ik dan de partners ook geweld aan doe, maar het zou wel als een bijlage daarbij kunnen, want het is ook na de vakantie eigenlijk door het college vastgesteld. Toen we iets meer zicht hadden op, van nou wat gebeurt er met corona, ondanks dat je het nooit zeker weet wat er gebeurt. Maar ik, ik wil wel kijken hoe ik het kan bijvoegen als ik u daar mee tegemoet kom. En ik heb al gezegd, ik deel uw mening over, over brede welvaart en dat het niet alleen maar geld verdienen is, maar dat is ook een beetje, de heer Pragt sprak daarover, impact ondernemen is meer dan alleen geld verdienen. Is juist misschien wel altijd, het moet altijd economisch zijn, maar het gaat om veel meer. Maar nogmaals, daar komen we op terug. Domotica heb ik al iets over gezegd, maar dat wel degelijk doen. En ik deel uw mening, maar dat zei de ChristenUnie. Ja, de huidige crisis biedt ook zorgen en u mag van mij aannemen, dat wat in deze crisis, soms hebben we negatief, maar soms zijn er ook positieve dingen. Maar laten we proberen de positieve dingen vast te houden en dat is onder andere gezondheid en ruimte en groen, dat ik die ook meeneem. Dat ik ook goed zie hoe de maatschappij hiernaar kijkt. En ook hier zeg ik weer, kijk ook wat we zien als het om vervoer gaat, hoe we de impuls aan fietsen willen geven bijvoorbeeld. Dat zijn dingen die ik denk daarin mee wil nemen. Maar het klopt en geeft ook kansen en laten we die ook benutten en het goeie proberen vast te houden. PVV 95 procent, klopt. MKB, eh, ja u zegt van, iedereen zegt dat ze de groenste zijn en dan kan ik heel makkelijk zeggen, maar wij zijn het, maar ik pak even een, een, een zin die Jan Rotmans uitspraak, toen wij ooit ambassade in, in Den Haag hadden. Die zei van ja, Emmen is het best bewaarde geheim en als je dat uitspreekt, is het eigenlijk niet zo mooi dat je het uitspreekt, want dan doen we het eigenlijk niet goed om het te verkopen. Maar ik, ik daag u toch uit om een, een, ook daar hoop ik dat de maatschappij, dat we er binnenkort weer uit kunnen. Maar dan gaan we toch echt kijken wat die bedrijven daar doen, op het een Emmtec- terrein pak ik maar als voorbeeld, waar zoveel prachtige, mooie circulaire bedrijven zitten. Maar ik denk van ja, we zijn echt groen, kijken ook wat Attero doet met plastic verzamelen, kijk naar Morssinkhof, kijk naar Q-mapple. We gaan chemisch recyclen van pet. Dus kortom, er gebeuren zoveel mooie voorbeelden. Kijk, naar, naar, naar Bork, die, ook in de wegenbouw en de woningbouw hebben we mooie projecten. En ik denk dat we echt op de goeie weg zijn. En dat is, dat is een beleid wat ik graag zou willen voortzetten. En wat hebben we geleerd, heb ik al gezegd over de koers. Ik denk dat ik daar genoeg van gezegd heb. Van, aan de ene kant proberen we de contacten met de buitenwereld te versterken. Ik voel weer een.

De voorzitter: Meneer Uppelschoten, vooruit.

De heer Uppelschoten: De opmerking over de groene economie en de biobased, dat is niet alleen een conclusie die ik nu voorzichtig trek, maar die staat ook in het evaluatierapport. Daar wordt ook gezegd van, als je daar heel even, of om onderscheiden. Pas op, want heel veel regio's zeggen dat en je moet wel zeker zijn dat jij. daar, een, sterk in bent, om te zeggen dat je de groenste of de beste wil worden. Dus dat is de, dat staat gewoon in het rapport.

De voorzitter: Meneer Brink, even richting afronding, wat meneer Bijl moet ook nog even ruimte hebben.

De heer Brink: Ja, ik heb daar een, een, niet zoveel op te zeggen in de zin van, wat wij proberen te doen, is ook als Noord- Nederland. We zijn bezig met grote projecten op circulaire economie namens de drie noordelijke regio's, ook richting Europa om te kijken, hoe kunnen we die noordelijke circulaire economie vormgeven. En het is niet aan mij of wij nou de regio zijn. Wij willen wel een groene regio zijn, laten we het daar op houden. En dat is mijn insteek en dat is ook ons vertrekpunt. Voorzitter, maar volgens mij ben ik er ook door, in de zin van, misschien straks nog even iets over EFRO, anders zou ik, ik heb over de SP iets gezegd, we, we, we komen nog wel even over de middelen terug. Ik heb wel iets antwoord gegeven op de vraag van die andere programma. Sterk Lokaal dank voor uw steun. En in crisistijden, maar daar heb ik die worsteling al aangegeven met mevrouw Van den Berg, hoe je daarnaar kijkt. U maakt daar een heldere keuze in, ik probeer daar zorgvuldig en ik heb goed gehoord wat er staat en hoe belangrijk wij groen, slim en met impact hier vinden. Dank u wel voorzitter.

De heer Pormes: Voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Wie? Waar? Mijnheer Pormes.

De heer Pormes: Zou de gedeputeerde nog even kunnen ingaan op de motie brede welvaart? Waarom dat niet is meegenomen in de koers? En het tweede is, misschien kan hij daar ook meteen antwoord op geven, of hij het met ons van mening is om, kijk de economische groei is ongelofelijk belangrijk voor de komende jaren en misschien dat we in een eerder stadium meegenomen kunnen worden, statenbreed, zodat we daar al in een, zeg maar voorperiode daarover met elkaar van gedachten kunnen wisselen.

De voorzitter: Heer Brink.

De heer Brink: Ja voorzitter. Dat laatste kan ik wel toezeggen, alleen, dat is, nou ja volgens mij nu hebben we wel in ieder geval gebouwd op de koers die er lag en een voortborduren op de evaluatie en bij de partijen. Want ik vind dat het vooral een koers moet zijn van helderheid en u geeft daar nu uw mening daarover. Ja en moties is altijd lastig. Er zijn natuurlijk zo veel moties die je probeert te verwerken. We hebben met de griffie afgesproken, om te zeggen, met die generatie toetsen, om die hier ook te doen. Ja en dan de andere motie. Ik denk dat het gaat om brede welvaart. Dan laat ik het dan zo maar formuleren, mijn intentie is wel degelijk dat het hele stuk moet leiden tot brede welvaart en dat is misschien een goedkoop antwoord, maar daar draait het natuurlijk wel om en daar moet dit toe leiden. Voor een, een Drenthe waar je graag in woont en waar, waar werk is voor mensen en waar jongeren willen blijven. En dat is wel iets waar de zorg up to date is en waar we met elkaar ook nog een aantal mooie en innovatieve industrieën hebben. Voorzitter, dank u wel.

De heer Pormes: Voorzitter, alleen de motie vraagt ook om dat te toetsen aan maatregelen in het kader van economisch herstel. Dus misschien dat er toch wat, iets meer aandacht aan kan worden besteed.

De voorzitter: Dat is een wens die meneer Pormes uit. Afsluitend, meneer Brink.

De heer Brink: Ja, wat ik, wat ik kan doen voorzitter is, want deze koers is zoals die is, kunnen we kijken bij die uitvoeringsprogramma's, of we daar nog iets kijken of we daar nog wat mee kunnen nemen.

De voorzitter: Dat lijkt me een goeie toezegging. Dan gaan we nu naar de heer Bijl. Nog een reactie. Mevrouw Van den Berg: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg nog even.

Mevrouw Van den Berg: Ja, nou ik wou even toch vragen hoe we de zin in de oplegnotitie moeten lezen. Daar staat op pagina twee, laatste alinea of nee, nou ja, er staat ergens: “In algemene zin kan gesteld worden dat in tijden van voorspoed meer ruimte is voor een breder perspectief, waarbij ook niet direct economisch items volop aan bod komen. In crisistijden krijgen de aspecten vaak een, werk-productiekosten vaak een zwaarder gewicht”. Ik, ik hoorde ook wat de heer Brink nu net zegt. Ik neem aan dat de gesproken tekst geldt.

De voorzitter: Dat is, dat laatste is hier wel gebruik. Ik ga ervan uit dat de heer Brink dat bevestigt.

De heer Brink: Ja alles telt, wat u vaststelt, telt ook en wat ik zeg telt ook. Maar ik heb u ook aangegeven, want laten we nu gewoon maar helder doen. Ik heb, met deze zin is bedoeld en volgens mij was dat Sterk Lokaal, die exact verwoordde waar de worsteling zit. Onze koers, waar wij onze middelen, die proberen we altijd, innovaties, vergroening, verduurzaming, slim, en met impact te krijgen. Dat is waar je naar zoekt. Als het altijd lukt, is een andere. Maar de tijden kunnen ook zo zijn dat je de ene keer de weging net iets anders doet dan de andere keer. Dat antwoord heb ik gegeven. En zo is deze zin ook bedoeld en mijn antwoord voldoet volgens mij exact wat ik bedoeld heb met de zin. En het is aan u of u mij zegt van, nou die, die krijgt dat voordeel van de twijfel voor. Maar ik vind op dit moment, ik heb grote zorgen over de werkgelegenheid, grote zorgen of mensen hun baan behouden en dat zijn ook zaken die ik met een zin in evenwicht wil afwegen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel en dan gaan we nou over tot de reactie van de heer Bijl.

De heer Bijl: Voorzitter dank u wel. De economie kent een aantal randvoorwaarden. Het is niet limitatief, maar fysieke infrastructuur, digitale infrastructuur. Zonder kun je niet. Geldt ook voor de kennisinfrastructuur. Goed onderwijs is van belang voor een goed functionerende economie. Wij zijn geen bevoegd gezag van onderwijs, dus we hebben wat dat betreft een afgeleide positie, maar we zijn wel in gesprek met de onderwijsaanbieders in Drenthe op voortgezet onderwijs, mbo’s, ROC’s, om te komen tot een zo goed mogelijke afstemming van de verschillende onderwijsvormen. En dat wij ook niet in de stand staan, dat wij, dat had ik wel eens in het verleden genoemd aan mijn straat, vanuit drie overtuigingen proberen om de opleiding automonteur overeind te houden en drie keer mislukt, omdat je alle drie te weinig scholieren hebt. En gelukkig, de scholen hebben hun verantwoordelijkheid op dat punt heel goed genomen, vind ik en we zien dat er steeds meer afstemming plaatsvinden in Drenthe van het aanbod van opleidingen. Dus dat is heel belangrijk. Wat we ook belangrijk vinden is, we zijn typisch een mbo- provincie, dat we de, de lijn naar hbo en ook wetenschappelijk onderwijs weten door te trekken. In dat kader is met name ook de Universiteit van het Noorden een hele mooie kans om dat te realiseren. En we zijn volop bezig met alle betrokkenen en dat gaat van de RUG tot en met het Drenthe college, om te kijken hoe we dat ook invulling kunnen geven. Gisteren hadden collega Brink en ik nog overleg met het college van bestuur van het Drenthe College en we zijn eigenlijk als, als Drenthe best wel een unieke provincie. Mijn collega, die gaf bij het agendapunt over Marketing Drenthe al aan dat Drenthe in de top een stond. Nou ja, dat vind ik taalkundig al wel een hele mooie. Maar we zijn, we zijn niet de grootste provincie, ook niet als het gaat om inwoneraantal. Maar wel in die zin heel bijzonder, dat wij te maken hebben met drie arbeidsmarktregio's en het Drenthe college drie vestigingen heeft met in elk van die arbeidsmarktregio’s een vestiging. En daarin kunnen wij ook, ja, een stukje toegevoegde waarde als provincie betekenen. Dat we daar proberen wat coördinatie in de verschillende aanvliegroutes aan te brengen. Als het gaat om de arbeidsmarktregio's Drenthe en Groningen, die tezamen met tien van de twaalf gemeenten omvatten in Drenthe, dan werken we samen met Friesland en de Scholingsalliantie Noord-Nederland. En dat gaat eigenlijk hartstikke goed. We worden in Den Haag vaak als voorbeeld genoemd. En het effect van dat de zaak eigenlijk best

goed georganiseerd is en moet ik ook zeggen, arbeidsmarktregio's zijn de gemeenten in de lead. Maar we werken echt goed samen: gemeenten, provincies, bedrijfsleven, vakbonden. Hadden wij een mooi systeem ontwikkeld om de sectoren waar voor corona grote problemen waren, techniek, onderwijs, zorg, horeca, om daar de scholing toch aardig voor mekaar te krijgen en steeds meer op elkaar af te stemmen. Want dat is eigenlijk het probleem. Er is geld zat, maar daar zitten te veel schotten tussen. Tussen bedrijfstakken, tussen de verschillende ministeries en niet zozeer tussen gemeenten en provincies, maar wel tussen bedrijfstakken en ministeries. Nou, die zijn we bezig om proberen die stuk voor stuk weg te halen. Ik noemde net al de horeca, wat een half jaar geleden nog echt een probleem was. Inmiddels is de horeca in heel ander vaarwater terechtgekomen en dankzij die goeie opzet die we hebben, staan we er ook best aardig in om mensen in bedrijfstakken waar het slecht gaat relatief snel ook te leiden naar omscholing, bijscholing om te kijken of je van horeca naar de zorg kan komen of naar een andere bedrijfstak waar wel vraag is. De VVD kondigt een motie aan op het punt van de stages. Dat is wel een van de punten waar we natuurlijk ook met de scholen over spreken. Het is nog niet echt overal een groot probleem, maar dat zou wel kunnen gebeuren. En we hebben er ook oog voor dat er echt wat met zijn allen wat instrumenten moeten hebben om dat goed te kunnen begeleiden. Dus ik zie een motie wat dat betreft eerder als ondersteuning van wat, wat wij ook als beleid hebben dan als mogelijke kritiek. Er gebeurt al heel veel. We kunnen ook van mekaar leren. Andere provincies hebben we ook al bepaalde regelingen getroffen, dus in die zin is het goed denk ik om daar ook naar te kijken. De Universiteit van het Noorden is specifiek naar gevraagd en met name wordt ook door de Partij van de Arbeid gewezen op de investeringsplannen van de RUG. Naar de, het mooie is, dat als de RUG gewend is om zulke bedragen te investeren, dat ik ervan uitga dat ze ook niet aankijken tegen meedoen in de ontwikkeling van de Universiteit van het Noorden. Uit welke pot ze dat halen, dat laat ik aan de RUG. Maar we hebben goede gesprekken en we maken ook wat dat betreft stappen voorwaarts. Meerdere partners, dus we moeten dat wel goed met elkaar meenemen, maar we zijn daar niet, niet ontevreden over. We hebben het ook niet voor niks in onze investeringsagenda laten staan, die wij gisteren gepresenteerd hebben. De Partij van de Arbeid vroeg ook naar het, het vervoer. Dat is ook van belang voor werknemers, scholieren. Ja, het is best wel een klus om het openbaar vervoer onder de huidige omstandigheden in de benen te houden. Nou, het lukt. Ook voor volgend jaar, hoewel het kabinet daar nog wel iets van moet vinden in goeie zin, proberen we toch die dienstregeling zo goed en zo kwaad mogelijke te laten komen, want ja, dat moet, het moet, het is essentieel dat mensen naar school kunnen, naar hun werk kunnen, naar voorzieningen kunnen. Nou, ik verklap maar alvast dat we ook komen met een voorstel om iets te doen in de verbetering van de verbinding tussen Hoogeveen en, en Emmen, om op die manier ook aan een eerdere uitspraak van de Staten invulling te geven. Ik denk dat het bij arbeidsmarkt en onderwijs, zeg ik bij arbeidsmarkt niet zozeer gaat dus om middelen extra die wij zouden moeten verschaffen. Er is echt heel veel geld in omloop, ook dankzij het kabinet, nog een miljard extra in het kader van de corona beschikbaar gesteld. Maar het is echt een zaak dat wij er voor zorgen dat het ook in het noorden op de goede plekken terechtkomt. We werken samen met, met iedereen. Dat geldt ook voor Zuidwest- Drenthe, Westerveld, Meppel met de regio Zwolle. We zitten in Human Capital. De afspraken steunen wij, die twee gemeenten in, in, in dat verhaal. Dus wat dat betreft kijken we Drenthe breed wat we kunnen doen. Maar, ja, over een half jaar kan de wereld er weer heel anders uitzien. En wat mij dan het meest geruststelt, is dat we een soort van raamwerk hebben staan om op het gebied van de arbeidsmarkt te kunnen acteren. En iemand zei al, nou ja, misschien moet je je plannen wel weer bijstellen aan de hand van de actualiteit, ik dacht dat mevrouw Van den Berg dat zei. Nou in, in, in dit kader durf ik te zeggen als het gaat om arbeidsmarkt, dat we best flexibel zijn om daarin te opereren. Nadrukkelijk met de gemeente, met de partners, sociale partners. De onderkant van het bedrijfs-, van de, van de arbeidsmarkten zijn door de Partij van de Arbeid genoemd. Ja we zaten voor de coronacrisis op een werkloosheid van drie procent. Dan zit je bijna op volledige werkgelegenheid. Dat betekent als je de frictiewerkloosheid er wat vanaf trekt ja, dat je eigenlijk die onderkant goed bereikt had. We hebben daar ook wat speciale regelingen voor, om juist daar waar we dan aanlopen

tegen die schotten wat omheen te werken, dan kunnen wij met wat financiën daar wat in betekenen. We blijven dat monitoren, dat die onderkant ook echt goed bediend blijft worden. Dat zal als het economisch tegen gaat zitten misschien wat moeilijker gaan, maar dat ontslaat ons niet van de verplichting om ons daarvoor maximaal in te zetten. Dus dat blijf ik ook echt in de gaten houden dat ze dat doen. Nou voorzitter, ik dacht dat ik in zoverre het meeste had gezegd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is er nu ruimte voor een korte tweede termijn schat ik zomaar even in.

De heer Pormes: Ik zal Ik heb nog even een vraag voor de gedeputeerde, want we hebben namelijk gevraagd of het college bereid is om wat kerngegevens aan ons te doen laten toekomen, met betrekking tot de werkgelegenheid En of we meer inzicht kunnen krijgen in de huidige situatie van hoeveel mensen in Drenthe nu een WW-uitkering vanwege die corona en eventueel een participatie uitkering, zodat we een beter zicht hebben op de situatie in Drenthe.

De heer Bijl: Voorzitter, cijfers dat is feitelijk, die kunt u krijgen. Inzicht is iets wat we persoonlijk moeten verwerven.

De heer Pormes: Voorzitter, ik, ik vraag dit natuurlijk niet zomaar, omdat in de vorige koers heeft u dat wel gedaan. Dus voor, om, kijk, vanwege de consistentie had u dat ook nu kunnen doen.

De heer Bijl: Voorzitter, de cijfers, de cijfers worden beschikbaar gesteld.

De voorzitter: De toezegging heeft u binnen. We gaan even, meneer Uppelschoten nog?

De heer Uppelschoten: Ja, ik denk dat meneer Pormes de ingekomen stukken eens beter moet bekijken. Er zit stuk A6. En in stuk A6 staat alles over de werkgelegenheid. En waar de klappen zijn gevallen en, en in welke sectoren. Dus het zit gewoon bij de stukken. Ga stuk A6 even lezen, daar staat het in. Want u leest anderen zo graag de les, nou lees de stukken.

De voorzitter: Laten we deze discussie nu niet voeren. Even een korte tweede termijn, mevrouw Mensen.

Mevrouw Mensen: Dank u wel voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording. Ik had nog een paar kleine opmerkingen en eentje is een, een, een, van een andere orde. Het gaat meer over de vormgeving, ook niet onbelangrijk als je zo'n mooi boekwerk maakt. Het viel ons op dat de foto's in de economische koers alleen maar technisch van aard zijn en, en ook nog heel veel witte mannen bevatten. En, die, de, Drentse economie is diverser en laat ons dat dan ook zien in ons beeld- materiaal, voor de volgende keer. Dan nog iets over de vrijetijdseconomie, daar hebben we het net ook al een beetje over gehad. Het is een belangrijke sector voor Drenthe en we hebben het, er zal veel aandacht moeten komen voor het verhogen van de gemiddelde kwaliteit van de verblijfsaccommodatie. Met de vitale vakantieparken is dat ook wel een inzet. Voor bepaalde regio's in Drenthe zou nog gekeken moet worden naar, zelfs naar uitbreiding van de sector, misschien. Dit alles natuurlijk wel in samenspraak met omgeving en zonder dat natuur, die toch al zwaar heeft, hierop wordt aangetast. En dan werd ik een beetje getriggerd door de opmerking van het CDA, daar was ik het eigenlijk wel mee eens. De samenwerking met Overijssel is denk ik een hele belangrijke. We merken steeds vaker als je het ziet in, bijvoorbeeld in de OV met de, met de Lelylijn en ook in de stikstofproblematiek, dat we misschien soms meer kunnen vinden in partnerschap met Overijssel dan met Friesland en Groningen. En misschien moet daar toch nog meer uit halen. En de kennis van de NAM, van de medewerkers van de NAM, is goed dat we die niet verloren laten gaan, maar de NAM heeft daar zelf denk ik ook een hele grote rol in. En ik weet niet of daar al iets, of er iets bekend is

over, of dat ze zelf ook een, een, iets in doen, behalve dan dat ze mensen goed achterlaten. Dat is ook een, een opleiding iets hebben. En tot slot ben ik heel benieuwd en heel blij te horen dat er een plan komt over de verbetering van de busverbinding Emmen-Hoogeveen. Die zien wij met positieve instemming tegemoet. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Meneer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Nou, ik ben eigenlijk hartstikke blij met de antwoorden van de heer Brink. Ik vind het heel logisch dat in deze bijzondere tijden het, het zwaartepunt toch verschuift naar, naar werk. Ik denk ook dat het college daarin in een woord spreekt. Er zijn wel Statenleden die doen alsof het, ja ondenkbaar is dat er nooit een botsing kan zijn tussen of groen of, of werk. Nou ja goed! Volgens mij hebben we nu, bijvoorbeeld de heer Stelpstra, die is nu een, een rapport voor het comité de regio's aan het aanleveren en ook daarin wordt duidelijk gesteld, dat circulaire economie op korte termijn voor ongeschoold werk zorgt en op lange termijn waarschijnlijk door robots wordt gedaan. Dus, nou ik denk zeker in deze tijd, nou ja, kan ik alleen maar complimenten geven. Ik denk dat het een, een logische aanpak is. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Udinga.

Mevrouw Udinga: Ja, dank u. In de uitwerkingsprogramma's horen we dus meer welke voorstellen het college heeft. Wacht even, ik begin verkeerd. We zijn blij met, met de toezegging van de, van de wethouder, van de gedeputeerde, dat alle voorstellen naar ons toekomen. Het is een werkwijze waarvan we hopen dat het goede resultaten oplevert voor onze Drentse ondernemers en passende banen voor onze inwoners.

De voorzitter: Dank u wel. Meneer Van Dekken, CDA.

De heer Van Dekken: Ja, voorzitter. Alle hulde en lof en ik heb mijn collega Meeuwissen zojuist gemeld, die zegt, u citeerde toch uit dat stuk. Ja, ik keek ook even naar die boom. En op het moment dat we elkaar nu zouden gaan over horen, wat staat er dan allemaal precies in? Dan wordt het een hele mooie exercitie. Maar daar staat inderdaad heel veel in, maar toch nog even over die Investeringsagenda en dat sur plu wat daar op wordt weggezet. Natuurlijk komen we daar in november nog over te spreken. Maar de vraag van de Partij voor de Dieren is dat zo tussendoor ook even, ja die vergroening die we nu zien, in de binnensteden, dat kwalitatief versterken van die leefomgeving in die steden, is de gedeputeerde het met mij eens dat er echt een ongelooflijk vitaal kenmerk is ten gunste van de leefbaarheid, niet alleen in de Drentse steden, maar ook in het algemeen. voor wat betreft de economische koers?

De voorzitter: GroenLinks.

De heer Pormes: Voorzitter, bedankt voor alle toezeggingen die zijn gedaan en met name wil ik een punt nog een keer herhalen. Ik ben blij dat, althans dat is mijn conclusie, de gedeputeerde het met ons eens is dat de groene en slimme economie met de impact geen bedreiging is, zeg maar of een rem is, maar juist een uitdaging. En als die conclusie juist is, dan ben ik daar uitermate tevreden mee. Met betrekking tot werkgelegenheid voorzitter, vraag, heb ik de stukken gelezen. Waar het mij om gaat, is dat zeer recentelijk vorige week volgens mij of bijna twee weken geleden, is vanuit Den Haag, vanuit de overheid, zijn alarmerende berichten gegeven met betrekking tot de werkloosheidscijfers. Met name dat er een belangrijke toename wordt verwacht als het gaat om WW. En jongeren met een drie maanden WW vervallen dan in een participatie uitkering. De stukken die in, ingekomen stukken

worden gegeven, gaat met name over 2019 en de eerste twee maanden van 2020. Mij gaat het om de meest recente, indien voorradig. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan PVV nog iets?

De heer Uppelschoten: Nog een kleine opmerking. Ook als je in het, in de nota kijkt, we hebben het dan over DNA, daar staan mooie foto's in, maar daar gaat het over de grote bedrijven. Daar staat dan Friesland Campina, Fokker, EMtech en ik denk dat het met het economisch beleid belangrijk is om onderscheid te maken tussen de grote bedrijven en het midden en vooral het kleinbedrijf. En dat je dan waarschijnlijk ook een, een, een andere koers moet voer, varen ten opzichte van die grote bedrijven en met name de, het kleine, het kleine middenbedrijf. En daar heb ik u geen antwoord op, ik geloof dat dit te globaal is. Het is al heel globaal als je zegt voor alles en iedereen hier in Drenthe, dat dit dan te, te globaal is. Dus graag, is er een onderscheid mogelijk en ik denk dat het noodzakelijk is voor de grote en voor de kleine bedrijven.

De voorzitter: De ChristenUnie. Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van de Berg: Ja voorzitter. Dank aan het college voor de beantwoording. Goed om te horen dat onze ambitie en inzet van het college echt gericht blijft op de groene werkgelegenheid en dat ze daar geen tegenstelling tussen ziet. En de gedeputeerde vroeg of het om het voordeel van de twijfel op zijn inzet voor de brede welvaart en wat ons betreft krijgt hij het volste vertrouwen dat hij zich daarvoor inzet. Wel zouden we graag voor de hele koers een koppeling zien van de inzet van middelen aan haar doelstellingen. Als we het nog maar even over de boom hebben op pagina 16, zouden we daar toch wel globaal willen weten welke budgetten daaraan hangen. Nou, het college heeft al toegezegd dat er een uit, dat er uitvoeringsprogramma's gaan komen. Het lastige daarvan vind ik alleen dat we niet integraal kunnen beoordelen van hoe we de middelen verdelen. Dus is het mogelijk dat die bijvoorbeeld tegelijkertijd naar ons toekomen of nou, of heeft het college een andere manier waarop wij die integrale afweging kunnen maken? Dan nog even, mooi dat er een agenda komt voor de zorgeconomie en kan deze toezegging ook worden toegevoegd in de koers op pagina 21? En ten slotte kan het college nog even iets zeggen over de notitie sociale onderneming. Een, is, wordt dat een concretisering van de eerdere notities, dus een soort vervolgnotitie?

De voorzitter: Dank u wel dan de SP-fractie. Mijnheer Moinat nog?

De heer Moinat: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zijn blij met de toezegging van gedeputeerde om de agenda's en uitvoeringsprogramma's ter vaststelling naar PS te laten komen. Wel willen wij graag dat voor PS-vergadering een brief van het college komt, wanneer ze aangeven welke agenda's en uitvoeringsprogramma's ter vaststelling komen en wanneer. Dat zal vast niet zo'n probleem zijn. En iets, iets bijzonders is wel, dat gedeputeerde heeft net tot twee keer toegezegd dat ons geld via deze koers voor 90 procent wordt ingezet. Nou, dan vind ik het wel bijzonder dat er bij deze koers geen financiële paragraaf is. En, daarom is het ook zo belangrijk dat, dat, dat PS inzicht heeft in hoeveel geld ze voor agenda's en uitvoering beschikbaar stellen.

De voorzitter: Dank u wel. D66 nog?

De heer Pragt: Ja kort. D66 kan instemmen met de economische koers, vooral na de toezegging van de gedeputeerde dat het uitvoeringsprogramma ter vaststelling worden voorgelegd aan PS. Ik heb nog wel een vraagje over het impact ondernemen in de notitie. Wanneer mogen we die verwachten en ik vind eigenlijk nog veel belangrijker, wanneer kunnen we aan de slag met impact onderneming om er een boost aan te geven in Drenthe, want daar gaat het uiteindelijk om.

De voorzitter: Dank u. Sterk Lokaal?

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. Ik ben zeer tevreden met de beantwoording van de gedeputeerden.

De voorzitter: Meneer Duut?

De heer Duut: Ja, toch nog even een opmerking over de wijze waarop de gedeputeerde inging op de kritiekpunten uit de evaluatie. Over het algemeen is er natuurlijk wel zo, dat jouw meer kunnen leren van kritiek dan alleen maar jubelverhalen te horen te krijgen, dus ik ben een beetje teleurgesteld over de wijze waarop die daar op reageerde. Maar we zullen zien wat er straks in die deeluitwerkingen komt en dan, dan sluit ik me aan bij de vorige sprekers dat dat het belangrijkste is van deze ochtend, dat straks PS die deel- uitwerkingen gaat vaststellen.

De voorzitter: Dank u wel en Partij voor de Dieren met de vraag of het als A-stuk door kan, desnoods met een stemverklaring van uw zijde.

Mevrouw Potharst: Oké, dank u wel voorzitter. U vraagt dat specifiek alleen aan onze fractie? Maar geldt dat voor andere fracties ook?

De voorzitter: Nou, de rest was wel duidelijk dacht ik.

De heer Moinat: Voorzitter. In welke zin is dat duidelijk?

De voorzitter: Inmiddels is dat wat onduidelijk geworden. Gaat uw gang mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Ja, wij hebben natuurlijk ook goed geluisterd wat, wat de gedeputeerde zei op de bijdrage van onze fractie, maar ook van de andere fracties. We zijn ook blij met de toezegging dat de uitvoeringsnota’s dan wel programma's, dat ie aan ons ter vaststelling worden voorgelegd. Wij zouden ook graag zien dat dan in die programma's ook daadwerkelijk de koppeling wordt gelegd met deze economische koers, dus dat het gaat over in hoeverre is het een, een groen initiatief, in hoeverre heeft het impact, in hoeverre is het, is het een slimme economische zet? Dus graag daar een, een verbinding mee. En ja, wij zouden ook graag zien dat, dat, er toch, en wij missen eigenlijk nog steeds manieren om mee te kunnen sturen. Dus, is het niet mogelijk dat er ook bepaalde monitoren aan gehangen worden, zodat wij daar op geregelde tijden informatie over krijgen? Ik lees wel de Planning & Controlcyclus. Maar goed, er is een nieuwe economie, er is een nieuwe situatie, kan GS ons voorzien van een soort een monitoringsinstrument waarop wij ook kunnen zeggen van ja, we hebben toen een kader afgesproken en we gaan een bepaalde richting op, dat wij ook kunnen zien of inderdaad die richting nog steeds gevolgd wordt? Dat zouden we graag willen weten en dan wil ik graag antwoord geven op wat de voorzitter vroeg.

De voorzitter: Dank u wel. Het is de voorzitter inmiddels al duidelijk dat het als B-stuk doorgaat hoor naar PS. Meneer Brink heeft nog zes minuten voordat ie weg moet. Het woord is aan de heer Brink en wellicht nog aan de heer Bijl, afhankelijk van.

De heer Brink: Voorzitter, ik dank, dank allereerst alle fracties ook voor hun complimenten over het stuk en, en dan kijk ik even mevrouw Mensen. Ja, verblijfsrecreatie klopt, gaan we naar kijken. Bij de Investeringsagenda ook kunnen we, nou ja daar, hier en daar nog wat versterkingen doen. Tegelijkertijd ben ik het u eens, het zal niet overal kunnen. Dus ik ben het eigenlijk met uw

opmerkingen wel eens. U noemt nog iets over regio Zwolle? Ik kan u ook melden dat wij zeer veel waarde hecht aan, want het CDA vroeg daar ook naar, om ook met de samenwerking vooral naar het zuiden te kijken. Het zuidelijk deel van onze provincie is sociaalgeografisch, maar ook economisch ook wel gebonden aan de regio Zwolle. En ik kan ook melden dat collega Kuipers en ondergetekende ook aanstaande vrijdag weer breed vanuit het college aanwezig zullen zijn om een overleg te voeren met andere collega's, die ook in die regio Zwolle actief zijn. Dus, ik ondersteun dat te, ten volste. VVD dank, CDA nou moet ik eerlijk zijn, nou heb ik eerst, u vroeg nog even naar het groene karakter. En volgens mij zit dat in deze koers en zit het ook in die Investeringsagenda. Want, ik heb al aangegeven van, als je nou kijkt naar de binnensteden waar we ook een groene component, als het gaat om de groene longen in zo'n stad, als het gaat om, nou ja, de hitte in de steden. En hoe ga je daarmee om, hoe ga je met water omgaan, dus ook daar speelt die groene rol. Nou, de boer, burger, biodiversiteit van collega Jumelet spreekt voor zich, maar we hebben natuurlijk fietsen en wandelen als thema's benoemd. De sociale agenda zit erin. Kortom, voor mijn gevoel is het groen ook, dat we met elkaar hier als Drenthe hebben, waar we het ook in het eerste onderdeel over hadden, dat zit voldoende geborgd in het gene waar dit college naartoe wil. Ik ben het met de heer Pormes eens, ja de uitdaging ligt erin en die willen we zeker vasthouden en daar gaan we naar kijken. En volgens mij, die actuele cijfers, maar dat zal de heer Bijl kunnen zeggen, ik denk dat ze er zijn wat ik, wat ik weet. PVV. Ja, het, zijn kleine ondernemers anders dan de grote? Ja, maar ze kunnen ook niet zonder elkaar. Bedrijven als Philips houden heel veel kleintjes, waar ze toch hun werk uitzetten, hebben grote projecten gaan als het gaat om smart materials, waar Philips, waar Fokker de, de kar trekt. Die kunnen het doen. Die hebben de kennis, de mensen, de knowhow om van zo'n groot project, het was een project dan over de 20 miljoen waar Philips, Fokker en een aantal grote bedrijven over de drie noordelijke provincies, dan praat ik over vier jaar terug, maar dan ben je een aantal grote bedrijven nodig, die als een soort dynamo functioneren waar veel kleintjes om heen hangen. Dus is het complete systeem wat je nodig bent. Ik vind het ook wel eens, ik, ik hecht zeer veel waarde aan familiebedrijven. Langere, langere termijnvisie, niet voor de korte termijn, dat je echt zegt van nou, daar gaan we voor en daar willen die stip op de horizon. Maar tegelijkertijd is het soms ook wel lastig, omdat de grote bedrijven die hier zitten, vaak niet het hoofdkantoor hier hebben. Dus ja, dat geeft ook wel eens spanning in de zin van, waar ga je dan nog over. Maar ze vragen we een andere aanpak. Maar ik geef aan, het staat niet op gespannen voet. Wij zijn een MKB- provincie en ons beleid, ik kijk ook naar ‘Ik ben Drents ondernemer’ is daar voor het grootste gedeelte op gericht. Maar ik ben blij dat we met de grote ondernemingen af en toe prachtige projecten kunnen doen, want daar zijn we ze bij nodig.

De voorzitter: Meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Nou ja, ik zeg het ook in het kader, omdat we nu steeds zeggen, het moet slim en groen zijn, maar misschien dat die grote bedrijven ook een eigen koers hebben en dat de dingen die ze voorstellen misschien niet zo, zo heel groen zijn of zo heel slim. Maar om daar dan nee tegen te zeggen terwijl het wel werkgelegenheid zou opleveren. Dus ik probeer dat ook wat te relativeren. En ik kan me voorstellen dat je de grote bedrijven toch wat anders benadert of moet benaderen misschien zelfs wel dan de kleine bedrijven. Dat, dat was eigenlijk de portee en alleen maar groen en alleen maar slim, nou dat kun je met, met die grote bedrijven wel eens in moeilijkheden brengen, denk ik.

De heer Brink: Ik deel dat niet, maar het ene bedrijf is het andere niet. Maar ik zou bijna willen zeggen, als je in de huidige economie en je zou een langere termijnvisie hebben, dan zou je het wel eens moeilijk kunnen krijgen als je niet groen en slim denkt. En dat wij dan ook de grote ondernemingen en als geen ander om te kijken wat de impact is hoe je in de wereld staat, hoe een product het kan maken, maar ook zou kunnen breken als het niet groen en duurzaam is. Volgens mij ziet iedere ondernemer die verder wel, dat dit thema’s zijn die onlosmakelijk verbonden zijn met de toekomst. En

de corona crisis geeft er wat mij betreft nog wat aan en ik zie die scheiding niet echt. Natuurlijk zal er altijd een grote zijn die anders denkt. En ja, geld speelt overal een rol. Maar ik zeg maar heel eerlijk: als ik ondernemer was en ik voel me zelfs een beetje ondernemer, dan speelt geld ook een rol anders mee en niet duurzaam ook naar de toekomst toe, dus de waarheid ligt ook hier in het midden. Je bent middelen nodig om te kunnen overleven en te kunnen investeren, maar tegelijkertijd moet je visie naar de toekomst hebben en een grote dingen u kunt denken aan??? groen. De middelen. Voorzitter, ik kan wel, het is lastig, want ik heb al aangegeven hoeveel middelen wij in de toekomst gaan besteden, voor welk, maar ja, ik zou bijna zeggen voor welk programma. Dat is lastig, omdat ik al aangegeven heb heel veel middelen gaan naar projecten die bedrijven gaan, gaan indienen bij de EFRO- middelen waar wij cofinanciering moeten doen en dat soort zaken. Dus dat is moeilijk aan te geven. Ik kan u wel een inzicht geven hoe in ons team, het team economie bijvoorbeeld, de menskracht verdeeld is over de sectoren, nou dat kan ik u wel doen. Natuurlijk staat in de jaarstukken altijd iets over hoe wij, waar wij de middelen laten en de EFRO-projecten komen vaak als ze groot zijn ook hier weer voorbij, ze, al niet met een voorhangprocedure. Dus, maar mijn beeld is dat het er wel is. Ik vind het lastig om voor de toekomst daar een keuze in te maken, omdat ik niet weet waar ondernemers in gaan investeren. Zorgeconomie. Deel ik, dat moet erin, dus dat gaan we aanpassen. Dat zeg ik toe.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ja, dank voor die toezegging. En ik kom nog even op het eerdere punt. U gaf, geeft aan van ja, met die EFRO-middelen we, eh en, en we weten niet waar ondernemers mee komen. Maar dat is nou juist natuurlijk ook het punt dat ik maak als het ging om de sturing. In hoeverre bepalen wij dat zelf ook nog een beetje. Dus los van de EFRO-middelen. Ik snap dat daar bepaalde kaders voor zijn, maar ik neem aan dat er meer budget is. Is dat dan alleen vraaggestuurd of hebben wij, of aanbodgestuurd zeg maar, of hebben wij zelf ook nog daar kaders voor? En, en dat betekent dus ook dat je, nou ja, bepaalde hekjes misschien om budgetten zet.

De heer Brink: Nou, onze middelen bestaan, kijk als het de, de cofinanciering voor de EFRO-projecten en ik pak, maar het zou ook interest kunnen zijn, zijn natuurlijk vaak RES- of FES- middelen. Veel ander vrij geld is er niet. Dat is altijd voor de economische of regionale structuurversterking, voor economische structuurversterking. Dat zijn de kaders. Daar zijn wel degelijk kaders aan. Als het gaat om, kijk wij, wij maken nu op dit moment en ik zou daar straks nog iets van willen zeggen als er nog een paar minuten voor is, maar we zijn nog volop bezig met Europese programma's. Als het om, wij, wij maken nu een RIS3, waardoor de hele noordelijke, zeg maar het, het cluster gemaakt wordt van kennisinstellingen, ondernemers, ondernemersverenigingen, om te kijken waar liggen de uitdagingen voor de toekomst? Dan komt daar een operationeel programma voor die EFRO-middelen uit. Ik heb al aangegeven welke thema's, daar staat ook slim, duurzaam, maar ook digitalisering speelt daar een rol in. Ja, dan is het, als men projecten indient, dan is daar een deskundige commissie die daar zorgvuldig naar kijkt, voldoen de projecten aan hetgeen daar in de RIS3 beschreven is. En dan past het mij niet om daar politieke voorkeuren in uit te spreken, of ik dat nou wel of niet wil. En dat is de werkwijze en ik vind dat ook een goeie, in tegenstelling tot in het verleden. Maar het is juist politiek, je stelt iets vast met elkaar in Noord-Nederland, waar liggen onze uitdagingen, waar liggen de goals waar we naar toe willen. Tegelijkertijd is er een deskundige commissie die dat toetst en ook zeer zorgvuldig doet. Dat hebben we nou een keer met elkaar aan te houden. Voorzitter, dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan vraag ik nu nog even expliciet naar de fracties die dit stuk als B-stuk willen laten doorgaan, dat zijn dus de SP, de PVV, GroenLinks en de Partij voor de Dieren .

De heer Nijmeijer: Voorzitter.

De voorzitter: Meneer Nijmeijer.

Meneer Nijmeijer: Is niet zo dat na de toezegging van de heer Brink om de oplegnotitie te integreren als een bijlage bij de economisch koers, dat het sowieso dan een B-stuk gaat worden?

De voorzitter: Dat vind ik een goeie suggestie, die neem ik over. Maar goed, ik was gewoon even benieuwd. Meneer Bijl.

De heer Bijl: En ik wil niet achterblijven. Dan doe ik daar de meest actuele cijfers bij die we hebben en dan zullen we daar ook een, een link bij doen naar de website ArbeidsmarktInZicht, zodat u elke maand zelf kunt volgen hoe zich dat ontwikkelt. Het lijkt mij een mooie dienstverlening.

De heer Brink: Maar kijken voorzitter, want daar is ook naar gevraagd of het mij snel lukt, dat wij daar ook nog bij in doen wanneer u die programma's kunt verwachten, want daar is ook naar gevraagd, volgens mij. Als dat zou kunnen, probeer ik dat ook.

De voorzitter: Meneer Moinat.

De heer Moinat: En dan doelt u op die brief die ik gevraagd heb? Ga ik vanuit.

De heer Brink: Nou ben ik hem even kwijt, maar het is ook al wat later op dag, dus dat zal aan mij liggen. Wat ik bedoel is, dat ik toegezegd heb dat bij de programma's, of dat nou de Groene Agenda is, of het is ‘Ik ben Drents ondernemer’, die leg ik hier ter vaststelling voor. Impact ondernemen is gezegd. Wanneer wij die hier in de Staten gaan behandelen, wanneer ik denk dat ze klaar zijn. Als dat die brief is die u bedoelt, anders help mij even herinneren.

De heer Moinat: Ik had gevraagd om een, om een brief van u waarin u aangeeft van welke agenda’s en welke uitvoeringsprogramma's ter vaststelling komen naar ons en wanneer? Dus dat, Is dat de brief (er wordt door elkaar gesproken) en het liefst dus, en dan voor, voor de PS- vergadering uiteraard.

De heer Brink: Waar ik net van zei, dat is mijn intentie, dat probeer ik.

De voorzitter: Daarmee kunnen we dit agendapunt volgens mij afsluiten met het feit dat we een aantal toezeggingen hebben gehoord. Namelijk dat de uitvoerings- programma's voorgelegd worden aan de Staten ter vaststelling, dat er inzicht wordt verstrekt in de menskracht bij het team economische zaken, dat de oplegger zo mogelijk toegevoegd wordt aan het stuk als bijlage, dat de motie ‘Welvaart’ meegenomen gaat worden in de deelplannen, dat de kerngegevens zoals de werkloosheidscijfers beschikbaar worden gesteld en dat er een agenda komt voor de Zorgeconomie. Volgens mij ben ik zo aardig compleet geweest en is daarmee dit agendapunt voldoende behandeld. En dan kijk ik eerst even naar de Staten, of ze nu willen lunchen of dat ze de heer Brink nog gelegenheid willen geven iets over de fondsen te roepen. Maar we kunnen ook zeggen van joh, doe dat lekker bij de PS-vergadering onder de mededelingen. Nou, ik geloof dat we daar de, de oplossing te pakken hebben. Dan kan de heer Brink weg. En voor zover u de weg op moet, kunt u zich wellicht nog aan de snelheid houden. Dan gaan wij nu lunchen volgens de instructies zoals we die gekregen hebben en dan zetten wij de vergadering voort met de Cultuurnota om kwart over een. De vergadering is geschorst.

SCHORSING

HEROPENING

De voorzitter: Dames en heren, Statenleden insprekers, college, als u zich wilt verzamelen en de ontvangstzaal en in de statenzaal. Ik zie namelijk nog geen insprekers, dus we wachten nog even. Dames en heren. ik heropen de vergadering. Ik zie dat iedereen weer binnen is. Ik zie ook dat de insprekers hebben plaatsgenomen op de publieke tribune. Welkom alvast

6. Cultuurnota 2021-2024, 'Cultuur om te delen'; Statenstuk 2020-947

De voorzitter: Ik zie ook dat er andere belangstelling is op de publieke tribune bij dit agendapunt, ook van harte welkom. Ik hoop dat jullie veel plezier beleven en inspiratie ontlenen aan het onderwerp wat we nu gaan behandelen, de nota 'Cultuur om te delen' 2021-2024 en die cultuurnota die gaan we met elkaar vaststellen. De definitieve vaststelling dat gebeurt in een Provinciale Statenvergadering eind van deze maand en de daaraan voorafgaande schermutselingen, die vinden vanmiddag plaats. En ik stel voor dat we gaan beginnen met de insprekers en ik wil aan de bode vragen of u mevrouw Torenbos naar de nieuwe insprekersplek wilt begeleiden en dan maar kijken wat er gebeurt. Het is allemaal een beetje een nieuw en dat is, dat is helemaal niet erg. Het is voor ons nieuw, het is voor mevrouw Torenbos misschien ook wel nieuw. Kijk aan. Dat lijkt me een, een passende beweging. Een schitterende pas, kijk. U krijgt van mij vijf minuten spreektijd en daarna krijgen de Staten de gelegenheid om u nog vragen te stellen indien dat nodig is. Ik wil wel alvast zeggen dat wij de tijd die we gaan besteden aan de vragen ongeveer maximaal gelijk laten zijn aan de tijd dat u ook inspreekt. Dat komt omdat er vier insprekers hebben en ja, als het vragen stellen te lang duurt, dan zou daarmee ons schema helemaal uit de hand lopen. En tegen de Statenleden die op enig moment denken dat ze niet zijn toegekomen aan het stellen van hun vragen aan een inspreker, daar zou ik aan voor willen stellen, zoekt de inspreker even op, want die is hier nog wel eventjes en dan krijg je je vragen alsnog beantwoord. Mevrouw Torenbos als u het knopje indrukt, dan kunt u met uw bijdrage beginnen. Ik geef u nu het woord.

Mevrouw Torenbos: Dank u wel. Allereerst. Ik wil de provincie bedanken voor de mooie cultuurnota.

De voorzitter: Kunt ook even zeggen wie u bent en namens wie u spreekt eventueel of komt dat nog?

Mevrouw Torenbos: Het komt. Ik wilde dus de provincie bedanken voor de mooie cultuurnota 'Cultuur om te delen'. Op mijn inspraakreactie is gereageerd. Producties met als basis oral history, immaterieel erfgoed, kunnen via programma's zoals Platteland, Gekleurd grijs en via het budget voor incidentele projecten ontwikkeld worden. Dit is voor mij de bekende weg. Ik moet er helaas bij zeggen dat dat niet altijd de gemakkelijke weg is. Waarom sta ik, zit ik dus hier? Met mijn inspraakreactie wilde ik het belang van culturele projecten in het sociale domein aankaarten. Ik neem nu een voorschot op de Investeringsagenda in het najaar, ongepast. Maar hoe kunnen de culturele agenda en de sociale agenda elkaar steviger omarmen? Een beter huwelijk krijgen. Landelijk is hier ook steeds meer aandacht voor. Fondsen, zoals het fonds voor Cultuurparticipatie RCOAK en Sluyterman van Loo: Samen Cultuur maken Verbreden, hebben voor de komende vier jaar geld beschikbaar gesteld voor zorg- en culturele instellingen om elkaars klimaat beter te begrijpen en intensiever te gaan samenwerken. En dit is een kans voor Drenthe. Geef 'community organizers' en ik weet dat meneer Bijl een hekel heeft dan Engelse woorden, dus ik ga even kijken of ik daar kan veranderen, samenlevingstovenaars, zoals ik ze dan noem, de kans culturele projecten in het sociale domein te ontwikkelen. Deze hybride producties staan met een been in de professionele kunst, niet elitair en met een been in het sociale domein. Mijn eigen organisatie ROODPALEIS heeft daar ruime ervaring mee en zeker ook in Drenthe. De economie is momenteel geen hoogconjunctuur meer, maar een samenleving in recessie. Juist nu zijn projecten nodig die kwetsbare mensen een kans geven,

groepen verbinden, mensen zekerheid en hoop geven is van groot belang. De effecten: meer levensgeluk, minder eenzaamheid, een veiligere omgeving, werkervaring en als bonus, aandacht voor duurzaamheid tijdens en na de productie. Deze middelgrote professionele producties worden ingebed in het sociale domein en kunnen structureel geproduceerd worden. Deze producties, community art projecten of gemeenschaps Stofer projecten geven de bevolking lucht. Gehoord worden helpt tegen eenzaamheid en die was er voor de corona crisis al, maar is nu alleen maar groter geworden. Moet ik ze nog noemen? De ouderen, de nieuwe Nederlanders, de werkelozen, drie generaties diabetici, de drop out jongeren en kansarme mensen. Deze producties brengen, brengen de kwetsbare burgers in contact met professionele regisseurs, acteurs, dansers, musici, beeldend kunstenaars, componisten, architecten, schrijvers en zangers. De theatrale samenwerking creëert een nieuwe manier van samenleven, die tot ver in de toekomst nieuwe relaties ontwikkelt en van binnenuit de maatschappij kan veranderen. De ervaring is, door zachte krachten vinden deze burgers hun eigen krachten terug, zelfrespect, een nieuw netwerk. Tot slot. Culturele projecten in het sociale domein kunnen een grote bijdrage leveren aan bijvoorbeeld de krimpgebieden in Drenthe, zodat er een nieuwe energie ontstaat en nieuwe verbindingen ontstaan. Als community manager hoop ik dat investeringsgelden de komende vier jaar ook besteed gaan worden aan zulke projecten om de leefbaarheid van een gebied en tussen de mensen te bewerkstelligen. Laten we de kwetsbare mensen in onze samenleving helpen op deze wijze. Menselijkheid en intimiteit waarborgen met culturele projecten in het sociale domein. Dit wilde ik graag gezegd hebben in deze vergadering en dank voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank voor uw pleidooi. Blijft u gerust nog even zitten, want het zou kunnen dat er nog een aantal vragen voor u komen vanuit de Staten. En dat vraag ik bij dezen. Is er iemand die vragen wil stellen aan mevrouw Torenbos? Ik zie mevrouw Potharst, mijnheer Uppelschoten, mevrouw Meeuwissen en dan begin ik bij mevrouw Potharst. Gaat uw gang.

Mevrouw Potharst: Ja dank u wel voorzitter. Mevrouw Torenbos bedankt voor uw bijdrage. U haalt in het begin even de Investeringsagenda aan en ik ben even op zoek naar in hoeverre datgene wat u bepleit en waar u een vurig voorstander van bent, in hoeverre u dat terugvindt in deze Cultuurnota. Dus, dus hebben we hier voldoende aandacht voor in uw ogen?

Mevrouw Torenbos: Nee, klopt, anders zat ik hier niet. Ik hoorde wel net in de wandelgangen dat er een aanpassing is ook in de nota, zoals die heet, Platteland, ik geloof dat die Platteland heet, dat die in oktober uitkomt. Dus ik ben benieuwd wat dat precies inhoudt. Maar ik denk dat we de Investeringsagenda juist op dit wat ik net, waar ik net voor pleitte, heel erg nodig hebben om het eigenlijk nog breder en groter te zien.

De voorzitter: Dan een vraag van mijnheer Uppelschoten, van de PVV-fractie.

De heer Uppelschoten: Ja, nou, ik ben geroerd door de aandacht voor de kwetsbare mensen en dat u dat met de culturele projecten wil doen, maar ik kan me niet goed op, het beeld vormen wat dat dan is en wat er dan gebeurt.

Mevrouw Torenbos: Dat snap ik. En dat ook die kwetsbare mensen naar u toekomen, zal ik maar zeggen om mee te doen met zo'n project. Ja, ik heb ze eruit gesloopt om bij de vijf minuten of vier minuten te blijven. Maar een voorbeeld zou kunnen zijn het project in Ter Apel: 'Vergeet mie nait', dat was in 2013. Toen sloot het Tuntlerhuis, dat was een groot huis voor dementerenden. Ik heb toen met alle lagen van de bevolking met mijn team gewerkt en de dementerenden hadden een hoofdrol. En dat betekende dat alle mensen die daar vertrokken, sommige stierven helaas doordat het huis sloot, maar die hebben we geïnterviewd en deze levensverhalen zijn de basis geweest eigenlijk voor dit grote project waar kleuters tot dus inderdaad de hoogste genera, de oudste generatie aan mee deden.

En de opbrengsten van de, nou van de verkoop van alle spullen die achterbleven, dat geld ging naar de Alzheimerstichting. Het is even een tipje van de sluier van zo'n soort productie.

De voorzitter: Dan mevrouw Meeuwissen van de VVD-fractie.

Mevrouw Meeuwissen: Ja, nu wordt het even ingewikkeld, want ik wil u eigenlijk even aankijken, ik zit hier.

Mevrouw Torenbos: O, sorry.

Mevrouw Meeuwissen: De microfoon staat zo. Zo nou, we gaan het zo doen. Ja, ik heb goed geluisterd naar wat u, wat u inbracht, maar als ik, als ik het zo inschat, dan is uw oplossing ook om tijdens de Investeringsagenda waar ook een groot bedrag gereserveerd is voor het sociaal domein, om daar expliciet in de uitwerking, nou ja, aan uw projecten te denken bij de invulling daarvan. Kan ik het zo, en dat dat niet per se nu in de Cultuurnota hoeft, maar dat dat ook een goeie weg zou kunnen zijn.

Mevrouw Torenbos: Exact en dan niet zozeer mijn projecten, als wel projecten waarbij de oral history het immaterieel erfgoed als basis staat om die verbinding te leggen. En, en dat kun je eigenlijk met iedere burger doen. Om, ja het is goud en het legt verbindingen. Ik bedoel, die ervaringen heb ik nu 25 jaar.

De voorzitter: Als ik goed om mij heen kijk dan waren dat de vragen en de oproep is dus eigenlijk: Vergeet mie nait.

Mevrouw Torenbos: Dank.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Torenbos. Dan kunt u nu uw plaats weer innemen op de publieke tribune en wil ik de bode vragen om de tweede spreekster naar de plek te wijzen. En dat is mevrouw Wortmann. En na een korte corona activiteit kunt u op enig moment het knopje indrukken en dan heeft u gewoon het woord en ook u krijgt vijf minuten. Gaat uw gang.

Mevrouw Wortmann: Nu doet ie het wel. Dank u wel voorzitter. Het is een beetje raar om ook om me heen te moeten kijken, dus sorry dat ik met mijn rug naar u toe zit. Goedemiddag geachte commissieleden. Mijn naam is Eva Wortmann. Ik ben artistiek directeur van theaterschool en productiehuis Loods13 in Emmen. Loods13 begon ik in 2012 als jeugdtheaterschool. Inmiddels zijn wij uitgegroeid tot een volledig theaterschool voor jeugd, jongeren en volwassenen. Daarnaast zijn we de afgelopen jaren uitgebreid met een productiehuis, waarin wij voorstellingen maken met groepen mensen die net even buiten de maatschappij dreigen te vallen. Projecten als ‘Thuis’ in Hoogeveen met Syrische statushouders en moeders, ‘Moederliefde’, met moeders in de bijstand, spreken vast nog bij eenieder tot de verbeelding. Bij het verschijnen van de nota waren we laaiend enthousiast over de insteek die de provincie heeft gekozen om de komende vier jaar het cultuurbeleid vorm te geven. Cultuur om te delen. Het stimuleren van een toegankelijk cultureel veld in de invalshoek cultuur en maatschappij waaraan iedereen, ongeacht achtergrond en interesse, kan deelnemen. Bij Loods13 is dit de fundering waarop we onze theaterschool en onze projecten ontwikkelen. Ook zijn we blij met de subsidieverhoging van € 25.000, wat ons jaarlijks subsidiebedrag vanaf 2021 75.000 maakt. dat de provincie heeft besloten om deze verhoging in 2020 al toe te passen, waarderen we ontzettend. En het heeft ervoor gezorgd dat we ook dit moeilijke jaar gaan doorkomen. Toch dienden wij in april, mei een zienswijze in. Wij volgen daarin om een gelijktrekking met Garage TDI en Peer GrouP, omdat we, gezien het aantal activiteiten per jaar niet meer onder doen voor onze collega's in Donderen en Assen

en omdat we de komende vier jaar willen doorgroeien. Inmiddels is het helder dat die 75.000 blijft Wat het is voor de komende vier jaar en dat is voor ons klare taal en het is goed. Wij passen onze plannen aan tot het meest haalbare en dan vaak net ietsje meer, omdat wij alles eruit willen halen wat erin zit. We zijn daarbij in de komende jaren dus meer afhankelijk van incidentele subsidies. Ik ben hier vandaag om jullie ambitie te laten zien, want ondanks het positieve advies van de commissie hebben we geen kans gekregen om onze plannen voor de komende vier jaar te laten zien. Dat vinden we jammer, want we gaan ontzettend veel mooie dingen doen. Zo willen we volgend seizoen starten met een Drentse driejarige amateur regieopleiding. Gaan we in 2022 een groot community project doen over eenzaamheid onder jongeren in Assen en ook met die jongeren, dus tussen de 17 en 27 jaar. En maken we volgend jaar een reizende voorstelling over, voor en door vrouwen in de Drentse Monden. Onze theaterschool, het theater tussenjaar, onze theaters snelkookpan weken 'Total Loss' en onze jaarlijkse kerstvoorstellingen gaan daarnaast uiteraard door. Ik praat heel graag over onze projecten, misschien soms te lang, maar altijd enthousiast. Dus spreek me vooral aan wanneer je meer wil weten. Want dat verhaal pas nooit in die drie minuten die nu heel langzaamaan wegtikken. Tot slot. Het is onze ambitie om over vier jaar zo te zijn gegroeid, dat de provincie daar niet meer omheen kan om ons vanaf 2025 bij onze collega's Garage TDI en PeerGrouP te scharen, want we willen verder. We willen Noord- Nederland veroveren met onze community projecten en we willen de plek zijn voor amateurspelers en amateur regisseurs in heel Drenthe. En ons theater uitbreiden naar meerdere locaties. Om dat te realiseren en kenbaar te maken, grijpen we elke kans aan. Dit is daar een van. Dank voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel voor uw korte bijdrage ten opzichte van de vijf minuten die u had.

Mevrouw Wortmann: Precies.

De voorzitter: Fijn, zijn er vragen vanuit de commissie. Ik zie meneer Pruisscher. Meneer Pruisscher, u heeft het woord.

De heer Pruisscher: Ja, dank u wel meneer de voorzitter en dank ook mevrouw Wortmann. Ik hoor u goed zeggen dat u eigenlijk meer bent dan een jeugdtheaterschool, terwijl dat wel de reactie is van het college. Dus kennelijk zit daar nog wat onenigheid tussen. En ik hoor u ook zeggen dat u heel veel plannen heeft voor de komende vier jaar, maar dat u nog niet in de gelegenheid bent geweest dat toe te lichten. En dat roept ook de vraag op of dat in de totstandkoming van deze nota heeft kunnen toelichten.

De voorzitter: Mevrouw Wortmann.

Mevrouw Wortmann: Toen, toen de nota geschreven is en toen er bepaald werd waar, hoe het geld verdeeld ging worden, toen hadden wij ons beleidsplan ook nog niet klaar en daar is nog niet naar gekeken. Dus vandaar inderdaad dat ik dat kenbaar wil maken. Dat ik denk, hè het is zo jammer. We zijn zo lang bezig geweest met mooie plannen te maken en om onze ambitie duidelijk in dat plan te gaan verwoorden en, en we vinden het zonder dat daar niet naar gekeken is, vandaar dat ik het toch in het kort hier even heb willen vertellen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er andere vragen? Meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Ja, ik wil, ik wil graag weten, u vergelijkt u zelf met de TDI en met de PeerGrouP. Moeten er drie van dit soort groepen in Drenthe komen?

Mevrouw Wortmann: Ik denk dat ze heel goed naast elkaar kunnen staan. Ja, omdat wij alle drie toch andere ambities hebben, andere dingen doen. Waar de PeerGrouP voorstellingen maakt met wel community 's dus en in dorpen, maar ook heel veel met professionele acteurs, maken wij nooit voorstellingen met professionele acteurs, maar altijd met de amateurs. Waar Garage TDI voorstellingen maakt voor jongeren, gespeeld door professionele acteurs, maken wij voorstellingen met de jongeren. Dus, daar zit een groot verschil in en daar zit ook het verschil in dat het voor ons lastiger is om een, een structurele subsidie aan te vragen bij fondsen, omdat die fondsen altijd zitten op professionele voorstellingen met professionele acteurs. En daar kiezen wij niet voor. Dat doen met bewust, omdat we namelijk in Zuidoost- Drenthe zitten.

De voorzitter: Er is nog wel ruimte voor nog een vraag. Ik kijk nog even rond. Die zijn er niet. Dan kan ik vaststellen dat u een uitermate helder betoog heeft gehouden. Dank u wel voor uw bijdrage. Dank u. En dan mag u weer uw plek op de tribune innemen en vraag ik de bode om de insprekers plaats weer te cleanen, zullen we maar netjes zeggen en dan kan vervolgens mevrouw Vegt naar de insprekers plek gaan om haar verhaal te doen. Mevrouw Vegt, u heeft het woord. Even het knopje indrukken.

Mevrouw Vegt: Dank u wel. Goed, ja, mijn naam is Marieke Vegt, ik ben directeur van stichting 'Kunst & Cultuur' en heel graag maak ik van deze gelegenheid gebruik om in te spreken op de prachtige Cultuurnota die voorligt. Ten eerste wil ik u daarom graag complimenteren met deze nota, waarmee u zekerheid en vertrouwen geeft aan het Drentse culturele veld. Uw nota geeft duidelijkheid en houvast in tijden dat er geen garanties zijn over wat er morgen wel of niet kan. De impact van de corona maatregelen op de culturele en creatieve sector in Drenthe zal afhangen van een aantal factoren. Zoals de snelheid waarmee de samenleving weer op een normale manier kan functioneren, de uitwerking van de omvangrijke coulance maatregelen van uw provincie, maar ook van het Rijk en de gemeente en natuurlijk de steunpakketten. Maar ook van het vermogen van makers en instellingen om te innoveren en zich aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden. Daarbij bestaan momenteel geen zekerheden. We zullen ons steeds weer moeten aanpassen aan het nieuwe normaal, waardoor we tegelijkertijd met meerdere uitvoerings- scenario's moeten werken. Culturele instellingen en scholen, die cultuuronderwijs geven, moeten in hun programmering schakelen tussen het lock down scenario, waarbij eigenlijk alleen digitale een op een culturele praktijk mogelijk is. De anderhalf meter scenario, waarin culturele ontmoetingen kunnen plaatsvinden, mits deze kleinschalig, geventileerd en strak georganiseerd zijn. En daarin voor zichzelf en het publiek een nieuw normaal gaan ontwikkelen, waarbij intimiteit en regionale identiteit op een nieuwe manier gewaardeerd zullen worden. Natuurlijk brengt het werken aan meerdere scenario's tegelijkertijd extra kosten met zich mee. De vraag is hoe we die infrastructuur in stand kunnen houden. Met name over de arbeidspositie van culturele zzp-ers maak ik mij grote zorgen. Uit recent onderzoek van het LKCA blijkt een grote ontevredenheid over inkomen en werkzekerheid van kunstdocenten en artistiek begeleiders van amateurkunstenaars. Ik heb gelezen dat ruim de helft overweegt om te stoppen. Maar ontevredenheid wordt gelukkig vaak gecompenseerd door hogere tevredenheid over de inhoudelijke kanten van het werk. Dat prachtige vak wat we hebben. Nu de uitvoering van dat vak door de corona maatregelen zoveel moeilijker is geworden, is het de vraag hoe duurzaam deze infrastructuur voor cultuureducatie en participatie nog is. Ik vraag de provincie om hier aandacht voor te hebben en daarin bij voorbeeld de creatieve vouchers een nieuwe boost te geven. Stem economisch, u had het er vanmorgen over en cultuurbeleid met elkaar af, om de arbeidsmarktpositie van de Drentse culturele zzp-ers te verbeteren. Voor ons geldt dat we ons de afgelopen maanden uit de naad hebben gewerkt om de sector te helpen. De provinciale adviescommissie vraagt zich af of er niet te veel doen en een monopolypositie ontwikkelen. Graag verduidelijk ik onze positie als steunfunctie, waarbij we niet zelf als uitvoerder culturele ontmoetingen creëren, maar waarbij we vanuit de vraag bemiddelen tussen culturele aanbieders en tussen scholen en publiek aan de andere kant. De komende jaren is onze focus om de

sector te helpen om weerbaarder en wendbaarder te worden. Weerbaar om op de lange termijn tegenvallers te kunnen opvangen en wendbaar om te kunnen schakelen en te kunnen vernieuwen. Daarom is K&C zo enthousiast over uw nota. U brengt rust en ruimte, die de sector nodig heeft om zichzelf opnieuw uit te vinden en te ontwikkelen. De rust en ruimte, die zo typisch is voor Drenthe en waarmee de provincie ook een broedplaats is voor kunstenaars om in te werken. Uw keuze, om de extra financiële bijdrage aan K&C voor de ondersteuning aan beeldend kunstenaars en kunst in de openbare ruimte te stoppen, is in deze periode daarom moeilijk te begrijpen. Toen CBK Drenthe ophield te bestaan, heeft K&C het werk voortgezet. Nu deze extra bijdrage verdwijnt, is er eigenlijk geen enkele organisatie meer die gesubsidieerd professionele beeldend kunstenaars ondersteunt. Gemeenten kondigen bezuinigingen aan op cultuur en evenementen. Dit zou mogelijk gaan leiden tot een verschraling van ons voorzieningenaanbod. De extra uitgaven van gemeenten aan cultuur- podia, aan cultureel ondernemers door de uitvoering van de Tozo-regeling, maar ook aan bijstandsuitkeringen, maakt het moeilijk voor gemeenten om extra te investeren. Gemeentelijke tekorten worden deels opgevangen door een verhoging van belastingen en dit zal iedere Drentse inwoner merken in zijn of haar portemonnee. Met name de kwetsbare inwoners, we hebben het er al over gehad, worden hier in het hardst geraakt, waardoor die tweedeling in de samenleving misschien nog scherper wordt. Ik denk dat de enige manier is om het tij te keren, samenwerking is. Drentse gemeenten en de provincie samen. Instellingen en scholen samen. Cultureel, economisch en sociaal domein samen. Alleen als we samen optrekken en niet vanuit je beperkingen en schotten denken, maar vanuit kansen en gezamenlijke inzet, kunnen we de uitdagingen aan die ons te wachten staan. Op een januari 21 wordt de bestuurlijke fusie gerealiseerd tussen K&C en de gemeentelijke kunstencentra ICO en Scala. Op deze manier willen wij gemeentelijk en provinciaal cultuurbeleid meer op elkaar afstemmen en ruimte creëren voor vernieuwing en innovatie. U sluit met alle gemeenten allianties. Geweldig. Ik hoop dat de allianties in de komende vier jaar ook gaan over talentontwikkeling, cultuuronderwijs en amateurkunst. Deelnemen aan cultuur is de basis van samenleven en daarom zou het voor iedere Drentse inwoner mogelijk moeten zijn om deel te nemen, van jong tot oud, gezond of beperkt, van Nijeveen tot Valthermond. U kunt op ons rekenen.

De voorzitter: Dank voor uw bijdrage mevrouw Vegt. Ik kijk de kring rond en op zoek naar vingers. Ik zie een aantal vingers. Meneer Vianen, mijnheer Uppelschoten, mevrouw Roggen, en wie nog meer? Mevrouw Mentink. Ik begin bij mevrouw Roggen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Roggen: Dank u wel voorzitter. Mevrouw Vegt, ik heb eigenlijk een vraag aan u. U zegt dat de beeldende kunst uit de nota is gehaald. Kunt u mij aangeven om wat voor bedrag het ging dat daarin geïnvesteerd werd?

Mevrouw Vegt: Ja, dat kan ik aangeven. Wij kregen, het CBK Drenthe kreeg altijd 25.000 voor de ondersteuning van de kunst in openbare ruimte. Dat bedrag hebben wij gekregen toen het CBK Drenthe helaas ophield te bestaan en wij dat hebben overgenomen. En dat stond tot deze nota altijd als extra bedrag in de nota. Helaas zit dat er nu niet meer in.

Mevrouw Roggen: Dank u voor, voor het antwoord.

De voorzitter: Meneer Vianen, VVD-fractie.

De heer Vianen: Ja voorzitter, dank u wel. Mevrouw Vegt hartstikke bedankt voor uw betoog. Ik denk dat u een goed verhaal heeft. Ik heb nog wel een vraag aan u. U wijst naar een goede samenwerking tussen provincie en gemeenten en andere instellingen. Nu heeft u het ook over bijvoorbeeld de beeldende kunstenaren die dan weg valt binnen de begroting. Kijkt u ook als stichting Kunst & Cultuur

naar andere instrumentaria, zoals bijvoorbeeld het Rijk of naar Brussel als het gaat om het cultuurbeleid van de Europese Unie?

Mevrouw Vegt: Ja, zeker en daar zijn we ook heel actief in. Ook met dank aan de provincie, want de provincie, de provinciale cofinanciering in dat soort projecten is altijd heel belangrijk. Dus ik kan daar positief op zijn, er is veel sprake van extra financiering vanuit, als we het hebben over de beeldende kunsten, vanuit het Mondriaan terecht komt. Zeker.

De voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Mentink van de CDA-fractie.

Mevrouw Mentink: Ja, dank je wel. Mevrouw Vegt, u had er in het begin van uw betoog, had u het over, over de zzp-ers in de kunst en cultuur? Kunt u mij ook zeggen hoeveel er eigenlijk, percentage, ophouden met het bestaande ervan?

Mevrouw Vegt: Nee, ik heb dat niet uitgerekend in Drenthe en dank voor uw vraag, want dat is zeker iets wat mij ook bezighoudt. Ik weet alleen dat uit landelijk onderzoek van het LKCA, dat daaruit is gebleken, dat ruim de helft overweegt, hè niet stopt, maar overweegt om te stoppen. En dat is een, een stuk hoger dan dat het een aantal jaren geleden was toen dat getoetst is. Die corona die pakt er gewoon wel hevig in en ik moet zeggen uit mijn eigen praktijk, we zijn onlangs op zoek geweest naar gelukkig, vanwege bijvoorbeeld de filmeducatie hub, die gehonoreerd is naar een nieuwe projectleider filmeducatie, en twee mensen, die hebben helaas allebei, die heel geschikt zouden zijn, hebben laatst moeten zeggen van, ik kan het niet doen. Want ik ga in het werk in de zorg de een en de ander in het onderwijs. Dus we raken daar, ja het fantastisch en ik vind het ook heel belangrijk dat ze daar aan het werk gaan en ze krijgen daar hele goede collega's, maar voor ons is het ook een aderlating om ze te verliezen in de cultuursector. Maar het zou goed zijn om te weten hoeveel het er zijn in Drenthe.

De voorzitter: Dan een vraag van mijnheer Uppelschoten en daarna nog een vraag van mijnheer Duut en dat zijn ze dan ook.

De heer Uppelschoten: Ik heb, ik heb twee vragen. Wat vraagt u precies? Die 25.000 waar mevrouw Roggen het over heeft?

Mevrouw Vegt: Nee hoor, ik wil hier vandaag helemaal niet mijn hand ophouden. Ik wil alleen u ervan bewust maken dat er keuzes zijn gemaakt en dat het belangrijk is om te realiseren dat minder aandacht voor dit op dit gebied, beeldende kunst, betekent dat de professionele beeldende kunstenaars op dit moment geen loket meer hebben waar ze deze ondersteuning kunnen vragen wat ze vroeger wel hadden. Dat is alleen mijn, mijn opmerking wat betreft die beeldende kunst. Wat, wat mijn belangrijkste pleidooi hoop ik vandaag is, is dat we die samenwerking nog intensiever moeten gaan opzoeken, maar ook moeten gaan verankeren. Dus dat ontschotten tussen de verschillende beleidsterreinen en ook met, met de gemeenten samen.

De voorzitter: Meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Wij willen, of we willen de mensen wendbaarder maken of de organisaties wendbaar maken, dat ze meer de klappen kunnen opvangen? Maar wat moet ik me daarbij voorstellen? Dat we een tweede corona crisis misschien kunnen overleven of, of, wat, wat gaat er gebeuren als ze als, als die instelling die mensen wendbaarder maakt?

Mevrouw Vegt: Wendbaarder betekent dat je kunt innoveren, dat je dus kunt schakelen tussen verschillende scenario's, dat je sneller kan anticiperen op slecht weer. Dat je die, daarin ondersteunen

wij instellingen, dat doen we vanuit onze reguliere, vanuit uw opdracht, daarmee ondersteunen wij instellingen om dat te gaan doen. Wat betekent het als de maatregelen weer strenger worden. Wat betekent dat als we een nieuw normaal gaan ontwikkelen? Ik denk dat we niet meer met 10.000 man naar een festival voor een podium gaan. Ik denk dat er een andere manier van beleving van intimiteit, cultureel, culturele inti, ja, een regionale identiteit en intimiteit in cultuurbeleving. En die, dat ontdekken. Daar moet je een, nou innovatieve en vernieuwende, wendbare organisatie voor zijn. Daar gaan we instellingen mee helpen.

De voorzitter: Dank u wel. Nee mijnheer, nee meneer Uppelschoten, u heeft twee vragen gesteld. Dan de laatste vraag is voor meneer Duut en als er dan nog vragen zijn, dan wil ik u gewoon voor verzoeken om even buiten de orde met mevrouw Vegt contact te zoeken. Meneer Duut,

De heer Duut: ja dank u wel voorzitter. Ja, mevrouw Vegter, even over die samenwerking. Ik hoorde u een pleidooi, hier, hier. Ik hoorde u uw pleidooi voor samenwerking tussen al die verschillende clubs. Verwacht u daarvan dat het daar, daardoor een grotere efficiency gaat optreden en wellicht dat u, dat u wat liener om, om het in goed Drents te zeggen, dat er meer kosten bespaard kunnen worden en dat dat weer ten goede komt aan het totaal van al die clubs, is dat de, is dat de idee achter die samenwerking?

Mevrouw Vegt: Nee hoor, we zijn helemaal niet in eerste instantie gericht op liener te worden, want ik geloof dat we niet veel liener kunnen zijn dan we nu al zijn. Waar het mij om gaat, is dat we aan de voorkant al de afstem, de beleidsmatige afstemming hebben van onze activiteiten, waardoor we veel, met grotere impact zeg maar, ons publiek kunnen bereiken. En de vraag op elkaar kunnen afstemmen. Wat er op dorpsniveau, gemeentelijk niveau, regionaal niveau op provinciaal niveau, als dat vanuit een afstemming georganiseerd wordt, dan denk ik dat de impact groter is en dat we daarin dus ook ruimte creëren, omdat we dat doen voor die benodigde vernieuwing, waar ik net al over aangaf, die zo nodig is in Drenthe.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Vegt voor uw heldere reactie ook op de vragen. Ik wil u vragen om weer uw plek op de tribune in te nemen.

Mevrouw Vegt: Dank u wel.

De voorzitter: Graag gedaan zeggen we dan, namens de Staten. En dan vraag ik mijnheer Venema naar voren te komen uiteraard ook even af te wachten tot het bureau weer schoongemaakt is. Het wordt, het lijkt op een wedstrijdje. Ja. Dank u wel.

De heer Venema: We beginnen met een schone lei.

De voorzitter: Bijna, bijna had meneer Venema de sprint gewonnen. Meneer Venema u heeft het woord. Vijf minuten. Ja.

De heer Venema: dank u wel. Goedemiddag. Geachte dames en heren leden van het Drentse parlement. Ik zal even voorstellen wie ik ben. Ik ben Kor Venema en ik ben vanaf de jaren 90 van de vorige eeuw alweer, samen met anderen actief om de klassieke muziek in brede zin op de kaart van Drenthe te zetten en de culturele basisstructuur van de provincie te versterken. Initiatiefnemer van het Mozartfestival in Drenthe, in 2006 alweer geleden en van het Festival voor Vocaal Drenthe in 2009 en oprichter van de Stichting Muziek Klassiek Drenthe in 2008. Deze stichting is na tien jaar actief te zijn geweest in 2018 opgeheven. Een deel van de activiteiten werd toen al door de sinds 2014 opererende Nederlandse Bach Academie overgenomen, zoals herdenkingsconcerten op en rond vier mei op

verschillende locaties. Ik heb een waar verhaal gemaakt, wat, wat langer duurt dan vijf minuten, dus ik laat een deel van dit verhaal weg, dus ik ga nu over op de oprichting van een nieuwe provinciale projectorganisatie in Drenthe. Tijdens de debatten over de Cultuurnota 2016-2020 stond op deze zelfde plaats, of daar in de hoek, een vertegenwoordigster van de Nederlandse Bach Academie. Zij pleitte er toen voor om de NBA te erkennen als een culturele creatieve broedplaats voor talentvolle studenten, leerlingen van koorscholen en van privépraktijken. Een academie die door het toepassen van het middeleeuwse principe van meesters en gezellen het muzikale ambacht vanuit de praktijk in masterclasses, workshops, repetities en concerten wil overbrengen. In de volgende culturele periode die nu binnenkort per een januari ingaat, waardeert de provincie volgens de Cultuurnota de NBA met een jaarlijkse subsidie van € 40.000. U heeft intussen kennis kunnen nemen van het besluit van de Nederlandse Bach Academie om in de loop van volgend jaar met haar activiteiten te stoppen. Het voornaamste argument dat bij dit besluit een rol heeft gespeeld, is het gebrek aan voldoende middelen om te kunnen uitgroeien tot een volwaardige en professionele organisatie voor de klassieke muziek in Friesland en in Drenthe. De NBA sluit haar aanwezigheid in Drenthe af met een concert in november volgend jaar en werkt in oktober nog samen met het Roden Girls Choristers in verband met een jubileumconcert. Dit besluit heeft grote gevolgen voor het aanbod van hoogwaardige concerten en muziek- educatieve projecten die op verschillende gespreide locaties in de provincie werden uitgevoerd. Ik noem maar even Veenhuizen, Hoogeveen, Smilde, Meppel, Assen, Ruinerwold, Coevorden en Roden. Zoals u in de stukken die u zijn toegezonden kunt lezen, hebben een aantal mensen in overleg met de NBA een plan ontwikkeld voor een provinciale projectorganisatie voor klassieke koormuziek en uiteraard instrumentale muziek. Deze organisatie wil in een andere vorm dan de NBE, NBA, activiteiten voortzetten waarmee de NBA in Drenthe is begonnen. Dit plan wordt op dit moment al door meer dan 80 personen toegejuicht. Deze mensen zijn we namelijk zangers en instrumentalisten die met de NBA en met de SMKD, opgeheven zoals ik net vertelde, hebben samengewerkt. Er komen dagelijks nog adhesiebetuigingen binnen van mensen die het initiatief met hun naam onder- steunen, ondersteunt moet ik zeggen. Om verder te kunnen werken aan de versterking van de culturele infrastructuur op het gebied van de klassieke muziek, breed, willen wij een open, onafhankelijke organisatie zijn, waar iedereen van jong tot ouder welkom is, mits voldaan kan worden aan een aantal toelatingscriteria, die door de artistiek leider en/of zangpedagoog worden getoetst. Voor de functie van artistiek leider en dirigent van PPO is de huidige directeur van het NBA Hoite Pruiksma gevraagd. Hij heeft zijn volle medewerking aan dit project, de PPO toegezegd. Op hem is de keuze gevallen, zodat de vertrouwde banden die hij met vocalisten en instrumentalisten en het publiek in Drenthe heeft opgebouwd, kunnen voortbestaan. Ook gastdirigenten zullen voor bepaalde projecten gevraagd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld de huidige chef-dirigent van het Nederlands Kamerkoor, de, uit Roden afkomstige Peter Dijkstra en de zoon van de helaas overleden Bouwe Dijkstra, u zeker bekend. Om goed te functioneren en onze werken te kunnen doen, vraagt de PPO voor de dagelijkse gang van zaken een parttime zakelijk leider. Voor de producties een productieleider en voor de marketing en PR- activiteiten een medewerker. Deze aan te stellen medewerkers ontvangen een redelijke financiële vergoeding. Te denken valt aan mensen met zo mogelijk een muzikale achtergrond, met belangstelling voor klassieke muziek en beschikken over vaardigheden en deskundigheden die voor de verschillende functies noodzakelijk zijn. Een begroting voor volgend jaar 2021 is u toegestuurd. Wij vragen een jaarlijkse subsidie voor vier jaar van € 75.000 van de provincie, naast financiële middelen van gemeenten, fondsen en het bedrijfsleven. Wij nodigen u te zijner tijd graag uit voor de oprichtingsbijeenkomst van de PPO Drenthe als u mocht besluiten dit initiatief te waarderen en met de subsidie mogelijk te maken, maar ook als dank voor uw luisterend oor en uw belangstelling voor dit prettige, prachtige initiatief. Ik eindig met een citaat uit de Cultuurnota die nu besproken wordt: ‘Cultuur geeft ons verbinding, verbeelding en creativiteit, zodat wij in staat zijn nieuwe inzichten en vooral verbanden tussen mensen te realiseren’. Dat gaan we doen. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank voor uw ingekorte bijdrage, waarvan de kern wel overeind bleef volgens mij. Ik vraag aan de Staten wie er vragen heeft. Dat is mevrouw Potharst. Zie ik nog anderen? Ja, mevrouw Haan. Dan beginnen we deze keer met mevrouw Haan.

Mevrouw Haan: Meneer Venema, dank voor uw betoog. U heeft het over een combinatie van subsidies die u hiervoor krijgt. Is het u bekend hoe dat verder gaat met de gemeentelijke subsidies om dit toch aardig, moeilijk hebben de gemeentes als er aan subsidies getornd wordt.

De heer Venema: Ja, de, bij de uitvoering van de projecten zoals we dat gedaan hebben met de gemeenten uiteraard, omdat het op die locatie plaatsvond. Alleen u, u zegt dat dan terecht, het is natuurlijk op dit moment heel, heel lastig om daar een subsidie van te verwachten, gezien de, de, de, de financiële situatie van een heleboel gemeenten. Er zijn er een aantal die zeggen, ja, we moeten nog weer drastisch gaan bezuinigen. We moeten ook zelfs stoppen inzetten om het, om projecten te ondersteunen, enzovoort. Ik, ik refereer even even aan een gesprek wat ik toevallig gisteren met iemand van Noordenveld had, van de gemeente. Dus ja. Het is natuurlijk de vraag of dat, of dat straks gebeuren kan. Hopelijk duurt onze crisis, waar we nu met zijn allen in zitten, niet al te lang.

De voorzitter: Duidelijk.

De heer Venema: De groei is trouwens 3,2 % volgend jaar, de economische groei, volgens de berichten die ik las in de krant, dus wie weet.

De voorzitter: Bedankt voor deze update. Dan wil ik mevrouw Potharst vragen om haar vraag te stellen.

Mevrouw Potharst: Ja, dank u wel. U bedankt meneer Venema voor uw komst en uw uitleg. U heeft ons ook een aantal documenten al gestuurd, dus ze hadden ons als commissieleden ook kunnen voorbereiden. Wat ik me nog afvroeg, u heeft het over de PPO. Die plannen zijn redelijk uitgewerkt. Die heeft u, vermoed ik, voorgelegd. Alleen, u heeft daar nog geen beschik, besluit op gekregen vanuit GS? Dat is eigenlijk de vraag.

De heer Venema: Ik kan u niet helemaal goed volgen, want ik, ik, het geluid is niet zo geweldig, maar ik begrijp de vraag.

De voorzitter: De vraag is, de vraag is, of u uw vraag al heeft voorgelegd aan het college van Gedeputeerde Staten, of u daar al reactie op heeft gekregen.

De heer Venema: Nee, ik heb nog geen reactie gekregen van, van de, van de Gedeputeerde Staten op de plannen die wij hebben ingediend.

De voorzitter: Is dat voor mevrouw Potharst voldoende voor nu? Fijn, dank u wel. Zijn er nog andere vragen? Ik zie er nog een, dan kan die nog gesteld worden. Mijnheer Uppelschoten, u mag een vraag stellen.

De heer Uppelschoten: Een vraag. Een nieuwe organisatie opzetten is niet niks. Waarom heeft de NBA gewoon niet € 75.000 subsidie gevraagd en dat we de werkzaamheden continueren? Want alles opnieuw opzetten, is niet niks, wat u wilt gaan doen.

De heer Venema: Ja. ik zit hier niet namens de NBA. Het is wat lastig om daar een antwoord op te geven. De NBA is, is wat ik u net ook verteld heb, aan het afbouwen in verband met het feit dat ze dus

onvoldoende geld hebben om een professionele organisatie te worden. Maar dat willen ze graag en dat professioneel, daar, daar bedoelen ze dus mee, dat de mensen die, de mensen die dat werk gaan doen voor zo'n organisatie, ook daarvoor een redelijke vergoeding zouden moeten hebben. Want, nou ja, de ervaringen zijn toch niet zo gunstig als je alleen maar met vrijwilligers werkt. Het is natuurlijk prima als er vrijwilligers bij betrokken worden, maar die kun je niet voor allerlei werkzaamheden vragen. Want daar zijn de, ja dat, dat, dat kun je niet doen, want zo'n organisatie, ook de PPO is een, een organisatie waar ongelooflijk veel werk aan vastzit. En dat moet je dan toch laten doen door mensen die daar een redelijke vergoeding voor kunnen krijgen. Vrijwilligers, prima bij het, het tafeltje dekje enzovoort. Dat is allemaal prima. Alleen voor wat betreft de organisatie, het werk wat er gebeuren moet, dan kunnen we niet meer een beroep doen op vrijwilligers. Dat is te veel gevraagd. En bovendien is het altijd ook lastig, dat weet u zelf waarschijnlijk ook wel, om echt vrijwilligers te vinden die ook duidelijk gemotiveerd zijn om deze klus te klaren.

De voorzitter: Dank u wel en dan zie ik nog een vraag bij meneer Pruisscher als het goed is.

De heer Pruisscher: Ja ik raakte even in verwarring door ook de opmerking van mevrouw Potharst, want nou ja, misschien komt dat dan omdat het de, de organisatie niet openbaar is in verband met de AVG. Maar er staat dan wel onder van de opgeheven Stichting Muziek Klassiek Drenthe, onder nummer 31. En daar staat als reactie vanuit het college ook de melding dat over het oprichten van PPO meerdere malen is gesproken, maar daarvoor geen algemeen draagvlak is. U zegt net dat daar nog steeds adhesiebetuigingen voor binnen komen, dus ik ben wel benieuwd hoe dat nu zit.

De voorzitter: Kunt u daar iets over zeggen mijnheer Venema? En dan graag in de microfoon?

De heer Venema: Het draagvlak van de PPO is, in ieder geval zijn er, laat ik daar zomaar mee beginnen, met het antwoord. Er zijn tot nu toe 80 mensen die hebben gereageerd op onze uitnodiging om dit plan te steunen en dat heb ik ook net al u uitgelegd. Dat zijn dus voornamelijk mensen die ook al eerder met de NBA en ook met de voormalige SMKD hebben samengewerkt in co-projecten en andere projecten en die juichen dit initiatief toe. Want die zien ook de gevolgen van, van het feit dat die NBA opheft. Dat, dat wordt door hun toch wel als een pijnlijke ervaring beschouwd, omdat het ook, voor een deel althans, voor professionals werkgelegenheid betekent. Als je een professionele mensen inhuurt voor coaching of voor uitvoeringen, dan worden daar ook de middelen voor aangewend om die mensen te betalen en dat, dat is nu straks een probleem als dat NBA er niet meer is. Maar dat draagvlak dat is een, een wat lastiger verhaal, want dan, ik weet niet wat u dan precies bedoelt. Kijk, ik kan wel zeggen dat de koren bijvoorbeeld, hier in Drenthe en dan bedoel ik vooral de grotere koren, die hebben toch een beetje de neiging om zich wat, wat terug te trekken uit die discussie die we nu met met zijn allen voeren. Omdat die toch zich een beetje bedreigd voelen in hun bestaan. Ze hebben het al lastig. De koren bestaan toch op dit moment toch voornamelijk ook uit wat oudere mensen. Die lopen weg of ze worden ziek, of wat ook. Nou ja, daar zijn allerlei problemen. En ja, die lossen ze ook niet zo een twee drie op. En we hopen dat we met deze PPO-organisatie openingen kunnen bieden, ook naar jongeren om vooral projectmatig te werken. Dat betekent dat je dus korter repeteert en veel meer uitvoeringen kunt doen per jaar. Dat is aantrekkelijker denk ik, dan wanneer je het hele, het hele jaar met een stuk bezig bent, repetities en alles wat erbij hoort.

De voorzitter: Meneer Venema ik ga u bedanken voor uw uitgebreide reactie. Verdere uitdieping op dit moment, daar leent de vergadering zich niet voor. Dus als er verder nog vragen zijn, dan moeten die op een ander moment maar met u worden besproken.
Wij gaan nu over tot de behandeling van het agendapunt en daaraan gaat nu eerst even vooraf de inventarisatie van de verschillende sprekers. Ik zie mevrouw Haan. Als mijn pen meewerkt gaat dat ook nog goed. Ik zie mijnheer Pruisscher, meneer Schoenmaker, mevrouw Potharst, meneer Omlo,

mevrouw Roggen, mevrouw Mentink, VVD meneer Vianen, mevrouw Kort, meneer Mäkel en mevrouw Dingen, ja. En dan van OpDrenthe? Geen woordvoering? Dan stel ik voor dat wij aftrappen met mevrouw Dingen van D66. Gaat uw gang.

Mevrouw Dingen: Dank voorzitter. De provincie geeft blijk van een mooie mix tussen een kwalitatief goed en breed aanbod op het gebied van kunst en cultuur. Iedereen kan meedoen en krijgt ruimte voor ontwikkeling. Op zijn Drents werken we samen aan een aantrekkelijke, leefbare en duurzame provincie. Door de subsidieregelingen kan Drenthe hopelijk per een januari 2021 weer los. Wij tellen vele reacties op de Cultuurnota. U heeft net de insprekers gezien, cultuur leeft in Drenthe. D66 vindt het belangrijk dat kunst voor iedereen toegankelijk is, of je nou in de stad woont of op het platteland. Overal waar kunst de verbeelding prikkelt en het cultureel klimaat weet te verrassen, wordt het leven rijker. Samen cultuur beleven, bevordert ook de samenhang tussen uiteenlopende bevolkingsgroepen. Vertrouwdheid met de Drentse cultuur en cultuurhistorie geeft binding met de streek. Ook nieuwkomers worden makkelijk wegwijs gemaakt in de Drentse cultuur. Een actief, zelfbewust en enthousiast beheer van het erfgoed draagt bij aan de gelukstemperatuur van de Drent. Drentse emigranten, er komen ervoor terug naar hun geboortestreek. Wij zien het aantal leden van historische verenigingen groeien. Er is hang naar de eigen streek. Wat bepaalde vanaf de lente 2020 de populariteit van Drenthe? Op een hebben we gehoord, hè, gister, als vakantiebestemming. Was het het mooie historische landschap, het lokale erfgoed gecombineerd met gebiedspromotie. Gebiedspromotie en het bevorderen van toerisme is voor Drenthe een economische noodzaak. We hebben het er vanmorgen over gehad. Denk aan musea, festivals, monumenten, de karakteristieke landschappen. Waarom kiezen bedrijven voor Drenthe als vestigingsplaats? Er is in het bedrijfsleven steeds grotere behoefte aan ideeën en betrokkenheid vanuit de cultuursector. Festivals bijvoorbeeld zijn prachtige gelegenheden om allerlei innovaties live te testen. Wij zien dat de door de provincie ruim wordt geïnvesteerd in festivals. D66 krijgt signalen vanuit de kunstsector dat men graag broedplaatsen zou willen zien voor kunstenaars. Emmen heeft het Rensenpark, maar daar worden kunstenaars niet echt gesteund vanuit de gemeente. Alleen gesubsidieerde kunst lijkt daar een plek te houden of krijgen. In Assen is een groep ontstaan die een broedplaats wil ontwikkelen voor hedendaagse kunst. Na sluiting van KINK. Duidelijk is dat galerieën en ateliers wel toeristen trekken, maar niet kunnen bestaan zonder overheidssteun. Ziet de gedeputeerde concreet mogelijkheden om daarin te investeren? Het huidige kabinet wil cultuurparticipatie extra stimuleren met nieuwe regelingen voor actieve cultuurparticipatie, waarbij meer middelen ter beschikking komen voor regionale projecten, onder voorwaarden dat de provincie daar hetzelfde bedrag tegenoverstelt. En de precieze voorwaarden zijn tijdens de totstandkoming van de Cultuurnota nog niet bekend. Hoe verhoudt dit zich tot de cultuurnota? Is er al iets bekend over de subsidie voor die nieuwe ronde, wie komen hiervoor in aanmerking, mogen gezelschappen die landelijk subsidie mislopen, ondanks eerder positief advies van het Fonds Podiumkunsten hier een beroep op doen, zoals de PeerGrouP? Tenslotte. Het is woensdag. e zitten al halverwege de week van het lezen en schrijven. In de nota is ruime aandacht voor de aanpak van laaggeletterdheid. Nou, D66 kan dat alleen maar toejuichen. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de PVV- fractie. Mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Ja voorzitter, dank u wel. Wij kunnen ons vinden in de ambitie van het college om de in basis infrastructuur in stand te houden. Gezien de huidige situatie is het goed om het huidige beleid voort te zetten en in te zetten op brede toegankelijkheid en participatie, zonder dat hiervoor extra middelen beschikbaar worden gesteld. Ook in de cultuursector zullen waarschijnlijk nog vele problemen een moeilijke keuzes gemaakt worden, wanneer de gevolgen van het coronavirus zichtbaar worden. Wellicht is het straks niet meer mogelijk om alle onderwerpen, welke nu in Cultuurnota financieel ondersteund worden, dit straks ook nog financieel te ondersteunen. Heeft GS hier verder al over nagedacht en hebben ze eventueel al een prioriteitenlijst samengesteld? De

provincie heeft geprobeerd om de drie organisaties Into Nature, Garage TDI en DDNA op te laten nemen in de landelijke basisinfrastructuur, BIS, echter is dit niet gelukt. Ook de PeerGrouP krijgt na 15 jaar geen landelijke subsidie meer ter waarde van € 400.000. Wat zegt dit over de kwaliteit van deze organisaties? Dan rijst bij ons de vraag, zijn de provinciale normen nu dan veel lager dan de landelijke normen? Hoe gaat de PeerGrouP deze hiaat in hun begroting invullen of moeten wij ervan uitgaan dat zij zich hiervoor tot de provincie gaan wenden? Tot slot vindt de PVV het zeer opmerkelijk dat op diverse plaatsen in de Cultuurnota haakjes worden gemaakt na de energietransitie en de klimaat-adaptatie. Kan GS uitleggen waarom dit is opgenomen in de Cultuurnota en met welk doel? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de VVD- fractie, meneer Vianen.

De heer Vianen: Ja voorzitter, dank u wel. Voor ons ligt de Cultuurnota 'Cultuur om te delen'. We bevinden ons inderdaad, zoals het college zegt in een zeer dynamische tijd. Toch vindt de VVD belangrijk dat de Cultuurnota wordt vastgesteld om perspectief te bieden aan organisaties uit het culturele veld en voor de gemeenten. Er is in deze Cultuurnota volop ingezet op een breed aanbod van cultuur. Culturele voorzieningen zijn belangrijk voor inwoners van Drenthe, cultuur geeft, levert kleur en opent oog van gezichtspunten en het vormt ook een belangrijke vestigingsfactor voor toekomstige Drenten. Cultuur draagt daarnaast ook bij aan werkgelegenheid, toerisme en economie in Drenthe. De Cultuurnota 'Cultuur om te delen' kent twee nieuwe accenten, brede toegankelijkheid en samenwerking. Daar is de VVD dan ook erg blij mee, en, want cultuur met een grote, maar ook met een kleine c, war iedereen mee in aanraking kan komen en ervan kan genieten. Goed dat de provincie daar meer oog voor heeft. Complimenten aan het college. in het bijzonder voor gedeputeerde Bijl zijn namelijk zeker op zijn plaats. De VVD is ook blij om te lezen dat er een intensieve afstemming met partijen en mede overheden is geweest en dat het college dit blijft voortzetten. Wat mij opvalt, is dat veel organisaties die moeite hebben genomen om een zienswijze kenbaar te maken. Wat mij daarbij ook opvalt, is dat het niet of slechts tekstueel heeft geleid tot wijzigingen in de nota. Voorzitter, kan het college aangeven hoe ze dit ziet, vooral ook in het licht van een speerpunt samenwerking? En vandaag zijn er ook een aantal insprekers en uit de inspraaknota blijkt ook dat de betrokkenheid op gebied van kunst en cultuur erg hoog is in Drenthe. We kunnen ons voorstellen dat er niet met alle mensen rekening gehouden kan worden, maar we hopen dat het college dynamisch is en in goed overleg blijft met de betrokkenen. Voorzitter, de VVD juicht toe dat de provincie zich in blijft zetten voor locatie theatervoorstellingen. De VVD vindt dit belangrijk, omdat het laagdrempelige cultuurbeleving biedt en het een aanwinst is voor toeristen. Maar voorzitter, waarom kiest het college ervoor om deze succesformule qua omvang bescheidener te ondersteunen? Naast dat het een grote goede cultuurbeleving is, profiteren veel ondernemers namelijk ook indirect van locatie theatervoorstellingen, door onder andere toerisme dat het trekt. Het is daarom wat ons betreft een goed idee om hier wel sterk in te blijven zetten. Vanwege de corona crisis is de cultuursector bijzonder hard geraakt. Veel festivals en evenementen kunnen geen doorgang vinden. Hierdoor raken organisaties in de problemen en blijft talentontwikkeling achter. Gemeenten kunnen deze crisis ook minder investeren in kunst en cultuur. Hopelijk vinden we hier snel een oplossing voor. Wellicht kan de provincie samen met partners, het Rijk en de gemeenten kijken waar en hoe we het beste kunnen helpen. Dit brengt mij dan ook op het volgende punt. In de beleidsbrief wordt aangegeven dat Europese aspecten niet van toepassing zijn. Voorzitter, wat wordt hier precies mee bedoeld? Liggen er dan helemaal geen Europese kansen voor de kunst en cultuur in Drenthe? Tussen 2007 en 2013 heeft de EU meer dan zes miljard euro geïnvesteerd in de culturele en creatieve sector. Ik zal me daarom voor kunnen stellen dat wel degelijk enkele Europese aspecten van toepassing zijn. Kan het college onderzoeken of er kansen zijn om gebruik te maken van EU-geld ten gunste van kunst en cultuur in Drenthe? Kan bijvoorbeeld SNN of stichting Kunst & Cultuur in samenwerking met de provincie een rol in spelen, om organisaties in deze sector hierbij te ondersteunen. De VVD kan zich goed voorstellen dat de mogelijkheden zijn voor de bescherming en het behoud van ons cultureel erfgoed. En er valt ook te

denken aan geld voor incidentele projecten en externe subsidiegelden voor de Vincent van Gogh expoditie, expositie in 2023. Waar ook ondernemers indirect van profiteren. Wellicht kan het helpen bij de projecten en programma's waar de insprekers het zojuist met passie over hadden. Als de hiervoor genoemde initiatieven binnen het bestaand beleid van de EU past, hoeft het bijvoorbeeld ook niet per se direct naar de Investeringsagenda gekeken te worden. Voorzitter, ik sluit af met dat de VVD blij is dat het college ook naar ons heeft geluisterd inzake de Cultuurnota. Zo zijn we blij dat de reservering voor twee jaar als internationale manifestatie Into Nature wordt bepaald na de evaluatie van de derde editie. Voor de VVD blijft namelijk het aspect van brede toegankelijkheid voor kunst en cultuur enorm belangrijk. Met deze evaluatie is de VVD dan ook benieuwd of Into Nature een breed publiek weet te bereiken. We hopen uiteraard van wel. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Op de seconden nauwkeurig meneer Vianen. Mijn complimenten. Als er al een prijs voor was uitgeloofd, had u die, die zeker gewonnen vanmiddag. We gaan verder met mevrouw Potharst van de Partij voor de Dieren en daarna met mevrouw Roggen.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Na het lezen van de Cultuurnota zien we dat GS een warm hart heeft voor de cultuursector in Drenthe en dat is het mooi, dat is mooi. Ook is het mooi dat er meer ingezet wordt op muziek, omdat dat een sector is die wat ons betreft wat steun kan gebruiken. Echter, we zien niet dat er een structurele verbetering is en dat is wat ons betreft dan weer een gemiste kans. En we zouden willen aandringen op een, op meer structurele toezeggingen met name voor deze sector. Er wordt meer ingezet op cultuur onder de aandacht van jongeren te brengen en op het voortgezet onderwijs. Dat is wel wat ons betreft een hele goede ontwikkeling en ook dat muziekgezelschappen zoals het Drents Senioren Orkest en het Drents Jeugdorkest ondersteund worden. Maar de weg naar, daar naartoe krijgt geen structurele steun. En dan bedoelen we dus, dat al die kinderen, maar ook die volwassenen die muziekinstrumenten bespelen, dat die nog steeds te weinig ondersteund wordt. Er is een muziekakkoord gesloten in 2019. Wij zouden graag van GS horen hoe het daarmee staat en wat het effect daarvan is. Want het maken van muziek is heel belangrijk voor de maatschappij en kan niet gezien worden als privé hobby. Als we alle muziekgezelschappen willen voorzien van nieuwe aanwas om hun voortbestaan te garanderen, dan zullen we ook het muziekonderwijs moeten bekijken. Het is een nogal prijzig om jarenlang muzieklessen nemen, iets wat nodig is om mee te kunnen doen in een muziekgezelschap. En nu krijgen jongeren fragmentarisch cultuuronderwijs op school. Het is algemeen bekend dat muziek maken, maar ook theater maken heel belangrijk is voor de hersenontwikkeling van kinderen en dan bij volwassenen voor de participatie aan de maatschappij makkelijker wordt. Denk hierbij aan de krimpgebieden waar verenigingsleven kan blijven bestaan doordat de cultuureducatie laagdrempelig wordt. We hebben er, nog een vraag over het FestiValderAa. We zien er meerdere festivals die subsidie krijgen. Het FestiValderAa wordt met € 50.000 gesteund. Kan GS toezeggen dat het geld ook gebruikt wordt om een locatie te vinden voor het festival waar de natuur niet wordt aangetast? Daarnaast wordt er geld gestoken in het Geopark De Hondsrug. Kan GS aangeven hoe dit valt te rijmen met de verbreding van de N34? Deze verbreding is onherroepelijk een aantasting van het Geopark. Dit is ook wat de omwonenden aangegeven hierover. Naast extra asfalt in het prachtige gebied, zorgt de verbreding van de N34 voor meer doden onder dieren en aantasting van de natuur door meer uitlaatgassen. Verder zijn van mening dat in de opmerkingen die gemaakt zijn door de belanghebbenden, die wij prachtig in de nota hebben gekregen van GS, een basisvorm in, om in de toekomst serieus te kijken naar vragen, opmerkingen en bezwaren. En heel concreet zou ik willen vragen aan de gedeputeerde wat de onderbouwing is om het PPO niet omarmen en te zeggen van dat is een goede ontwikkeling? Tot zover dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met mevrouw Roggen en daarna met meneer Mäkel. Mevrouw Roggen.

Mevrouw Roggen: Dank u wel voorzitter. Allereerst wil de Partij van de Arbeid dank uitspreken aan de insprekers voor hun bijdrage die zij vanmiddag in deze zaal hebben gegeven. De cultuursector is zwaar getroffen door de corona uitbraak. Niet alleen voor de makers, maar ook voor al die betrokkenen achter de schermen is 2020 een rampjaar. Ik wil hierbij dan ook onze waardering uitspreken voor de inmiddels gepleegde inzet door dit college en door de portefeuillehouder in het bijzonder, voor het zo veel als mogelijk in stand houden van onze cultuur in Drenthe. En, ik wil bij aanvang van onze bijdrage de hele Drentse cultuursector een hart onder de riem steken in deze lastige periode en hopen dat de cultuur, dat de nota 'Cultuur om te delen' stimuleert, inspireert en uitdaagt om in de komende jaren fantastische producties en producten te ontwikkelen. Wij laten ons graag verrassen. Dan naar de nota zelf. Vol verwachting en met kloppend hart heb ik uitgezien naar de nieuwe Cultuurnota 'Cultuur om te delen'. En met mij mijn PvdA- fractiegenoten. Wat een knaller. Vol met beeldend vuur is deze nota, zonder nog maar een zin gelezen te hebben, alleen maar aan het bladeren en kijken, denk je gelijk, de inhoud moet vast ook wel goed zijn. Kan niet missen. Prachtig, prachtige vormgeving, schitterende foto's. Chapeau voor de makers. De Partij van de Arbeid vindt het belangrijk dat we in Drenthe de cultuur letterlijk en figuurlijk de ruimte geven. Investeren in cultuur vraagt durf en waardering voor de intrinsieke waarde van Kunst & Cultuur. Wij vinden dat je bij het investeren in cultuur verder moet kijken dan de directe economische opbrengsten. Een bloeiend cultureel leven draagt enorm bij aan een aangenaam woon- klimaat en een goed vestigingsklimaat. Kunst verbindt en brengt mensen dichter bij elkaar. Het stimuleert bovendien de creativiteit in mensen, in hun vrije tijd en in hun werk. Daarom verdient cultuur van onderop steun, dragen we de popcultuur een warm hart toe, maar zeker ook de piraten- cultuur. En, ons Statenlid Peter Zwiers, bekend ook van de steun die hij aan de piraten geeft, is kandidaat voor de Tweede Kamerverkiezingen voor de Partij van de Arbeid. Dat wil ik even jullie mededelen voor zover je het nog niet wist. We zijn daar zeer trots op. Goed. Maar zeer ook, zeer zeker ook de piratencultuur en culturele initiatieven vanuit de lokale bevolking. Belangrijk is ook dat jongeren de kans krijgen hun talent verder te ontwikkelen. Vinden we, wat wij als Partij van de Arbeid belangrijk vinden, nu ook terug in deze Cultuurnota 'Cultuur om te delen'?. Ons antwoord is ja. Ja, het is een fundament van het huidige cultuurbeleid en deze nota is er een prachtig voorbeeld van. Een paar ons extra aansprekende voorbeelden aan een nota haal ik graag even aan. Spreiding van cultuuraanbod aan cultuuronderwijs over de hele provincie zien we terug in de nota. Ook is voor ons toegankelijkheid een belangrijk item. Daar bedoelen we zeker ook de fysieke toegankelijkheid mee. De brede aandacht voor jongeren in deze nota, zoals aandacht voor hun talent- ontwikkeling, steun voor poppodia, focus op jongeren bij een streektaal beleid. Samenwerking versterkt, dat weten we. Uniek is dat de provincie en gemeenten elkaar vinden op het snijvlak van cultuur en vrije tijd. De 54 Drentse musea werken samen en versterken elkaar niet alleen in tijden van corona. We vinden het ontzettend belangrijk dat de bibliotheken kunnen rekenen op blijvende steun. Dat ook de twaalf gemeenten extra budget blijven ontvangen, zodat de vestigingen open kunnen blijven. Aansluiting bij de Sociale Agenda en de Drentse Onderwijsagenda ligt wat de Partij van de Arbeid betreft helemaal voor de hand. Er waren 39 inspraak, schriftelijke inspraakreacties. Wat hierbij opvalt, is de grote en brede steun voor wat er in deze Cultuurnota staat. Dus volop waardering voor de Cultuurnota vanuit het verse Drentse veld. Dat is mooi en biedt alle kansen voor vele culturele activiteiten in Drenthe. Misschien kan ook de beeldende kunst daar nog aan toegevoegd worden. Wie weet valt een heroverweging positief uit. Maar toch nog een kleine kanttekening. Het moet mij nog even van het hart. In de nieuwe provinciale adviescommissie graag ook een vertegenwoordiger van de volkscultuur en dat deze commissie ook aandacht heeft voor het sociaal maatschappelijk gebied van, als belangrijke pijler voor cultuur. Cultuur is niet alleen voor de Drentse kanalen gordels, maar om te delen met iedereen. Tot slot. Wij zijn voornemens een motie in te dienen tijdens de Statenvergadering van 30 september aanstaande. Een motie waarin we ons ongenoegen uitspreken over de gang van zaken met betrekking tot de PeerGrouP, en het college ondersteunen bij haar inspanningen om het Fonds Podium- kunsten op een andere gedachte te brengen. Wij nodigen de andere fracties uit om hier dan bij aan te sluiten. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met meneer Mäkel en daarna met meneer Omlo. Meneer Mäkel van de SP fractie gaat uw gang.
De heer Mäkel: Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst zou ik de insprekers heel erg hartelijk willen bedanken. Die hebben toch alweer heel veel nieuwe inzichten geven op wel dingen die we wisten, maar het is goed dat er weer aandacht aan, voor is. Mevrouw Torenbos, mevrouw Wortmann, mevrouw Vegt en de heer Venema. Hartelijk dank, ook de heer Bijl en ook de hele Gedeputeerde Staten wil ik heel erg danken voor deze prachtige cultuurraad??? Mevrouw Roggen, die zei het al, het ziet er heel mooi uit. Ook van binnen ziet het er heel mooi uit. Er staan ook hele mooie dingen in, moet ik zeggen. Maar de vraag is natuurlijk, is het genoeg? En wij constateren als SP dat het college het huidige cultuurbeleid in grote lijnen voortzet. Dat is aan een kant natuurlijk heel fijn, dan weten we waar we aan toe zijn, maar het is daarbij ook fijn om te lezen dat Gedeputeerde Staten bereid is, zeker in deze onzekere tijden, het beleid zo- nodig bij te stellen en de ontwikkelingen te blijven volgen. En we zijn dan ook heel geïnteresseerd naar de uitkomsten van, die mogelijk bijgestelde subsidie activiteiten over 2021. De accenten die zijn aangebracht, de VVD zei het al, in deze Cultuurnota, te weten de brede toegankelijkheid en intensivering van de samenwerking, vooral met de Drentse gemeenten, die roept bij de SP nog wel een paar vragen op. Zo maken wij ons zorgen in hoeverre het voor alle mensen, dus ook met verschillende achtergronden, met verschillende interesses en met verschillende inkomens, werkelijk mogelijk is om deel te kunnen nemen aan en te genieten van wat Drenthe aan kunst en cultuur te bieden heeft. Hoewel GS aangeeft dat het gaat om inclusie, diversiteit en toegankelijkheid, zou de SP het op prijs stellen, indien daarbij wordt aangegeven op welke wijze, met welke mogelijkheden, met welke middelen naar die doelen wordt toegewerkt en welk resultaat wordt beoogd en uiteindelijk gerealiseerd. Gezien de financieel noodlijdende situatie, hè, velen noemden het al terecht, van de vele Drentse gemeenten, vraagt de SP zich af in hoeverre het reëel is te verwachten dat bij gelijkblijvend provinciaal beleid, hetgeen daar wel naar uitziet, de culturele voorzieningen in Drenthe in stand gehouden kunnen worden, laat staan kunnen worden verbeterd. En met gedeputeerde Bijl prijst ook de SP de optimistische, strijdvaardige en creatieve houding van het Drentse cultuurmakers. Maar ook hier geldt voorzitter, niet louter applaus volstaat. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan geef ik het woord aan de heer Omlo van Forum voor Democratie en daarna meneer Schoenmaker. Meneer Omlo, gaat uw gang.

De heer Omlo: Dank u wel voorzitter. In navolging van de PvdA wil ik ook een groot compliment uitdelen aan, aan eenieder die in, in de culturele sector, in de Drentse culturele sector, werkzaam is of daarbij betrokken is. Voor velen zijn de afgelopen maanden niet eenvoudig geweest en werden er een groot beroep gedaan op een flexibiliteit, geduld en inzet. Ook dank, ook dank aan de insprekers. Die hebben dit ook wel duidelijk gemaakt, dat het niet altijd makkelijk is geweest. Voorzitter, voor ons ligt de Cultuurnota 2021-2024. ‘Cultuur om te delen’. Op het oog een evenwichtige nota, waarbij balans is te herkennen tussen kwaliteit en excellentie enerzijds en laagdrempeligheid anderzijds. Verheugd zijn wij, dat het college in deze nota niet verzandt in termen als inclusiviteit en diversiteit evenementen en festivals, maar dat er wat, gewoon wordt gesproken over cultuur voor en van iedereen. Opvallend is dat er ten opzichte van de vorige nota, ‘De verbeelding van Drenthe’ € 3 miljoen meer wordt begroot. De musea van provinciaal belang, met daarin het Drents Museum voorop, ontvangt samen al bijna € 1 miljoen meer. Bovendien wordt het Drents Museum ook nog voorgedragen bij het Rijk, voor financiering vanuit de basis infrastructuur. Vraag is dan ook, als financiering vanuit het Rijk loskomt, welke gevolgen dat heeft voor de provinciale bijdrage. De overige bijna vijftig kleinere musea doen het met een bijdrage aan het Platform Drentse Musea en een enkele incidentele subsidie. Het platform ontvangt al jaren hetzelfde subsidiebedrag. Waarom geen indexering bij de platform vanuit de provincie? Complimenten overigens aan het Platform voor het binnenhalen van middelen uit het Kickstart fonds. Wij zijn wel verheugd te lezen dat GS gaat onderzoeken of het Veenpark status van

‘museum provinciaal belang’ kan krijgen. Forum vindt cultuureducatie van groot belang. Dit draagt er immers aan bij dat je trots en betrokkenheid gaat voelen bij je omgeving. We zijn verheugd dat GS deze accenten ook aangeeft. Het Rijk heeft de Regeling Cultuureducatie verruimd op 24 cent per inwoner, onder de voorwaarde dat de, dat de grotere gemeenten en provincie ook middelen inleggen. Dit zou een forse impuls voor cultureel educatie zijn. Gezien de financiële positie van de gemeenten, kunnen we ervan uitgaan dat de gemeenten bijdragen is de vraag? En wat gaat er concreet gebeuren met deze middelen? Voorzitter, deze cultuurnota beschouwend, valt verder op dat er een duidelijke keuze wordt gemaakt voor grote festivals en podiumkunsten. Bij de laatste met name richting popmuziek. GS geeft aan dat festivals, die hun sporen hebben verdiend in het verleden, structurele dekking kunnen ontvangen. Dit kan ten koste gaan, ten koste gaan van een stuk flexibiliteit en er komt minder ruimte in die, in de incidentele middelen die er juist voor zorgen voor vernieuwen en, en experimenten. We hoorden een van de insprekers dit ook zeggen. Hoe dekt GS dit af? Zou er meer ruimte kunnen komen? Wat gebeurt er met de middelen als de festivals vanwege corona niet kunnen plaatsvinden? Het afgelopen jaar zouden wij 75 jaar vrijheid gaan vieren. Ook het bevrijdingsfestival van Drenthe zou hierop gaan inzetten. Elke gemeente heeft zijn eigen bevrijdingsfestival en daardoor ontstaat er versnippering. Wat vindt GS van de suggestie om een bevrijdingsfestival voor de hele provincie te organiseren? Juist in deze tijden is het van belang om onze vrijheid en de vrijheid, om onze vrijheden en de vrijheid te koesteren en bewustwording daarvan nog sterker te laten doordringen. Wat ons betreft zou het bevrijdingsfestival meer ruimte en middelen mogen ontvangen. Structureel, maar in elk geval voor de editie van 2021, mocht die natuurlijk doorgaan. Onze fractie is net als veel van de Drentse inwoners trots op het Drentse erfgoed. Onderhoud en behoud van dit erfgoed is een kerntaak van de provincie en het zoeken naar restauratie vaklieden mag wat ons betreft, wat onze fractie betreft, een prioriteit status krijgen. Voorrang voor de jeugd die het vak wil gaan uitvoeren en juist de beloning voor dit werk zou gestalte mogen krijgen. De uitvoering hiervan doet het Erfgoed Arsenaal. Is het begrote budget dan wel toereikend is de vraag? Ik ben er bijna voorzitter. Sinds, sinds juni jongstleden heeft Rijksdienst Cultureel Erfgoed zijn advies beleid aangepast wat betreft zonnepanelen op monumenten. Alles dient immers in het teken te staan van de transitie. Heeft dit college plannen om dit te gaan toepassen in de provincie of is GS net als Forum, de Forum-fractie van mening dat Drentse monumenten gevrijwaard dienen te blijven van zonnepanelen en warmtepompen? Daarnaast delen wij de zorg die Bond Heemschut terecht uit, namelijk wat is de impact van energietransactie op het aanzien van ons Drentse landschap? Bond Heemschut verwijst hierbij naar het kritisch rapport van PBL. Hoe meent GS dit te gaan waar, waarborgen? Wat betreft de bibliotheken zijn wij bijzonder positief over de weg die dit college wil inslaan. Leesbevordering …

De voorzitter: U was toch bijna klaar meneer Omlo?

De heer Omlo: Er kwam toch nog een papiertje tevoorschijn. Laaggeletterdheid dienen vanaf, nu ben ik echt bijna klaar, nog twee alinea's. Laaggeletterdheid dienen vanuit de bibliotheek aandacht te krijgen. De bibliotheek krijgt een andere functie doordat er minder uitleningen zijn, maar de verbinding naar de culturele activiteiten spreekt ons, onze fractie zeer aan. En aansluiting met de Sociale A, Agenda, zoals bijvoorbeeld met oral history, zou dan mooi kunnen plaatsvinden. Laatste alinea. Hierop aansluitend zijn we natuurlijk ook blij om te zien, dat ook film in Drenthe een meer prominentere plaats begint in te nemen. Het vastleggen van het Drentse samenleving op film of op een andere mooie Drentse productie, met zoals GS aangeeft historische, maatschappelijke of culturele thema, verdient ondersteuning. Er zijn provincies die dit hebben gewaarborgd in een provinciaal filmfonds. Hoe staat GS tegenover een dergelijk fonds? Tot zover is.

De voorzitter: Misschien wel een mooi filmrolletje voor u dan mijnheer Omlo.

De heer Omlo: Wie weet.

De voorzitter: We gaan verder met meneer Schoenmaker van Sterk Lokaal en daarna mevrouw Haan. Meneer Schoenmaker.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. Allereerst wil de fractie van Sterk Lokaal Drenthe een compliment maken voor de overzichtelijke en zeer informatieve, met goede cijfers onderbouwde, Cultuurnota. De cultuursector heeft zwaar te lijden onder de huidige pandemie. Voor vele musea, podiumkunsten, evenementen, festivals zal 2020 de boeken ingaan als een rampjaar. Vele voorstellingen zijn gecanceld en we hopen dat als gevolg van deze pandemie geen unieke cal, culturele parels zullen verdwijnen. Daarnaast heeft onze fractie ook kennisgenomen van de landelijke subsidieverdeling die ongunstig uitpakt voor vele gezelschappen in het Oosten van Nederland en het noorden van Nederland. Zo ook de PeerGrouP. Die grijpt naast essentiële subsidie, verstrekt door Fonds Podiumkunsten. Als ik naar de breed gedragen voorstelling, bijvoorbeeld ook van Tjerk Vermaning in Hoogersmilde kijk, dan zou het doodzonde zijn als deze groep die cultuurgeschiedenis deelt op een locatie, moet verdwijnen. De fractie van Sterk Lokaal Drenthe hoopt dat onder andere de PeerGrouP kunsten kan blijven vertonen om nog meer geschiedenis van Drenthe voor een breed publiek en scholen toegankelijk te maken. Wij zijn van mening dat niet elke vorm van cultuur zichzelf moet bedruipen. Cultuur is juist bedoeld om de diepte in te gaan en kennis over te dragen aan de volgende generatie, waar louter commerciële voorstellingen deze behoefte nauwelijks in, kunnen invullen. Onze fractie verwacht van het provinciebestuur dat zij meer hun best doen om er evenredig, dat zij hun uiterste best doen om een evenredig deel van de extra cultuurmiddelen naar het noorden te halen. Dan specifiek en dan graag specifiek naar Drenthe, zodat Drenthe niet zoals bij de vorige verdeling met lege handen staat. Al gaan wij, al gaan we daar niet direct over, een goed bestuurder vindt zijn of haar kanalen. Toch missen wij nog wel iets in de Cultuur nota, want onze fractie vindt dat ook dorpshuizen valt onder cultuur en dat wordt niet specifiek benoemd in de Cultuurnota. Onze fractie maakt zich grote zorgen omtrent het voortbestaan van dorpshuizen en, en daarom zien wij het graag opgenomen worden in de Cultuurnota. Vele gemeentes ontvangen op dit moment minder geld uit een gemeentefonds. Daarom moeten ze voorzieningen schrappen in hun eigen begroting. Ze hebben wel de verplichtingen er bijgekregen en er dreigen op dit moment vele dorpshuizen gesloten te worden en daarmee dus ook de dorpshuizen cultuur. En dat is iets wat je volgens mij moet voorkomen. Vragen aan de gedeputeerde: Vindt de gedeputeerde ook dat dorpshuizen vallen onder cultuur? Tweede vraag: Onderkent u het gevaar dat u door minder gelden vanuit het gemeentefonds, dat voor de gemeente, dat dorpshuizen gesloten worden en dat ze daar dreigen gesloten te worden, en dat de gemeente of de provincie daar eventueel een steentje aan kan bijdragen? Ziet u mogelijkheden om de noodlijdende dorpshuizen steun te bieden nu en in de toekomst, door bijvoorbeeld een cultuurfonds, dorpshuizen, in het leven te roepen? Wij zijn heel benieuwd naar uw antwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Schoenmaker. We schakelen naadloos over naar mevrouw Haan van GroenLinks en daarna gaan we naar mijnheer Pruisscher.

Mevrouw Haan: Dank u wel, voorzitter. Drenthe behoort tot de provincie die niet op cultuur bezuinigt. Er wordt zelfs meer geïnvesteerd in kleine musea in een aanpassingen die nodig zijn voor de anderhalve meter maatschappij. Het is tekenend voor dit college om zich in te spannen voor de cultuursector. De Cultuurnota straalt veel uit van het coalitieakkoord in de Sociale Agenda ‘Samen’. Uit de nota blijkt het belang voor de cultuursector juist ook in deze corona tijd. Musea, verenigingen, kunstenaars en artiesten hebben het zwaar. Het is belangrijk om er met elkaar voor te zorgen dat deze cultuursector overeind blijft. Goed dat GS er een corona een leeswijzer bij heeft toegevoegd en aangeeft dat in het voorjaar van 2021, mits daartoe naar aanleiding toe bestaat, terug te komen bij de Staten voor een eventuele bijstelling. Wij willen de aandacht vestigen op de open brief van

kunstenaars om door de overheid juist nu thuiswerkende creatievelingen in te huren. Deze brief is te vinden bij Mooie dingenmakers.nl. GroenLinks hoopt dat de provincie Drenthe daar ook gebruik van maakt. Mevrouw Vegt heeft net aangegeven dat de subsidie voor de beeldende kunst weg valt. Kan GS aangeven waarom daarvoor gekozen is en of dat misschien nog aan te passen is? In het Statenstuk staat dat GS in gesprek is over de financiële schade die geleden is bij provinciale, gesubsidieerde instellingen. Vanuit het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen werd half augustus een reactie verwacht. Is deze reactie al binnen en zo ja welke vergoeding krijgt Drenthe? Het grote aanbod van subsidies door landelijk, provinciaal, gemeentelijk, in privaat organisaties, is zeer onoverzichtelijk. Grote organisaties hebben fondsenwervers in dienst om subsidies aan te vragen. De kleinere organisaties, zelfstandige kunstenaars en artiesten moeten hier veel tijd in steken om deze subsidie uit te zoeken en aan te vragen. Veel subsidies zijn op basis van cofinanciering. Het effect daarvan is dat de ene instantie nu wacht op de andere instantie voor goedkeuring. Vele organisaties blijven daardoor extra lang in onzekerheid. En als we dan geconfronteerd worden met effecten van de coronavirus, dan blijkt dat deze veelheid en wirwar van regelingen pas echt zichtbaar wordt en laat zien hoe kwetsbaar het allemaal is. Kunnen we hierin ook iets betekenen? Vind GS ook dat er te veel loketten zijn? Moet er niet een eenduidigheid komen in deze loketten? Juist in deze coronatijd is het belangrijk dat deze subsidiestromen toegankelijk zijn. Hoe kijkt GS tegen dit probleem aan en is er iets in IPO verband hieraan te doen? In de paragraaf over podiumkunsten wordt er gesproken over een jaarlijks een subsidie voor het Rensenpark voor een culturele programmering. Het idee van het park is dat het een creatieve broedplaats moet zijn en niet een evenementen plaats. Is deze subsidie ook bedoeld voor het uitvoeren van deze creatieve broedplaats? Bij het hoofdstuk cultuurhistorie mist GroenLinks de aandacht voor het esdorpenlandschap. Een landschap dat kenmerkend is voor Drenthe en in een deze hele nota maar een keer genoemd wordt. Deze esdorpenlandschappen zijn bijna nergens zo goed herkenbaar als in Drenthe. Het vormt een belangrijk stuk van de cultuurhistorie van Drenthe. Niet voor niets hebben we het Nationale Park Beek en esdorpenlandschap Drentse Aa. De Cultuurnota kan samen met Boer, Burger en Biodiversiteit extra aandacht geven aan dit landschapstype en het beleefbaar maken van de voedselproductie, natuur inclusieve landbouw in onze Nationale Parken. Ziet GS cultuur, het cultureel belang van deze esdorpenlandschap in en hoe zou dit meer kunnen worden benadrukt in deze nota? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar mijnheer Pruisscher van de ChristenUnie en dan sluit mevrouw Mentink straks de eerste termijn af. Meneer Pruisscher.

De heer Pruisscher: Ja dank u wel voorzitter. Voordeel als je dan zou aan het eind bent dat al heel veel mensen hun positieve commentaren hebben benoemd. Dus die loftrompet laat ik nu maar achterwege. Dat scheelt weer een alinea, zullen we maar zeggen. En dan gaan we direct door naar de kritiek. Dat is toch ook het leukere werk als Statenlid. Ja, daarvoor zit u hier. En dat begint eigenlijk al direct met het voorwoord van GS, eigenlijk de inzet van een soort klaagzang bijna. We hebben een lage bevolkingsdichtheid, geen grote bezoekersaantallen, een Drentse volksaard om bescheiden te zijn. Nou ja, dat is niet allemaal heel hoopgevend en dan wordt ook nog gewezen op de lastige opgave voor gezelschappen om in de kijker te komen van landelijke fondsen. Ja, dan helpt dat Calimero gevoel natuurlijk niet. Kennelijk zijn we niet zichtbaar genoeg. En het Fonds Podiumkunsten redeneert ook dat al die westerse kunstenaars best wel het land doorreizen en ook hier optreden. Maar ja, dan kunnen wij die redenatie natuurlijk gewoon omdraaien. Ook onze kunstenaars kunnen best in Amsterdam, Leiden of Rotterdam gaan staan. Nou, ik hoor graag van het college hoe het kijkt tegen de opdracht om in de kijker te komen en ook om onze kunstenaars de grens over te laten gaan. Ten aanzien van de monumenten zijn we blij met de ondersteuning voor kerkenvisies. Uit de gemeentelijke zienswijze bleek ook meteen dat het niet heel duidelijk was hoe dat nu moet gaan werken. Op welke manier gaat uw gemeente wijzen op die mogelijkheid en ook daadwerkelijk voor zorgen dat die er komen? Eerder heb ik ook verricht, schriftelijke vragen gesteld over jonge

monumenten, uit de jaren ‘70 en ‘80. De beantwoording gaf toen aan dat we de landelijke ontwikkelingen volgen. Nou ja, we zijn nu bijna twee jaar verder, dus ik ben wel benieuwd wat die landelijke ontwikkelingen zijn. Dan een meer fundamentele vraag, wat we ook in de zienswijzen konden terugvinden, gaat over de totstandkoming van deze nota. In het concept stond al per instelling aangegeven welk bedrag voor hen is gereserveerd. Maar hoe gaat dat dan in zijn werk? Moet niet eerst een meerjarenplan worden beoordeeld? Lettend op de hoogte van de aanvraag, de inhoud, de kwaliteit van de plannen. We hoorden mevrouw Wortmann van Loods13 dat ook aangeven. Die zijn er wel, maar die worden gewoon niet meegenomen. Graag een reactie daarop. En eenzelfde vraag speelt ook bij de amateurvereniging. Op zich zijn we heel blij met de ondersteuning daarvoor. Maar hoe kom nou zo'n selectie tot stand? Bij de antwoorden geeft u aan, excuus, geeft het college aan, dat dat gebaseerd is op prestaties uit het verleden en bestuurlijke keuzes. De provinciale adviescommissie geeft dan ook aan dat dat wel wat willekeurig oogt en ongelijkheid in de hand werkt. Dus wij zijn wel benieuwd naar de bestuurlijke keuzes die zijn gemaakt. De nota geeft heel veel inzicht in wat er gedaan wordt, waar nieuwe impulsen worden gegeven en hoeveel geld waar naartoe gaat. Maar wij hebben het eigenlijk nergens over de doelen die we willen bereiken, of over een sfeerbeeld voor 2024 waar we willen staan. Wanneer zijn we nu tevreden? Gewoon als het geld is overgemaakt of staat er dan een groen bolletje in de jaarrekening omdat alles volgens planning verloopt? We mogen toch als overheid best wel kritisch kijken naar de groei die erin zit, wat er met het geld gebeurt, wat de resultaten zijn die behaald worden en wat het maatschappelijk effect is. Hoe gaat de gedeputeerde ons meenemen in die ontwikkeling, in die groei die we de komende periode willen maken? De vraag is dan eigenlijk, welke vruchten willen we in 2024 van de boom plukken? Voorzitter, ik heb nog wel een hele pagina met punten, misschien kom ik daar in tweede termijn nog op terug of bij interruptie, maar dat zien we dan nog wel even. Voor nu ben ik benieuwd wat de vruchten zijn naar deze eerste termijn. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. En als er op dat andere gedeelte alleen maar klaag- liederen staan, dan kunt u dat ook best achterwege laten. Als laatste spreker in de eerste termijn mevrouw Mentink van het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw Mentink: Dank u wel voorzitter. De Cultuurnota. Citaat: ‘Als geest en hand niet samengaan, ontstaat er geen gunst, geen kunst’, aldus Leonardo da Vinci. Voorzitter, ook in deze Cultuurnota zie je veel terug uit dit citaat. Een rondje langs de velden waarbij gemeenten, organisaties en beleidsvelden gevraagd is wat voor hen belangrijk is. En vanuit die brede consultatie presenteert het college van GS nu de nota ‘Cultuur om te delen’. Over dit proces en de uitkomsten daarvan heeft mijn fractie veel waardering. Daarnaast heeft de CDA- fractie veel waardering voor de inspanningen van het college die ertoe hebben geleid, dat de Koloniën van Weldadigheid op de wereld erfgoedlijst van UNESCO staat, waardoor Drenthe nog meer op de kaart staat. Het CDA vindt noaberschap belangrijk. En initiatieven die in deze nota beschreven zijn, komen in de richting van het noaberschap. Samenwerking met gemeenten en culturele instanties om de inwoners van Drenthe te dienen en daarmee gemeenten en culturele organisaties perspectief biedend in een onzekere tijd, waar ze dit hard nodig hebben. Een van de nieuwe impulsen is Pod, Podium Platteland. en voor de leefbaarheid in dorpen, buurten en wijken kan dit een belangrijk nieuw initiatief zijn. Kan het college aangeven of daar ook muziekverenigingen, fanfares of lokale toneelverenigingen gebruik van kunnen maken? Het CDA roept het college op, om op dit punt de samenwerking met de gemeente te zoeken. Zoals de musea’s hebben gedaan om gelden te ontvangen door gezamenlijk een subsidieaanvraag te maken. Bijvoorbeeld het Kickstart Fonds van de provincie wellicht. Kan de provincie wellicht gemeenten faciliteren? Nu men door de aanwezigheid van de coronavirus meer aan huis of buurt gebonden is, kan er meer stimulans zijn om lokale initiatieven te ontplooien, zoals muziek en toneel. Mijn fractie vindt het belangrijk dat gemeenten en provincie de participatie van buurt en inwoners stimuleert. Noaberschap. Mogelijk kan hierbij gebruik worden gemaakt van organisaties als bijvoorbeeld de

BOKD. We beseffen dat het voor een aantal cultuursectoren een moeilijke tijd is om te overleven en wij vinden dan ook dat we deze sectoren ook zo goed mogelijk moeten faciliteren, binnen ons vermogen. Voorzitter, complimenten voor deze Cultuurnota en ik ga ervan uit dat het college ons op de hoogte houdt van de actualiteit in het culturele veld en ik zie de eerste rapportage in het eerste kwartaal van 2021 met belangstelling tegemoet. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Beste Staten, dank voor alle bijdragen en dan is nu in eerste termijn het woord aan gedeputeerde

De heer Bijl: Ik wil ook iedereen bedanken voor hun inbreng en toch over algemeen de positieve insteken bij dit, dit onderwerp. Dan kijk ik naar de heer Pruisscher, die had zijn positieve insteek overgeslagen, maar die heeft u ongetwijfeld ook. En natuurlijk ook dank naar de insprekers en alles en iedereen die in het voortraject hierbij betrokken is geweest. Eigenlijk hadden we dit allang moeten vaststellen, want dit stond al voor de Voorjaarsnota geboekt als agendapunt om het te bespreken. Maar toen zaten we midden in de corona crisis en er zijn diverse sectoren bijzonder getroffen door de crisis, maar de cultuursector wel heel erg hard. En dan begin ik toch even bij de actualiteit waar mevrouw Mentink mee eindigde. We hebben eigenlijk met alle betrokkenen enorm ons best gedaan om te kijken wat we konden doen om de infrastructuur in Drenthe overeind te houden. En daar hebben wij samen met de gemeente je schouder aan schouder gestaan. Ik kom zo direct nog even terug op de verschillende rollen van gemeenten en provincie, maar in dat kader hebben we schouder aan schouder gestaan en aanvankelijk dreigden wij buiten de boot te vallen voor de corona- steun van het kabinet. Want met Zeeland en Flevoland waren wij zogenaamde witte vlekken en voldeden wij niet aan bepaalde criteria. Maar de minister heeft ingezien dat het verstandig was om ook de zogenaamde witte vlekken enige ruimte te geven en zijn we erin geslaagd om ongeveer voor anderhalf miljoen aan rijksgeld de corona steun voor onze podia en musea binnen te halen. En ik kan u zeggen dat het college ook inmiddels voor ongeveer hetzelfde bedrag aan steun heeft verleend of nog via u gaat verlenen. Maar dat is voor u in principe geen verrassing, omdat inmiddels bij de Voorjaarsnota al zijn vrijgemaakt. Het, het tweede steunpakket van het kabinet voorziet in een bijdrage aan de provincies van acht miljoen voor corona- schade op cultuurgebied in eerste instantie. Naar verwachting zal Drenthe daar ongeveer negen ton van krijgen. Daarmee, als we er even vanuit gaan dat Drenthe 3% van de inwoners van Nederland heeft, dan ziet u dat we buitenproportioneel in dit fonds tegemoetkoming krijgen. En dat heeft alles te maken met het feit, dat er in Nederland de cultuur in de Randstad door de steden wordt gedaan en in de provincies rondom de Randstad eigenlijk de provincies onmisbaar zijn om de culturele sectoren in de benen te houden. En dat is iets wat we ook nog steeds proberen helder te maken in Den Haag. Omdat in Den Haag te veel de focus gelegd wordt bij de gemeenten en dat is voor de Randstad terecht, maar daarbuiten niet. Dan kom ik toch even op de verschillende rollen van gemeenten en provincies. We hebben afgesproken dat, zeg maar de podia, dat die van de gemeente zijn. En of het nou een dorpshuis is of het grootste theater van Drenthe, de podia die zijn van, van de, van de gemeenten. Dus de, de, de exploitatie van podia zijn voor de gemeente, dat is, dat is een, een basis- keus. Zo is er ook heel veel als het gaat om muziekverenigingen, noem maar, de amateur kunstbeoefening, dat is eigenlijk als basis, ligt dat bij de gemeente. De provincie heeft maar heel beperkt pakket aan culturele kerntaken. Beheer van de eigen collectie Drents Museum, een cultureel erfgoed, monumenten hebben wij een specifieke taak. We hebben een deel van de taken van de bibliotheken, het andere deel zit bij de gemeente en we doen iets met cultuureducatie met kwaliteit. En dat eigenlijk is alles wat we meer doen, is een beleidskeuze van de provincie. Ik ben blij dat we nogal gekozen hebben om in de loop der tijd wat meer te gaan doen, omdat er anders in Drenthe een veel magerder cultuurklimaat zou zijn dan wat we nu kennen. Wij steunen de gemeenten direct op een aantal terreinen met middelen en we steunen de gemeenten indirect door een flink aantal activiteiten in Drenthe te financieren. En als Forum voor Democratie memoreert dat wij 15 miljoen vier jaar geleden hadden en nu 18 miljoen, klopt dat. U hebt als Staten in

de loop van die drie jaar, vier jaar een aantal middelen toegevoegd aan het culturele pakket. En degene waar ik misschien wel het meest blij mee ben, is een van de laatste toevoegingen. Dat is snijvlak subsidie op het gebied van cultuur en vrijetijdseconomie, waar we 87 instellingen in Drenthe en verenigingen de komende vier jaar een stukje ondersteuning geven en daarmee ook wel degelijk gemeenten helpen om het pakket in hun gemeente ook op een bepaald niveau te houden en te krijgen. Er is al gezegd, ja hoe komt zo'n, zo'n nota tot stand? Uiteraard, dat is Drenthe, we doen het met de gemeenten samen, we doen het met de instellingen samen die tot die basis infrastructuren horen. Daarbij hebben we heel duidelijk gekozen. We hebben een paar grotere instellingen die ook echt steunen, Biblionet, Kunst & Cultuur. Ja, tegenwoordig hoor je het niet meer te zeggen, door Kunst & Cultuur Drenthe, omdat ze ook in Groningen actief zijn, want ik zeg altijd nog wel een beetje trots, Kunst & Cultuur Drenthe. Dat, dat zijn de grote professionele organisaties die we ook ondersteunen. En ik gaf net al aan, het Drents Museum is in de museumwereld onze eigen museum, het is het enige provinciale museum in Drenthe. Ja, die worden voluit gesteund op het indexeringen alles. Dus dat is helder. Je ziet dat daarnaast organisaties opstaan die zeggen, ja wij kunnen ook wel daar een rol in vervullen. Nou, dat zal best, maar die behoren niet tot de provinciale steun- functies. Ik noem maar als voorbeeld de stichting het Huus van de Taol, dat is echt voor ons de stichting voor de Drentse taal. Maar je hebt ook een stichting REUR, die is van het Drents Liedtiesfestival. Nou, die is hartstikke verdienstelijk en die zouden ook wel graag een bredere ondersteuning willen hebben, omdat ze ook al wat breder willen opereren. Ja, daarvan zeggen we gaan in Drenthe niet twee algemene organisaties naast elkaar in de benen houden. We hebben er een en als er andere zijn met activiteiten, dan ondersteunen wij, dat doen we ook vaak ruimhartig, die activiteiten. Maar we gaan niet in het kleine gebied van Drenthe twee verschillende organisaties in de benen houden die ongeveer hetzelfde zouden willen. Dat geldt ook voor organisaties op gebied van muziek. Wij gaan geen organisaties echt ondersteunen, nee, we ondersteunen dus projecten. En dan maak ik even het sprongetje naar de inspreker van de PPL, die heeft de heer Venema, heeft u als Staten afgelopen donderdag een mail gestuurd in CC aan een aantal ambtenaren hier en aan mij. En dat is dus geen formeel subsidieverzoek zal ik maar zeggen, want zo gaat dat niet en je kan ook niet verwachten dat we binnen een week daar ook even een standpunt over hebben. Maar ik geef wel aan dat we voorzichtig zijn, laat ik het maar zo zeggen, om aan u voor te leggen om in organisaties structureel geld te steken. Wij doen dat in projecten. En dan weet ik dat dat voor de organisaties lastig kan zijn, want die willen het liefst gewoon een directeur benoemen en een zakelijk leider en een artistiek leider en nog wat dingen, maar dat doen we dus heel terughoudend. En eigenlijk moet je je positie daarin ook wat verdienen. De PeerGrouP heeft zich verdienstelijk gemaakt in tal van jaren, dus is wat ons betreft daaruit niet meer weg te denken. Dat geldt voor Garage TDI. En als je kijkt naar de Cultuurnota van vier jaar geleden, dan stond Loods13 er wel in genoemd, maar nog niet zo strak als ze er nu in staan, dus die hebben gewoon hun positie verworven. En ik vind het op zich wel positief wat mevrouw Wortmann hier doet en ook in de goeie zin van het woord, slim. Eigenlijk kondigt ze haar voortmars aan voor de Cultuurnota voor over vier jaar. Nou, dat is dan aan de Staten voor over vier jaar om dat te beoordelen. Maar dat geeft wel aan hoe wij daar, daar inzitten. En dat geldt ook voor kleinere organisaties als het Drents Senioren Orkest en het Jeugdorkest. Niet vergelijkbaar qua budget, maar die zijn wel sinds jaar en dag actief in Drenthe en die horen wat ons betreft toch bij die Drentse infrastructuur. Dus is het onmogelijk om erbinnen te komen, binnen die systematiek? Nee. Is er een liniaal waarlangs je afgemeten kan worden? Nou, als ik maar zoveel keer optreedt, of zoveel leden heb of zoveel dat, nee dat is ook niet de toegangsweg. Het is een mix van factoren die voor een deels objectief zijn en voor een deel ook opgebouwd vertrouwen, opgebouwde expertise, op getrouw, opgebouwde kwaliteit. Er is gevraagd door mevrouw Roggen naar de samenstelling van de Provinciale Adviescommissie, De PAC, om die te verbreden. Ik, ik, ik aarzel daar wat in. Ik denk, denk dat we het eens met de PAC over moeten hebben hoe ze daarin zitten. De PAC beoordeelt maar een beperkt deel van alles wat hier binnenkomt aan aanvragen. En ik denk dat je ook moet kijken, wat past wel bij elkaar, wat past niet bij elkaar? Maar ook, ja met de PAC hebben wij ook al discussie van,

ja, wat doen we wel, wat doen we niet? Want het is voor een deel, ja, ook een jurysport. En dat is ook, als ik dat even naar landelijk niveau trek, als adviesrapporten van de BIS en de FPk binnenkomen, degenen die positief worden beoordeeld en geld krijgen, die vinden het de top. Degenen die niet positief worden beoordeeld, die zagen dat juryrapport bij de enkels af, want er deugt niets van. Nou, dat is, dat is vaak, lastig is dat te objectiveren. Maar ik wil wel even naar de FPk gaan en met name naar de PeerGrouP, want uiteraard hebben wij ons licht opgestoken ook bij de, de, de FPk, bij de directie, hoe dit soort dingen nou tot stand komen. U zult mij als laatste horen zeggen dat ik inhoudelijk verstand van cultuur heb, maar ik wil wel graag de randvoorwaarden snappen. En wat we ons echt dwars zit in het hele gebeuren en dat geldt voor heel Nederland buiten de Randstad, is dat er anders dan vier jaar geleden, op geen enkele manier is gewogen de regionale spreiding. En als dat op dezelfde manier was gebeurd als vier jaar geleden, toen het wel in de in de criteria zat, dan zou er een andere uitkomst zijn gekomen, is mijn stellige overtuiging, zeg ik dan maar even voor mijn rekening. Dus u zult begrijpen dat ik heel blij ben met moties in die richting die aangekondigd zijn, maar dat we inmiddels al bezig zijn met de diverse Kamerleden uit Drenthe en daarbuiten, woordvoerders en niet-woordvoerders, bevriend en niet bevriend politiek, om die te bestoken en te voorzien van de argumenten om hier wat mee te doen. En in het, het tweede steunpakket van het kabinet zat al 14 miljoen om het eerste half jaar te overbruggen, voor instellingen die wel een positief advies hadden, maar onder de zaaglijn vielen. Zaaglijn is jargon in Den Haag. Op een gegeven ogenblik is geld op, dan wordt er doorgezaagd zeg maar, de plank. En alles wat onder de zaag zit, die valt af. Nou, met die 14 miljoen is de PeerGrouP het eerste halfjaar gered, maar dat vinden wij niet genoeg. Dus we gaan verder en ik heb ook, ook vanuit de regeringspartijen, goede hoop dat daar open oog en oor voor is. Dus we gaan, we blijven daarmee bezig. Maar het geeft maar aan hoe lastig het is om tot keuzes te komen, ook op het culturele vlak, omdat je, nou ja, je moet op een gegeven ogenblik tot een weging komen en voor een deel laat ik dat graag over, als het gaat om de inhoud, aan deskundigen. Dus die PAC is wat mij betreft daarin gewaardeerd, maar af en toe dan maak je ook bestuurlijke keuzes. Wat zijn dan die bestuurlijke keuzes? Dan zeg ik bijvoorbeeld, nou, als wij voor een bepaald onderwerp een budget hebben, dan wil ik Drenthe graag in drieën delen, noord, zuidwest, zuidoost en probeer het weg te zetten in die drie subregio's van Drenthe om de spreiding optimaal tegemoet te komen. Praat je over, op, drie keer de 170.000 inwoners ongeveer. En dan lukt het net niet altijd helemaal. Maar, het aardige is, dat we in het verleden nogal eens in bepaalde delen van Drenthe, dat er wel redelijk weinig aanvraag vandaan kwamen, maar dat dat wel aan het groeien is. Want onze mensen stimuleren ook gemeenten en ook cultuurmakers uit die gebieden, kom met aanvragen, laat zien wat voor mogelijkheden er liggen en laat ook zien dat het in heel Drenthe kan.

Mevrouw Potharst: Voorzitter, mag ik wat vragen.

De voorzitter: Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Voorzitter, ik zou dan graag even een verdiepende vragen willen stellen aan de gedeputeerde, over dat Fonds Podiumkunsten. Gedeputeerde geeft aan dat die regionale spreiding zeg maar, is niet meer gebruikt als criterium, terwijl het vorige, voorgaande jaren wel gebeurde. Heeft de gedeputeerde ook een idee hoe dat kan dat? Dat, dat, hebben ze een andere opdracht gekregen om het werk uit te voeren, of nou, kan u daar wat meer over vertellen?

De heer Bijl: De, de, de prioriteiten voorzitter, waren deze keer niet regionale spreiding, maar diversiteit, inclusiviteit en dan scoren wij in, in, in grote delen van het land anders dan in de Randstad. En vier jaar geleden kreeg je extra punten als je buiten de Randstad kwam. En ja, als dat criterium wegvalt, dan heb je opeens een heel andere uitkomst. En dat is, ja dat, dat, dat, met, met het FPk heeft dat meegekregen als toetsingscriterium. Dus die hebben dat keurig uitgevoerd. Dus ja, ik moet echt bij de politiek, bij de minister terecht, om te zeggen, nou minister, als je nog wat wil, dan moet je

toch nog eens even kijken naar de criteria van vier jaar geleden. Misschien kan dat, het gaat er ons niet om dat wat, wat nu positief gewaardeerd is in Amsterdam, Rotterdam en Utrecht, dat we zeggen, die, die mogen dat niet hebben, daar, daar gaat het ons niet om. Maar ja, de oplossing zit hem toch in wat meer geld, om ook buiten de Randstad wat meer te kunnen. Ik dacht even dat de heer Uppelschoten ook, oké. Nou ja, zo, zo proberen wij in ieder geval binnen Drenthe te voorkomen dat we in een FPk- discussie terechtkomen, door binnen Drenthe te kijken kunnen we het ook aardig, aardig spreiden? Een van de dingen die we ook doen, is dat we kijken naar de Hemakern, omdat die toch bepaalde voorzieningenniveau overend moet houden, ook voor de omgeving. Dus we hebben ook gevraagd aan Meppel, wat zou je graag willen? Die zijn met evenementen benadering gekomen. Gemeenten, gemeente Hoogeveen met een poppodium en de gemeente Emmen met Rensenpark. En dan wil ik ook wat ruimte aan die gemeenten geven om daar zelf invulling aan te geven. Of het Rensenpark wel of niet als broedplaats wordt ingezet, ja, dat laat ik dan toch eventjes wat aan het lokale gebeuren. En over broedplaatsen sowieso, D66 vroeg daarnaar. Ja, wij vinden het niet een taak van de provincie om daar echt sturend in op te treden, maar ik weet wel dat er op diverse plekken initiatieven zijn. De buitenplaatsen heeft een artist in residence situatie gecreëerd of is die aan het creëren. Nou, die subsidiëren wij vrij stevig via het MONUMENTEN programma om dat allemaal voor mekaar te krijgen. Het Drents Museum heeft een artist in residence situatie gecreëerd. Nou, het is al gememoreerd, dat is niet de club die door ons over het hoofd wordt gezien. Dus zo zijn we er indirect wel mee bezig, maar ik denk dat je ook wel aan de lokale situaties moet, moet overlaten. Ik ga even naar het punt wat door een aantal gevraagd is over beeldende kunst. Ja, het klopt, we hebben tegen Kunst & Cultuur gezegd, nou wij leggen in het programma van eisen daar niet direct meer een link naar voor, voor, voor die functie. Het is Kunst & Cultuur Drenthe niet verboden om binnen de breedte van het pakket wat ze hebben, om dat toch te blijven doen. Dus er zit ook een stukje eigen keuze in. Maar we hebben wel gekeken waar zit op de hele cultuurbegroting een stukje onderuitputting en dat zat met name op beeldende kunst. En we hebben ook gekeken waar willen wij de prioriteit leggen. Het realiseren van een kunstwerk vinden in de buiten, in de buitenruimte een keer in de zoveel tijd, om dat mede mogelijk te maken, dat vinden we belangrijk. En Into Nature vinden we belangrijk. Nou, daar is Kunst & Cultuur ook nog bij betrokken. Dus ja, de, de, en de directeur van Kunst & Cultuur van Drenthe die vraagt niet om, om meer geld, die, die legt een vinger op een paar dingen, waaronder ook de zzp-ers en de vraag kunnen we weer vouchers krijgen voor de creatieve makers in, in Drenthe en dat soort dingen, die we allemaal natuurlijk de komende tijd onder ogen zullen zien, wat de corona voor effecten gaat brengen. Bewust hebben wij in deze nota gezegd, we komen het eerste kwartaal van 21 terug, omdat we dan ook zicht hebben op wat corona betekent voor het jaar 21. Ik ben daar nog niet optimistisch over dat we echt de oude manier van cultuur maken volgend jaar volledig terug zullen hebben. En ja, dan moeten we kijken of er middelen die we voor een deel niet zullen uitzetten, of we die op een andere manier gaan inzetten. Hebben we dit jaar ook gedaan. Flexibel op ingespeeld, niet alles is gegaan naar de dingen die we van tevoren bedacht hadden. Heleboel festival-achtige zaken zijn niet doorgegaan. Hebben we dus gebruikt om de infrastructuur mede te steunen. Zes, de zes theaters in, in, in Drenthe, de musea. Voor een deel is er ook dat geld naartoe gegaan om die overeind te houden. Kortom, we hebben flexibel ingespeeld op de omstandigheden en dat gaan we volgend jaar, dat is mijn voorspelling, nog een keer doen. En dan gaan we ook vroegtijdig met u overleggen hoe we dat willen gaan doen. Aan de andere kant zeggen we, zit je in dit programma. Willen we ook wel dat je daar een stukje zekerheid kan, kan ontlenen, om die organisaties hebben een stuk vaste kosten en die moeten ze eigenlijk bij ons wel kunnen indienen. Dat is ook de praktijk van dit jaar. Als je vaste kosten hebt, dan kun je die gewoon binnen je subsidieplafond bij ons overleggen en dan betalen wij die. We laten de organisaties niet zitten. Het FestiValderAa is zo een. Die hebben gewoon hun kosten die ze gemaakt hebben bij ons kunnen indienen. In principe geldt hetzelfde voor volgend jaar. Gaat het geld naar een locatie die de natuur niet aantast, zodra ze een vergunning hebben in het kader van de natuur, dan ja, zit dat impliciet in die situatie dus, want anders krijgen ze geen natuurvergunning lijkt mij. Maar ik denk niet dat we discussies over natuur-

vergunningen en over de aanleg van de N34 binnen dit kader moeten doen voorzitter. Dus daar wou ik dan even buiten blijven. De kerkenvisie zegt de heer Pruisscher. Ja, wij zijn positief, maar de gemeenten moeten het doen. Dus, we treden in overleg met de gemeenten, willen jullie dat? Is er ook iets nodig wat je daarvoor ja, en dan kunnen we kijken of we daar wat in kunnen helpen. Maar als ze niet willen, ja dan. Het is wel een gemeentelijke zaak, zoals het voor meer dingen geldt, deze nota zit heel veel hybride met gemeentelijke beleidsvlakken. Aan de andere kant, met de twaalf collega's van de gemeenten hebben we gewoon hartstikke goed overleg en de ervaring leert dat we samen een heleboel tot stand weten te brengen. Mevrouw Mentink nu is wat, laat ik maar zeggen, door haar enthousiasme voor de Koloniën van Weldadigheid een beetje voorbarig. Ik had in juli in China moeten zitten om die inschrijving binnen te halen. Maar ja, ik, ik stond klaar, maar er gingen geen vliegtuigen die kant op. Dus, er is geen zicht op wanneer dat Werelderfgoed comité bij elkaar komt. Het is wel zo dat we het Europese erfgoed label hebben voor de proef- koloniën in Frederiksoord en voor gevangenismuseum. Dat is natuurlijk hartstikke mooi en we kijken ondertussen met collega Brink, die zei er vanochtend al iets van, nou de marketing en promotiemogelijkheden van de Koloniën van Weldadigheid samen met vrijetijdseconomie. Er is nou toch wel even over de, de, de, de PPO. Ik, ik, ja, als er een aanvraag komt, zullen we het bekijken. We hebben in, in, in deze nota nog de Bach Academie zitten en die blijft wat mij betreft ook in ieder geval voor 21 gewoon in zitten, want dit is een jaar met activiteiten en we hebben het lopende jaar om te kijken wat we wel en niet gaan doen als die middelen komen vrij te vallen. Uit de popsectoren, die hebben zich wat minder laten horen. Nu komen er vergelijkbare geluiden van, kunnen we ook wat meer daarop doen. Daarvan zeg ik ook, laten we ook maar even kijken hoe zich dat ontwikkelt en laten we dat ook vooral vasthouden. De nota nu geeft een heleboel richting en rust en ruimte voor een groot aantal organisaties, maar het is niet de dood in de pot als het gaat om ontwikkelingen. Gebeuren er nieuwe dingen, kunnen er altijd weer naar kijken wat we daar mee kunnen doen, want als je ziet wat de afgelopen vier jaar is toegevoegd, is gewoon heel veel. Dan voorzitter, ik kan wel een half uur door- gaan, maar dat is niet de bedoeling natuurlijk. Als ik nou eens naar mijn collega Kuipers kijk, die zeer goed is in Podium Platteland, waarin cultuur en sociaal bij elkaar komen. Ga ik de koffie, ja, de koffie opdrinken, ja, dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer Kuipers.

De heer Kuipers: Dat is de taak die ik een beetje heb. Ik had alvast koffie besteld voor de heer Bijl, dus zo doen we dit even. Dit was teamwork. Ja voorzitter, er zijn een groot aantal overlappende thema's tussen de Cultuurnota en de Sociale Agenda. Dat hebben we ook in beide stukken zo proberen aan, aan te geven. Nou de eerste inspreekster ging ook in op het, ja, de cultuur, de cultuur en maatschappelijke opgaven in verbinding brengen. In de sociale agenda heeft u al aangegeven Podium Platteland in te willen stellen met € 110.000 per jaar. In de cultuurnota wordt dat nog eens een keer aangeven met € 110.000 ook per jaar. En zodra u daarmee instemt, zullen wij ook zo snel mogelijk die regeling openstellen. Waarbij dus maatschappelijke opgaven er een cultureel tintje aan kunnen geven en waar u in de Cultuurnota het woord community art niet tegen zult komen, heb ik dat in de Sociale Agenda wel ook letterlijk opgeschreven. Dus dat, daar zullen wel op die manier ook uitvoering aan geven. Dus daaraan komen we zeker tegemoet. Het tweede waar ik even in wou, op in wil gaan voorzitter, zijn de dorpshuizen, ook als zijnde vaak Cultuurhuis. Daar werden een aantal opmerkingen over gemaakt. De heer Bijl zei al, wij betalen in principe niet voor het gebouw Dorpshuis, maar vooral activiteiten en bewoners- initiatieven, dorpsinitiatieven, daar zit ook in de Sociale Agenda geld voor. Wel hebben wij in, in de huidige situatie gelobbyd samen met de dorpshuizen bij het Rijk om steun te krijgen. Dat heeft er in eerste instantie toe geleid dat ze wel in aanmerking kwamen voor de het Tozo-regeling. Mijn tweede aanleg ook in het steunpakket van het Rijk. Eind augustus is er een miljoenensteun voor de dorpshuizen toegekend door het kabinet. Het loopt via de VNG en ik heb niet het beeld dat daar nog verder aanvulling op nodig is. Dus dat, dat zou voldoende moeten zijn, als ik de gemeenten moeten geloven. Maar verder heeft u nog besloten bij de Voorjaarsnota om het budget

voor de BOKD, Breed Overleg Kleine Dorpen, structureel te verhogen. En wat nog goed te vermelden is, dat wij uw motie ‘Functieverbreding dorpshuizen’ uitvoeren, waarbij we ze helpen om te verkennen, hoe kun je nieuwe functies ook in het dorpshuis toevoegen en levensvatbaar maken. En een van de vijf thema’s waar we, waar nu die dorpshuizen mee aan het experimenteren zijn, waar ook een subsidieregeling en begeleiding van de BOKD op plaatsvindt, een van die vijf thema's is ook Kunst & Cultuur. Dus daarmee is het rondje weer terug bij, bij de Cultuurnota. Dank u wel voorzitter.

De heer Bijl: En als ik het dan, deze voorzitter, mag afmaken de, de opsomming voor de dorpshuizen. Alle gemeenten krijgen van ons nog een potje geld voor coronaschade, waar ze met een minimum schadebedrag van 2.500 per instelling een bepaald bedrag bij ons kunnen declareren. En als ze dorpshuizen daarvoor in beeld brengen als cultuurpodium, dan is dat ook nog mogelijk. En de, de 75 jaar vrijheid, ben ik vergeten, dat programma is grotendeels naar volgend jaar verschoven.

De voorzitter: Dan dank ik het college voor de uitgebreide reactie in eerste termijn. Ik zie meneer Vianen. Zullen wij afspreken dat wij even een tweede termijn organiseren vanaf nu, dan kunnen we daar uw eventuele opmerkingen en reacties in meenemen, anders gaan we zaken dubbelop doen en we liggen al wat achter op schema. Meneer Vianen, gaat uw gang?

De heer Vianen: Voorzitter, dit is dan mijn tweede termijn? Oké, dank u wel. Ja, voorzitter, bedankt voor de duidelijke beantwoording van het college op de vragen, maar volgens mij zijn er twee tussen doorgeschoten. Ik had in de eerste termijn gevraagd waarom het college de keuze had gemaakt om minder te investeren in de succesformule van de locatie theatervoorstellingen in de huidige, de nieuwe vast te stellen Cultuurnota. En de tweede vraag was of de, het college ook een onderzoek of er kansen zijn om gebruik te maken van EU gelden, dan wel samenwerking met Kunst & Cultuur of met het SNN. Maar verder, ik denk ook dat GS complimenten verdient, omdat ze een hele goede rol spelen. Ze laten echt spierballen zien in Den Haag als het gaat om verdelen van geld voor cultuur en kunst. Dat Drenthe schijnbaar een witte vlek was en nou niet meer, en dat nou de verdeling van gelden ook nog eens ten goede, ten gunste komt van de provincie Drenthe. Dus complimenten daarvoor. En GS zegt daarbij ook dat er 87 instellingen van de provincie ondersteuning krijgen. Maar ik vraag mij dan af voorzitter, wat als corona toch toe gaat slaan, en we een tweede golf krijgen, waardoor kunst en cultuur nog een grotere klap krijgt, wat betekent dat voor de financiering van deze instellingen? En ik hoop natuurlijk dat dat niet het geval is, maar ik ben toch wel benieuwd naar de zienswijze van het college daarop. En verder zal de VVD de ontwikkelingen gewoon blijven volgen en wenst het college veel succes bij de uitwerking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Roggen van de Partij van de Arbeid, heeft u nog inbreng voor een tweede termijn? Nee? Dank u wel. Meneer Omlo, Forum.

De heer Omlo: Ja dankjewel. Dank je wel college voor de uitgebreide beantwoording. Er zijn een aantal dingen goed duidelijk geworden, waarvoor dank. Ik had toch nog wel een paar vragen die niet zijn beantwoord. De Rijksfinanciering voor het Drents Museum is, is aangevraagd. Wat als de financiering wordt toegekend, wat betekent dat voor de provinciale bijdrage? Zonnepanelen op rijksmonumenten is, heb ik genoemd en een suggestie voor een provinciaal filmfonds. Daar wou ik nog graag antwoord op, bij deze.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Mentink. Heeft u iets voor de tweede termijn?

Mevrouw Mentink: Ik wou het college bedanken voor de input en de beantwoording daarvan. En, nou, ik wens ze heel veel succes met de nota verder en ik wacht ook de voorstel, de motie van de PvdA rustig af.

De voorzitter: Mevrouw Haan, GroenLinks.

Mevrouw Haan: Ook hier vandaan bedankt voor het beantwoorden van vragen. Wij missen nog het antwoord op de vraag over de wirwar van subsidies en over het belang van de esdorpenlandschappen.

De voorzitter: Mevrouw Kort, PVV.

Mevrouw Kort: Ja dank u wel voorzitter. Ook wij zijn blij met de uitgebreide beantwoording. Er zijn heel veel zaken toch even verhelderd. Wij hebben alleen nog geen antwoord gekregen op ook de vraag waarom de energietransitie klimaatadaptatie zo prominent worden genoemd in de Cultuurnota.

De voorzitter: Meneer Pruisscher tweede termijn.

De heer Pruisscher: Jazeker voorzitter. Dank u en dank ook aan het college. Fijn dat u ook inzicht geeft in welke bestuurlijke keuzes u heeft gemaakt en hoe zich dat dan, nou ja, in uw hoofd of in ieder geval op die verdieping, afspeelt. Maar ik denk dat het ook goed zou zijn als wij daar inzicht in krijgen. Of nou ja inzicht zei al, dat moeten wij zelf maar zien te vergaren, maar in ieder geval de informatie daartoe krijgen. En dat geldt natuurlijk ook voor de instellingen die dergelijke aanvragen doen. Dat ze weten waar ze rekening mee moeten houden qua criteria en hoe u tot die keuze komt. U zegt ook in relatie tot corona dat cultuur niet op hetzelfde niveau zit als daarvoor. Het is ook maar de vraag of dat weer komt en of dat ook moet. En misschien is het idee om als provincie het gesprek te faciliteren met kunstenaars, hoe we, nou ja, na corona de cultuur vormgeven. Graag een reactie daarop en ik heb ook nog gevraagd naar de jonge monumenten om het maar zo te noemen, uit de jaren 70/80 en naar de vraag hoe wij meegenomen worden in de ontwikkeling, de groei, de resultaten. En welke vruchten er in 2024 zouden moeten zijn. Nou ja, ik zou me zo kunnen voorstellen dat die nog niet nu bij deze Cultuurnota als bijlage bijgevoegd worden voor PS. Maar ik kan me ook voorstellen dat we bijvoorbeeld bij de begrotingen meer concrete, nou ja, voorspellingen kunnen doen. Nou, ik hoor graag daar nog enige reflectie op. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Meneer Mäkel nog tweede termijn?

De heer Mäkel: Nou, ik ik wil de heer Bijl hartelijk bedanken. Er Zijn heel veel vragen beantwoord, heel veel nieuwe inzichten gekregen. Er zijn ook heel veel vragen nog niet beantwoord, maar ik ben er wel tevreden over, dus ik wou het hierbij laten.

De voorzitter: En D66, mevrouw Dingen nog?

Mevrouw Dingen: Ik sluit mij aan bij de vorige spreker. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Meneer Schoenmaker.

De heer Schoenmaker: Ik dank u wel voorzitter. Ja, even kort. Ik wou de gedeputeerden beide bedanken voor de uitgebreide beantwoording op de vragen rondom dorpshuizen. Het is inderdaad een, een podia dat gaat richting de gemeenten, daar zit ook de verantwoordelijkheid. De suggesties die u aangaf, de Tozo regeling, is een tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers, zelfstandig ondernemers. Is een tijdelijke maatregel. Het geld richting de BOKD is volgens mij met name bedoeld om salaris kosten te dekken en de corona schaderegeling is natuurlijk ook een een maatregel die heel mooi is, maar wel een tijdelijk karakter heeft. Wij keken met name naar de structurele probleem, de

relatie met het Gemeentefonds, dus daar moeten we dan in de toekomst nog maar eens een keer naar kijken. Ja, als het inderdaad aan de gemeente ligt en daar liggen de afspraken wat de gemeente doet, wat de provincie doet, dan zou je kunnen kijken van, moeten in dit kader die afspraken misschien heroverwogen worden. Uit de beantwoording blijkt dat er geen reddingsboei voor noodlijdende dorpshuizen is eigenlijk in de Cultuurnota. Nou, dat is dan helder. En onze fractie zal zich inderdaad beraden hoe we dit onderwerp dan toch op de agenda kunnen krijgen, omdat het een, een probleem is wat wel heel serieus is en in heel Drenthe gevoeld wordt. Maar bedankt voor de heldere en duidelijke beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel en als laatste mevrouw Potharst eventueel nog.

Mevrouw Potharst: Ja voorzitter. Ook bedankt voor de beantwoording. Ook onze complimenten hoe dit wordt opgepakt en ook hoe de gedeputeerden in het dossier zich bewegen. We hadden nog een vraag gesteld over het Muziek- akkoord. Misschien kun we daar een stand van zaken op krijgen, dat hoeft niet per se nu. Maar misschien dat we daar is wat over kunnen horen op een ander moment, van de gedeputeerden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage in tweede termijn. Een aantal kleine vragen daarbij nog aan het college. Ik geef graag het woord aan de heer Bijl.

De heer Bijl: Voorzitter, dank u wel. De vragen van de VVD die waren blijven liggen. Ja, ik denk dat de budgetten die nu beschikbaar zijn, best aardig wat ruimte geven voor locatietheater. Wat we hebben afgesproken in het coalitieakkoord, een grote elk jaar. Proberen om in ieder geval, met de corona in, in het achterhoofd, invulling te geven. Maar, dus, er zit best wel ruimte en ook in combinatie met het Podium Platteland kan er aardig wat gebeuren. Je moet ook een beetje in de gaten houden dat je geen overkill krijgt in aanbod, want het is vaak maar in een paar maanden dat het, dat het gebeurt. Maar ik ben er niet negatief over. Ik, ik zal intern ook nog eens eventjes navraag doen naar Europese mogelijkheden. We doen wel iets met Duitsland samen. Ik heb wel een begrepen dat we er ook iets van krijgen, maar dat ga ik nog eventjes uitzoeken wat we daarvan kunnen. En dan ja, de zorg van die 87 instellingen. Nou die zitten in de € 340.000 snijvlaksubsidie, die structureel in de begroting zit, voor vier jaar. Dus als u daar niks aan doet, dan zijn die 87 daarvan verzekerd. Dat neemt niet weg dat, als we echt meerjarig in dezelfde soort omstandigheden blijven als nu, ja dan moeten we gaan kijken in je, in Drenthe, hoe je, we de cultuur onder die omstandigheden moeten gaan aanvliegen. Nou dan schat ik in dat we ergens een mid-term review van deze nota krijgen en ook nauw overleg met de gemeente moeten hebben welke keuze we dan gaan maken. Dus er ligt nog niet een scenario klaar. We gaan er op dit moment vanuit dat het volgend jaar een moeilijk jaar nog blijft. Wellicht, als er dan een vaccin is, dat je dan weer, maar ja, wat heet normaal, maar normaliseert. Want er ligt nog niet echt een scenario van, als het vier jaar niks is, dan gooien we alle eenmalige subsidies eruit. Dan gaan we alleen nog maar gebouwen overeind houden, of precies het omgekeerde. Dus dat is, ja, wat in de loop van volgend jaar duidelijker moet worden. Dus ik heb al toegezegd, het eerste kwartaal kom ik met, wat gaan we met 21 doen? Is het eind 21 nog geen zicht op verbetering, ja, dan moeten we naar een mid-term review van deze nota komen. Forum voor Democratie heeft gevraagd, wat gebeurt er als de rijksmiddelen van het Drents Museum komen? Nou, de minister heeft gezegd, we gaan ervan uit dat jullie niet gaan bezuinigen op het Drents Museum. Nou, u hebt gezien, dat zal wel lukken, als u deze nota aanneemt. Komt er een provinciaal filmfonds? Nou, u wilt van de vloer op de zolder stappen. We hebben nu in deze nota zeg maar, de film in beeld gebracht. Ik denk dat het gewoon goed is, om te kijken hoe zich dat ontwikkelt. Kunst & Cultuur die heeft al een aardige landelijke subsidie gekregen voor, voor film. In die zin is er al een mooie ontwikkeling in, in Noord-Nederland. Dat doen we samen met Groningen, Drenthe, eh Groningen Friesland samen. Dus dat filmfonds, dat zit nog niet direct in de planning, maar ik zou zeggen, kijk ook de komende vier jaar.

Hoe dit zich ontwikkelt en heb je weer iets om over vier jaar naar uit te kijken. Zonnepanelen op monumenten, dat is ook een beetje wat de PVV, mevrouw Kort vraagt. Ja, wij, wij gaan niet over de, de bouwvergunningen voor de monumenten. Wat we wel plezierig zouden vinden, is dat, als, om monumenten te verduurzamen en of het dan wel of niet verantwoord is, vul maar in hoe je ernaar kijkt. Maar in ieder geval dat er, dat er middelen voor zijn om daar wat mee te kunnen doen. We gaan binnenkort ook met het oude deel van het Drents Museum aan de slag, er zit ook een stukje verduurzaming in, dat betalen we dan zelf. Want we geven geen subsidie aan onszelf, dat nemen we voor onze eigen rekening. Maar het is wel goed dat we ook in monumenten de mogelijkheid krijgen om, ja aan, aan zinnige verduurzaming te doen. Dus, en wat zinnig is, dat laat ik dan maar aan ieder over. En dan zegt de PVV nog, het haakje naar energie. Dat leek ons nou een mooie aanleiding om ook het verhaal van het veen, wat toch echt bij Drenthe hoort, ook museaal wat meer in beeld te krijgen. Vandaar ook het gesprek wat met het Veenpark op dat punt gevoerd wordt. En ik ga er zomaar van vanuit dat u daar niet tegen bent.

Mevrouw Kort: Mag ik even voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Nee, absoluut niet. Dat, dat, als inderdaad het Veenpark ook bij de organisatie kan worden aangehaakt, dat juichen wij alleen maar toe.

De heer Bijl: GroenLinks had gevraagd naar de esdorpen, die, die ja tekstueel niet ruim bedeeld zijn in deze nota en we hebben daar ook geen kwade bedoelingen mee, integendeel. De vraag is, ja moet je nog weer een stuk gaan toevoegen aan dit stuk? Dus mijn suggestie zou zijn, laat het zoals het er staat, maar weet dat wij een warm gevoel hebben voor het esdorpenlandschap. En, maar ook deze tak binnen de cultuur- begroting wordt er echt niet op bezuinigd, op archeologie en die elementen. Dus wat mij betreft kan het zo blijven staan. De andere vraag van GroenLinks ging over iets van een subsidie, maar ik kon niet goed verstaan welke subsidie. Dus misschien dat mevrouw Haan dat nog mag herhalen?

Mevrouw Haan: Zeker, het ging over de wirwar die er in subsidieland bestaat, dat grote organisaties er gewoon mensen voor in dienst hebben en kleine artiesten dat niet kunnen doen. Ook in het kader van de corona tijd, dat al die verschillende potjes niet echt toegankelijk zijn en of er een mogelijkheid is om te kijken hoe je daarmee om kunt gaan. Misschien in IPO verband.

De heer Bijl: Ja, nou ja, laat ik dit signaal ook even gewoon meenemen in het stukje uitvoering, denk ik. Het is al meer gezegd, we zijn soms al heel erg goed in het maken van ingewikkelde regelingen voor relatief simpele dingen. Aan de andere kant vragen de accountants van ons weer een goeie verantwoording van middelen. Dus ik denk, ik neem het signaal even mee. De ChristenUnie, de heer Pruisscher, die zegt ja, ik heb gevraagd naar jonge monumenten. Ik heb even in de tussentijd het navragen laten doen. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft vanochtend een rapport afgescheiden, wat we over jonge monumenten gaat, bouwkunst van ‘65. Dus ik denk dat we nu weer een vervolgstap kunnen zetten om te kijken hoe het daarin staat. Overigens, het aardige is, er zijn maar twee provincies die provinciale monumenten kennen, Noord-Holland en Drenthe. Dat zijn vaak de jongere monumenten, dat is ook wel aardig dat we daar een van de weinigen zijn die er wat aan doen. Ja, u vraagt over inzicht in de subsidiesystematiek. Ja, ja, gaat natuurlijk te ver om dat allemaal per geval te geven, maar ik wil desgewenst best wel eens daar op doorpraten. Maar ja, een paar simpele voorbeelden, een Drents jeugdorkest en Drents seniorenorkest die krijgen als ze bij een gemeente aanvragen niks, omdat ze niet van de gemeente zijn, maar Drenthe breed. Nou, dat soort dingen spelen ook al mee in de beoordeling van, dan, moet je ze dan helemaal niks geven. Nou maar goed,

ik, ik, ik wil best met u eens een keer wat dieper daarop ingaan. De, ja welke resultaten zou je willen zien? Ik, ik geef toe, het, het staat er misschien wat meer verhalend in dan echt SMART geformuleerd. Ik zeg wel daar is, we hebben een soort van noord-zuid dialoog als het gaat om bepaalde cultuuruitingen in Drenthe. Als je de lijn Frederiksoord-Borgen trekt, ten zuiden daarvan hebben we geen enkel museum van provinciaal belang. En daarboven zitten, zit alles. Dus ik zal graag zien dat we gespreid over de provincie, wat meer ja de cultuur zichtbaar hebben, waar we als provincie bij betrokken zijn. Nou dus, ik noemde al spreiding. Inzetten op talentontwikkeling jeugd. Dat is ook zo'n doel, wat we willen nastreven. Dat voor kijken van of het nou popmuziek is of klassieke muziek of noem maar op, theater. Voor jeugd is het belangrijk dat ze een kans krijgen. Vandaar die kwaliteit 'Cultuureducatie met kwaliteit'. Dat is ook zo'n, zo'n streven om meer dan 90 procent van de basisscholen erbij aangesloten te laten zijn. Komt elke leerling in principe in Drenthe, tenminste bijna elke leerling, dan daarmee in aanraking, want dat zijn van die doelen die we echt willen nastreven. Maar we moeten misschien wat SMART-er formuleren. Dus, maar goed. Ik geef in ieder geval een deel van de geheimen prijs. En ja, corona vraagt u ook wel naar. Nou, daar heb ik al op een aantal vragen beantwoord. We zitten in een fase dat we gewoon tijdens de buien het lekkende dak moeten repareren. Kijken wanneer gaat de bui over? Hoe kunnen we dak er dan uit laten zien? En ja, dat, dat vraagt heel veel van de sector, laat ik daar mee beginnen, want die hebben het moeilijkst. En nou ja, we hebben ervoor gekozen om eerst de structuur in stand te houden en we gaan er nu kijken van, wat kunnen we daarop aanvullend doen en hoelang kunnen we het volhouden? De eerste ronde van anderhalf miljoen hebben wij als steun vanuit de provincie, hebben we uit de middelen gedaan die we ook bij de Voorjaarsnota hebben besproken. Wanneer die negen ton van het Rijk binnenkomt, zou mijn voorstel nu zijn, nou, laten we dat ook maar reserveren voor het coronaprobleem het komende jaar, want die gaan gewoon komen. Nou en dan moeten we kijken, hoe kunnen we dat verder richting geven? Nou, het Muziekakkoord tot slot, het slotakkoord, muziekakkoord van mevrouw Potharst, voorzitter. Het muziekonderwijs is ook bij afspraken een rol voor de gemeenten. Wij subsidiëren geen muziekscholen en muziekonderwijs. En wat, wat we eigenlijk doen via die Cultuureducatie met Kwaliteit waarin we nu volledig ook de cofinanciering van de gemeente doen. Nou is dat onze inzet als het gaat om op basisscholen en andere onderwijsvormen in aanraking komen met, met muziekonderwijs. Maar het muziekonderwijs sec, ja, dat is vooral van de gemeente. Ik wil u graag een tussenstand rapporteren over het Muziekakkoord. Dat is wat mij betreft geen probleem. Voorzitter, volgens mij heb ik nu keurig, zo'n beetje alle vragen beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan wil ik jullie bedanken allemaal voor uw inbreng. Maar menner Uppelschoten heeft nog een kleine nabrander? Nou vooruit dan.

De heer Uppelschoten: Ja zeker, want je moet altijd even goed nadenken over de slimme antwoorden van meneer Bijl. Het is toch niet zo dat het Veenpark betrokken gaat worden bij de energietransitie?

De heer Bijl: Voorzitter, we hebben wij in Nederland in de afgelopen 3000 jaar een aantal keren een energietransitie gehad. En op een gegeven ogenblik zijn we van veen overgegaan op steenkool en gas. En wij willen graag de geschiedenis van het veen, willen wij museaal vastleggen.

De voorzitter: Nou, ook nog maar een slimme reactie daarachter aan dan, meneer Uppelschoten?

De heer Uppelschoten: Ik, ik vreesde even dat het bij de oergedachte ook weer iets gingen doen met het veen, dat zal toch niet waar zijn? Maar gelukkig niet.

De voorzitter: Goed. Ik stel voor dat we het hierbij laten. Het stuk gaat als een B-stuk door vanwege de aangekondigde motie. Ik bedankt de insprekers, die vanmiddag hun energie en warmte aan ons hebben gegeven en de belangstelling vanuit de publieke tribune en wij gaan door met het volgende

agendapunt. Wij gaan nog even door beste mensen. Waarbij ik wel moet zeggen, dat ik het heel plezierig vindt dat we fysiek met elkaar in een ruimte zitten. Ik stel toch vast dat het wel heel prettig is dat je vooraf gegarandeerd weet dat het geluid wat door iemand geproduceerd wordt, ook zonder haperingen bij de toehoorder aankomt. En dat vind ik echt geweldig.

Mevrouw Potharst: Voorzitter.

De voorzitter: Voorzitter? Wie roept? Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Zullen we een, een korte schorsing doen om even naar het toilet te kunnen?

De voorzitter: Wij organiseren een korte schorsing en die duurt negen minuten. Wij gaan kwart voor vier verder. Negen minuten gaan sneller dan je denkt.

7. Bestuursrapportage 2020 en 6e Begrotingswijziging 2020; Statenstuk 2020-946

De voorzitter: Dames en heren wij gaan verder met de vergadering en aan de orde is de Bestuursrapportage 2020 en de 6e Begrotingswijziging 2020. We liggen wat achter op het schema en ik wil u de, daarom vragen om uw spreektijd as short as possible te maken. En u wordt straks gevraagd, dus om te besluiten het volgende: Dat is kennis te nemen van de bestuursrapportage, in te stemmen met de zesde begrotingswijziging en in te stemmen met het, met de in het besluit genoemde wijzigingen in investeringskredieten. Even een rondje inventariseren wie het woord wil voeren. Mag ik even wat handen zien? Van Dekken, Serlie, Moinat, Uppelschoten en die zal erg kort zijn, meneer Loof, Blinde, ja die Uppelschoten hebben we al zoveel gehoord vandaag. Meneer Pragt, mevrouw Van den Berg, meneer Nijmeijer, meneer Voerman, mevrouw Potharst. Ik mis Sterk Lokaal. Oh, kijk, meneer Steenbergen. Kijk. Wij gaan nu een keer mijn lijst van boven naar beneden. Ik begin met de fractie van de Partij van de Arbeid, de heer Loof.

De heer Loof: Dank u voorzitter. Ten aanzien van de bestuursrapportage valt een aspect in het bijzonder op en dat is het rapportage- symbool in de vorm van het corona tekentje. Een symbool dat in deze rapportage zeer op zijn plaats is en veel verklaart wat betreft het niet of veel later bereiken van de gestelde doelen voor 2020. Maar we hopen van ganser harte dat dit gebruik van dit symbooltje volgend jaar niet meer terugkeert. De corona uitbraak zorgt er dus ook voor dat dit jaar voor de provincie niet gaat brengen wat we hadden verwacht, gepland en begroot, althans op tal van onderdelen niet. Veel gaat er overigens ook wel door. En door middel van de stand van zaken brieven die GS vanaf april met vaste regelmaat naar de Staten stuurt, zijn we blijvend goed geïnformeerd. Dank daarvoor. Gemeenten lijken het daarbij zwaarder voor de kiezen te krijgen dan de provincie. Maar dit is goed om te lezen dat GS op alle mogelijke manieren in de bres is gesprongen voor de gemeenten. En het lijkt er zo waarop dat alle noodkreten tot enig resultaat gaan leiden in Den Haag. Ik wil bij enkele programma's even kort stilstaan voorzitter, en een opmerking plaatsen of een vraag stellen. Bij ‘Stad en platteland’ lezen we dat een lobby wordt gestart om de verhuurdersheffing af te schaffen en door de corona crisis is dat nu niet zo goed mogelijk. Eerlijk gezegd zien wij het verband niet tussen het een en het ander en zou de lobby in volle gang moeten zijn. In hetzelfde programma lezen we dat er nauwelijks nieuwe plannen voor zonneparken aan de provincies zijn voorgelegd dit jaar. Is daar ook een verklaring voor? Over de uitvoering Wet natuurbescherming worden enkele zorgen uitgesproken. Het werk neemt toe, het breidt zich uit en er is onvoldoende personeel. Is dat ongeveer de strekking van wat er staat en wat wordt er dan aan gedaan? Onze mobiliteit en bereikbaarheid vragen we ons af of er al enig zicht is op het weer uit kunnen laten rijden van buurtbussen. We snappen dat het coronaproof maken van deze voorziening erg ingewikkeld is. Maar

ze staan al ruim een half jaar stil van een groep mensen die weinig alternatieven heeft. En in hetzelfde programma wordt bij het onderdeel ‘Stimuleren van verkeersveilig gedrag, samen richting nul’ terloops opgemerkt, dat bij het OM een lage prioriteit aan handhaving wordt gegeven. Wat betekent dit, vragen we ons af? Het programma ‘Levendig en sociaal’ laat tot ons verdriet in het bijzonder zien wat de coronacrisis ook voor ons heeft betekent. Wat is er veel niet doorgegaan en vooral de viering van 75 jaar bevrijding hebben we gemist. Gelukkig zit er nog veel in het vat en is niet alles definitief verloren. We hopen in 2021 weer veel, van veel voorstellingen en activiteiten te kunnen genieten. Onder ‘Middelen en mensen’ lezen we dat de organisatie op flexibele wijze is omgeschakeld naar een andere manier van werken, oftewel thuiswerken en online vergaderen. Dat gebeurt overal om ons heen en de verwachting is ook dat de gang naar kantoren en bedrijven, misschien wel voor altijd, een andere zal zijn dan die we nu kennen. Wordt daar inmiddels binnen deze organisatie over nagedacht? En wat zijn de verwachtingen daarover? Bij de financiële afwijkingen in de investeringskredieten kunnen wij instemmen. Daar hebben we geen vragen over. Een en ander wordt keurig uiteengezet in de 6e Begrotingswijziging. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Keurig binnen de tijd. We gaan verder met meneer Blinde van Forum voor Democratie.

De heer Blinde: Voorzitter, de Bestuursrapportage staat voornamelijk in het teken van corona en de werkzaamheden die daardoor vertraging hebben opgelopen. Daarbij kan het niet genoeg benadrukt worden dat het een bijzondere tijd is en dat FvD het waardeert, dat er toch nog hard doorgewerkt is, ondanks alle tegenslagen die op ons allen zijn afgekomen. Ten eerste ligt de bestuursrapportage voor ons ter kennis, kennisneming. Het geeft voornamelijk een overzicht van in hoeverre de plannen van 2020 uitgevoerd zijn en of ze binnen de begroting vallen. Met betrekking tot de werkzaamheden van de provincie over 2020 heeft Forum een aantal vragen aan GS en deze vragen hebben enkel betrekking op programma 1 van de bestuursrapportage. En die gaan eigenlijk, wij hebben, waarin gerept wordt over, nou ja, allerlei position papers, namens grensregio's en, en dat we lobbyen en kan eigenlijk gewoon GS daar wel wat meer duiding aangeven, van wat voor een position papers, namens wie, in, in, namens welke entiteiten et cetera. En hoe pakken we zo'n, zo'n, zo'n lobby aan? Voorzitter, een zwaartepunt van de bestuursrapportage behelst de redelijke hoeveelheid overschrijdingen qua infrastructurele werkzaamheden. Deze benodigde overhevelingen van reeds toegewezen gelden en dus goedkeuring van de Staten. Ook daarover hebben wij een aantal vragen. Is het bijvoorbeeld een standaard overschrijdingsbudget gereserveerd per project? Is dat bijvoorbeeld de vaste tien procent? Ik noem maar wat. En dus ook in het verlengde van die vraag: Welke projecten hebben een overschrijding boven de tien procent van het begrote project? Ik denk dat het veel interessanter, ik heb me maar door een paar bouwers laten vertellen, dat dat heel normaal is, zo'n, zo'n tien procent speling die je inbouwt en pas als je boven de tien procent overschrijding komt dan, nou ja, dan is er blijkbaar iets niet goed gegaan in het voortraject waarschijnlijk. Dat zijn mijn vragen voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Serlie van de VVD- fractie.

De heer Serlie: Ja dank u voorzitter. Als je nou kijkt naar pagina 28/ 29 en 42/43, dat zijn eigenlijk de pagina's waar het om gaat en daar moeten we ook blij mee zijn, want die zijn leeg. Dit is namelijk een afwijkingenrapportage en hoe minder, des te minder afwijkingen er zijn, hoe beter dat zou zijn. Maar, ik begrijp ook wel dat met name corona ervoor zorgt dat er heel veel afwijkingen zijn. Die heeft u helder en duidelijk weergegeven. Veel gebeurt er niet. En nou ja, dat levert in ieder geval een, een goede liquiditeitspositie op voor, de voor de provincie, want er wordt ook weinig geld uitgegeven of minder geld uitgegeven dan eigenlijk de bedoeling was. Maar daar is misschien nog wel iets waar we aandacht aan zouden kunnen besteden en dat is eigenlijk het volgende. Het zou een heel aardig experiment zijn om nou eens even te kijken van, alles wat nou niet doorgaat, missen we dat ook? En

merken we dat eigenlijk ook wel? Want het begint ook wel een beetje een nieuw normaal te worden natuurlijk, dat sommige dingen er gewoon even nou niet meer zijn. En een ander dingetje waar ik nog wel even graag van zou willen weten van de portefeuillehouder, is die 2,5 miljoen, die stelpost van € 2,5 miljoen voor corona maatregelen op de middellange termijn. Ik heb ook zitten zoeken in de bestuursrapportage van waar komt die 2,5 miljoen nou vandaan? En ook in stuk A10, dus de brief van 25 augustus over alle corona- maatregelen, je ziet daar ook geen onderbouwing in terugkomen. Ik begrijp dat het een stelpost is. Maar het had ook 1 miljoen kunnen zijn, het had 5 miljoen kunnen zijn. Ik zit me even af te vragen, waar komt dit bedrag vandaan? Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de CDA- fractie. De heer Van Dekken.

De heer Van Dekken: Ja voorzitter. Dank u wel en onze financieel woordvoerder collega Zuur die ligt met wat griepverschijnselen thuis. Ik denk dat die met ons verbonden is via de moskee telefoon. Dus hij zal zeker nu meekijken. Maar ik ga zijn bijdrage voorlezen. Want voorzitter, de CDA-fractie heeft het volgende te zeggen over deze bestuursrapportage en de begrotingswijziging. Anders, dat is de beste term die bij deze bestuursrapportage past. Anders, omdat het voor het eerst de enige keer is dit jaar dat er een bestuursrapportage wordt uitgebracht. Maar ook, en dat is veel meer dan een procedurele wijziging, het eerste half jaar is anders, heel anders verlopen dan gedacht. Daarom zijn bijna alle afwijkende beleidsresultaten voorzien van een nieuw symbool. Afwijking, voornamelijk het gevolg van de corona crisis. En daar waar dat niet het geval is, is de verklaring duidelijk aangegeven. Enkele opvallende punten. Onze fractie noteerde slechts een keer een rood symbool. Wij willen voorzitter het college daarmee feliciteren. Want wij zien graag veel groen en niet alleen vanwege de kleur van ons huismerk, maar ook om andere redenen. En die ene keer betrof dat de aanpak van de EPR en toen dacht ik even, misschien bedoelt collega Zuur daar het Economisch Preventieplan Recreatie, maar dat hebben we gewoon helemaal niet. Dus dat ding is er ook niet. Hij doelt op het, de eikenprocessierups. En daar bleek geen draagvlak voor, voor een provinciaal plan. Er is wel een beleidskader en er wordt op operationeel gebied goed samengewerkt. Voor wat ons betreft, mag die daarmee wel op groen worden gezet, maar wellicht komen de colleges van de VVD dan nog met een opmerking. Dan de financiële afwijking inzake het investeringskrediet voor mobiliteit en bereikbaarheid, slim en veilig, zijn enorm. Onze fractie hoopt en verwacht dat dit de eerste resultaten zijn van het opschonen, actualiseren van de grote sommen geld, die voor de investeringen voor de komende jaren gereserveerd zouden moeten worden. Wellicht kan de portefeuillehouder ons daar nog een algemene toelichting op geven. Is dit een tussenstand of kunnen we nog meer verwachten in dit kader? En zijn daarmee de reserves op orde? We bedoelen dan terecht gevormd en hoogte overeenkomstig de verwachte investeringen. De CDA-fractie leest in de bestuursrapportage het volgende: ‘Hopelijk kunnen we volgend jaar de activiteiten die nu zijn uitgesteld alsnog doorgang laten vinden’. Maar nog los van wat dan wel en niet kan, dubbelop zal niet gaan. Toch hebben we begrepen dat veel van de gemaakte voorbereidingskosten, bijvoorbeeld voor de viering van de bevrijding 75 jaar geleden, wel gemaakt zijn, maar ook vergoed worden. Er zal dan toch wel sprake moeten zijn van dubbele kosten voor de organisaties waarvoor de provincie via subsidies zal opdraaien. Kan het college hierop een toelichting geven? Voorzitter, samenvattend: Wij danken het college voor de uitgebreide rapportage en toelichtingen. Enkele technische vragen zijn eerder behandeld. Dank ook aan de ambtelijke organisatie voor die beantwoording en als financieel woordvoerder zal ik, zo schrijft ie het daar mee moeten doen. En dat doe ik dan ook. Toch blijven er af en toe verwonderpunten, zoals bij de financiering van de verbouwing van de Abdijkerk in het Drents Museum. Dat is…

De voorzitter: Uw tijd is om eigenlijk meneer Van Dekken, graag afronden.

De heer Van Dekken: Met deze laatste opmerkingen voorzitter, wil onze fractie onze bijdrage aan zowel de Bestuursrapportage als 6e Begrotingswijziging besluiten en hulde en lof. Wij danken het college voor dit, dit verhaal.

De voorzitter: Hartelijk dank. meneer Zuur. Mijnheer Nijmeijer. U krijgt het woord. Het was niet.

De heer Nijmeijer: Ja, nu doet ie het. Ik zal het kort houden voorzitter. Ja, duimpje. Dat het half, afgelopen halfjaar wordt gekenschetst als een complete afwijking van datgene wat we met elkaar zo normaal zijn gaan vinden. Dat laat deze bestuursrapportage dan ook zien. En ja, het zijn onzekere tijden en het is ook niet ondenkbaar dat de volgende bestuursrapportage weer afwijkend zal zijn. Het is een hele klus geweest om ons dan ook op een heldere wijze inzicht te geven in de financiële resultaten van het pandemisch jaar 2020. Er is zelfs een corona wijzer aan toegevoegd. Niettemin, veel complimenten maar ook vanuit onze fractie voor deze rapportage die veel duidelijkheid schept. En ook aansluitend op, op hetgeen de heer Serlie heeft gezegd, er is een hoop niet uitgevoerd door, door het corona effect en dat verklaart ook heel veel over het, hetgeen in deze rapportage staat. Voorzitter, ik zie wel alle mutaties in de reserve, maar ik mis wel het totaaloverzicht van die reserves. In, in voorgaande bestuursrapportages stond altijd een fraai overzicht van het verloop van die reserves van algemene, algemene doelen en de financieringsreserve. In deze Staten wordt al enkele jaren discussie gevoerd over de hoogte van die diverse vers, reserve- posten. Zo ook de hoogte van de financieringsreserve. Op de toezeggingenlijst van deze vergadering staat, staat dit ook. En in deze bestuursrapportage wordt ervan uitgegaan dat de financieringsreserve weer dient te worden aangevuld tot de afgesproken hoogte. Terwijl we binnenkort daar wellicht anders over gaan denken, als we de werking, de omvang en de actualisatie van de reserves gaan bespreken. Tot zover mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel meneer Nijmeijer. We gaan verder met meneer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Dank u wel meneer de voorzitter. Ik zal mijn best doen om het kort te houden. Er is, lezend de Bestuursrapportage zijn er volgens mij weinig vragen over te stellen. Het is duidelijk. Heel veel dingen zijn niet gelopen en daar is dat mooie symbooltje voor. Ja, wat hier ligt dat, dat is het en we nemen er kennis van. We hoeven er niet mee in te stemmen. Twee opmerkingen. De eerste is van, ik hoop van harte dat het inzetten op het waterstof, het aanschaffen van waterstof- auto's, dat dat niet weer zeker???? kan worden als met de, de sensoren business. Ik ben een beetje het geheugen van de, de Raad zo langzamerhand. Ik hoop echt dat het een succes wordt en dat we daarop ingezet hebben, dat ook de position papers zijn, waar Forum om gevraagd heeft. Dat is een. En de tweede hoop ik ook van harte, dat er met een stelpost van 2,5 miljoen voor de corona problemen, dat dat voldoende is. Want het is inderdaad een greep, of het nou 2,5 of vijf miljoen, maar het is 2,5 miljoen, dat zij zo. Nou verder heb ik hier geen vragen over, behalve dat ik nog kan zeggen, kredieten die veranderd worden, dat zijn allemaal kredieten die te maken hebben met wegen, vaarwegen. Hoe komt dat, dat dat zo veel is daar, al die wijzigingen? Maar verder, duidelijke vraag, wij stemmen ermee in, we stemmen ermee in en verder geen vragen.

De voorzitter: Fijn, dank u wel. Gaan we verder met mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie.

Mevrouw Van den Berg: Ja dank u voorzitter. Dank aan het college voor de rapportage en het voorstel. Duidelijk zoals de impact van corona toegelicht wordt en logisch dat een aantal zaken anders gelopen zijn. Dat heeft veel flexibiliteit van de provinciale organisatie gevraagd. En het zou ook af en toe vast pijn hebben gedaan dat zaken niet door konden gaan. Voorzitter, wij willen beginnen met een aantal algemene observaties bij deze rapportage en de begrotingswijziging. In zijn algemeenheid worden er regelmatig knelpunten en afwijkende beleidsresultaten aangegeven, maar alleen als

constatering. En wij missen dan een uitleg en belangrijker nog, informatie over bijsturingsmogelijkheden. De heer Loof stelde hier ook al wat concrete vragen over. Zou dit bij een volgende rapportage scherper kunnen? Dan nog een aantal vragen. Op pagina 15 wordt gezegd dat er beperkt toezicht en handhaving wordt uitgevoerd door de RID. En wij snappen dat dat voor een periode zo was, maar we vragen ons af of dat niet nu, nu wat opgeschaald kan worden, want uiteraard binnen de RIVM- richtlijnen. Maar het is wel een heel belangrijke taak. Pagina 19, opmerking dat we het mooi vinden dat er nu structureel huuropbrengsten van de Health Hub worden geraamd. En dat dat ook € 139.000 oplevert structureel, voor de vrije ruimte. Dat was toen, we hebben daar best wel even over gesproken met elkaar en we zijn blij dat dat nu ook resultaten oplevert. Groningen Airport Eelde wordt als knelpunt genoemd. We nemen aan dat de effecten van de corona crisis ook meegenomen gaan worden in de scenario's, waar de directie van Groningen Airport Eelde aan werkt. Nou, over ‘Verkeer en vervoer’ is door een aantal collega's al wat gezegd en ook wij willen het weer hebben over investeringen in ‘Verkeer en vervoer’, want er zitten wat ons betreft ook te veel foutjes in de ramingen. Zo zijn loonkosten niet geraamd bij de N375, wordt de bijdrage van de gemeente te laag ingeschat. Voor dezelfde weg bleek pas laat na de aanbesteding dat we een verkeerde kostenverdeling hebben gemaakt. Wij verwachten bij dergelijke afwijkingen meer uitleg over hoe dit heeft kunnen gebeuren en we zouden ook, zodat we ook goede, goed de voorgestelde wijzigingen kunnen beoordelen. En we kunnen ons ook voorstellen dat het college aangeeft hoe dit voor- komen wordt in de toekomst. Dat we strakker kunnen begroten. En kunnen we de informatie over hoe dit nou komt, ook krijgen voorafgaand aan de Statenvergadering van 30 september? Even kijken. ‘Klimaat en energie’. De heer Serlie was heel blij met die lege pagina. Wij hadden wel enige zorg bij het feit dat maar negen procent van het budget besteed is. Toch worden er geen knelpunten genoemd. Wij zijn wel benieuwd of het goed gaat komen en of we dat budget nog weg gaan zetten dit jaar en hoe dat dan komt als dat niet zo is? Tot slot voorzitter. Corona blijft ons nog wel een tijd bezighouden en fijn is dat het college ons regelmatig informeert over de stand van zaken en de effecten op Drenthe. Wij zouden graag nog een spade dieper steken en heel graag een impact- analyse ontvangen van het college. Hoe ziet de toekomst op wat langere termijn er uit op basis van een analyse? We gaan vast niet terug naar vroeger immers. Dus waar verwacht GS blijvende impact, zowel in negatieve als positieve zin? En welke ombuigingen vraagt dit? En wellicht kan dit ook gekoppeld worden aan die besteding voor dat coronapotje. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, we gaan verder met SP-fractie, meneer Moinat.

De heer Moinat: Dank u wel voorzitter. Ik zeg altijd netjes, onnodige dubbelingen zoveel mogelijk moeten voorkomen, dus ik beperk mij tot een, een opmerking slechts. En dat is dat wij ook op dit onderwerp een technische vraag hebben uitgezet waar nog geen antwoord op is gekomen, dus ik mag hopen dat, dat het, het antwoord over het geschuif met 15 miljoen voor de Statenvergadering in ieder geval binnen zal zijn. Dat was de opmerking.

De voorzitter:: Dank u wel. Gaan we naar de heer Pragt van D66.

De heer Pragt: Dank u voorzitter. De bestuursrapportage 2020 geeft duidelijk aan dat de gevolgen van de corona crisis door alle beleidsterreinen heen loopt. De gevolgen van de coronacrisis zullen pas in de komende jaren echt duidelijk worden. De corona crisis heeft ervoor gezorgd dat veel activiteiten en programma's niet of in een andere vorm uitgevoerd konden worden. Tevens zijn de financiële gevolgen van de crisis nog niet in te schatten. We hebben twee vragen over de bestuursrapportages. Op pagina acht wordt vermeld dat veel Drentse gemeentes financieel onder druk staan, mede door de corona crisis. Kan de gedeputeerde aangeven hoe het er op dit ogenblik voorstaat, mede gezien het nieuwe steunpakket van ruim 700 miljoen wat door de regering is toegezegd? En is al duidelijk hoe en op welke grondslag er een verdeling plaatsvindt van deze bijdrage voor de Drentse gemeentes? En

pagina 12. Dit jaar is de pilot Avebe gestart. Een pilot voor de nieuwe Omgevingswet. Zijn er al resultaten bekend en zo nee, wanneer worden die dan verwacht? Voor de Begrotingswijziging, wijziging 2020 is met name een technische aanpassing van de begroting 2020 en de gebruikelijke mutaties in de bestemmingsreserves en investeringskredieten. Behalve een post zijn er de nieuwe reserve voor de corona-maatregelen middellange termijn van 2,5 miljoen. Dit ten laste van de vrije bestedingsruimte. D66 vraagt zich af waarom er op dit moment en voor dit bedrag een coronavoorziening wordt getroffen van 2,5 miljoen? Is dit op basis van een beleidsnotitie en hoe is het bedrag bepaald? Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we verder met meneer Steenbergen van Sterk Lokaal.

De heer Steenbergen: Voorzitter dank u wel. Sterk Lokaal is prettig verrast qua lay-out door de heldere en duidelijke en overzichtelijke bestuursrapportage, waarin besproken wordt de stand van zaken tot augustus. Dat de resultaatafspraken niet alleen in cijfers, maar ook in de symbolen aangeduid zijn, maakt het allemaal een stuk overzichtelijker. Onze complimenten daarvoor. Zoals wel vaker genoemd, corona speelt een hoofdrol in deze rapportage. Als gevolg daarvan verdienen, verdienen heel veel zaken extra aandacht en zullen, of zullen niet gehaald worden dit jaar. En dat zal het, het komende jaar waarschijnlijk ook nog een grote rol gaan spelen. Er is, er is, er. Het eindresultaat is nu een tekort. Onze vraag daarbij is van, dat tekort is ontstaan door een provinciale steun in verband met corona, maar er is nu ondersteuning toegezegd vanuit het Rijk, werd zonet ook wel genoemd, kunnen we dat tekort daarmee enigszins beperken of heeft dat geen invloed daarop? Ook blijkt dat heel veel zaken toch volgens plan verloopt, verlopen. Daar willen wij onze complimenten voor door uit, voor uitspreken, want dat is, is er in deze organisaties toch keihard doorgewerkt. Wat ons verder opvalt en dat werd ook al door het CDA aangehaald, is met betrekking tot de eikenprocessierups, er blijkt geen draagvlak te zijn voorde, bij de Drentse gemeenten. Ons bevreemd dat een beetje, want de eikenprocessierups kost toch in heel veel gemeenten erg veel geld en geld is er niet bij de gemeenten. Wij begrijpen eigenlijk niet waarom er geen draagvlak was om hier op provinciaal niveau mee om te gaan. En wat ook al eerder is genoemd, er zijn heel veel mutaties in de investeringen. Hadden wij die mutaties niet al voor het vaststellen van de begroting kunnen voorzien? En tenslotte. Wij kunnen vooralsnog instemmen met de voorgestelde besluiten. Voorzitter dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel en dan gaan we verder met meneer Voerman van Op Drenthe.

De heer Voerman: Dank u wel Voorzitter. Voor ons ligt de bestuursrapportage, vooral een mooi stuk met mooie inzichten in de diverse programma- onderdelen van het coalitieakkoord. Wat ons echter in dit mooie stuk opvalt, dat zijn twee puntjes. En dat is met name op pagina 29, toch een belangrijk item, het klimaat, is een hot item. Daar staan geen baten, begrijpelijk, maar wel investeringen c.q. lasten. Echter, slechts gerapporteerd tot 9 procent. En is dat nou in uw verwachting, die 9 procent? Er worden geen knelpunten genoemd, er worden geen extra acties genoemd ja. Niet. Wat is eigenlijk uw verwachting van de realisatie aan het eind van het jaar, is dat bezorgd of is dat opgelucht vanwege de begroting? Het tweede puntje is, op pagina 14 van het Statenstuk staat, dat voor de leader objecten in Zuidoost-Drenthe en Zuidwest- Drenthe de Europese bijdrage verdubbeld wordt met de s, gelden van de lokale overheden. De gemeenten dragen evenveel bij als de provincie. Volgens de alom bekende Bartjens, u weet, die kent u vast wel, is dat de 50% EU, 25% provincie en 25% gemeente. Heeft Bartjens hier gelijk? Toch staat dat de voor Zuidwest- Drenthe de verdeling in EU is 50%, de provincie 40% en de gemeenten slechts 10%. Wijkt dat nou af van de regel? En zo ja, waarom is dan die afweging in die afwijking gemaakt? Dat waren onze puntjes dan verder. Over het advies van de technische wijzigingen hebben wij verder geen opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel en als laatste in de rij mevrouw Potharst van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Potharst: Ja dank u wel, voorzitter. Al heel veel vragen zijn gesteld, dus ik ga het ook kort houden. We sluiten ons aan bij het verzoek om een analyse te doen op de impact van de verschillende extra uitgaven die gedaan zijn, dan wel het uitstellen van uitgaven. Dus die vraag ligt al bij de gedeputeerde, dus wellicht kunnen daar dan antwoord op krijgen. Wij zouden ook graag willen weten welke aanvragen er zijn gedaan bij de Snelloketten, welke voorwaarden daarbij werden gesteld en uit welke financieringsbron deze uitgaven werden gedaan. We zien her en der ook weer andere informatiebronnen. Ingekomen stuk A.10 werd ook al aangegeven. Daar worden ook weer getallen in genoemd. Dus wij zouden het fijn vinden als we een totaaloverzicht zouden krijgen met de extra uitgaven die zijn gedaan met, vanuit de, de Snel- loketten. En verder heb ik nog vragen over de teksten die staan bij de uitvoering Wet natuurbescherming, programma 2. Er is een grit, grote werkvoorraad hebben we gelezen, ten gevolge van nieuwe vergunningsaanvragen stikstof uit de agrarisch woningbouw en industrie. En er zijn grote handhavingsverzoeken gedaan met betrekking tot beweiden en bemesten en vergunningen biovergistingsinstallaties. Onze vraag daarbij is, wat dit betekent de komende tijd? Moet er geld dan maar capaciteit bij de komende maanden? Zeker als er ook nog nieuwe landelijke wetgeving komt wellicht. En hoe staat het met het overzicht van de vergunningen die door de PAS niet meer gebruikt mogen worden? Want dat is een vraag die staat, hoort hier misschien niet helemaal thuis, maar goed, die hoort wel bij dit onderwerp. Dat zijn onze vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was het einde van de eerste termijn. Dan is nu gelegenheid voor het college om daarop te reageren. Zal vermoedelijk voor alle collegeleden gelden en ik begin gemakshalve bij gedeputeerde Bijl.

De heer Bijl: Voorzitter dank u wel. Tijdens de corona- crisis proberen zo goed mogelijk te blijven functioneren. Maar we hebben wel gemerkt als college om aan te geven, als er effecten zijn die echt door corona worden beïnvloed om dat met een apart symbool aan te geven en dat is toch best een, een hoop keer gebeurd. En het zou best wel eens zo kunnen zijn, ik kijk even naar de heer Serlie, dat we misschien wel minder uitgeven dit jaar, dan, dan we van tevoren hadden bedacht. Nou ja, dat zal voor een deel waarschijnlijk dan doorschuiven naar het komend jaar. Maar ook, wij hebben als college binnen onze organisatie gevraagd, probeer dat inzichtelijk te maken, niet alleen qua geld, maar ook qua inzet van capaciteit. Want wat je ziet gebeuren is dat dingen doorschuiven van dit jaar naar volgend jaar. Het programma dat we volgend jaar van plan waren te doen, nou, dat komt er gewoon bij en waarschijnlijk gaat de organisatie niet groter worden. Dus daar moeten we keuzes in maken en het is niet alleen een kwestie van geld, maar ook van capaciteit. Daarnaast is het niet ondenkbaar dat misschien ook gemeenten nog wel een vraag in onze richting stellen van kun je ons ergens bij helpen. Dus dan moeten we, ja meer zicht op krijgen. Dus dat is, dat is iets wat we ook als college hebben neergelegd in de organisatie. Vertel ons daar eens wat meer over. Doe even die spade dieper. Wat mevrouw Van den Berg ook zegt, om te kijken wat betekent dat? We praten alleen nog maar over de, ja de mil, de korte termijn, de middellange termijn, de, de, dit jaar, volgend jaar en nogmaals ook wat we net bij de Cultuurnota bespraken. Wat er nog verder nog achter weg komt, is lastig te zeggen, maar we moeten het wel door die bril blijven, blijven bekijken. Ja. Laat ik maar eventjes, wat de meesten van u is opgevallen en trouwens, dat is mij ook opgevallen uiteraard, dat zijn de verschillende plussen en minnen bij de kredieten. Met name bij ‘Verkeer en vervoer’. Heeft inderdaad voor een belangrijk deel te maken ook met de actie die wij aan het doen zijn om de boel op te schonen. U vraagt, is dit nou het laatst? Nou, er, er zal nog wel een, een, nogal een keer wat komen. Het is ook niet de eerste keer. Want bij de rekening van 2019 heb ik ook al heel wat gerepareerd van onterecht geactiveerde zaken of onterecht in exploitatie meegenomen zaken. Nou kortom. Zo zie je dat niet alles een overschrijding is, want bepaalde projecten hebben samenhang met elkaar en is het, nou ja, ten onrechte bij het ene project meegenomen en het moet eigenlijk bij het volgende project. Als je

bijvoorbeeld, ik ben altijd slecht in de namen van die wegen, maar in ieder geval die weg die daar bij Roswinkel loopt, Emmerschans, nou ja, dat is ook wat geschoven in de, in de, in de onderdelen van die weg. Maar het is eigenlijk wel een project. Maar ik ben met u eens, dit verdient niet de schoonheidsprijs. Ook wij dringen erop aan, daar is deze hele actie ook op gericht. Meestal helder, wat is investeren, wat is onderhoud, zoek nou zo goed mogelijk de kosten bij het project waar het op betrekking heeft. En we moeten niet, nou elke drie maanden dit soort lijstjes krijgen. Dus daar zijn wij echt op aan het sturen om, om die, dan ga ik een Engelse term gebruiken, awareness, bij betrokkenen te verhogen. Dat is de enige Engelse term die ik vanmiddag gebruik, maar misschien ook niet, maar, maar goed. Dus, kijk, kijk budgettair het, het leidt niet tot grote deuken in de, in de, in de vrije ruimte. Het is voor een deel schuiven van het ene naar het ander. Vergeet ook wel inkomsten te melden en zo, dus het is niet alleen maar dat we kosten vergeten te melden. Het is, dit, dit, dit moet echt scherper en daar, daar wordt ook hard aan gewerkt. En als we het over schuiven hebben. De, de, de heer Moinat had dat er een, maar een vraag, dat was het schuiven van 15 miljoen. Het antwoord op die vragen hebben we vorige week aan de griffie gestuurd. Dus het kan zijn dat het in uw richting komt. Ja. Dan een aantal losse dingen. Even langslopend, ook wat waarnemend voor de collega's. Waarom weinig aanvragen voor zonne- panelen en parken? Ja, we zijn bezig met de RES en de gemeenten zijn ook in die zin afwachtend tot de behandeling daarvan. En dat verklaart ook waarom daar weinig aanvraag ligt. Forum voor Democratie heeft gevraagd, ja, noem eens wat voorbeelden van de position paper. Nou, onder andere op het gebied van de waterstof, maar ook op krimp- gebieden, dat is van de collega's, maar goed. Er liggen verschillende position papers, ja. En de lobby is er uiteraard op gericht om daar uiteindelijk resultaten voor te krijgen die voor Drenthe tot een verbetering leiden. Dat, dat, dat doe je niet, dat bereik je niet in een keer, dat vraagt wat tijd, maar daar zijn we wel mee bezig. Forum voor Democratie heeft ook gevraagd naar die overschrijding van die 10%. Nou ja, er zit, als regel zit er gewoon een post onvoorzien in, in kredieten. Nou, dat kan soms worden overschreden. Dat kan ook worden onderschreden. We hebben laatst een aanbesteding gehad met een geweldige meevaller op gebied van, van asfalteren. Nou ja, dat raken we altijd wel weer ergens anders kwijt binnen de onderhoudsbegroting. Maar het wil ook wel eens de andere kant op gaan, dat je overschrijding hebt. Ja, de 2,5 miljoen corona, waar, waar halen we die vandaan? Nou, die halen we, die halen wij inmiddels uit de Voorjaarsnota, die u unaniem hebt vastgesteld, hulde. Dat staat terecht, op bladzijde 6 zeggen wij, nou ja, voor de korte klap hebben wij wat zakgeld nodig en voor een deel is dat al aangegeven, dat waren ook die loketten, die waar mevrouw Potharst onder andere naar vroeg, snelloket voor cultuur en ook voor economie. Voor de middellange termijn, vooralsnog trekken we daarvoor 2,5 miljoen uit en daar zit geen wetenschappelijke onderbouwing bij. En voor de lange termijn komen we terug bij de begroting. Dat, dat een nauwkeurig in de verwerking bij de Voorjaarsnota is toen die 2,5 miljoen van de, de, de beschikbare besteedbare ruimte afgehaald. Als ik, ik ben altijd eerlijk, maar als ik even een kijkje geef in het denken, hebben wij als college op dat moment ook gekeken welke risico's spelen er op dat moment nog. En we waren nog niet geheel zeker van de effecten van het openbaar vervoer. Wat het kabinet zou besluiten voor de beschikbaarheidsvergoeding. Nou, en we hebben toen ook wel een beetje gekeken, wat zou ons dat kunnen gaan kosten? Hielden we al rekening, nou eind twee miljoen, dat we misschien zouden moeten gaan bij plussen als het tegen zou zitten. Nou, voor dit jaar is de verwachting van het OV-bureau dat we plusminus op nul uitkomen. Dus dat is niet verkeerd. En we hadden, het OV-bureau had een winst geprognosticeerd, maar goed, ik vind nul onder de huidige omstandigheden, is een knap resultaat. Wat we inmiddels wel zien en dat wisten we een paar maanden geleden nog niet, is dat er opvallend veel schorsingen van kentekens zijn. En dat kan ons op jaarbasis wel drie ton gaan schelen. Dus in die zin zit er ook alweer een stukje risico in, wat we niet hadden onderkend. Maar laten we dit wel in het kader van de gesprekken met het kabinet ook landelijke monitoren, want andere provincies hebben er nog veel meer last van, heb ik begrepen. Dus dat is wel een puntje om met het kabinet in kader van schadevergoeding te bespreken. Die 2,5 miljoen is geen wetenschappelijk doordacht iets.

De heer Serlie: Een extra vraagje daarover. Is dat, dat nul uitkomst van het OV, is dat dan nadat het kabinet een vergoeding heeft verstrekt of? Ja? Oké, dank u wel.

De heer Bijl: U moet het zo zien dat naar verwachting, als het gaat om de busconcessie, het kabinet ongeveer 95% van de kosten voor zijn rekening neemt en de vervoerder de rest. En voor de treinconcessie 93% en de vervoerder de rest. En de vervoerder verwacht van ons een zekere inschikkelijkheid als het gaat om het beperken van kosten. Dus wat we nu aan het doen zijn, is ook monitoren aan de hand van de werkelijke bezetting in bussen. Dat gaat echt per lijn per uur, dat we, als we echt heel weinig mensen zien in de half uursdiensten, dat we die lijn op een uursdienst zetten om op die manier nog wat kosten te kunnen beperken. Nou dat, dat is ons deel van de deal, dat we kijken van, wat kan in redelijkheid aan kosten worden beperkt. Het Rijk neemt het grootste deel van de deal voor zijn rekening en de vervoerder ook een belangrijk deel. Er wat voor ons extra van belang is, er zijn een stuk of vier, vijf provincies die risico dragen voor de opbrengst van het openbaar vervoer. Daar zijn wij er een van. Dus het op deze manier afdekken is voor ons van extra groot belang. En nou, we hopen ook dat de komende week het kabinet ook in aanloop naar Prinsjesdag duidelijk maakt wat ze met 21 willen gaan doen. Want daar ligt voor ons toch wel een risico voor het volgend jaar. Uiteraard hebben we over die risico's nagedacht binnen het OV-bureau, dat mag u van ons verwachten, maar we gaan ervan uit dat er een regime komt wat nou niet echt tot grote ongelukken leidt in het openbaar vervoer, maar het moet nog wel gerealiseerd worden. Nou, dit even als zijsprongetje voorzitter. Even wat losse dingen langslopend. Ja, de, de, de eikenprocessierups. De gemeenten, die zien er te weinig brood in om met zijn allen met ons als provincie tot een gezamenlijk plan te komen. Vandaar dat het op rood gezet is. Als provincie hebben we wel een aanpak, dus in die zin is wel een provinciaal plan, maar dan van de provincie en een paar gemeenten sluiten daarbij aan. Maar het is niet echt Drenthe breed. Ja, er is gevraagd door het CDA naar 75 jaar, dubbele kosten. Voor een deel zijn er kosten gemaakt voor activiteiten die niet volgend jaar opnieuw gaan gebeuren. Voor een deel gaan activiteiten volgend jaar wel door en bijvoorbeeld het bevrijdingsfestival heeft veel kosten gemaakt, maar die kan ook volgend jaar weer van ons de normale bijdrage tegemoet zien. En ze houden ook vast nog wel wat over van de middelen die we voor dit jaar bestemd hadden. Dus in die zin blijft er wel wat over van de middelen om wat te doen. En lang niet alles is. Ja. ChristenUnie heeft iets gezegd van, nou ja, over wegzetten van budget. Ja, ik heb al aangegeven, we moeten er rekening mee houden dat we dus niet alle budgetten wegzetten. Hoe ernstig dat is? Ja, dat, ik vind nog geen echte alarmbellen op dit moment in de, in de bestuursrapportage. Maar we zijn er zelf ook naar het kijken van, wat betekent dat. En ook nog een vraag van de VVD. Als we nou alles wat nu niet doorgaat gewoon laten wat het is, missen we dat dan? Nou, bij de Cultuurnota meneer Serlie, vroeg de heer Vianen vol verontrusting naar de festivals en het locatietheater. Nou, daar is ze deze zomer bar weinig van doorgaan. Wij missen dat wel. Ja, de heer Vianen die vroeg bij het vorige agendapunt naar, maar u vroeg nu van alles wat nu niet doorgaat, kunnen we dat niet gewoon, wat missen we dan?

De heer Serlie: Nou, nou, nou, nou.

De heer Bijl: Nou, ik geef even een voorbeeld dat, dat tot droefenis zal leiden?

De heer Serlie: Ik zei niet dat, dat, dat je alles wat nou niet doorgaat, dat je het zomaar kunt schrappen, maar het is wel aardig om nog even na te gaan van alles wat we nou niet gedaan hebben, ja, om ons even af te vragen van, missen we dat nou ook echt, merken we er überhaupt wel iets van? Het, misschien wel een aardige stap om te maken voordat we beginnen aan 2021.

De heer Bijl: Maar ik gaf even een voorbeeld van iets dat we echt hebben gemist. Ja, mooi. Ik kijk ook even naar de collega's. Daar zitten ook wat punten voorzitter.

De voorzitter: Ja dank u wel meneer Bijl. Even een opmerking van mijn kant. De opmerking over de beantwoording van de vragen van de SP. Dat is onderweg. Laten we gewoon even uitzoeken wat de oorzaak is van de vertraging. Dat lijkt me voldoende even voor dit punt en dan gaan we even verder met meneer Kuipers.

De heer Kuipers: Dank u wel voorzitter. Ik zal nog even een paar punten bij langsgaan. Collega Bijl heeft al iets gezegd over de lobby. De heer Loof die vroeg expliciet naar de passage over de, de verhuurdersheffing en de motie die de Staten hebben aangenomen. Kijk, natuurlijk hebben we, al die lobbytrajecten gaan gewoon door in contacten. We hebben dit onder de aandacht gebracht bij de minister. Ik ken de collega’s ook bij diverse Kamerleden. We hebben er brieven over gestuurd en dit stippen we ook telkens aan in schriftelijke reacties aan het Rijk. Maar het is bijvoorbeeld op dit moment niet mogelijk om naar de Kamercommissie te gaan. Of dat begint nu weer, maar de Kamer, de Tweede Kamer was gewoon dicht. Dus u moet het een beetje in die trant lezen, dat wij onze lobby-trajecten niet kunnen voeren op de manier zoals we dat idealiter zouden willen doen. Het is niet dat daar niks gebeurt. Dus ik hoop dat ik de heer Loof daarin gerust heb gesteld voorzitter. De heer Pragt vroeg naar de pilot Avebe, laten we even een hoofdstuk openen. Ja, dat gaat daar echt om die integrale vergunningverleningen, om daarmee te oefenen. En dan gaat om een bestemmingsplanwijziging, revisievergunning, omgevingsvergunning en om een watervergunning en dat pakket. Nou, daar hebben we mee afgesproken dat ze dat traject voorbereiden en uiteindelijk eind van dit jaar, dus voor een januari, een ontvankelijke aanvraag daarvoor in zouden dienen. Tenzij we met zijn allen zouden concluderen dat het beter was, omdat niet die drie dingen aan te vragen, maar het instrumentarium van de Omgevingswet te gebruiken. Dan zouden ze een Omgevingswet-vergunning gaan aanvragen. Nu, die is uitgesteld. Ik moet dus even een slag om de arm maken, maar dat is een beetje het tijdpad waar we aan zaten te denken. Ik hoop dat dat voldoende is voor de heer Pragt. Mevrouw Van den Berg vroeg nog naar het werk wat de RUD doet en de Omgevingsdienst Groningen. We hebben ook al, er staat hier iets over opgenomen. We hebben ook uitgebreider al beschreven in een van de coronabrieven aan, aan de Staten. Ja, in eerste instantie is gezegd, we doen alleen maar bureau- onderzoek, behalve voor incidenten en calamiteiten. Daar zijn we continu, is de RUD op, op in blijven zetten. Dat gaat nu langzaam, dat staat hier ook. Indien fysieke aanwezigheid noodzakelijk is, dan gaat men ook op locatie. Dat kan ook steeds meer. De RIVM-richtlijnen in, in acht nemende. Het enige knelpunt waar het nog wel, waar, waar we nog wel problemen zien is, als het gaat om onaangekondigd toezicht. Dat is bij sommige bedrijven op dit moment echt een probleem, nu dus dat, dat kan dan minder, verminderd plaatsvinden. Maar verder gaat het toezicht langzaam weer naar de normale situatie waar dat nodig is. En om dan nog even met goed nieuws af te sluiten voorzitter, zo'n, zo’n bestuursrapportage is altijd een, een momentopname. Dus je zag ook een viertal aandachtspunten. Als het gaat om de deelprogramma's van de Sociale Agenda, had ik vandaag de bestuursrapportage mogen schrijven, dan waren de eerste drie eigenlijk al geen knelpunt meer, omdat we daar gedurende de afgelopen weken weer goed tempo in hebben gemaakt. Eigenlijk is daarvan alleen nog dementievriendelijk Drenthe en een bijzonder aandachtspunt, omdat zowel de zorgpartijen met andere dingen bezig zijn als een deel van de doelgroep zeer kwetsbaar is. Dus dat zou eigenlijk vandaag als enige knelpunt opgevoerd blijven. Zo kunnen we mooi afsluiten met een positief noot. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: En dan de heer Jumelet.

De heer Jumelet: Dank u wel voorzitter. De heer Loof maakte een opmerking en mevrouw Van den Berg sloot daar in mijn beleving bij aan, namelijk over de uitvoering Wet natuurbescherming. Maar het

betreft de, door de, het ontbindend zijn verklaard van de, de PAS door de Raad van State op 29 mei 2019, hier in ieder geval inzichtelijk wordt gemaakt dat er natuurlijk een situatie is van vergunningverlening. En dat is even opgeschort en vervolgens moet je vervolgens dat weer op gang zien te brengen. Er wordt in ieder geval ook kenbaar gemaakt op welke terreinen dat allemaal zich, zich voordoet. Tot aan het feit van bemesten en beweiden van vee. We, we merken in ieder geval op dat we weer hevig en stevig aan het werk zijn, zal ik maar zeggen, als het gaat om vergunningverlening, zo dat het kan. En ook binnen de organisatie van de provincie proberen ook mensen te laten aanhaken om juist ook daar extra inzet op te kunnen plegen. Bij de volgens mij, bij de Voorjaarsnota, en dat zullen we bij de begroting nog vaststellen, is ook inzet extra op, ja toch ook te kunnen vergunnen, ook in het kader van stikstof. Dus er wordt volop op ingezet en in ieder geval getracht, getracht om zoveel mogelijk ook de achterstanden weg te werken. U maakte de opmerkingen, mevrouw Van den Berg in het bijzonder ook, van, je zou eigenlijk die werkwijze dan ook wel even vertaald willen zien hier, ook een opmerking daarover willen zien. Nou, ik vind dat een goeie. In ieder geval hebben we wel op andere momenten erover gesproken om inderdaad, als het gaat om de stikstofproblematiek en de vergunningverlening, om dat ook voortvarend op te pakken. Maar u hebt een punt als het gaat om wat hier staat. We hebben daar ook al een oplossing voor en met elkaar afgesproken. Voorzitter, dan nog de Abdijkerk. Het CDA maakte daar, de heer Van Dekken, een opmerkingen over via de heer Zuur. Het is volgens mij ook al technische geantwoord. We constateren dat het fluctuerende budgetten zijn voor klein onderhoud van het Drents Museum. Het is in ieder geval een fluctuerend karakter. Dat betekent dat het ene keer wat meer is begroot dan, dan de andere keer, dat heeft ook met programma's te maken. En we hebben geconstateerd dat er nu in dit jaar ruimte is om ook die overschrijding te kunnen dekken. En zo is dan uiteindelijk ook mogelijk om, om dat te doen en hier is in ieder geval ook gewag van gemaakt. Voorzitter, dan is er nog een opmerking gemaakt door de heer Pragt over gemeentefinanciën. De opmerking ook in de bestuursrapportage, die daar ook wordt gemaakt. Het gaat over toch wel een, een, een, een groot probleem bij, bij gemeenten. Nou, dat is ook vanmiddag al op verschillende momenten ook, over gesproken. Soms komt het zomaar voorbij en zo maar een aantal keer meer. Wij constateren dat het een continu probleem is. Afgelopen jaren eigenlijk al zo samen gezien dat het vooral te maken had met sociaal domein, de decentralisaties. Dan komt daar corona nog overheen en dan hebben we met elkaar de constatering dat het een heel lastige situatie is. Wij hebben met de VDG samen nu ook al een tijdje een lobbytraject richting het kabinet. Het lijkt in ieder geval toe dat wat betreft corona er ook nadrukkelijk ook wordt geacteerd. En de laatste brief van 31 augustus, de uitkomst van onderhandelingen tussen het kabinet, VNG en IPO, leidt ertoe dat er een, een pakket is, een tweede pakket is. En, en daarin wordt duidelijk gemaakt ook en gezorgd dat dat ook wordt, wordt beschikbaar gesteld op een heel aantal fronten. Het, het vergt te veel om dat allemaal hier te noemen, maar er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de reguliere financierings- en bekostigingssystematiek. Dus als het gaat om parkeren, of als het gaat om sociale werkvoorziening, nou al dat soort zaken worden echt ook onder elkaar gezet en dat wordt dat uiteindelijk op geld gezet. En dat zal betekenen dat de ene gemeente er meer van kan, kan, kan, zeg maar van meekrijgen dan, dan de andere. Maar in het totaal van het verhaal zal ik maar zeggen, hebben we nadrukkelijk met elkaar aan de orde wat voor poging, om de, in zijn algemeenheid de taart van, van de gemeente financiën groter te krijgen, omdat het natuurlijk niet alleen maar gaat over corona, maar ook al gaat over dus de gevolgen van de decentralisatie en wat dat betekent voor de gemeente- financiën. Voorzitter, dan als laatste was de opmerking van Op Drenthe, waar het ging over de leader percentages van Zuidwest ten opzichte van Zuidoost. Ja, die vraag kan ik alleen maar op goed geluk beantwoorden, zal ik maar zeggen. Ik weet in ieder geval dat er keuzes zijn gemaakt, ook in de LAG’s, lokale actiegroepen, zo heet dat. En dat zijn de clubs die juist met gemeenten en met ook advisering van externen, invulling geven aan de verdeling van die middelen. En volgens mij zit die verdeling daar ook, die gemaakt is. En vervolgens heeft ook nog een verschil in speerpunt, als het gaat om de toedeling van de middelen die, die daar ook voor beschikbaar zijn in Zuidwest en Zuidoost. Maar, ik zal voor de zekerheid nog een keer navragen en

zullen u ook daarin voorzien van een antwoord, als u het goed vindt. Ja dank u wel. Voorzitter, dat waren de vragen en bij deze de antwoorden.

De voorzitter: Dank u wel. Als ik dan namens u allen aan het college mag bedanken voor de uitgebreide wijze van beantwoording. Blijven er dan nog vragen over, waar u nu nog antwoord op wilt hebben? En dan kijk ik maar even naar vingers van uw kant. Die inventariseer ik eerst even. Alleen meneer Uppelschoten, mevrouw Potharst. Dan geef ik als eerste het woord even aan mijnheer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Ja. weer heel kort. Het, de opmerkingen van mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie, heeft me eigenlijk aan het denken gezet. Want met het lezen van de, de voortgangsrapportage bekroop mij ook het gevoel van, hoeveel informatie krijg ik? En ik, ik kan het nu verwoorden. Ik denk dat de voortgangsrapportage vooral beschrijvend van aard is en ik denk dat het ook een verantwoording is, voor wat er de afgelopen periode gebeurd is. En de verantwoording, die vind ik te weinig in de bestuursrapportage. Het is wel een beschrijving van allerlei gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden. En dat lees je en daar kun je eigenlijk niet zoveel mee, want de verantwoording is dat veel belangrijker. Dus ik zou het accent van de Bestuursrapportage toch wat anders willen hebben. Het wordt te veel beschrijvend en te weinig verantwoording, naar mijn mening.

De voorzitter: Maar, dat is, dat is geen vraag.

De heer Uppelschoten: Nee, maar dat, nou ja, ja of, of dat doelbewust is of dat het per ongeluk gebeurd is?

De voorzitter: Helder. We gaan naar mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Ja voorzitter, misschien een aanvulling ook op wat mijnheer Uppelschoten aangeeft. De ChristenUnie had gevraagd om een nadere analyse en de gedeputeerde Bijl al heeft aangegeven dat dat zou kunnen. Maar de concrete vraag of we dat ook gaan krijgen? Daar gaat het volgens mij om. Maar zo heb ik hem er even opgepakt. En daarnaast hebben wij nog geen antwoord gekregen op de grote handhavingsverzoeken die zijn gedaan, met betrekking tot beweiden en bemensten en vergunningen Bio vergistingsinstallaties. Kunnen we daar nog een nadere toelichting op krijgen? Dank u wel.

De voorzitter: Vraag van meneer Uppelschoten gaat naar mijnheer Bijl en die van mevrouw Potharst naar meneer Jumelet. De Heer Bijl.

De heer Bijl: Ja, voorzitter, ik, ik denk dat het vanzelfsprekend is als we als college ook meer inzicht hebben in de, de analyse, dat we die met u gaan delen. Want, want dat, dat wordt ook mede de basis van de stukken die we de komende tijd ook hier aan de orde hebben. En als u zegt, ja de, de, de opmerking van mevrouw Van den Berg en de heer Uppelschoten van, misschien te, te beschrijvend, nou, laten we dan ook daar nog eens even naar kijken. Want ja, dit is de eerste keer dat we het een keer doen met de Bestuursrapportage. Nou, als er dingen op aangepast moeten worden, u kent mijn standpunt, ik, ik heb graag dat u tevreden bent, dus we moeten we daar nog eens even naar kijken.

De voorzitter: En de heer Jumelet.

De heer Jumelet: Ja dank u wel voorzitter. Wat betreft de vraag van mevrouw Potharst. Hier is natuurlijk aan de orde de uitvoering van Wet natuurbescherming. We weten allemaal dat, ja rondom het thema stikstof erg veel te doen is. Er komen steeds meer bezwaren ook tegen. Dat zien we ook.

Dus dat legt ook een extra werkdruk op, op de afdeling die daarmee bezig is. Daar wordt hier ook van kennis gegeven. Als het gaat om bemesten en beweiden, hebben we tot nu toe altijd gezegd, in de constellatie van nu wordt er gedoogd. Dat is in feite de leidraad. Maar de zoektocht naar hoe je daarmee moet omgaan, nou daar ligt een rapport van, van, een advies van commissie Remkes. Daar is ook iets over deze thema's gezegd. En voor het onderwerp beweiden gaan we nu uit van een positieve weigering. Dat klinkt ingewikkeld, maar het gaat erover dat mensen soms een vergunning willen hebben voor beweiden. Maar wij zeggen als provincies samen met het kabinet, met het ministerie van LNV, daar is geen vergunning voor nodig. Voor bemesten wordt ook gezocht naar een goeie, een goede invulling. En als het gaat om de biovergistingsinstallatie, ook daar zie je dat er veel ja, door de omgeving, door partijen op wordt gezinspeeld. Van hoe kan dat? Hoe mag dat? Hoe is het aan de orde? Dus daar is heel veel echt extra werkdruk doorgekomen en daar maken we hier uiteindelijk ook bekend, hoe dat dan uiteindelijk betekent, dat er soms ook te weinig capaciteit is. Maar ik heb net aangegeven dat daar natuurlijk ook een oplossing voor komt en daar wordt naar personeel gezocht, want dat is ook niet altijd even makkelijk om die op heel korte termijn te vinden. .

De voorzitter: Dank u wel, dan hebben we daarmee dit agendapunt voldoende behandeld. Bijna voldoende behandeld. Meneer Van Dekken.

De heer Van Dekken: Ja voorzitter, ik wou toch nog heel even, want ik wil het, ik heb niet zozeer behoefte aan een tweede termijn, maar wel het college nog even bedanken voor niet alleen de uitgebreide beantwoording, maar het frappeerde mij wel even wat meneer Jumelet deed ook, rondom die Abdijkerk. Technisch is dat inderdaad voldoende beantwoord, maar ik bespeur ook wel een soort kwaliteit bij onze financiële woordvoerders, dat zij komen in verwonder- punten op het moment dat zo'n klein onderhoud daar op dat Drents museum of op die Abdijkerk, dan op enig moment komt uit, zeg maar even, hoe schrijven ze dat nou, een exploitatiebudget klein onderhoud. Hoe kan, was dat budget dan wel realistisch, zo kun je je afvragen? En als je kijkt naar die actualisaties rondom RSP en die dekking uit het mobiliteitsfonds, dan zie je een beeld dat 4 miljoen hier erbij en 4 miljoen daar eraf, kom je heel opmerkelijk, kom je op 176 miljoen. Ik sluit me wel aan bij wat de gedeputeerde Bijl zojuist zei, ik denk dat het van groot belang blijft om onze mensen op dat punt goed mee te nemen en dat ze de systematiek ook van begroten op dat punt begrijpen. Dat wou ik nog even meegeven.

De voorzitter: Wij constateren dat er inderdaad geen vraag in zit, dus dank voor uw opmerking. En ik concludeer dat dit dat dit stuk, onder de vermelding dat meneer Moinat inmiddels antwoord heeft gekregen op zijn vragen, dat dit stuk als een A- stuk doorgaat naar de Statenvergadering. En ik zie geen tegengas, dus dat is dan akkoord.

De voorzitter: Dan wil ik vervolgens een beroep doen op uw flexibiliteit. Gedeputeerde Bijl, die zit inmiddels, op zijn Gronings gezegd, op knipnoagels. Die moet eigenlijk met de meeste spoed naar een IPO- vergadering. Maar die wil met betrekking tot een stuk uit de ingekomen stukken toch even aanwezig blijven. En als ik het goed begrepen heb, gaat dat het stuk onder C.1. Klopt dat? Dat is een subsidie, een aanvullende subsidie richting de gemeente Emmen. En dan, als u daarmee kunt instemmen, wil ik u bij deze verzoeken of er op dat punt nog bedenkingen of wensen zijn van uw kant. Ik snap dat u even moet schakelen. Ik zie mevrouw Potharst als enige. Mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Kennelijk wordt hier extra geld aan de gemeente Emmen verstrekt, met betrekking tot gevolg van corona. En de vraag van ons is, wordt dan ook een soortgelijk bedrag beschikbaar gesteld aan andere gemeenten?

De voorzitter: Zijn er nog andere vragen, wensen of bedenkingen? Dat is niet het geval. Dan verzoek ik de heer Bijl hierop te reageren.

De heer Bijl: Voorzitter, dit is al eerder hier aan de orde geweest en er komt wat extra geld bij, maar omdat toen ook de voorhang gold, hebben we dat nu weer gedaan. Zo zijn de afspraken met u. Als er bij, in Drenthe andere vergelijkbare projecten zijn, dan kan wat mij betreft het op een zelfde manier worden benaderd. Maar die zijn bij mij niet bekend.

De voorzitter: Dat lijkt me een heldere beantwoording die voldoet. Daarmee is dit agendapunt, dit deel van het agendapunt 'Ingekomen stukken' op dit moment voldoende behandeld. En nu is voor u de weg vrij om bij het IPO ook de voor Drenthe goeie en belangrijke dingen te doen. Wij wensen u een goeie reis die kant op.

8. Toekomst Drents Panel; Statenstuk 2020-951

De voorzitter: Dan is nu aan de orde agendapunt 8. 'Toekomst van het Drents Panel', eigenlijk afkomstig van de commissie van onderzoek. Dat betekent dat wij dit stuk in een termijn gaan behandelen wat mij betreft en wil ik graag starten met diegenen die het woord daarover willen voeren en dan sluiten wij af met de heer Nijmeijer. En dan zie ik mevrouw Meeuwis en mevrouw Kort, meneer Du Long. Moet mijn pen wel een beetje meewerken. Mevrouw Mentink, meneer Blinde, meneer Schoenmaker, mevrouw Potharst. Hé, meneer Pormes, het gaat maar van links naar rechts binnen GroenLinks dan. Even kijken, zag ik mijnheer Moinat? Heb ik iedereen genoemd, denkt u? Begin ik deze keer met meneer Blinde.

De heer Blinder: Ja dank u wel voorzitter. Er zijn twee panels momenteel in Drenthe. Een is die van de provincie Drenthe en heet Drents Panel. Dit panel is een instrument van de commissie van onderzoek en is opengesteld voor GS. Het tweede panel heet Trendbureau Drenthe en is onderdeel van CMO STAMM. CMO STAMM is een zogenaamde systeem-organisatie die ook subsidie ontvangt van de provincie Drenthe. Conclusie: We betalen dubbel momenteel. Dus zegt Forum, schaf er maar eentje af en dan kiest FVD voor het afschaffen van het Drents panel. De reden is dat PS onlangs nog heeft ingestemd met een aanzienlijke verhoging van de bijdrage voor de systeem- organisaties, waaronder CMO STAMM dus, waar het Trendbureau Drenthe dus onderdeel van is. Daarom is het voortbestaan van een onderzoekspanel dus al veiliggesteld. Met andere woorden, dat geld is al uitgegeven. Helaas voor het Drents Panel, maar zij vissen dus achter het net als het op Forum aankomt. Samenvoegen is niet nodig als er voldoende aanbod is wat kwalitatief op orde is. En dat lees ik terug in het voorstel dat dat zo is. En er zijn partijen te veel, lees ik ook terug in het voorstel. Nou, dan is de conclusie, dan kan het met eentje minder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we verder met de VVD-fractie, mevrouw Meeuwissen.

Mevrouw Meeuwissen: Ja, dank u wel voorzitter. Het overhevelen van Drents Panel naar het Trendbureau Drenthe vinden wij een goede zaak. Het is belangrijk dat we bij onze besluitvorming kennis hebben van de mening van de Drentse inwoners en het is goed om dit te peilen, maar die peiling moet dan wel representatief zijn. En de samenvoeging zien we dan ook als een kwaliteitsimpuls, want het aantal panelleden gaat van 1600 naar 2900 leden en wordt daarmee statistisch representatief. Ook zien we mogelijkheden om de manier van vragen stellen verder te professionaliseren door hierin samen te werken. We hebben voor de zekerheid nog even navraag gedaan ten aanzien van de Groningse poot van de organisatie, die onder druk staat door bezuinigingen van de provincie Drenthe, maar dit blijkt de overheveling niet in de weg te staan, of de uitvoering daarvan door Trendbureau Drenthe niet in de weg te staan. Dus wij stemmen hier van harte mee in. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan meneer Du Long van de Partij van de Arbeid.

De heer Du Long: Ja dank u wel voorzitter. Ik zit even te kijken naar, of het nou een uitbreiding was zoals de VVD zegt van 1600 naar 2900 of 9200, want dat laatste is, wat ik las en dat, dat is toch aanzienlijk meer. Oh, ik verstond even iets anders.

Mevrouw Meeuwissen: Zei ik wat anders? Ik bedoelde 9200.

De heer Du Long: Oké. Ja, goed, nee. Maar in elk geval daar gaat, daar gaat de eerste vraag over. We zijn het er mee eens overigens hoor. Eentje opheffen lijkt me nou juist geen goed idee, maar samenvoegen en verstandig gebruik van de instrumenten die er zijn om beter te kunnen peilen wat er in de Drentse samenleving gebeurt, is inderdaad een goede zaak. Nou, twee vragen daarover. Van 1600 naar 9200 is nogal veel. Ineens zes keer zoveel respondenten die je dan moet zien te krijgen. Is daar een idee over hoe je dat zou kunnen bereiken? En als dat niet lukt is, is er een plan B? En een hele praktische vraag. Er is een hele kleine paragraaf, paragraaf over de kosten. De eenmalige kosten voor PS zijn 35.750, structureel € 11.000. Per jaar denk ik dan maar. Maar wat zijn de totale jaarlijkse kosten en incidentele kosten? Even goed om het inzicht te krijgen van wat het geheel is. Dank voorzitter.

De voorzitter: We gaan verder met mevrouw Mentink van het CDA.

Mevrouw Mentink: Dank je wel voorzitter. Ik zal het zo goed mogelijk verwoorden wat de heer Zuur ons heeft toebedeeld. Onze fractie heeft verheugd gereageerd op het voorstel van de, over de toekomst van het Drentse Panel. Zij ziet in dit voorstel een verdere professionalisering van een van de belangrijkste instrumenten van de Provinciale Staten. Door nog meer representatieve tijd en bundeling van kwaliteiten kan nog beter en betrouwbaarder de mening of de gevoelens van de Drent worden afgetapt. Daarnaast worden de inwoners op deze manier, en dat is ruimer dan de leden van het panel, betrokken bij de provinciale en gemeentelijke politiek. Veel dank is verschuldigd aan de medewerkers van de griffie en de andere afdelingen die aan het proces, waarvan dit voorstel het resultaat is, hebben meegewerkt. Voorzitter. De CDA- fractie kan dan ook van harte instemmen met dit voorstel. Wat ons betreft wordt dit een A-stuk in de eerstvolgende Statenvergadering.

De voorzitter: We gaan verder met meneer Pormes van GroenLinks.

De heer Pormes: Dank u wel voorzitter. Burgerpanels vindt overal eigenlijk aan populariteit. Het merendeel van de Nederlandse gemeenten hebben zoiets ingevoerd. Voorbeeld is bijvoorbeeld Limburg. Zes op de tien gemeenten hebben een burgerpanel. Drenthe wat dat betreft, loopt een beetje achter. We hebben volgens mij maar een of twee gemeenten die daar iets mee doen. Er is nog veel werk te verzetten als het gaat om gemeenten. En mijn vraag is dan ook, of de commissie van onderzoek ook mogelijkheden of kansen ziet om in contact te treden met Drentse gemeenten, om te kijken in hoeverre je dat ook kunt invoeren en middels een ondersteuning. Dat is een vraag. Tweede, voorzitter is, dat wij uiteraard instemmen met het voorstel, want het dient ontzettend veel voordelen. Het dient een democratisch belang. Het kan de kloof tussen politiek en burger verkleinen. En als je dat wil, moet je dat niet scheiden, want dan realiseer je niets. Daarom is het samenvoegen een, een heel goed idee. En als je het in eigen hand zou nemen, dan krijg je eigenlijk het, nou ja, dan, dan vergroot je niet de kloof, je verkleint het niet, maar je vergroot het alleen maar, omdat je het in eigen hand neemt. Dus je moet het inderdaad samenvoegen en dat, dat is uitstekend. Dan hebben we twee kleine vragen. Het gaat over de panelleden. Panelleden worden waarschijnlijk in de loop van de tijd beter geïnformeerd en dat kan ertoe leiden dat hun standpunten atypisch worden, een vorm van

conditionering. En wordt hier ook meer rekening gehouden? En mijn tweede vraag. Ik kan me ook voorstellen dat uit een, is ook een beetje gebleken uit alle onderzoeken, dat bewoners die niet deel uitmaken van het panel, kunnen zich buitengesloten voelen. Dus graag daarover ook een reactie van de commissie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we verder met mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Ja dank u wel voorzitter. Wij zijn ook zeer positief over het voornemen om de panels inderdaad samen te voegen. Hoe meer mensen geënquêteerd kunnen worden, hoe beter. Wel willen we eigenlijk voorstellen om te kijken of het mogelijk is om eventueel mensen een langere tijd te geven om zich verder te verdiepen in bepaalde onderwerpen, zodat ze echt meer kennis van zaken hebben. Dus dat ze ook de mogelijkheid hebben om goed beslagen een, hun oordeel te kunnen geven. Dat hoeft niet bij alle onderwerpen, maar op sommige onderwerpen zal dat misschien wenselijk zijn. En wij lopen wel tegen even een zin aan die in het stuk staat. Daarin wordt aangegeven ‘dit bevordert in, inwonersparticipatie’, daar zijn we voor, ‘draagvlak voor besluitvorming’. Daar knelt bij mij wel een beetje de schoen. Gaan we dan nu straks, als het Drents Panel ergens op geënquêteerd is, zeggen van, oké, er is draagvlak voor, dus dit gaan we ook uitvoeren? Want als dat de bedoeling is, dan gaan wij daar niet mee akkoord.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we verder met meneer Schoenmaker, Sterk Lokaal.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. De fractie van Sterk Lokaal Drenthe is positief over het Drents Panel als instrument om met weinig middelen snelle meting, snel een peiling te kunnen doen onder de inwoners van Drenthe. Het is wel belangrijk dat het een goede afspiegeling is van de inwoners van Drenthe. Hierbij vinden wij belangrijk een juiste leeftijdsbalans en geografische balans, dat dat gewaarborgd is. Samenwerking met het Trendbureau Drenthe als ondersteuner van GS en het Drents, de Drentse gemeenten, zorgt voor evaluatie en uitvoering van de lokale sociale beleid en dat zien wij als een zeer goede stap. De ambitie om het panel uit te breiden van 1600 leden naar 9200 leden is ambitieus. Echter, als het ambitieuze doel gehaald wordt, zal de betrouwbaarheid van het panel vergroot worden en dat juicht onze fractie toe. En op beide besluitpunten kunnen wij instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. En dan als laatste mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel voorzitter. Wat de Partij voor de Dieren betreft ligt er een goed onderbouwd stuk, waar wij als fractie ook via de commissie van onderzoek voldoende bij betrokken zijn. Met de inhoud van het voorstel zijn we het eens en we vinden het belangrijk dat onze inwoners op een wetenschappelijke wijze ondervraagd kunnen worden, zodat wij ons beleid en de effecten ervan regelmatig kunnen toetsen. De kosten zijn reëel en acceptabel en ook het communicatieplan kan op onze steun rekenen. Wat ons betreft is dit op een zorg wel, zorgvuldige wijze opgesteld en zal het zich, zal de zichtbaarheid van het Drentse Panel vergroot worden, wat wij een goede zaak vinden. Ook de nadere uitwerking van de samenwerking via de Commissie van Onderzoek vinden wij een goed idee en wij zullen daar op constructieve wijze mee omgaan. Wat ons betreft is dit een A-stuk.

De voorzitter: Dank u wel en dan krijgt als laatste het woord, reagerend op de bijdrage en misschien ook wel als de concluderende persoon. Meneer Nijmeijer als voorzitter van de Commissie van Onderzoek nu het woord.

De heer Nijmeijer: Dank u wel, voorzitter. Wat fijn om zo geïntroduceerd te worden dan. Ja, collega Statenleden hartelijk dank voor, voor jullie inbreng. Dit stuk van de Commissie van Onderzoek met wat, wat toch wel veel voeten in aarde heeft gehad om uiteindelijk tot dit stuk te komen. Daar hebben

we ook alle partijen, alle fracties in de Commissie van Onderzoek een bijdrage aan geleverd en het verbaast mij dan ook als ik de bijdrage van het Forum voor Democratie hoor van de heer Blinde, over nu een nieuw element invoegend. Terwijl dat ook in de discussie had moeten plaatsvinden, in mijn beleving in de Commissie van Onderzoek, waar het Forum zelf deel van uitmaakt. En daar is het niet aan de orde gesteld. Dus het verbaast mij dat dit aspect nu hier fel naar voren wordt gebracht, om het af te schaffen. Ik ga maar even verder op een aantal vragen die daar, ik zie dat de heer Blinde een vraag of in debat wil.

De voorzitter: Dat zie ik inmiddels ook. Mijnheer Blinde.

De heer Blinde: Ja, ik hoef niet, niet per se in debat te brengen, maar de, de, ik ben er niet bij en mijn collega de heer Omlo is er ook niet bij in de Commissie van Onderzoek. Ik heb daar ook verder ook geen notulen van of iets dergelijks. Dus ik, ik kan in, ik kan moeilijk op zo'n aantijging eigenlijk ingaan. Dus dat wou ik toch even gezegd hebben.

De heer Nijmeijer: O, u bedoelt te zeggen dat uw afvaardiging van Forum voor Democratie dus nooit aanwezig was bij de, bij de vergaderingen en dat dus daarmee een legitimiteit is voor u, om hier zo op in te gaan.

De heer Blinde: Nee, dat is een volstrekt verkeerde conclusie collega. Ik zeg alleen, ik kan er dus moeilijk nu op ingaan op, op deze aantijgingen, want ik heb er verder geen enkele weet van. Een collega van Forum die aanwezig is, mijn, ook niet. Dus u kunt dat wel zeggen, maar, ja ik, ik weet niet of het hout snijdt of niet. Dus, dan ja.

De voorzitter: Stel ik aan u beide voor om dit verder klein te houden en verder te gaan.

De heer Nijmeijer: Prima. De PvdA stelt een vraag over de, de groei van het aantal leden van 1600 naar 9200, hoe dat gerealiseerd wordt. Er is een mooi communicatieplan voor gemaakt en dat is een soort, daarin staat heel stapsgewijs aangegeven hoe men komt tot een juiste balans van het aantal mensen wat nodig is om steekhoudende proeven te kunnen maken en dat heet ook steekproefontwerp. Dat is door Trendbureau opgezet en dat gaat dan op basis van de analyse van, van een aantal mensen en ik begrijp dat dat stuk, het communicatieplan, niet bij de stukken zit. Ik stel voor dat dat alsnog wordt nagestuurd, zodat alle fracties goed op de hoogte zijn van de wijze waarop het in, ingevoerd gaat worden. Want er is een uitgebreid communicatieplan voorgeschreven. En daar staat het precies in hoe we komen tot die 9200 leden. Dat, tegelijkertijd kan ik ook iets zeggen over waar, waar mijn fractiegenoot van GroenLinks over heeft, namelijk hoe de betrokkenheid van die gemeentes is. De gemeentes zijn hier heel actief bij betrokken. Trendbureau is ook samen met de gemeente ingesteld, dus de betrokkenheid en de verdeling van de, van de bewoners, inwoners van de gemeente is daarmee ook binnen de Trendbureau en binnen het straks nieuwe Drents Panel, zeg maar gerealiseerd. De jaarlijkse kosten, ja dan moet ik even naar een ander document, even kijken. De, bij de uitbreiding van het panel is bij de kostenverdeling uitgegaan van het belang dat elke partij heeft bij de uitbreiding. En het belang van CMO STAMM is met 76 respondenten, iets, of 9600 respondenten extra duidelijk groter, o nee 76 en 1600 van ons, vandaar dat er een bepaalde verhouding is tussen 70 30. De totale kosten zijn € 119.000 per jaar. En bij het beheer van het panel totaal € 27.000 exclusief aanloopkosten van 5000, is de verdeling 60 40 afgesproken, op basis van het verwachte aantal enquêtes die elke partij over het jaar uitzet. CMO STAMM 5 tot 7 of althans, ik moet zeggen Trendbureau 5 tot 7 en PS 3 tot 4 enquêtes. Misschien is het goed dat dit ook al even op papier wordt gezet en dat wij dit ook helder inzicht geven, want dat was eigenlijk ook je verzoek, om daar even inzicht in te geven in de totale kosten. Dan was er nog een vraag van GroenLinks over het enthousiasmeren van nieuwe leden en tegelijkertijd ook even het conditioneren. Stel dus dat je, er

worden mensen, of a- typisch van onderzoeken. Uiteraard is het Trendbureau daar heel nadrukkelijk mee bezig, maar ik stel ook voor dat dat ook een onderwerp is dat in de Commissie van Onderzoek meegenomen zou worden. Als het gaat over het vasthouden van mensen, maar ook om nieuwe mensen te enthousiasmeren voor deelname aan Drents Panel, ook dat is wel een punt van aandacht en ook daarin zullen wij in, bij de Commissie van Onderzoek aandacht aan besteden. Dan had de PVV nog een opmerking over de opmerking die hier staat, over het draagvlak bij besluitvorming. Draagvlak bij besluitvorming gaat niet via de Commissie van Onderzoek. Draagvlak bij besluitvorming vindt hier in PS plaats. Dus ik ga ervan uit dat onderzoeken die vanuit de Trendbureau en de resultaten en het verslag daarvan, dat ze een bijdrage zouden kunnen leveren aan draagvlakvergroting. Dan is het aan iedere partij die hier zit om daar met die uitkomsten van het Drents Panel, daar iets mee te duiden om daar draagvlak- vergroting mee te doen. Voorzitter, dat waren mijn opmerkingen en ik denk dat de Commissie van Onderzoek erg blij is met alle inspanningen die geleverd is, om uiteindelijk te komen tot een mooi nieuw Drents Panel, waar wij als Staten en GS gebruik van kunnen maken.

De voorzitter: Dank u wel en dan zitten we alleen nog even met de met de conclusie. Is het nu een A- of een B-stuk? Dan kijk ik toch even naar mijnheer Blinde en misschien moet je,…

De heer Blinde: maak er maar een A-stuk van voorzitter.

De voorzitter: Kijk, maar dat is wel fijn, dat we als Staten unaniem een besluit hierover nemen. Dat is gewoon goed. Dus dank daarvoor. Waarbij dus als toezegging is gedaan om, zeg maar, de, in de communicatie nog, nog verder toe te sturen het plan van aanpak en, dag mevrouw Kort, fijn dat u er ook nog bent, en kosten en verdeling ook verder wordt nagestuurd. Maar u wilt toch nog iets zeggen mevrouw Kort?

Mevrouw Kort: Volgens mij, gezien het feit dat de stukken na worden gestuurd, inclusief de financiële onderbouwing van het stuk, denk ik dat het voor eenieder wijs is, om dat eerst nog nader te bekijken. En vind ik het raadzaam om als B-stuk door te gaan.

De voorzitter: Nou ben ik in dit geval een keer helemaal niet met u eens, want er is in principe unaniem overeenstemming over het besluit en deze nadere onderbouwing die wordt nog toegestuurd. U heeft dat zelf ook gezegd, dat u daarachter staat, dus bij u kan het ook geen rol meer spelen. Dus met andere woorden we gaan als A-stuk verder en als u elkaar nog een keer tegen komt in het presidium en daar wat anders beslist, mijn zegen heb je. Dus tot zover maar even denk ik.

9. Rondvraag

De voorzitter: Ja, dan gaan we naar de laatste agendapunten. Hoewel daar nog wel een fraaie bij is, zie ik. De rondvraag en daarvan stel ik maar even dat daar geen rondvragen zijn binnengekomen. En dan steekt meneer Du Long, die steekt zijn hand op.

De heer Du Long: Ja, nee, dat klopt, omdat we inderdaad geen schriftelijke rondvraag, althans iets schriftelijks hebben ingediend, maar ik heb wel een rondvraag. Niet aan GS, maar aan een van de andere fracties. Geeft u daar toestemming voor? Het is ook hartstikke actueel omdat het net is opgekomen. Mag dat? Als, als u tijd neemt om na te denken, dan gaat het af van …

De voorzitter: Nee, nee, nee maakt helemaal niet uit. Als uw Staten dat toe staan, dan sta ik het ook toe.

De heer Du Long: Het is echt heel kort.

De voorzitter: Ja, ga je gang.

De heer Du Long: Ja dat gaat, dat is een vraag aan Forum voor Democratie en ik vind het toch wel belangrijk omdat een van de fractieleden van het Forum en dat is de heer Velzing geweest, gisteravond begon te tweeten over RTV Drenthe. Namelijk dat de subsidie maar moest worden ingetrokken, zonder nadere uitleg. Vervolgens is daar een kort interview over geweest in het Dagblad van het Noorden, volgens mij vanochtend of vanmiddag gepubliceerd op de site. En daarin zegt Forum voor Democratie, althans de heer Velzing, en daar gaat mijn vraag over, dat hij wil de subsidie intrekken. Hij roept de provincie op om subsidie in te trekken aan RTV Drenthe. De hoofdredacteur reageert dan, ja maar wij krijgen subsidie van het Rijk, niet van de provincie. Dus dat is al niet aan de orde. Maar mijn vraag is, is het zo dat als vrije media niet doen wat het Forum wil, of als ze niet voldoende aandacht krijgen, dat diezelfde vrij, vrije media dan maar moeten worden geknecht? Of moet ik dat zien, is dat een Forum standpunt of is dit een standpunt van toevallig een lid van de fractie van Forum voor Democratie?

De voorzitter: Het woord is aan de heer Blinde.

De heer Blinde: Ja dank u wel voor, voorzitter. Nee, dat is, dat is absoluut geen, geen Forum standpunt. Ik denk dat dat we die tweet en het, het korte interviewtje ook een beetje in het licht moeten zien dat, nou ja, dat de heer Velzing heeft een aantal werkbezoeken bij boeren gehad. Die heeft het een en ander aangetroffen en, en die was gewoon heel teleurgesteld in, nou ja, dat blijkbaar bepaalde media die, die, nou die zien daar minder nieuwswaarde in. Dus, nou ja, die, die heeft om op zijn Maxima's te zeggen, die heeft, die is een klein beetje dom geweest. Nou goed. Want onze fractie staat, wij hebben natuurlijk helemaal niks te maken met, met enige inmenging bij, bij wat voor een redactie dan ook en daar staan wij absoluut niet voor. Ja dat, dat eigenlijk, dus, ja, wat, wat mij betreft, ja, is dit iets om snel te vergeten eerlijk gezegd.

De voorzitter: Dan is daarmee de vraag ook voldoende beantwoord, waarvan akte. Mevrouw Van den Berg is bezig om te vertrekken in verband met privé afspraken. You are dismissed, zal ik dan maar en goed Drents zeggen.

10. Samenvatting van de vergadering van 24 juni 2020 en de Lijst van toezeggingen

De voorzitter: En dan gaan we verder met punt 10 van de agenda. De samenvatting van de vergadering van 24 juni, die wordt bij deze vastgesteld, bij het verder ontbreken van opmerkingen daarover. En dan is altijd de vraag, zijn er nog vragen of opmerkingen over de lijst van toezeggingen. En dan ga ik hem nu eens effe niet stuk voor stuk langs, maar gewoon even een wilde vraag: "Wie wilde iets roepen?" En die vraag is ook gelijkgesteld aan GS, want ik kan me voorstellen dat er vanaf die kant nog even wat aanvullende informatie komt. Dat kan ook zijn dat u als Statenleden iets heb aangetroffen. Kortom, wie kan ik het woord geven? Dat is een heerlijke snelle manier van behandeling. Dan moeten we het daar ook meedoen en dan kunt u daar geen van allen later op terugkomen. Ja, je hebt de kans gehad.

11. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan gaan we nu naar de ingekomen stukken. En dan wil ik eerst even inventariseren, wie heeft er vragen over de ingekomen stukken? En dan zie ik mijnheer Du Long en ik zie, ja jongens die pen van mij dat is wat, mevrouw Dingen zie ik. Nog meer handen? Mevrouw Potharst. Nog meer? Mevrouw Haan, mevrouw Kort. Heb ik iedereen genoemd? Dat is het geval. Mevrouw Potharst brandt u los.

Mevrouw Potharst: Ja voorzitter. We hebben meerdere stukken waar een vraag over willen stellen. Wilt u ze allemaal achterelkaar of …

De voorzitter: Ja hoor, achter mekaar.

Mevrouw Potharst: Prima.
Ingekomen stuk A.4 gaat over de financiële positie van de Drentse gemeenten. Wij zouden graag willen weten of deze brief besproken is in de vaste Kamercommissie en of wij over het resultaat geïnformeerd kunnen worden.
A.7 Recreatie Excellentie Programma. Wordt de eventuele COVID19 subsidie ook verrekend met deze REX-bijdrage, is onze vraag.
En dan A.8. Nou, we zijn als fractie erg geschokt van de toename van het aantal discriminatiemeldingen die binnengekomen zijn en met name racisme zit vervlocht in alle lagen van de samenleving in Noord-Nederland. En dat is niet goed voor de mensen hier en ook niet voor de samenleving. En wij vragen aan gedeputeerde Kuipers of hij bereid is om dit rapport met de andere Drentse overheden en instanties te bespreken en samen een plan van aanpak op te stellen.
Dan A.15 Beleidsregels over nazorg van stortplaatsen. Kan PS geïnformeerd worden over de consequenties op bijvoorbeeld het doelvermogen van deze nieuwe beleidsregels? En zo ja, wat dan?
Dan B.3. Brief van de Commissie van rechtsbescherming.

De voorzitter: Wacht even. Laten we gelet op de hoeveelheid het even bij de brieven onder A houden.

Mevrouw Potharst: Prima.

De voorzitter: Doen we straks, doen we straks even de andere brief. Wie nog meer? Even kijken, wie had ik genoteerd? Doen we alleen even onder A. Meneer Du Long.

De heer Du Long: Nou, ik had eigenlijk B.1, maar toch aansluitend op het, A.8, dus punten over discriminatie. Ik kijk even naar mevrouw Potharst. Is het dan niet beter om dit als agendapunt eens een keer grondig te bespreken op een van de volgende commissievergaderingen, voordat we naar een, een plan gaan van het college.

Mevrouw Potharst: Dat vind ik een goed idee en anders dan de vraag of GS dat zou willen voorbereiden.

De voorzitter: Ja, of, of een van de partijen gaat zelf over tot het besluit om te agenderen. En dan mag u het zelf agenderen en ook een onderbouwing geven.

Mevrouw Potharst: Misschien moeten we dat dan samen doen,

De heer Du Long: Dat vind ik een heel goed idee, ja.

De voorzitter: De PvdA en de PvdD, dat lijkt me een mooie samenwerking. Goed andere vragen over de A-brieven meneer Du Long? En mevrouw Haan? Ook niet. En mevrouw Kort? Ook niet en

mevrouw Dingen ook niet over ‘onder A’. Zullen we dan eerst de brieven en onder A even doorlopen met het college. De eerste was dus A.4. Vraag van de Partij van de Dieren.

De heer Jumelet: Ja dank u wel voorzitter. Ja, een brief sturen en dan weten of die al behandeld is, dan moet ik even in het midden laten en ik kan u wel zeggen dat we inmiddels wel met de minister in gesprek zijn geweest over de situatie van de, van de financiële situatie van gemeenten. Dus ik kan u niet ja of nee zeggen als het gaat om de Kamercommissie. Maar ik kan u wel zeggen dat we in gesprek zijn met de met de minister. En dat doen we binnen het IPO verband. Ook in het kader van de zogenaamde Adviescommissie Kwaliteit Openbaar Bestuur en daar mag ik ook deel van uitmaken namens, namens de provincie Drenthe. Maar ik wil dat ook navragen. Maar wellicht is dat ook heel simpel en met een ja of nee te beantwoorden. Als ik uzelf daar even over kan informeren, voorzitter.

Mevrouw Potharst: Als u dat wilt doen.

De voorzitter: Ja. Het lijkt me een goeie toezegging dat de heer Jumelet deze vraagt nog gaat beantwoorden. Dan hebben we de brief onder A.7. Wie gaat die beantwoorden?

De heer Jumelet: Ja voorzitter, wij constateren samen dat we daar schriftelijk op moeten antwoorden. Lijkt mij ook beter.

De voorzitter: Ja. Het lijkt me ook een goeie toezegging om daar schriftelijk op terug te komen en dan brief A.15. Eventuele consequenties voor het doelvermogen, vraagt Partij van de Dieren. Meneer Kuipers.

De heer Kuipers: Voorzitter ik krijg vanuit de staf van de heer Stelpstra terug dat ik Forum kan toezeggen dat die over niet al te lange termijn terug zal komen op de nazorg van de stortplaatsen. Proberen voor het einde van het jaar. Dus die informatie volgt en daar komen we op terug.

De voorzitter: Fijn. Dank u wel. Dan hebben we daarmee de brieven onder A behandeld. Dan gaan we verder met de brieven onder B. En dan begin ik even met meneer Du Long.

De heer Du Long: Ja dank u wel. Voorzitter, Ja, Sterk Lokaal stipte het punt al aan over de positie van de kleine dorpen, BOKD.

De voorzitter: Welke brief?

De heer Du Long: B.1. Brief B.1, de eindrapportage. Nou daaruit komt een niet al te vrolijk beeld naar voren. Ik heb even overlegd met Sterk Lokaal of het dan, en, er is een kort antwoord gekomen vanuit het college, of het dan niet beter is om die positie te agenderen voor een volgende keer. En dat, dat willen dan ook gaan doen.

De voorzitter: Dus op dit moment geen directe vragen aan het college. Dus aankondiging dat het geagendeerd wordt. Ja. Oké. Anderen? Brieven onder B? Niets bij meneer Du Long in ieder geval. Mevrouw Haan?

Mevrouw Haan: Dank u. Ik heb een rondvraag, of een vraag over B.6. Deze handgeschreven brief van mevrouw Heijblom-Platen. is gewoon een hartenkreet om in alle communicatie maatregelen die we doen, rekening te houden met digitale laaggeletterdheid. Wij vragen GS om hier extra aandacht aan te besteden bij de uitwerking van de Sociale Agenda.

De voorzitter: Andere brieven onder B? Nee? Mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Nee, dank je voorzitter, ik had me willen excuseren om ook de vergadering te verlaten, dus vandaar dat ik mijn hand had opgestoken. Maar ik zie dat het al te laat is, dus het heeft geen nut meer om nu weg te gaan.

De voorzitter: Dan blijft u lekker zitten. Verzinnen we nog wel wat. Mevrouw Dingen.

Mevrouw Dingen: Ja dank voorzitter. In, in aansluiting op wat, wat u zojuist in bracht, ben ik ook aangehaakte, zijn wij aangehaakt op de brief van mevrouw Heijblom-Platen uit juli. Zij heeft last van de digitale dictatuur. Dat noemt zij een vorm van discriminatie, machtsmisbruik en uitsluiting. Nou, u weet D66 denkt in kansen. Onze samenleving wordt sterker als iedereen kan meedoen en de heer Brink noemde het vanmorgen voor de lunch al, hij noemde het belang van digitalisering van jongeren. Wel, er zijn legio kansen voor digitalisering van andere digitaal laaggeletterden. Daar, daar moeten we misschien eens naar kijken. En onze vraag is ook, welke economische en sociale kansen laten we hier liggen? Maar wellicht ook kansen in of voor de zorg. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, dan meneer Schoenmaker.

De heer Schoenmaker: Dank u voorzitter. Er was nog een hele korte vraag naar B.1. Die agenderen wij dus samen. Maar dat was genoteerd neem ik aan.

De voorzitter: Inderdaad. En dan mevrouw Potharst.

Mevrouw Potharst: Dank u wel. Wij hebben een vraag over B.3. Ds een brief van de commissie van Rechtsbescherming. Onlangs heeft de, heeft onze fractie een afschrift gevraagd aan de commissie van Rechtsbescherming naar het advies dat wij hadden gegeven aan GS. En dat werd niet gehonoreerd door de commissie van Rechtsbescherming, omdat ze zeiden dat dat advies niet aan PS verstrekt zou worden. Kan GS bij ons aangeven waarom de adviezen van de commissie van Rechtsbescherming niet kunnen worden ingezien door de Provinciale Staten? En dan heb ik B.5 Bewonersvereniging Hoornsepark, die zich zorgen maken. Nou, onze fractie deelt de zorgen van deze bewonersvereniging en zou graag zien dat GS dit op regionale overleggen gaat bespreken, dus voldoen aan het verzoek wat er gedaan wordt. Onze vraag is dan: “Wat is het antwoord van GS op deze mail en gaat GS dit ook daadwerkelijk doen”? Dan heb ik nog B.11, een brief van Leefbaar Tynaarlo. De Partij voor de Dieren maakt zich grote zorgen over de regie van de aandeelhouders over GAE En wij willen graag dat deze brief wordt meegenomen bij de bespreking van de scenario's van GAE. En de vraag is, of dat ook gebeurt. En dan heb ik nog B.12, maar die hebben eigenlijk al behandeld. Dat is een brief van meneer Venema, die is tijdens de Cultuurnota al behandeld. Dus die hoeft niet.

De voorzitter: Dat was het inderdaad dan. Dan gaan we dus even de vragen langs die er liggen. Nou punt 1, daar is dus een agendering aangekondigd tussen Partij van de Arbeid en Sterk Lokaal. Dan vraag 3, een vraag van de Partij van de Dieren. Waarom het advies van de commissie Rechtsbescherming niet beschikbaar wordt gesteld aan PS? Wie kan daarop antwoorden? Ik zie heer Jumelet actief.

De heer Jumelet: Ja dat is, het is wel een beetje zo van, al die brieven voorbij. Dan moet je even schakelen, want het is ook, het is natuurlijk vakantie geweest en zo, dan moet je even nadenken van, hoe zat dat ook alweer. Maar het is om van commissie. En als u contact heeft gehad met die commissie, ja, dan moet ik constateren dat zij die afweging hebben gemaakt. Ik weet niet waarom dat

zo is, maar ja, dat is dan wel op dit moment wat mij betreft het antwoord, als je die, die vragen mij stelt tenminste of aan het college stelt.

Mevrouw Potharst: Maar is het dan zo dat de adviezen in principe dus wel naar PS zouden kunnen? Wat u betreft?

De heer Jumelet: Ze zijn gesteld aan, ze worden aan GS gericht en, en ja, zo is dat ook afgesproken, zo, zo is de werkwijze. Dus ik, ik stel me voor dat als u die vraag stelt aan de commissie, dat zij het goede antwoord hebben gegeven.

Mevrouw Potharst: Helder.

De voorzitter: Dan gaan we verder met de brief onder B.5 Bewonersvereniging Hoornsepark en het, de vraag van de Partij voor de Dieren of u ook naar de regionale overleggen gaat. Hoe gaat u met de brief om als het ware? En wij snappen dat u niet onmiddellijk een antwoord klaar heeft en dat u dat na de vergadering schriftelijk gaat doen. Dus dat is natuurlijk prima. De heer Kuipers maakt dankbaar gebruik van de hem geboden ruimte op dit punt. Geen idee? Oké.

De heer Jumelet: Schriftelijk op …

De voorzitter: Dat betekent dat mevrouw Potharst, de vraag ligt er en dat antwoord dat komt gewoon. Dan gaan we naar de brief van mevrouw Heijblom. Een van de gedeputeerden die daar iets over kan roepen? B.6. GroenLinks en D66 vragen daar om aandacht.

De heer Kuipers: Ja voorzitter, sowieso komen we uitgebreid terug op het thema ‘Toegankelijkheid’ ook in de Sociale Agenda, in de Inclusieagenda. En deze brief was ons bekend en daar is ook al uitgebreid contact over geweest met mevrouw Heijblom. Dus ja, we komen erop terug, als antwoord op uw vraag. Maar ook specifiek over deze brief is contact geweest.

De voorzitter: En dan hebben we nog de brief B.11 over de zorgen van de Partij voor de Dieren over de regie Groningen Airport Eelde. Wie gaat daar iets over roepen? Gedeputeerde Brink?

De heer Jumelet: Ja. nee, maar ook, ook daarvoor moeten we schriftelijk op, op reageren, anders komt het …

De voorzitter: Het lijkt me ook niet goed om naar antwoorden te gaan raden. Daar komt meestal alleen maar ellende van, dus wij wachten rustig uw schriftelijke reactie af. En met rustig bedoelen we toch wel mee, ruim voor de volgende vergadering dat het antwoord er ligt. Goed. Dan hebben we daarmee ook de lijst van ingekomen stukken behandeld.

De heer Pormes: Voorzitter.

De voorzitter: Wie roept daar wat?

De heer Pormes: Heel kort.

De voorzitter: Ja mijnheer Pormes.

De heer Pormes: Nou, het gaat over de brieven van de gemeente, of dat behandeld is in de vaste Kamercommissie dat heeft plaatsgevonden op 2 juli. Er is een uitgebreid verslag van 30 juli, omdat

onze partijgenoot in de Tweede Kamer dat heeft ingebracht tijdens de vergadering van hun vaste Kamercommissie. Het verslag is heel duidelijk. Het gaat er uitgebreid in. Dus ik zou willen zeggen, download het verslag van het 31 juli 2020. Dan is het vastgesteld. Dank u wel.

De heer Jumelet: Maar voorzitter, mag ik de heer Pormes danken voor zijn bijdrage. Dank je wel.

De voorzitter: Dat wilde ik ook net gaan doen, ik sluit me daar graag bij aan. Daarmee hebben wij punt 11 van de agenda voldoende behandeld. Mevrouw Dingen nog een aanvullende vraag, denk ik?

Mevrouw Dingen: Ja, ja heel kort. Ik krijg van meneer Kuiper de reactie dat er contact is geweest met mevrouw, maar is er toegezegd aan haar dat er aandacht wordt besteed aan mensen die niet digitaal zijn, of is aandacht besteed aan haar over dat ze digitaler zou moeten worden? Ik bedoel welke, welke richting wordt dan gekozen? Dat is mij nou niet helder.

De heer Kuiper: Voorzitter ons uitgangspunt is dat alles toegankelijk moet zijn voor iedereen, ook als het niet digitaal is. Daar houden we nu al rekening mee in onze communicatie, wij als provincie en die brede aandachtspunten het komt nog aan de orde. We gaan niet mensen dwingen om digitaal te zijn. Het wordt misschien wel steeds lastiger, maar hier komen we dus nader op terug.

De voorzitter: Dan is daarmee het punt ‘Ingekomen stukken’ volledig behandeld.

12. IPO-, SNN-, EU-aangelegenheden, NRK en verbonden partijen

De voorzitter: En ondanks dat ik in de zaal al wat ‘inw’- activiteiten zie, dat staat voor inpakken en wegwezen, hebben we bij punt 12 in ieder geval nog een spreker. Meneer Nijmeijer, die iets wil zeggen over DrEUn namens de heer Veldsema. Zijn er nog andere sprekers voor punt 12? Dat is niet het geval, dan geef ik graag meneer Nijmeijer het woord.

De heer Nijmeijer: Dank u voorzitter. Een korte mededeling. Ik kreeg een mailtje van Harm, Henk Veldsema als voorzitter van DrEUn. We hebben altijd, jaarlijks hebben we de Brusselse weken, dat gaat ook nu dit jaar niet door. Maar op een of andere manier toch wel. We gaan digitaal. En dat betekent dus dat we niet met elkaar in de bus hoeven, maar we kunnen gewoon thuis het feest vieren wat we altijd in Brussel hebben. Dus vanachter de computer bestaat er voor alle Statenleden mogelijkheden om interessante workshops te volgen over Europa. Binnenkort krijgen jullie daar informatie over. En meld je vooral aan.

De voorzitter: Dank voor deze mededeling.

13. Sluiting

De voorzitter: En dan zijn we inderdaad nu gekomen tot het eind van de agenda. En dan dank ik jullie hartelijk voor de aanwezigheid hier. Ik vond het plezierig dat we weer in elkaars midden mochten zijn vandaag en ik wens jullie allen wel thuis om 17.23 uur.